GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl. No.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0008
4	Work Number	D 0014
5	Page No (From... To)	1 to 327
6	Name of the Work	JAIMINI BHARATAMU
7	Subject	Ithihasamu

B. 8
D. 14

B.8
D.14

Jaimini
Bharatamu

ఖులయల్క మఖమండపిక మలంము సంభ్రొంజాసే సుందిష్ట భూ
తలనాథా గణనారసి వ్యాపనకు నిత్యంబైనదీ పూర్ణయుపర్
తులమై కృత గానవేల్పు గాల్పు శశి భ్రూ తూత్రి రుచేంటి రత
త్రల భూషాంతి తగాత్మ గాత్ర మరసంఘస్తు త వీరానిర
గణ శధారావతధ్వాన తలరంగ ద్విరపాళికా
కలికాలాంక పిబారు జారువారి క్షాళ లంబులం బోదరు
ప్రాణవి తమునకు పరంపరల యువ
సుందునే దేవి ప్రేమాలగంబు

బ్రావజ్ఞులకు బరావశ్యాంతి మధ్యమా
త్రైకరువే దేవి వర్ణాసదనా

జపవారకరపుస్తకపంబు
సమంబతంబులే దేవి హస్తంబులు

కుందేందు మందార కందళి బృందంబు
వందమే దేవి ఆనందమూర్తి

కాంచనదేవి కాంచనగర్భ చతుర
పూర్వదంతకవాటు విస్ఫుట మనోజ్ఞ
చంద్రకాంత శిలోంగృహ వాస్తుల విహార
మమ్మ పాలించి దేవి చాంద్ర విసభి సతింబి

౭ కవులఁ బంకజగర్భసన్నిభుల వర్ణింతు వల్మ్యం సం
భవుల వ్యాసుల కాళిదాసు బిల్హణుల్ బాణుల్ మయూరుల్ హర్షుల్
భవభూతిన్ శివభద్రు మల్హణ నిఘంటు మాఘునిన్ చారుభా
రవి మానన్నయభట్టు తిక్క ~~[illegible]~~ కవి నెఱ్ఱాప్రెగడన్ సోమునిన్

౮ శ్రీ నియిష్టదేవతాప్రార్థనంబును నాదిమకవినుతంబును గావించి నిఖిల పల్లజను
లంబునందు నేనొక పురాణాంతమ్ము సద్భావగింపి సుకవిజనవాల్లభ్యంకంబును
నాద్యము గని వర్ణనాన్వేషణ్యావిత పదార్థాళి శబ్దంబైన ది యుగావిహారిం

తగను

౯ జంబూద్వీపములోననెంతయు బ్రహ్మస్తంభైనదీనిన్ సలూ
ద్రావిడాంధ్రాంబూ కుంతల జూడు మాంటురకుట ఘూర్జరశిఖరా
లంజిస్వత్సనవేందుకందవసుధాలంకారరత్నాకరిన్
చంపూకావ్యము చెప్పితిన్ బుధజనశ్లాఘానిరాఘాటుడన్

సాంఘవనరశింగమవి

౧౦ పాలునినత్యంత ఘనకృపాలునినసహా

త్యాలితనగధిపధీరత

బాలునినాచేయుకృతికి పతిగావింతున్

౧౧ శ్రీ నివ బంధంబు చెప్ప నుద్యోగించు సమయంబునా
భారతవంశమండను డుపాంతవగాంధివ యుక్త బాణాసం
భారతరత్నభావ సుధిపారగుడంచిత గోవుపీఠలా
భారతరంగదానపరిపాకసముగ్రయశోవిశాలుఁడా
భారతశాలిగుండ నరపాలశిశింపాయుడు గంప్రావేశలిన్

౧౨ తన భుజాపరిఘ చాపధరావరారోహ
భరియింప బర్బరబాహుడయ్యె
తన ప్రతాపంబుచే దదిగంతరంబులు
దీపింప యంబరాదిత్యుడయ్యె
తన దానగరిమచే తనురాగములపెంపు
దండింప ద్యైవరగండడయ్యె
తన మహత్త్వంబుచేత పురాణపురుషుని
మరపింప సాహాత్తమల్లడయ్యె

౧౩ రాజమంత్ర్యుండ్రై ధరణీవరాహబిరుద
వర్ణ్య ఫలకాయమాన దుర్వారగర్వ
తారహారతుషార విపులదరంతరుండు
సాళ్వగుండయనరసింగ జనవరుండు

౧౪ ఆరాజపరమేశ్వరుండుత్తరాదు కురు కరూశ మగధ మరాట లాట
ఘోటగాంధారాది సింధుపరివేష్టిత వసుంధరారమణీకిరీట మణిగణ
కిరణజాల బాలాతపస్మేర తరుణచరణారవిందుండును లీలావ
తరతిసలయాలాలసామరసమీరచలితాంతకుంతలుండును గ
౧౫ యకేమధురగాననానాతాన బిరుదప్రపంచసంచితానందకంద
దళితమందస్మితవికస్వరగండమండలుండును సభాభవనాభిన
రత్నస్తంభదర్పణప్రతిబింబిత మనోహరాకారుండునునై యుండ
సన్నుతసమానసంవరాజన్యశిరఃప్రసవవాసనాముద్రితాంఘ్రిచత్రా

౧౬ అదటుసప్తసంతమల యందును నుక్యైతతాలవందువి
విఖ్యాతముగల్గు నారీతి జెప్పవిపర్యయమేయుగంబునన్
వేదకవిత్వసంగతికి నిక్రముదత్త్వవితాజాదులు నిష్ఠైత
ష్టఊద్రైవము ప్రసాదమునా వాఙ్కీర్తనంబునన్
నావదినరముభారత

౧౭ రామాయణాకథలుప్రేమరంజిలునందున్
జైమినిభారతమనంగా
భూమిన పూర్వము పురాణముల గణియింపన్

౧౮ ఆపురాణంబుగన తెనుగయ్యెనేని
జెప్పనేర్చిన కవియు ప్రసిద్ధుడేని
తెలుసుకుడితారముమ మింయు గలిగనేని
కుందనము కమ్మవచ్చినబందమౌను
ఆనిసభాసదులమొగంబులు చూచి తనవధరించిన రాజసత్తముబిత్తంబెరి
గి వారిఙ్గుని విన్నవించిరి

౧౯ నేరతినెయుగ నూపిన
వీరనదేవరతలంపు విఖ్యాతముగా
పేరునబెట్టివిమునుతన
పేరుగరచియింపబూనె బేశలఫణితిన్
తాతయుతండ్రియునగ
తాతయు నందానసభువనభాసురకృతిని

6

ఖ్యాతుని పినవీరభూపాల కలశేసుకవుల్

౧ శ్రీవృత్తాంశుమండలంబాలవాలంబుగా
మొలచెనొకత్రు జగన్మోహనముగ
చిగురించె విలయసింధుగతత్రైవటంబ
శయనియౌ వరఫలాశములతోడ
పితృదేవతలకు నంచితసత్రశాలయ్యె
చెట్టుకట్టైనగయాక్షేత్రసీమ
నిలువనీడయ్యె నిందిరావరప్రియకళా
కోటరునకు భోగికుండలునకు

౨ మఱిమాత్రంబె పిల్లలమఱ్ఱిపేరు
పేరువడెగాదు శారదాపీఠంబు
వాలిలోపల పినవీరవాక్యసరణి
సరసులకునెన్న కర్ణరసాయనంబు

౩ అనివిన్నపంబుచేసిన
ననుగనుగొని యలరినాథనమ్మరుణాముగా
దినకరయుపార్జించె యశా
ధనమిట్టుంగఁబలదె యాశ్రితత్వంబనుచున్

౪ దరవాసరసముతాంబూ
లీరసముగపురపుబల్కులు గుంకుమపూ
చెరసినగతి దోపంగసా

యుబిత్తంబర

ధరమున నిట్లని భారతజ్ఞులు తెలుప

౧౪ ఉల్లస ద్విష్ణుకంగలువలందు రజంబగు తత్పురంబులై

జల్లగు పల్లనైపలుకు సారభముల్ వెదజల్లు భావముల్

పల్లవ హస్తబద్ధగుప పయ్యద జబ్బున దొంచ భాతిగా

పిల్లలమఱి వీరనయ ఖిల్లుండు జప్పుంగనేర్పు కబ్బముల్

౧౫ ఆనసమీపంబునం జూపిబియున్న నన్నుం గృపాంతరంగితాపాంగంబున విలో

కించి మాయమ తపసోంర థంబెరింగి నన్ను నపునదొవ్యాగించి తి విన్నా

ద్యైనవద్య గద్య పద్యానుబంధంబుగా ప్రబంధం బంధు భాషను జై

౧౬ మిని భారతంబునందశ్వమేధపర్వంబు నిర్విష్టంబుగా రచియింపుమని

ఆనతిచ్చిన ప్రసాదంబని ఆంగీకరించి తినప్పుడా ప్రబంధంబునకు

మంగళాచారంబుగాఁ దదియ్యా వంశావళి వర్ణనంబు వర్ణించెద

౧౭ శ్రీ జగన్మోహనాసన జాంబు వల్లరీ జాత

బంధుర కిరణాంగణోద్భాసితంబు

లీలా పద్మాసనే శాలాలిత శ్రీ

బరిపుష్పవాసనాభాసురంబు

నభసంగమాన్వయనాథ వాహానమహా

శ్చంద్రరాసార్పలనకర్తశంబు

పాండురజనోర్వృద్ధ్యాత పాండుపుష్ప విస్ఫుట

చంద్రికా రసము హాసస్ఫారితంబు

౧౮ దానవారాతి పద్మినీ తటకరంబు

రాజితంబందు వెలయింబె రాజకులము

త్రైరవాప్తుండు దనకుపక్షంబుగాన
కువలయానందకరలక్ష్మి మెమరుమిగిలి

౨౦ ఉ. ధృవతివంశకర్త మహామోన్నతికెయ్యదిమేరనాడుపా
ల్గతవిజనించినప్పుడుదళంబుగనంతినమేనిచిత్సుపో
గడిగినవెనంగనబ్జననితాశిపునాదలయెపపాదముల్
దతబడనోలలాడుము ఘాళావాళగాబడినదులాడెడిన్

ఆవంశంబుననుద్భవించెనమితఖ్యాతిశ్రీకంఠీరవో
ద్దేవిస్ఫురద్విస్తృతవిసూత్రరత్నరుచివాటీశవిస్ఫురత్ప్రాభరా
జీవద్భుండుడుగుండశారిజయలక్ష్మీకంధరాబంధురా
గ్రైవేయాంతరపద్మరాగసుఖదోఃఖడ్గప్రతాపార్కుడై

జననంబందిరిగుండభూవిభునకున్ సంధారబంధారిగా
రనయుఃశ్రీనిధివీరయోఖళుండుసద్వృత్తిర్తిమాదయ్యయున్
ఘనతేజోనిధిగుండలుహమ్మండునుసంగ్రామస్థలీపార్థస
జ్జనమందారులుసాళ్వమంగనృపతుల్ సావిత్రమంగాంబకున్

కం. వీరలలో నుతికెక్కెను
వీరాగ్రేసరుండులోకవిశ్రుతవిభవ
స్ఫారాంబుసాళ్వమంగ
శ్రీరమణుండుసుగుణరత్నకలశాంబుధియై

దురములోదక్షిణాసురత్రాణునదిరించి
మెనివమ్ముకంపరాయణికినినెసె

సాంబ్రాజ్యము నిల్పి సంబురాయస్థాప
నాచార్యబిరుదవిఖ్యాతిఁ గాంచె
శ్రీరంగ విభుఁ బ్రతిష్ఠించి యయ్యాదివేలు
మాతలద్దెపు సుస్మృతి కెసెనగె
మధురాసురత్రాణు మదియించి నరపతి
సాళువబిరుదంబు జగతి నెరపి
గజ్జితన మునఁ దెట్టె మొగంబు గప్పి
తరమి నగరంపుఁ గాకులు విరుగఁదూలి
తానపేరీనగారులు ధ్రువతిదెప్పె
సామసంబున సుప్రణంగ సాళ్వమంగు
అత్తిసాళ్వమంగయ తులింగవిభుఁడుండ
గౌరిగౌతరాజసావదిక్షి
తిరువాన్నమానవేశ్వరాణ్ణామల్లి
నాధులనగసుతులనమదవాతులు
సత్రవతుర్గలతోడుతనవతువచ్చు
వీరలార్యరలాపల వినుతకీర్తి
మదవతీజనపర్యాయమదనమూర్తి
గౌతరాజవసుంధరాకాంతునకును
సర్వసర్వంసహాచక్రరక్షణాముల
చక్రాంకునాల్గుహస్తముల బోలె
బిరుదరత్నప్రజ్ఞావిశేషంబున విరారణ్య

గర్భునాల్గు వక్త్రముల సుపోలె
దుర్వారంతనిష్ఠుర దోఃప్రతాపంబున
కాలాగ్నినాల్గు శృంగములు బోలె
మహితాత్మధర్మమున మన్మథవైరి వాహా
గౌరవముని నాల్గుపాదములు బోలె
సుతులు
౮ సంభవించి రిసాజన్య యుతులు
హరిపదధ్యానరతులు లోకైకనుతులు
కుండపరివృఢసాంఘవతువల యిల
చెప్పజననాథసాంఘవతిప్పవిభులు
౧౦ వీరలలోన నగ్రజుండు విక్రమకేసరి గుండధారుణీ
ధారుడుదారుడాతని ప్రతాపము దిక్కుల బిక్కటిల్లదు
ర్వైరవిరోధివీరనగరంబులకుర్వరకంటివంతలై
వైరినృపాలసైన్యవనపాటకి దావకృశానువెంతలై
౧౧ గుండనృపాలునితమ్ముడు
దండితరిపురాజిసాళ్వధరణీపు తుమరి
మండలికాధారంబగు
కుండవితాండార్భమయ్యె గురుభుజశక్తిన్
౧౨ అప్పొద్దిభవునసుజన్ముడు
చెప్పొద్దికృపరుండు సమరభూభాగమునన్

11

బాహ్వానామములవ్రె భూవిదితముగ॥

౧౩ ఉ॥ బాహ్వాధిపసోదరుండు నుత జన్యత్రి సుధాసాధవో
లాబాలోపరి రక్షణాంబునిధి వేలామేఖలావక్రుంత్రై
ప్రాబల్యంబున సాళ్వ తిప్పధరణీపాలుండు పాలించదా
శాబప్రోతి వరాంబి నిత్య వినుతత్త్రానాధ యాంధ్రంబుల్

౧౪ సీ॥ ఖతవైభవమునె నసమానవైభవ
కులశాయయుధుల నద్రిగు వాలతనిచె
దూరిప్రతాపంబునె తతులితప్రతాపదా
వానలాప్త నరణ్య భూములకు ననిచె
వినుతశౌర్యంబునె విఖ్యాతశౌర్యపం
చాననాద్యుల నుసముద్రములమించె
ఘనతేత్రిగెనె సముత్తుంగ తేజస్వుల
కేడకొంత యవలీల తెగ్గలపె

౧౫ గీ॥ సాక్షర మానసరగండ కటారి సాళ్వ
పంచ ఘంటా నినాదాది భయద బిరుద
శాంబశారావ సంపాత కంపితారి
దీప్త బలశాలి సాళువ తిప్పశౌరి

మెట్టు చతుస్సముద్రంబులు చతుర్విధ పురుషార్థంబులు చతురుపాయం
బులు చతుర్దిగీశులుం బోలె వర్తింపు వీరల యందు

౧౬ గుండ మహీశవిభుండు తన కుం గులభామిని కుల్లసాంబగా
కొండలి కుండలుండు వలిగుబ్బలి పట్టియు వైనతేయ వా

ద్యుండును జపస్నానసన్నియమనుదుల్యముగా నుతికెక్కి రమ్మహాత్

౧౭ శ్రీమహాతానుభావునకు నాసుచరిత్రము నర్పించిరు

ధామ యశోధనుల విజయధాములు విప్రముఖులాశ్రవా

స్థైమలు సార్వభౌములు ప్రసిద్ధులు తిమ్మనరేంద్రచంద్రుడున్

శ్రీప్రతాపబలేశ్వర నృసింహుని యంశమున న్నృసింహుడున్

౧౮ తరిపుత్రి యుండయ్యు సామ్రాజ్యంబు
గరిమ జాయనినాంటి కతమయొకటి

యోగీంద్రవంద్యుండయ్యు నినుగ్రసేనుని
నోలగించిన నాంటి యొప్పుమొకటి

భువనైకవీరుండయ్యు విభాతసూను
దాపుగాచిన నాంటి తత్త్వమొకటి

శ్రీలక్ష్మీనాథుండయ్యు నుబలిదైత్యు
నడుగఁబోయిన నాంటి పెంపుమొకటి

౧౯ తలఁబ మూర్ధాభిషిక్తుండై ధరణిపతులు
గాల్పనసపాలయశోరత వెలసిదాన
ఖ్యాతిన వతారమొందిన శక్తిగాదె
ఖ్యాతి పవమాత్ముండై సాళ్వనృసింహ విభుడు

౨౦ తిగుళ భూములు తెంకునుగఁ జరించిన
దెద్దువు పులుపోతులనెంతెన్
ఘనమైన కంతత్రై వృషన బారుతెంచిన

జైమినీభారతము ఆ౧

13

పరతెంచ్చు చక్రగోపాలదుర్గము మెట్టి
సుతివట్టుపాలంబులఁ జుట్టుముట్టి
పెనుగొండకతవాలి వెక్కిళ్లమొదలైన
ప్రతిపక్షులను వాతాహతము చేసి

౪౧ సత్ఫలము పుడుల్బు వసంతవేళ
రాయమీసరగండ ధరావరావా
విజయవిఖ్యాతగుండభూవిభు నృసింహ
సాళ్వభూముని బిరుదైన సాళువంబు
ప్రతివారంబును నారసింహధరణీశపాలుండు భూమిసుర
ప్రతతింగామితవస్తుసంపదల సంభావించుబాదత్తరాశ్రీ
దతదానాంబు సరిత్తటిత్పూగాము ఖోందంబ నృగిలశవన
ద్యుతులిందీవరదామసంపదల జేయున్ దిక్పతిశ్రీల కున్
యాదృగ్విధగుణగ్రామణికల
శ్రీఖండితనిమదితగర్వితోర్వీధవసే
నాదధికి భువనవినుతా
సాదరదయావధికి సాధుజనసేవధికిన్
ధరణీశవరావరునకుఁబ
భరతప్రావరునకవీంతరాంబరావరునకుం దిగం
తరమూరితజయశ్రీ
సరభసభాంతారసాదనన్నావరునకున్
శ్రీకాళనేశకంధర

శాంతోలసత్కృపానిధి తగజేయజయా
నికరనిరాతంకునకున్
శ్రీకరసాహిత్యపల్లవిరుదాంకునకున్
మానసరసంతనికేతకళా
సాహిత్యమునకు కిన్నరి జన్నరి విద్యా
వాసనవితతదిగ్జయ
శాసనకృత(ప్ర)బంధసంబంధునకున్
పాండురరుచికీర్తిరహా
గండూషితనిజరావగాపాంథునకున్
ఖండితయవనరశింగమహా
మండలనాథునకు వి(త్ర)మసనాథునకున్

వ. ఏతచ్ఛ్రుదయంబాకల్పంబుగా నాకల్పింపంబూనిన జైమినిభారతంబున కుం గథావతారికె యెట్టిదనిన నల్లజనమేజయమహీశ్వరుండు వె(త్రి)యా సంబున నిర్వ(ర్తి)తంగా విని యనంతరంబ సుఖాసీనుండై జైమినిం గన గాని మహాత్మా సకలవికల్మషలతికాలవిత్రంబైన కురుక్షేత్రంబునం దరజాతశత్రుండగు ధర్మపుత్త్రుండు ధార్తరాష్ట్రబలంబున వ్యాదశవ సరంబుల ధూళిధూసరంబుగా విని శాశ్వతైశ్వర్యధుర్యుండై విఖ్ని సుతంబుగా నశ్వమేధంబు విధంబున నాచరించె నెఱింగింపుమనుటయు నమ్ముని వల్లభుండు జనవల్లభునకిట్లనియె

౬౦ ధారుణీశనాథవినుమమీతాతయైన
ధృత్యసూనుని యశ్వమేధ(త్ర)మంబు
తనపితామహుండైన శంతనతనూజు
డమరపురికేగ శోకాకులాత్ముఁడగుచు

౬౧ యున్నంతనా నృపాలుని
సన్నిధికేతెంచి వ్యాససంయమి తతవి
ధృష్ణత బహుపుణ్యకథా
సన్నపురాణేతిహాససంపాదియు ధర్మ్య

౬౨ వబ్బునమానినెడమ్మైని
తెబ్బరియుబతపే తమునసునిబి దీర్ఘతరంబై
యొబ్బనశోకముపదిలో
నబ్బనలాడంగననియె నమ్మునితోడన్

౬౩ సత్యవతీతనూభవనృపశంసత జేష్ఠునిగుంభజన్మనా
దిత్యకుమారుసూరనవధించితి రాజరమావిభూతిసా
ధ్యత్వముతోడుతన్ స్వపరధర్మము వీసరబుబ్బివంబనా
దృత్యజమైనయీనిబిడకిల్బిషమేమిటువత్తనయ్యెడున్

౬౪ తరుచుగభానుసూతిసతతంబును నిర్భ్రనభిష్టవస్తువుల్
గురుతులుమీరనుంబరుగు కేవిడకోపులసమ్మదార్తులన్
వరదులువారబిస్మితరవంబులుమిన్నులురాయియుండున
క్కురుగవిశోకజాలమ్ములు నేయనునేడులునప్రతివేళ్

౬౫ గురుడు కుంభజుండు సురనదీసూనుండు
చూడవేని రాజ్యసుఖము నాకు
కష్టదాయి వేని కాయంబు తోయంబు
గాన మిగుల సౌఖ్యకరము గాదు

౬౬ పిన్నతనాటనుండి నను పెద్దగ జూచిన శంతనప్రభుల్
మున్న కలంపితే మునిన మేదినిసాకదిరియాలసత్పసం
పన్నిన వాయునందనుని బత్తు ముగత్తెదనేటి తోడనే
నిన్నయిమానికానలకు నేగెదనిష్ఠ తపంబు సేసెద౯

౬౭ యేతపములనే జపముల
నేతీర్థవిలోకనములనే క్రతువ్రతముల
జ్ఞాతివధంబా పరించిన
పాతకములు పాయింబున నంద తపస్వియుతనితో౯

౬౮ తలకకు ధర్మనందన నీకు గోత్రవ
ధంబెనరిన దురితంబు వాయ
నశ్వమేధంబు సేయను పక్రమింపుము
తెల్లరాముడు జగంబెల్లనెరుగ
బాలస్యుజంపి పాతకంబు వాయిచె
వాయమేధయాగత్రయంబునశ్వ
శాంతి శాసనమున సంగ్రామజయలక్ష్మి

17

మైనరాజ్యంబునేకగునేవిడువ

౧౯ సకలయాదవులును గైవశంబునేసు
గానయాశాని తలంపులు గప్పిపెట్టి
తురగమేధంబు చేశితానుకముతోడ
కురుకులంబునసత్కీర్తి కుదురుకొల్పు
౨౦ అనవిని వేదవ్యాసులు
కుసుమునిదైన్యంబుదొపగాధర్మజుండి
ష్లనియె జనునయ్యుకదుని
ధర్మసునకునాత్రిమ్మహాధ్వరమొనరింపగ
౨౧ మొలకలు రాజకుమారులు
దలిదండ్రులవేనివారు దయకవర్నలుభూ
తలమునగలప్రజలందరు
నెలిబినసులియాడెవరుసుయోధనుబార్ధ
౨౨ తాకెనధిర్నసంగరము ఖంబునవాచ్చినరాజవంశముల్
క్షాత విమ్లెతోబరితిగోత్రవధంబును జేశినప్పియా
వతపుతేడుగాకప్రజవెంబదలంబినగోరిమిట్టుపై
కొతలిపారెలుబందమని కొంసి జనుల్ననుజూచినవ్వరే
౨౩ కావున తురంగమేధము

సీవేళ నన్నవృదు

సీ॥ వేలతలంచెదని మునీశ్వరుండనియగ

౨౦ పాలిసవేదుర్జ బహుసువర్ణముఖంబున నప్పురుత్తు భూ

పాలునిచె మహీసురుల పారము దక్షిణాలంది తెప్పలం

దేలి యుధిష్ఠిరాంబరుగ నిల్చిన విత్తము వెక్కసంబుగా

మూలుగుచున్నది ప్పుడు సముద్రి తమ్మె తుపానాద్రి వేరువ

౨౧ శ్రీధనము నీకు నమ్మిన

సాంధన ముగన ధ్వరంబు చాగిలి బుధా

రాధ ముచే యుసిరతా

యోంధన మణాత్మైన తమ్ములూరటుగాంగ

౨౬ శ్రీనవిని ధర్మనందనుడు పారాశర్యు తోడ

నిట్లను మరుత్తుంతు బహుసువర్ణ

యాగమువేళ వసుధామరశ్రేణి

కెల్ల దక్షిణాలగా నిచ్చు మొదల

విప్రాజిత తంబైన విత్తంబు గుని తెచ్చి

క్రతువు సేయుటెంతె కలదె కేడు

తమసె మ్ము తమకిచ్చు ధర్మరాజని మహా

సురలుదానము శాయజూలి నగరె

౨౨ శ్రీగదంబున శాస్త్రముపహారి తెచ్చి

19

పుడమికొమర్తెం డిశిలచెప్పకాయ్యెడనేశి
జలధులన్నేదులాతంగ దలచినట్లు
౨౮ మొదలుగులమెల్లద్రుంపుట
లదయతగురువెతలగల్లలాడుటయదికా
కిదియనుజాయదలంపుతు
కైదవెదివేశడెంతి తెలసిద్ధింపర
౨౯ అమాటలువినిమెాని
గ్రామణిధర్మజునకనియె కన్యపునిదిగా
ధామేదిని యజ్ఞెవితి
భూమిపతులకానిత్రావభోయిశవారల
౩౦ వినుమున్నృపాలభూసురలువెత్రసమ్మెనబరిత్యజింబిచె
యినకననకంబునెకెనుమవిశపతికె జనగానివారికి
జనడెకనాడు వేడెకని జంచెరుగింపదనెవృతేవెమే
దినిధనమెల్లనాంతని యర్థిన మమాటులవెయునేటికి
౩౧ అదియనుంగాక మరుత్తుండు యజ్ఞవేళ
నుచితదక్షిణాలప్పింబియున్నధనము
కొల్లవిడచినబ్రాహ్మణులెల్లదనిసి
విడిచినర్థంబుదినక్కై వెరవవలదు
౩౨ కావునని మనంబున ఘనంబైన వంతరియావంత యనుంజక్షుమెనక

నంబునావధానంబుగా నెఱుంగింపద నా వర్ణింపుము మఖిలవేదశాస్త్రపురా
ణేతిహాసకథాసుధానుభవులంబితాన్వయసంభవులును నంచితపదా
౮౩ రవిందసందర్శనానందకందళితహృదయారవిందులు నతిమనోహార
ప్రభావితంబితరవిందులగు నగ్రజన్ములిరువదివేలు ఋత్విజులుగావల-
యునందునెక్కైకనిశి పాతుకసమేతంబుగానెక్కైకహోతవంబును నె
క్కైకమదద్విరదంబును రత్నప్రస్తసహితంబును గోసహస్రంబును భా
రపరిమితంబును క్షేత్రంబునందు రంగమంబున నర్పించి విసర్జించి-
మొదలిదివసంబున సమర్పింపవలయు నిదిదక్షిణావ్యాపారంబు

౮౪ పాత్రవిహారవర్ణనము

పాటలకపుష్పంబు నల్లనడుమె విలయునీరా
పూరుజవంబున నథవర
ఘోటకలక్షణము లివి యఘోరవమైన
౮౫ తాయము బత్రవర్ణములు గల్గి మనోజవమైన యశ్వమే
ధీయమయంబు నాగమవిధిన్ విడువందగు చైత్రపూర్ణిమన్
రాయుము స్త్రైనృముల్ గుర్తి రాసుతులైనను తమ్ములైనన
దాపయుతభక్తిగావనెకవారి యునమఱ్ఱి బరిభ్రమింపగన్
శూరులు గల్గినబలంబు ఉడు
౮౬ ధీరత ననిహయము నిఖిలదేశంబున బం
గారము పత్తుముపై బతి

౧౭ సీ॥ విశ్వామిత్రముఖుసప్తవిధులనతాపుల
నెల్లపోవంబుచేయుంబయునట్లు
గోసహస్రంబుపాత్రసుపర్వులకాంగ
హోత్రదక్షిణాలతోనొసగవలయు
దీక్షితుండువాయుము విరిగి వచ్చునదాక॥
నియతభోగంబులన్నియునుమాని
భార్యతోడుతనసి పత్రవ్రతముఫూని
బ్రహ్మచర్యంబునల్పంగవలయు

౧౮ నవురపతి నూరుతురగమేధములుచేసె
గాన యానిష్ఠజరియింపగానతరమె
వ్రతయుతముగజేయుము క్రతువునృప
పాండునందనసకలపాపములడంగు

౧౯ అంగజునిగెల్చినట్టి
గాంగేయుడుదమకునలవిగాదనిమహాత్ము
తప్పంగవ లేవ్రతమోపక
వెంగిరి నీకలవియ్యెనజేయుముని యుతర్క

౨౦ అనవినిధర్మసూనుతనమ్మావరంబులతప్పినారుగా
యనుజులుకర్ణసూనుడు మహాబలుండిపృష్ఠకేతుడప్పకతుం
తనుపగజాలనాజికిమదధనవాతుంతుఘటోత్కచుండుత

౮౧ యవ్వని ప్రాపనగలిగిన

తప్పుదినప్పుడి విరోధి గణాములననిలోన్

నప్పనజాత్ముండు కృష్ణుడు

డప్పులనన్నాడు క్రతువుత కమేళాయన్

అనిశ్రమునిదెసమాలిన

౮౨ వినయంబునవతడు పల్కె విష్ణుండుని కటం

బునవేడననే ఫలటికి మున

మునదలచిన దురితములాంగి పుణ్యముడెరకన్

౮౩ శ్రీ విరయునంగాంత నీకు మెక్కారకార్యంబెరుంగించె దవాసుదేవుని శాస

నంబునంజేసి న మనకు బంధునాశనంబునైనదోషంబు విసంబునులేద

జన్మంబు శా యనున్న నప్పస్నం తుని స్నధ స్యనించె యునైనలోకంబు

నంగలరా జలోకంబులో సత్తమశ్లోకుండవగుటకుం దగని యాగంబు

౮౪ సంప్రయోగంబుగా జాగింవనుదొడ్రింపుము యోగ్యంబుగు నశ్వంబు

విశ్వంబునంగ్గి నంజాలు దుర్వారభుజాగర్వం బఖి ర్వంబుగానుర్వి పతి

వెవ్వరవిర్శనం బ్చేర్చినె నని రవిలాంబితెచ్చెద నెప్పుడుం గలదతుగ నవధరిం

పుమనవుండుసాత్వకతే యుండుకాంతే యునింగనుంగొని

౯౦ పావని వాక్యంబు పావనంబునుశుభ

౮౫ ప్రదము నుత్తేయస్కరంబువరము

~~ప్రదముసు~~౹౹

నశ్వమున్నది యవ్వనాశ్వంధరాధిప

యర్థముం గాంతపత్త్రి సస్త్రాంతర
పోతు టెగకున్నె నమలయరాదు
సాహసింపుము దశాశ్వమేధానకై నృపంబు
లనిశంబు తెల తెలవను ఘనుండు

౨౯ మనకు దక్కినయె నిమ్మము సాగు
ననిన విని భీముం డిట్లను నన్న తోడ
నతని బలమెల్ల దేవతలక్షమైన
బట్టె దెబ్బర హయము నేపారమూన

౩౦ వాసుదేవుని కృప గలవారి కెందు
నరయ దుర్గమ్మ మైన కార్యంబు గలదె
కాన భద్రావతీకి నేగుతు హయంబు
నొంటిగుని వత్తు నట్లు దేకుం టనేని

౩౧ వేద ఘోషంబులేని వీట నున్నయతండు
తలిదండ్రులకు రెండుదల ఘనతయు
మూరువాడని మాతనేరు విన తండు
భూసురావలితో దండంచిన తడు
నితులాత్ముగుడి లేని కొత్తితె నున్నయతండు
నిల్లాంరథ నమాంక యోబినతడు
తగని విశ్వాసఘాతకము చేసినతండు

25

౯౯ మోవగతి   రిపుబోధునను

శపథములు పల్కి తద విన్నాణ యమువేళ
యన్న సన్నిధి పరువాడులాడకున్న
ధర్మసుతుండాదరమున సోదరుని జూచి

౧౦౦ బలియుండు గృతుండు యువ్వనాళ్పు ధర్మశీపాలుండు తత్త్రస్సృలా
లు మన్నా తలనారదేశిన మహాశూరుడు బలంబు త్తిమొ
త్తలము ల్బళ్తి హ్మాథకంబు గ్రానిరా గాన్నైన నేవెంటరా
వలదా యొక్కరుండన్న కర్ణసుతుండవ్వాక్యంబు లాలింపుచున్

౧౦౧ ఆనిలతనూజుని వెంటను
ననుఁ బంపుమ వేడ్క ధర్మనందన యనినన్
విని భీముడు వృషకేతును
గనుగొని దయ యుబ్బంగ లింపగా నిట్లనియెన్

౧౦౨ యొకినయాగంబు వహింయించి భవజ్జనకుఁ డిదో రనా
రాచ పరంపరం గాని దురంబున గూల్చిన నాటనుండియున్
ద్రోచిన శోక వేదనలతో తగు పారకనేము ఖిన్నులమున్
జూచిన యిప్పుడీ లమవి బుద్ధిను దీరని లజ్జ పెంపునన్

౧౦౩ ఆనిన వృషకేతుండిట్లను ననిలజునకు
సమరమునన్నైన మా బాతశస్త్ర నివాతి
పాలనపతారమయ్యొ మజ్జనకు నమును

౧౦౪ అంతరము దప్పి లక్ష్మీ
కాంతుని కృష్ణుని భజింపక దయారహిత
స్వాంతుల్ సుయోధను గొలిరి
చింతామణి విడిచి గవ్వ చేకొనిన గతిన్

౧౦౫ ద్రుపదు వేటి లాన మెమ్మరయ్యె మఱచి
పసుల బట్టి విరటు పట్టణమున
మరియు నన్ని వేళ్ళ మాత్రాంత తనయుండు
మొతరి మనకు చేయు దుండగములు

౧౦౬ క్షితి గురురాజు గల్పుడు యనాత సభాస్థలి నుత్తమాంగనన్
వలదన శక్తి గల్గియును శస్త్రములార్పగ మూల యమ్మెరల్
కలుషములార్పు సంగరము ఖంబున బాధుని తండ్రి చిత్తనిన్
గలిపిన మెవెరాంక కొరగాని యుగ డును నెత్తి పేర్కొనన్

౧౦౭ అధిప విను ధనంజయుని
నిధనంబై పుత్రి జేకొని యుగాళ్వసన
వృధుకుల జుండుత్తరు వనాగం
దధమ వనాగంత తన్నుగొంతి దియుదాహ్వం బయ్యె

౧౦౮ శమన తనూజ మాద్రి జులు నాత్ముగా జని యధ్వనాశ్వదు
గ్గముఖ తాబెచ్చి యద్వర తురంగము బావని కిచ్చి తండ్రిపా

త్సవరతలంబునన్ వినుతశౌర్యము సుత్తిగ బెట్టి తేర్పఁదోన్

౧౦౯ అని వృషకేతుఁ జూచి ధరాత్మజుండు
నెమ్మి రక్షింప నాలింగనంబు చేసి
తాతపైనమెఱింగి ప్రతాపవతయందు
మేఘవర్ణుండు గని సంభ్రమింపఁ జూచి

౧౧౦ తండ్రి ఘటోత్కచుండు మా
తండ్రి గలుగఁగాదె తల్లి ద్రౌపది తోడన్
తండ్రులు వారి ధీశ్వరులైన
మంత్రి దేవాంగత దెప్ప గంధమాదనమునకున్

౧౧౧ వాత్సల్యంబున నేపునన్ భుజగర్వస్ఫూర్తిఁ బెంపారఁ బ్రో
ఛత్సుం బాయక ధర్మజుం గాలువ దాత్పర్యంబున కార్యసం
పత్సాన్నరున్ వృషకేతుఁ గూడుకొని యా భద్రావతీ నేనికన్
ప్రోత్సాహంబు దరించి యధ్వరహయంబున్ దెచ్చు వర్యంతమున్

౧౧౨ అనవిని మేఘవర్ణుఁ దనిలాత్మజు ననే తు బుద్ధిమ
జ్ఞన కుడు ముజ్జగంబుల ప్రశస్తవివాంచె న హాల్యరామునం
వ్రుని చరణాబ్జరేణువు పొందు శిలాకృతి విడుకెన్నలా
గున సురసింధు తోయములగూడిన యోడవహాంగుత్రైవతిన్

౧౧౩ తావునమి తుసేవ కుడగాఁ దగుదు న్మముగొల్చి వచ్చి భ
ద్రావతి లోన నుండిన తురంగము దెచ్చెదఁ గాయి వచ్చినన్

యావృష్టి తనుం దరివారిబలాంబుధి బారబెట్టెడిన్

౧౧౪ శ్రీకాంతసేనలు రాకుండ నడ్డగించి

యాగాశ్వము నీయుమందు హయంబునైన

గోరిబంపితె బట్టుకొని   నరకతమున

తతపుళాయన ధర్మనందనుని తేతతు

౧౧౫ ఆనన విని పరమానంద కందళితహృదయారవిందుస్త్ర సమీరనందనుండు

ఘటోత్కచనందనుం బరిగాలించి నవమాపులంబుజూని పౌత్రక్షేత్రధర్మభూ

షణంబును మదియుప్పశార్వభూషణంబునకు వేశతుభూతంబయ్యె భూ

తనాధుండు వచ్చిన సుముఖ్యురథోత్తనుం జెప్పకుడెత రవశంబుగాదని యు-

౧౧౬ ప్రసన్నదృష్టి సోదరపుత్రపౌత్రులం గనుంగొని ధర్మపుత్త్రుండు వచ్చె

వృషకేతుండును పులకకలికాభిరామగాత్ముండున్నైయ త్రయం

బుసుంబోలు నిర్వీరత్రయంబును గల్గనాములకత్రయంబునసై య్యాది

యసాధ్యంబని యుత్సవించి యుండెనంత భానుమంతుండు నపరదిశాం

తత్కరికాంతరంబునకు బంగలువ బంతివెలుపు సంతరించెనప్పుడు

౧౧౭ ధర్మనందనుబత్తఖేదంబుమాన్పి

తురగమేధంబుగావించు వేరవుదలిపి

నే వవలబినసమ్మాని పుంగవునకు

ననుజులును దాను విఖ్యాతపూజనములొసంగి

౧౧౮ వేదోయిః మునుశింబి వీడుకొన సత్త్రోపమోదంబునన్

వేదవ్యాసు ప్రసాదభాసురవమోవిన్యాసునాంవ్యాసము

నాదజ్ఞానసముల్లసత్ప్రదమ్ము తానవ్వె మోదితోల్లాసునీ
౧౧౭ మునినాథువేద్యర్మ తనయుండువేడ్కని
యపరసంధ్యాక్రియలాచరించి
యనుజులుగుల్ఫ సివాస్యాసనంబుననుండి
త్రప్పురబింతాభరంబుద్రాపి
అంతరాయమునేతవాయయము వచ్చుటయెట్లు
సత్రియయాగంబుబాగుటెట్లు
దానదక్షిణలకుధనముగల్గుటయెట్లు
మునిమాటనేనియ్యకొనుటయెట్లు
౧౨౦ బాలదుష్కరమైనయీయాజ్ఞమునకు
తోడుదెవరైనమర్త్యుంబుదొరకుటెట్లు
దేవకీసూతి త్రిభువనాధిపుడుదాను
యెరిగిబాగింపకున్నయీయాదేరుటెట్లు
కౌరవసభలోలజ్జా
౧౨౧ వారిధిదగనుద్ధరింపవాద్రౌపది
నన్నాశతినుద్ధరింపుము
నీరజదళనేత్ర కలుషనీరధివలన॥
౧౨౨ అనిపెక్కుభంగులనక్రమలాదరుచేక్కొని దీనాదీనవాక్యంబుల బ్రస్తు
తింపసమస్తభువనవ్యాప్తియును విశ్వరూపియునగు శ్రీపతి నార
మణుండదక్షిణాంబవాకిటనిల్చి ప్రతిహారింగనుంగొని మదియ్యాగమనంబు

తనసుతు మెరసి యంతఃపురంబునకు జనుట యనుమతంబని నవాఁడు కృతవం
దనుండై గోవిందునకనియె
౧౨౩ దేవ రయోనిశ వేంచేసినసమయమందె
ధర్మసంభవుండునాతోడ
నానతియిచ్చె నవసరానవసరంబులు

పరధనాపహారులునుం బరదోషనిరతులు
పరవధూరతులునుం బతయవేరు

నీదగు తరునాగాని గణింప దుర్గుణా
ముల ధర్మపుత్రుకునకు లేవు
౧౨౪ తగవిలోకింబ తద్భావంబతంబు దీర్ఘ
దానుతమ్ములు నీపదధ్యానపరత
నున్నవారని పరతెంబ నస్నతూత్రి
కృష్ణుతెంచెనగరివాంకిటికినవిన
౧౨౫ దిగ్గన వేంచి యవ్వసుమతీపతి భీముడు సవ్యసాచియు
దగ్గరి గొల్వనాననమ్ముఁ దరహాస సమన్వితచంద్రికల
దిగ్గలువార మత్తకరిశిలరయంబున నేగుదెంచ నా
నగ్గరుడాంకు జారబులకాంతురముల తనువెల్లనింతగన్
౧౨౬ వచ్చిన ధర్మజుంగదిసి వారిజనాభుడు మ్రొక్కె మ్రొక్కిన
గృచ్చి యెత్తెకౌఁగిలించుకొని కార్యము చక్రియు చెత్తుశాయగా

బిబ్బిలిరాలు బాష్పజలబిందులు మౌళి నలంకరింపఁ బుర్
(గో)వింద్రుని పాదములకు
౧౨౭ పావని యనుజన్మసుందు(లు) సొమ్మిల్లిరా
శిర యుగళంబు ప్రై(త్రు)
త్రావులు గానల్లాలు తుమ్మెదల బందమునఁ
౧౨౮ యిత్తెరంగున పాండునందనులు వసుదేవనందను సంభావించి యంతః
పురంబున కుంద్రానెచెయి (అ)ర్ఘ్యపాద్యాదివిధులంబూజించి
యుపర్ణసనంబుల నాసీనులై యున్నయెడం బాంచాలరాజనంద
నవినయంబున నమ్ముకుందునకు వందనంబొనర్చి మందస్మితవదనార
విందయగుచు నరవిందనాభు రాకకు విస్మయంబందుచున్న యున్న
రవ రా(గ) శాగసుంగుని యుల్లనియె
౧౨౯ (ఉ) ధర్మరా(త్రి) వచ్చునేవారి యుపంబు
మనములందులవెరగందవునమేకాదు
దాసజైనుడెంబునే యుప(ద)వమునందు
నచ్చు లెక్కి వచ్చి రక్షింబు నర్ఘ్యతుండు
౧౩౦ యీవు మనంబునం మరచితె సభలో దనజీరదూరు కేగా
గావిడిపింప నందరును గల్గియు తైరసంగొనఁ
వాసుదేవపు(త్ర) యున నల్గుయు వస్త్ర)ము విచ్చినన్నల
జ్ఞావనరాశిలోమునికి సావక యుంతగనుద్ధరింబుచుల

సంతతాసన వస్త్రాను తత్పరాంబ
భక్తజనములకుం గాంగుపతి దిగాడె
శ్రీపతాఁ రత్నమ్మాఁ వాసుదేవుతన ఘా॥

౧౩౨ శ్రీని సన్నుతింప ద్రుపదజాత యతజాతాదరుండై సరసిజోదరుండు
మన్నించి యజాతశత్రు కతవెయుగంబైన యతండు వినయ విస్రంభ గంభీరం
బుగా యిట్లనియె

౧౩౩ తలచితి దుశ్శాసనిగ్రహితి కాంపురసోదరనిస్తుతివ్రసం
దలపునకంటె మించు ప్రమదంబున వ్యాప్తి నామనోరథం
బులు ఫలియించె వ్యాసమునిపుంగవు నానతి నశ్వమేధము
దలచితి జాయియున్ భక్తి యుతతత్ఫలకర్తవునై పుడావుసన్

౧౩౪ - - - - - - శ్రీనివర్మతనూజుతో నదిపనివు
వ్రానుపనువెళ్లి ఫలసిద్ధి బొందు కార్య
ధనులకర యుంగవేవసాధ్యంబులనుచు
యచ్యుతుండు శ్రీమదెసజూచి యుల్లసగుచు
మందమతియుటబ వ్యాసియయు

౧౩౫
దుందిలుడు సురాక్షసి రతుండు నిష్ఠురవా
క్సందర్భుడు నగు మారుత
నందను సబివత బ్రయోజనములు ఫలింపన్

౧౩౬ శ్రీంగవి విలాసుని ల్లిత పువల్లుని ప్రల్లదుని మహామతి

వెంగళి నంగనారుతుని నిర్దయుత్వాధి(బ)పత్రమ(త్రి) జా
యంగు రతాలికెల్ల తెదవంయుగణశంతురు నీతికోవిదుల్
౩౭ గంధవహాత్మజుండు పెనుగబ్బితలంపుడు తార్పు మునుజరా
సంధు విదారింబునిబకేని శాంబరు జంపిన యల్లినాదుగ
ర్వాంధులు సత్యసంధులు మహాబలసాంద్యులు నిజతే(త్రి)యుల్
బంధురదానశూరులు నృపాలురు వారినెరుంగరెన్నడుల్
౩౮ నాడుగాంతివి బూనె సైంధవువధింప
(బ)తిన యుద్ధతి నేవిబారమునులేక
నేడు భీముండు శతిమిబూని న(ప్ర)తిజ్ఞ
జయంతు తన్ననుమిగులసాహాసవమంబు
౩౯ యుష్మహా(ప్ర)తిజ్ఞయాడేరుటెట్లు నిరాఘాటంబున యజ్ఞహైూతం
బు దిగంతరంబునుంజెరియింప నితాంతశార్యవంతులగుమహాశ్వాంతు
లు దేవగంధర్వాగ్ర్యులు నంతరాయంబుమొందింప నర్హరువేలయుండుదు
రు మునుపురాఘవేశ్వరుండు నశ్వరక్షకై వలక్షెట్టర వీరు మారుతింబను
౪౦ పనతండు శత్రుమతియను పత్త్వనాంబున సురథుండును మహారథుని చేత
దురంగంబువట్టుబడితానునుంగట్టువడి యున్నయడరామభద్రుల్ంత-
య్యుప(ద్ర)వంబు తానసుతనిచక్రం బెత్తుపలసెగావునంబావని కి సహాయం
బ జాలసుంబనుచుటక జగంబని తజ్ఞనింబూపిన తంస ముద్ర నునతు బకమ
దనుండిక్లుని యె
(ఉ) నఘవానశిల్ప నయతు మిగులనే

34

మందుండు వ్యాసుడందులుంత
నగుడుని శ్రీరభాషణాన్వితదేవిన్నై
నందుకునవిగ్రహములునాత్మ
బవ్యాసినగుటకుబం తకోటులు
బూరింపలేనినిబెజ్జనాత్మ
శ్రీలాలు తగుటకుద్రైలోక్యమువెరుంగ
ధరకుదబ్బినవేల్పుతరువునాత్మ
౧౫ వామనుండగుటకు బలిశ్వరుండునాత్మ
మందమతినాటు మతిమరపొందెగాక
సరవిజేమ్యేన దరమెనీసతులుప్ప

౧౬ చదురులేటికి మనుజరాసంధముక్షి
భూవరులసంహ్వారింపుటనేవెరుగవె
నీకరుణాతోడుగానె నృపులగల్గు
వాయమునివత్తు బాగింపమధ్వరంబు
౧౭ యిది యెుకేడెత్తుగా దలపనేటికినా హృదయంబులోనన
పదయుగళంబునిల్పి కులపర్వతములపె కవింబైతునా
గదగానిధారుణింద మురుగా వడిదంతునెదిగ్గజంబుల
కదనములాడదనస్థుడనెరాలుతునె(గ) హాతారకంబుల

పాతకములకు కాలవహ్నంబులైతి
విమతజనులకు నంగారవృష్టివైతి
నీవు వెంట్ల॥ నీరదనీలవర్ణ
౧౯౬ పంత నిర్మగ్న గోవుల బరితరించి
సుతరముగను ధరించు గోపకునిమాత్ర
ముదముద్రేవారసుద్ధరింపుదువుగాక
పంక నిమగ్న నన్ను గోపాలతిలక
౧౯౭ ఆని యనిలనందనుండు పలుకుపలుకులకు ఎమోదిర్పు తదియ్యా తేజ
వర్ధనుండగుచు గోవర్ధనుండు భీమసేనునాలింగనంబొనర్చి భవదావ్య
బలనాబిత్తంబుకాతురాయత్తంబయ్యె ధన్యుండవు మాన్యుండవు
జమాన్యనకు మన్మాభరంబువలదు జన్మంబున జావన్నావి సుతస్త్రీగారన్న
౧౯౮ లను తత్సంబంధిబాంధవులు ధనంబొనర్చి నదుష్కృతంబు మత్తరంబునంబ
త్తి విశ్వసుతంబుగా నశ్వమేధంబు బాలింతుగాక ఇనబలాన్నజునకు ధర్మ
సుజుండుదండంబు బెత్తియున్నని యె
౧౯౯ ఆరసి భవత్పరాంబురువామంబొక టిద్ధను గోటికెంతలై
పెరుగుటజేసి దుష్కృతము పెత్తుగకూతడునీకరంబున
నరపతి కశ్వమేధసవనంబొనరించిన యాఫలంబునీ ~~కరతల~~
కరతలంబునందు నిడగానికనద్రిగాంచునున్నతి
౨౦౦ హాయము గాని వచ్చునంతకు యమతనూజు
లొనిమేని యుండదనీ సవ్యసాచిననుప

బోయివచ్చె దనపదాంబురుహంబంత
నాతుదగు సంభ్రమంబుగ నళిననాభు
౧౫౧ అనిమాటలాడు సమయం
బున భోజనవేళ యయ్యెఁ బ్రాద్యంతే నిఁ
జనియనని ద్రుపదనందన
చనుదెంచిన పాండుపుత్ర సారసనేత్రుల్
౧౫౨ ప్రసంగంబు జ్జగించి మజ్జనంబులాది యిష్టాన్నపానంబుల తృప్తి నొం
ది యుపచారంబుల నారతి సుఖవృత్తిఁ జెంది రంత గాంతప్రా
ప్తునకు నిశావిరామంబు కతంబయు
౧౫౩ కలువలపరువెత లంగజు
కలుదివిసె క్రొత్త తెరపగాంతిన్నైలవె
న్నైలపడుమటి దిక్కునకును
పలుపలన్నై యొగిలంగ పలుపలవేగెన్
౧౫౪ తూరుపు తెల్లవారుప్పు యుతోడన మాగధ మంగళస్తుతుల్
భారతది యుప్రూతవముల మెల్లని తాళ్ళ సముంచితక్రియల్
దీరిచి పాండుపుత్ర వసుదేవసుతుల్ ప్రమదంబు మోదముల్
దీరగ ~~[illegible]~~ వేత్రధరాన రుగుదెంచి సభాస్థలి నిల్చిరంతటన్
౧౫౫ ఆహవసన్నధున్నై భీమతన్నైనర
దనమేఘవర్ణులు ధర్మతనయ
పాదంబులకు మ్రొక్కి పంకజాక్షునకును

దంతబెట్టి యంతఃపురంబుకరిగి
కుంతితెనెరగ వేడ్కని వచ్చి విప్పుచు
గృష్ణుతోడ జెలిగె నెనుచునుండె

యనఘుని తురగంబుగొని వచ్చునందాక
సంగరత్రముండనై యధిపగాంబు

౧౫ యుండుమని మాద్రిపుత్రులనుపరింబి
ద్రౌపదితె జెప్పి మరియును మరియును దానవారి
యడుగులకువ్రాలి యర్జునుననుమతమున
నరిగి రసమోదమున యుష్పనాళ్వపురికి

౧౬ అనుటయు విని జనమేజయ

జనపతి సంతసమునొంది జైమిని తోన
యునిలసుత యువ్పనాళ్వుల
కునుతారస మైన రణము కెలదెల్లనిన

౧౭ మల్లాంబర వరపుత గర్వితరిపుత్ర్యాపాల సంపత్తి
దుల్లాసంగ్యాతశ్రీశరత్సమయ లోలోల్లాసవావసిమా
తల్లీ నతసరంగ దంగదను వ్యాఘ్రాత్రిశమేంతేరమా
దుల్లీలాతకుబంతవారణ సువర్ణాదివారద్రైబ్యాదయా

౧౮ ధరణీవరావావాజిత

ధరణీవరణా వరావతారమురారి
ధరణీవరావారక్షిత

౧౬౦ జనితమహాతసంధా నారసాహిత్యగంధా
వినయనయవిలాసా విప్రదంతినివాసా
ఘనతరమదగర్వగ్రంథిభానానమేదు
జననవత్ర్యదయభల్లారాయబాహాత్తపల్లా

॥ గద్యము ॥

౧౬౧ ఇది భారతీతీర్థశ్రీచరణకరుణాపాత్ర గాధయామాత్యపుత్ర
వినయవిద్యాసముద్ర పినవీరభద్రప్రణీతంబైన జైమినిభారతంబునం
దశ్వమేధపర్వంబునం బ్రథమాశ్వాసము మంగళమహాశ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ
శ్రీ జయ సా ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు ॥

శ్రీ వేంకటేశ్వరః

శుభమస్తు అవిఘ్నమస్తు.

శ్రీశారదాంబాయనమః

౧ శ్రీరమణాపరణాంతలితవి
శారణావరభయదక్షిణ్యాదూర్వలవాల్
ధారానఖముఖవిదారిత
వీరారిమరంగగుండవిభునరసింగా

౨ శ్రీవర్ధిల్లుపుమజ్జైమినిమునీంద్రుండు జనమేజయనరేంద్రునకిట్లనియె
ట్లుధర్మజు వాసుదేవులఁబాతకసుజ్ఞాతుండై హస్తినాపురంబునిర్గమిం
చి నిరర్గళయానంబున సంబవమానపుత్రుండు సపుత్రుండై వసుదేంబి
తిపయవాసరంబులమునా

౩ పావనిగాంచె కట్టెదుర భద్రరసాభోగ్యవాతుంగశృంగసం
భావితపద్మరాగజగభర్తిసమాజవిరాజదూనలి
వాదిపరీతసాంద్రనికలదిశలంబునలంకరింపుశ
వావతియవ్వనాళ్లసురరాజసమానధరామరావలీ

జైమినిభారతము ఆ॥ ౧

39

౪ స్ఫాటికమణిశిలాప్రత్యగ్రరత్నాతి
బంధురప్రాకారభాసురంబు
పాతాళజలరుచిరపర్యాప్తకల్లోల
సుకుమారపరిఘాప్రశోభితంబు
కనకసౌధాంబుల కళితముక్తాఫల
రాజీవలగ్నతారాగణంబు
శక్రనీలశిలావిశాలగోపురమౌళి
రసమయజాతసుఖ్యాతనంబు

౫ భువనతాసారకల్హార పద్మకుముద
పుండరీకనీలోత్పలషండసురభి
విపులమధుకరకలనాదవిజితపుష్ప
చాపనినదంబు భద్రావతీపురంబు

౬ వంచిన వేదఘోషణాలభాషణములు వినరాకపేర్మి మధూ
మంబులు గ్రమ్మ తారమైనగమార్గములు గారవనితయావసం
ఘంబులసందడిన్ సతతవాగాట్టైరు మైనను లేకసాధుర
త్న్యంబున సౌఖ్య జీవనము నాపురమొప్పును సుందునెప్పుడున్

౭ నానావృక్షఫలాతిగ్రమ్మతరుసంతానంబులన్ విస్ఫుర
న్నానాపుష్పలతాప్రతానముల నానాపక్షిరావంబులన్
నానావస్తువిహారప్రచారముల నానాకేళిపుంజంబులన్
నానాభంగి సుతింపనొప్పు పురి నానాభోగసంపన్నతన్

౮ ఆనగరంబునైన వమునననకన్ జనునాతికి జూపుమన్ మరు

నానమరందగంధి నటదూరి ఘటాపరిఘుష్టనార్ధమూ
లానఘమూలవేళసము దంబితపూగము వావాస్యాగము
౮ తాంబియూబాలికేగు తురంగములునీరు
ద్రావునవిగాత యున్నసత్వత్వరాగ
తాండమురు ములచేత సంకలితమగురు
మ్మదురజారాజి కుదుగనేరదుపదంబు
౧౦ తురగములునీరుగొనునవ
సరగునవేతెంబి మనము బాలు వధుదమ
గ్గిరిరాజంబున ననియరి
గిరిముప్పురు నరిగిపుంజ కృపాసుక్షితుత్రై
౧౧ పుంతికర్ణసుతుండువాయి యుజునితోడ
స్పపతితనికత్స్మావాశిదళముగలిగి
యునునందుకేమంతగానిపెకలి యంత
యుగురాడు చనుదెంచె వాయియుము బడిని
౧౨ (తి) పదగావావానితేరంబుచేరిన
జనులపాతకసముత్రయముజూదె
సంవృతశిఖిశిఖావాల్యలఅంది ఘరారి
తాశితాలకూటంబెపోలె
వసుదేవసుతపదద్వయబింతనంబున
మలిగమానసుని జన్మంబెపోలె

పిత్రుశ్వర్గ విషమదుర్గ తులుపోలె

౧౩ నతశిపాదురు నీరాత రుత్పనాళ్ళ
భూమిపాలాశ్వరక్షక భూరిసైన్య
సముదయముపెల్ల సుగ్గునూరాయంబులుచు
నీరదాఘాతమున నొక్క నిమిషమునను

౧౪ ఆనిసల్లాపములాడుచున్న యెడ నుద్వద్భావ్యధ్వాఘోషంబులన్
ఘనఘంటారరవంబులున్ బృదుగశస్త్రావేయ మింటాకతో
రనినాదంబులు గండదాన జలధారాలోలలోలంబుమో
హనరుంకారములున్ జలంగని పవాంపైవస్త్ర ఖండాలముల్

౧౫ ఉత్తరంగనమత్తగజంబులువచ్చి సమీపరంబున వచ్చి పచ్చికలువేఁచ్చుమీ
రంగజంబులు జలంబులుపూరించి తరులు తరేణువులు మీఁదనుం జల్లుచు
పల్లవిల్లురుదంత తుండంబులం గోరికె ప్రీతిపెత్త మెత్తనకు త్తూయంబులు
ప్రయుచు ఘంటారవంతంబులం బుంత కేకంబులు వెరికె నింతినమతూవాలంబు

౧౬ న గంతుమిగిలి వేప్లాడుచు ననస్యాన్యపరసారంభంబులాంస్వాదించి హే
దంబున బృంహితంబులు సేయుచు బికృతిల్లినమత్పవనత్యత్తోత నవ్యనం
జత్రుత్రోత జైత్రను జవితోండజవినుంబరితోండుచు యిమ్మ సరిబరగజర
యుచు నెరయుచు పుష్కరాగ్రంబుల జలంబులుపూరించి వ్యంగావులం
జోవె సుంతుంటప్రజమ్ముడుచు ననేకప్రత్తారంబుల ననేకపంబులు క్రీడించి
మాపంతంబులబలవంతంబున జలవిహారంబులు జాలించి పురంబునకుమ
గుడెనంత

౧౭ నేమినిగ్రతభారుని రేణుకపుత
తిమిరబృందస్పందనములతోత

కల్పాంతరుద్రధిక్కారావధిక్కార
సముదగ్రవాద్యఘోషములతోడ
వ్యాలోలముక్తప్రవాళపల్లవాళుల
సందీప్తబిరుదధ్వజములతోడ
ఘృష్టఘూర్ణత్పుష్పవృష్టిప్రస్ఫుట
కలితాస్త్రసుభటసంఘంబుతోడ
౧౮ వచ్చెసైన్యంబుచేతులగర్వంబుతోడసూంచి
యవ్విధంబుగాంభీరులననుజగన్న
సుతుడు దిగ్గన త్రిపురారి యనుని రుద్రాత
నేతంబు వాంఛలసందడిగదలకే
౧౯ పరువడి భూసురాస్యముల భంగివ త్రాము మూదవిసది
త్రిణకులప్రస్తుతకులగతిగతులాప్పగజేరి వాహకుల
పరిపరిలాంగులంగుదియ బట్టుచు రావలసత్రయంబులు
దురగము వేగుబెంబె నివేద్య త్రిసనమోంటుముద్రచ్ఛత్రతుధ్వని
౨౦. వివిధమహాసైనయుక్తములు వేలతరంబులు నిరుద్రాపురుష
సవియును బోల్పుముస్తాయి నైనవి యూరయ నందులోపల
సవన తపాయంబు వచ్చి దికసంబడదింతనె కత్తిగత్తియు
గవనాము నిరుపూపబత్తిగస్థితనేయుగ బోలుబావని

ధరవారివల్లభయుగుపయు

ఖురపుటములు మోవకుంత గాసనరడు భంగి
౧౬ విసుతానేకవిభూషణాభియుతమ్మై శ్వేతాతపత్రద్యుతుల
తనప్పై వెన్నెల జల్లజాలురశి ఖ్యోందంవ మరుమంజరి
జనితానందమున మనంబలరనుతాన్పోవాంబునన్నసార్వభౌ
మునిబృందంబున నేగుదెంచ విలోకితాంబ్రాజాతరత్రే తతుర్
౧౭ యాతరణశపర్భుతురగము

జైమినిపట్టుంగ దమకపడు పుత్రునినా
లాలింప బలదువేగము

నేకనివారింపమనుమనింగనుగాన్నేర్
౧౮ భీమసేనునకు బ్రణామంబుగావింప
మేఘవర్ణంతు విక్రమింపమై

శ్రీసలనదేవ్యతి జడత్తను మందలా
చెవిపట్టి త్రేపుచ్చిన విధమున

దీశుమువె వెన్నెలలుగ్గలిన జాలు
యువ్వనాశ్వుని తనూజాన్వితముగ

బలిమిమ్మె ముందుగట్టులుగట్టితెచ్చెద
మ్ము ప్పునుభూపతినేముందయిలిని
౧౯ యాలమున తింత తురగంబె జాలు ననిన

దానిఁ గప్పిద నేపున్న దరువు చూత
చేవ తాంతకనసు విలోకింపుమనుచు
౩౦ సంగరోత్సాహంబున నంగంబు వదల నచ్చ్యుధరశృంగంబున నుండి లంఘన
జంఘాలంబగు సింగంపుఁ దెఱఁగున దమకరణిఁ ధరణికి జనుదెంచి మించిన మాయా-
ప్రభావంబున నంగాలకంధరముల కాకోలవిషరుచిసగంధంబులగు నంధకా
రంబులం గల్పించు కల్పాంతకాలమేఘంబుల నుత్పాదించి నందనస్ఫాలంబున ది
౩౧ ఙ్ముఖంబుల ఘళఘళలుం గడలుకొను విద్యుల్లతావలి తలవల్లుకొనం జేసియు నెల్ల
కడలను జల్లుకొని యుల్లంబులు ఝల్లనం బిడుగులు వడఁ జేసియు నుత్పాతంబు
లుగా విజృంభించు దేవమానవాదులకు భయంకరంబుగా గగనవీధి విటంకంబునని
మేఘనాదుండునుం బోలె మేఘనాదంబున సింహనాదంబు సేసి యద్భు-
౩౨ నుజసివ్యూహంబు విక్రమింప తద్విక్రమంబు కర్ణుండు కుమారుని వలన విని స
ప్రోద్ధుండై యాత్రవ్యాధుండై వ్వండరసిరప్పని యొక్కదూతం బనిచిన నతం
డతిత్వరితంబున వచ్చి యంబరంబున నాంబరీతంబరంబు నెరపు వాంతంబ
హాత్పుపాలకిం జనుదెంచి

నీవెవ్వఁ డెలచెద

౩౩
శ్రీ విపరీతములు నిజేశ్వరుండు (తా) లో
క విభుండు తెలిశిరప్పనం

గా వచ్చితి నిజమున జప్పంగా దగునని నన్
౩౪ (శ్రీ)మరవిభుండు నన్నేతుగ నంపె గ్రుతాధ్వకుండనైతి బిమ్మటన్
నువమనుమఁడ ఘటోత్కచసూనుండ నామము మేఘవర్ణుండన్

గనమున మఖాశ్వమున్నదనగా విని తెప్పని పంపువెట్టిన

౩౫ వీతిహోత్రుడియు మా యావిభూతిగాని

యొండుగాదనిన విని దూత యుత్సహించి

యరిగి యువ్విధమెరుగింప యువరభర్త

సంతసమునొందె నిటు రాత్రి నవరుండు

౩౬ ఉప్పుకబోటు జీమూత నికరంబు పొడమించు

నొకబోటు గురియించు నుపలవృష్టి

వెదరల్లు నొకబోటు విస్ఫులింగంబులు

పడచేయు నొకబోటు పిడుగు గములు

నతులవాతూల సంఘాతమున్ను నొకబోటు

మొరగించు నొకబోటు ధూమపటలి

నవరించు నొకబోటు బెడులాంధకారంబు

నొకబోటు ఫెళఫెళనురుము జేయు

౩౭ బెత్కాళిరాత్రి మరియు గల్పించి మించి

యపాతసేనలనెల్ల జీకాకు పరచి

వల్త్రి యశ్వంబు మాపున బట్టికొనుచు

గగనగమనంబు గైకొని యరుగ యుటు యును

౩౮ అతులసమీరవేగమున నశ్వముగొంచు దువ్వీథి నేగన

తులతపడి [illegible] యమర్దునిదానవుడంబు [illegible]

47

హితవతి మేఘవర్ణుని పయిం గురియించి పుష్పవర్షముల

౫౯ ప్రసవ వర్షంబు గురియించి ప్రస్తుతించి

త్రిదశులు రంగ హయము తోడ జతలనున్న

యతవిగను నని భీమకర్ణ త్వశ్వపులు

సింహనాదంబు చేసి రంగళించె

౬౦ యివ్విధంబున భీమసేన పౌత్త్రుండు మాయాబలంబున నపహరించుటకు

నిశేష భటుల వలనవిని యువ్వనాశ్వమహీకాంతుండు పుత్త్రబంధుజ

నమిత్త్ర సహితుండై నిర్భోధంబగు క్రోధంబున నిష్పత్తి వంబగు ప్రతా

పంబున వెలిగి యుత్పథంబునం జను తద్భవరులనావేళనాయుడు వేలనసు

౬౧ పసుపమానసంరంభంబున విజృంభించి హారలంబ

మించి పరాక్రమంబునం జిత్రతరవాల ముద్గర ముసలాదిసాధనంబులం

కింపురుష నావీరు జుట్టుముట్టిన నాఘట్టి బిరుదును దట్టువారత యుత్ప్రే

సంబు చేసి చెట్టిదంబైన జెట్టు వెరిచె కేని జట్టు కొనిన ముకాల నట్టిపడిబా

పకట్టు వడంగా మట్టి యమరపతి పట్టణంబున కనిచె పట్టిత ట్టిన హయంబు

ననిల పట్టికట్టెదుర చెట్టునం గట్టి దంతంబు వెట్టి నిలిచినట్టి యత

౬౨ డెనుకొని యువ్వనాశ్వ పృథ్వీపతి సేనలు చుట్టుముట్టినన్

ఘనుని మేఘవర్ణుఁ డధికంబుగ రోషమునన్ దది యవ్వై

న్వనివహము వడిన్ దరమిన సురలబ్బురువంది రప్పుడ

దనుజుడు మందరాంబుల విధంబున నబ్ధుల వార్ధిఁ ద్రిప్పినన్

౬౩ కలగుండు పడి హాళ్లు కల్లోలములైన

కలగ హావాసులు భంగములతోడ

ప్రకటైనరత్నభూషాభూషయంబు
దంతభాస్వరసము జ్వలితహేతులతోడ
భాండభోజ్యాతవస్త్రమములతోఁగ
నాలుగులక్షలాఖిహాతులతోంతజెనంగ
కడలేనివివిధశంఖములుదేవె
౪౪ బవనసుతపాత్రుడుదాంతబాహుదండ
మండరాచలమందానమద్భుమాన
యుష్ఫనాశ్వమహీపాలకాగ్రగణ్య
వర్ణితాఖిలవిపులసైన్యార్ణవంబు
౪౫ యీకరణిదానవుంతతి
జీకరముగురణముశాయ బిరిదివి యుకలై
భాకరసేనలుశస్త్ర
నేకంబులముంబరాతని శరీరంబుఁ
౪౬ అపుడుపృషకేతుడప్పాహావముబూని
మేఘవర్ణుండువారిపుత్రుమింబతెచ్చు
నవసరంబుననయ్యాజి నలిపినాడు
దశముగాడెక్కరునతునేదశమగువ
౪౭ అనిపలికి ప్రార్ధ్యఖముగాని
యనిలతనూజునకుమ్ముక్కి యనుమతిగానితా
జనియెరణంబునరింపగ

౮౮ జ్యాటంకారకఠోరరావము దిశాజంఘాలమై మ్రోయదీ
ప్త్రాటోపంబున యువ్వనాశ్వస్యపస్తౌన్యంబుల విలోకించి త
ద్గాఢత్వనిష్ఠురశీలసంబునకు సంత్రాసంబు నొందగ నిరా
ఘాటాటోపతాన్వితామ్రఘువంశస్థకుమదీగాతూవాలంబుదగ్

౮౯ యిట్టిధంబున వృష్ఠకేతుడ్రగుదెంచి
యలశినాతవత్సనివకుగుమనుజు
జేమహాత్మునిననిపెనుద్ధామసింహా
ప్రతిబలస్యన్యమత్తేభవితతికురికే

౯౦ బాణాసపుప్రకాండముల ఘద్రుగజంబుల సంహారించి తేం
జ్ఞానాముల స్వధించి రథకాండముల స్సరుమాడి సప్తు తు
రఙ్గాలవర్గముల బఘుల వెంతివిశృంఖలవృత్తి నాహవ
క్షోణీ జరించె జన్యజ యుద్ధఖితనిష్ఠురసింహనాదుత్ర

౯౧ వహ్నిపెకక్షలధస్వత్రిపురాసురవీరుల సంహారింపున
ప్పుడు నతార్క్ష్యంబు ధరబంధుర మార్గణాళిక్షిపుంబిడగ్
ఘోటరథాశ్వవీరభటకోటుల రూపరిపోవవేచితేగ్
ప్రజ్ఞతఱింప కంతగత జీవడుకంతరాగ్ రయంబునగ్

౯౨ అరిగి భద్రావతీ స్వరుబేరిపుణామిల్లి
సేనలన్నియు సమకినతెరంగు
వీతిగాంచె యినవిధమును విన్నవించిన
రూపవింహాలచిత్తుండగుచు

పగతెగతిపట్టుపడియెననిన

దేవరముల్పురేతెంబరివారిలో
నతుకౌత్తికుంతసైన్యము వధించె

౨౩ సవనవారిఘుంటునెగళనద్విలితి యొక్క
తుఱితిబలమెల్లనమయించె నుకృతతని
దంతనున్నాతువెనుని తిత్తాడువట్టి
గుదియుభుజమునసవరించె కొనియొకండు

౨౪ శ్రీనివిన్నపంబుచేళిన

మగవున సౌశాప్త్యభృతకులు మల్లజిగున
యున్నవఘులు తారణాజన్యులు

జెనులకు వేదర యనిత్రిసామాశ్వాంబుల్

౨౫ వముగురునునాకుఝూడగ త్రిమూతుల్ యుదప్పుడు ప్రేతవాహముల్
ముగరునెనుక్రాడెత్రుతనభూగతినేగుడు వెట్టు వెక్కిరుల్
మిగిలినశ్రీననుకృతుల్ఖ మించివధించుడు రెమెట్లువారిలో
మగడగువానినింత మసిమాతత్రుంగుడు వెల్లసైన్యముల్

౨౬ అశ్వమేధంబున తులివిష్ణుమావరించి
తిగిబిరశ్వంబు దివిళినదివియతుశ్న్రో
వారితోడనసంగరాధ్వరమునబ
దేవతలనెల్లతృప్తిబొందింతుననుచు

51

తంగతురంగమసుభటపుంగవసంగతుండై పురంబు నిర్గమించి సమీ మునకు వచ్చి
సమీపంబున యుగాంతకాలుండునుంబోలె ప్రచండగదాదండభుజాదం
డుండై భండనంబుగనుంగొనుచున్న వృకోదరుని లోకించి యలోకసామాన్యుం
౫౭ బగు తత్తనిత్తేజోవిశేషంబులకు నద్భుతంబు నందుచు జన్యంబున సైన్యంబునెల్లన
౫౮ పయించి సన్నద్ధయుండై ధనుష్కోటివిన్యస్తహస్తుండై యున్న వృషకేతుం
గనుంగొని శిరఃకంపంబు చేసి తనమనంబున

౫౯ కంపితదిగ్విభాగముగ గాశిలివచ్చిన నన్నెంతవి
క్షేపదుస్సైన్యముల్ సరకుసేయడు సింహకిశోరవృత్తిగ
జింపుచున్నవాడు మది మ్రుచ్చుదిరించి సుమంతవేకయీ
తెంపరి కర్ణపౌత్రములు తెంపగగల్గిన యోగికైవడిన్

౬౦ అనిబలంబున కర్ణనందనుని మీద
బంపువెచ్చినవారి సంభ్రమము మీరి
రోషతామ్రాక్షుడగుచు మారుతసుతుండు
ఘనగదాదండమెత్తించి కదలు చెయును

౬౧ భీమసేనుని సముద్ధామతగనుగొని
యెదురుగా వృషకేతుడరుదెంచి
యోరి దండు భువనంబులే తెంచి నడాకె
అప్పుసైన్యంబులకచ్చిపె నీకు
నీవు మృత్యునన్న మన్నించుచుండు
నే కర్ణాంబున నీపుమిచ్చ
బరబలార్ణవంబు ధన్యంబు చేద

౬౨ నఖిలజనులకుఁ దేహంబులస్థిరములు
ప్రాయములు చంచలంబులు పౌరుషమున
గానిత్యలు కీర్తి యొక్క నతికీర్తి
తెలుగనేరదు తంత్రి యేతాలమునను

౬౩ తరియానంబులు బాణవాస్త్రవృద్ధ శంఖగ్రవజ్రస్త్రముల్
బరసెనారమణిశరించిత సుశోభాగంబునన్నిల్పని
ఝంకరకేళిగ విషమాస్త్ర బిచ్చములు చేర్చ వాపివించమా
నురశోత్సాహమునన్ ప్రజన్యరతిగాంతున్ నేయశ్శ సంతతిన్

౬౪ నస్నవరియించినదిగారణంబుగాగ
దేవరకుఁ జోతలైన సేనావధూటి
సిగ్గుపెంపున ముగమదానిబిత్త
మ్రైజయంతినవాంశుకవ్యాజమునను

౬౫ నాప్రుడువాయునందనుడు నందనపౌత్ర్యమ్ము బమూవధూటిని
మైవశమ్మైనవెస్సయెటుగాక నినుందలమారనేనిదా
దప్పుగ నిల్పిపుద్భుజగదాపటువిభ్రమతాడనంబులన్
జాపనడంతునెందు గురుశిక్షగదానుతిగాంతురంగనల్

౬౬ పత్తాసి వృపదాతివారు రథిక
నెల్లపంపుదు నినునొంటిగత్తె శేక
యనినవికృపనాకు వజ్రాంగి జూడు
చింతవలువదు పంపుమా జేతి నినస్న

౬౭ భీముప్రదక్షిణించి మెయి పెంపుబు గంపకు తస్సదోయిమా

౫౩

శ్రీమృగనాభికర్దమవిలిప్తరమాసతినాయతాంబకున్
సామజకుంభకర్కశకుచద్వరియింపగనుత్సహింపుచున్

౧౮ వీతభయుంత్రైనరియావృష
త్రైతుడుకుతుకమునబెండ్లితింజనుగతిబ
స్ఫీతగతివచ్చుమునుతన
బాతవాతంబైనసమరసేనాభూమిన్

౧౯ ప్రథమపయోరాశిపగిదియొక్కెకమోతు
క్షారకీలాలసంకలితమగుచు
త్రైలాసశిఖరంబుకరణియొక్కెకమోతు
గిరిరాజవదనవిస్ఫురితమగుచు
పార్థప్రతిజ్ఞాంశ్రిపగిదినొక్కెకమోతు
దళితస్వంధవముఖ్యాపమగుచు
శారిదక్షిణాబాహుసరణినొక్కెకమోతు
బర్హులరథాంగాదిభ్రమమగుచు

౨౦ నిష్ఠురాత్మీయకింకారునికరనిభ
దేవిమారాతిసైన్యప్రతికళకల
విత్తవిషమితసంగరోర్వీతలంబు
భూరిమియుల్లననగుచునాప్తుడనివిని

౨౧ తనమైవచ్చువిరోధిసైన్యములనుదృప్తాణాజాలంబులన్
దనువులబంబయునశ్వసంతతులగాత్రంబులవిచ్ఛిన్నియున్

దినవాధాత్మజసూతికేం(ద)రసమున్ని(ద)స్థితిఁజూపఁగా

౭౨ సైన్యంబునీగతిసమయింపుచునువచ్చి
నతనిగన్గొని యవ్వనాశ్వవిభుఁడు
తంతాళిశ్రమునెన్నితపనపౌత్రునిఁజూచి
నాదివిష్ణునిఁజేసెనాత్మలోన
తెలియమన్నాఁతనికులగోత్రనామంబు
లని శాయరాదన్నయంబెరుంగ
యవ్వరితనయుంతవేదినినామంబు
నేరాకకిపుత్రక్రితారణంబు

౭౩ నాకునెరిఁగింపుమనినభూనాథుతోడ
కన్యపుడువంశకర్ణపంకజహితుండు
తాతతల్లౌశ్య వినుతప్రదాతకన్న
తనఘమాత(త్రి)వృషకేతుఁడంత్యనన్న

౭౪ ధర్మనందనునశ్వమేధంబుకొరకు
వచ్చితనుగానునాతండువాలియుసూను
తతనిపౌత్రుండుతురగంబునపహరించె
నేనునిచ్చితిజాలనేశనలమునను

౭౫ అనుచువృషకేతుఁడాడినయవ్వనాశ్వ
ధరణిపాలుండుమది(ప్ర)మోద నంది
యనఘయొక్కింత(గ)మహాబ్ధిమునుమునుగల

౨౬ నీవు పదాతివి నేదం
తావళరాజంబునెక్కి నాతత గవ్వగా
ద్రోణావత్స యరదమెక్కుము
నావుడు జిరునవ్వు మోమున దళుకొత్తన్
౨౭ తరువులు రాలుగొట్టును ప్రదాతలయెవ్వని దీపనట్టియా
సురపతి నధిక్షేపించిన యశోనిధి మూర్తి సుతుండతడు నీవన
స్వరదము బుఱ్ఱుకుమ్మనిన నందిన వందిన తాదె మోదసం
గరము ఘటింపనే వెలిమిగా బదుగా కెటు మారులాడిన్
౨౮ అనిన వృషకేతుగను గొని
యనురాగమునొంది యవ్వనాశ్వమవీశుం
తనియెము నుమూపు మాని
ఘనతాముగ్రమున శిలీముఖంబుల ననిన్
౨౯ తురగము సుద్దిచెప్పిన యెదుకొన నుకోపము తోత నాత్రమం
దిరములు నిగ్గమింపుము బ్రతిజ్ఞలు బల్కగా మువారిని
ష్పురతర శౌర్యము లే మొదటు చూడుము నా శరవృష్టి ముంచినన్
మరల జనింప దీబలము మంత్ర జలంబులు మీద జల్లినన్
౩౦ ఆది యనుంగాత నే కగ్గలంబైన యీ
బంధువర్గము పుత్ర పౌత్రచయము
సమద వారణ వాయిస్పందనారూఢులై
చనుదెంచి యుండు యీ పాళ్ళములనిలిచి
చిరుదు తాళాకశములు పెను పడజెప్పెరాయి

విజయశ్రీతనములు విభవంబులైనట్రాల
ప్రాలుద్రవ్యములనుసంగరముశాయ
దనీ
౮౧ మెండుకెనియున్నవారందుమిాకు
వార్ధకంబుత్తినదిలావువయసునాకు
నన్ను నేతాకీ యనికెన్నెనగవలదు
శౌరికృపగాదెనాకునక్షయబలంబు
౮౨ వలదింకమాటలు
తెలుపారకెనిచ్చినాత దురమునరింపఁ
దలపుడుమనుపుయునాతం
తవిగిపదావళముతగ్గి రథరూఢుండై
౮౩ శ్చెడిదముగకార్ముకంబె
త్రితినిష్ఠురసాయకంబువిడనై దువతిఁ
మెడిగెయనన్నమారుడు
నడుమనయొకమార్గణంబునందపుంబివతిఁ
౮౪ శ్రీ ధర్మచంద్రాళుగంబే యనధిపుగాతుగు
జామరయుగంబుదుముర యోసగుణాదర్శి
రవాతులైనట్టి తులవర్తనుల నుగూడి
సజ్జనులప్రీతిగుణాములుసమశినట్లు
౮౫ శ్రీ౦తపెచెూకమూాడునిసితాస్త్రములుధృతినేయజాపము
క్రింతగద్రుంబి యుళ్ళినివహంబుదెనెంబి నృపాలు ద్రోహముఁ
గంతలుశేశమున్నె విశిఖంబులుగంవారికూాటసాక్షులు

౮౬ నరపతి యెంతువిల్గాని గుణాధ్వని చేసి కుమారు మీదని
ఘోరగతి నేసన ర్వదిశలంబులు రంబునఁగాడనెత్తురా
ధిరుసగుగండులం దుడిగి పింజనగ్రొవ్వుల రేతి చోరగా
నరుణామశేఖమాలి(త్రి)యనర్కసుపట్టివెలుంగనాజిలోః

౮౭ అవ్విధంబున యవ్వనాశ్వభీకరశాత
శరభిన్నవక్షుడై తరుణిపాత్రు
డుదరిచెబ్బులిగ్రాలనడబనగతిరేగి
చండమార్గణాళితుష్ణయముగాత
రథరథ్యములనుసారథిఁజేర్చి యుద్ధంబు
జననాథునమ్ములవమునగనేసి
తపనమండలము శరపరంపరలనుగప్పి
కదనమంతయు భీకల్లుగాంచు

౮౮ చెలిశనాజినిసేనలు కళవళింప
వెరగుపడిపాళశాస్త్ర మవ్వేళ దొడిగి
నృపతి తత్కాంతనివహంబునేరుసేసి
వారుణాంచేళ యార్భి యవ్విన్నాభి

౮౯ భానుజసూనుడుంగని శిపాలకవారణాదారుణాస్త్రసం
ధానములేయనద్ధరణిశనాయకుడాంగ్నేయవావృత్తిసుద్ధుడుం
త్రైనగబాణమేశినరయంబున నవ్వవానియస్యాసాధనం
చేసుగదున్నలంగతవనెక్కుతుగుండ్లనురువ్వుచున్

౯౦ కులిశాస్త్రమ్మున నమ్మవాలిశిలలునుగ్గులచేసి వారలాలాలా
నలసంతాశమునైన బాణములనునాటింప నల్లంమవి

తలనాడుంతుకతోరబాణములు వక్షంబే యజంతాంతమ
త్రుళితంబైన శరంబునాటి వృషకేతుం డాజి మూర్ఛిల్లినన్
౭౧ మివారతనూజుపైత్తి రణావేధి నిరాలిన భీమసేనుండా
(గ) వాయునజుాంబినన్నైదుర్ల వృషకేతను పోటుగాంచి యు
య్యూహాతులనెల్లడించి సవనాశ్వము తాంబురికేగుదెంచి యం
గ్రహాపతిగాంచి యాతని(త్రు)మంబిపు(డే)మని విన్నవించదన్

౭౨ (ఆ)లమున యవ్వనాశ్వన్న

హాలునివర పు(త్ర) మి(త్ర) బంధు యుతముగా
గాలుని పురికంపకయూ
బాలునకులదిర ధనుష బల్మైనకినువన్

౭౩ భీమసేనుండు రెండవ దండధరుండునుం బోలె నుద్దండ భుజాదండ భీషణాగ
దాదండుండై కదలి ఖండనంబున నెదిరి వేదండ కాండంబులు దృండ తండంబులై
బతులు వతంగను పుడుత్తైన యవ్వృతునంబడిన యవ్వల తిత్తులంబు త్తు కొని వె
త్తలుకోణిత(ప్ర)వాహంబులు దురవగాహంబులై ప్రాకంబోరవశం
౭౪ బుగాకతెరలంబెరలంబడు వాహనంబులును దత్తరంబులనెత్తుతుండద
శిఘుత్తుపాపలవిధంబున నుత్తుత్తులనలశ యెమ్ములతిత్తులైన వావ-
త్తులును సముల్లోలకల్లోల మాలికాజైల కేలాలవెళ్లితంబులందల్ల(త్రి)
ందుగాబడి శకలితాంగంబులైన శతాంగంబులుబంగతంగ్ర తాంతపు
౭౫ రవధికులైన రథికులును గూలంబుల యోలంబులంగాలుగాలం
బెనంగందేలి యాండుకాలుబలంబునంగానాలంబు (త్రి) జగదా
శ్రీలంబయ్యెనప్పుడు
౭౬ భీముని జానుదోశముల భీషణవాయువులు ప్పత్తిల్లసం

Jaina Bha   Section 6

(గా)ఢతలంబునం బిసరగా గజతురంగ సమస్త సైనిక
(స్తో)మము నభ్రమండలము తోనెరయం జన జెండి తోనెసు
(త్రా)ముని చేతికె గడు విధంబున దివ్యులు నాదృపుందర్గ
౯౭ (ఆ)హవభూమి జోక వడి నంత వదంతి రధాశ్వసైనిక
వ్యూహములు కేలు కేలునకు నూడి పడ రుధిరంబు (గ్ర)క్కుచున్
(గ్ర)హారికేతనంబులె విజేపు కదు శ్రుతి జస్సైస్త్రైర్
(ద్రో)హులమును త్రైశములతో నిరయంబున గూలు కైవడిన్

౯౮ దంతంబు విడిసి మూర్ఛంబులు (వ్ర)క్కలై
కూలిన భద్ర కుండాలములును
కళములు వలగి డుక్కలు మీది కెత్తగ
బాప కత్తుకపడు సైంధవులును
విటతాటనములుగా విరిగి చక్రములతో
దళ్లు (త్రి)ంద్రైన రధ(ధ్వ)జములు
తెతుగు వడి కుత్తుకలెండి మిక్కిలి
వెత రూపులైన పదాతిరథులు
౯౯ గలయ (జూ)కలుగొనుచుంత గజతురంగ
సుభట వి(గ్ర)హాసంజాత శోణితములు
వరదలై పారె భీమదుర్వారరణము
తరసముద్భూత పాతాల తాంతవమున
౧౦౦ (అ)ప్పుడు యువనాశ్వసుతుండైన సువేగుడు కినకాంతకున్
దప్పక చూచి తానును గదాఘనదంతము కేల బూనెమున్
(డ)ప్పుడు రుద్రుడగ్గి పరతెంచు వడిన్ తన (ప్రే)రువాడి వా

60

తప్పితె పత్తైసెన ప్రముగి దాక్యేన భీము శిరంబు వక్కయున్
పెట్లు బయలుగాఁ గరువలి
౧౦౧ పట్టిన తరువును సవేగు బరులు నురంబున్
ఝుట్టుకొని విసరనాఁజగ
ఝుట్టి మిగులనతికి బెంచు ప్రశిథిలనసురున్
౧౦౨ తొలగిన నుప్పరంబెగసి దూతశిరంబది దప్పెయున
వ్వలన యుదాత్త చిత్రముగ వాయుజు డెట్లు పసద్వైరుండలా
నలవి కతు ప్రవంత కరణాస్ఫుట విభ్రమ కేలనంబులన్
దలపడ సేసి రిద్దరును గదారణాఘున్ కతుదారుణాంబుగన్
క్రోంలాపమాడుపాత్రల
౧౦౩ పాలికె నరుద్రైనకేలు బెస్సలగతినా
ఖేలత బెనగిరి గదలను
దెలుపు బులుసు తింప బెస్మాదినర్ణాములన్
ఉ. ఇప్పుడా
౧౦౪ తొండలు తెవి యుంగవ వెనను మోకె బెర్రి
యుదల బెదవిన పదిలం ప్ర ఊసముల్బ్రిన్
మదలు కెన మెసు ఖు పముఖ మదమలుబ్బిన్
గదల బెదలార్చిన్ గగనంబు గదలనార్చిన్
౧౦౫ యూరాపంజూచి పెనంగ జొచ్చిన పుత్రయుక్తాంగ వీరుల జయా
త్సవాంబుల వదనంబులం బెదల మాద్యజ్జంతగ వ్రాక్షత
స్థా పారద్వ్యసులభ్రు విభ్రమముల నివారింప నెక్కు వ్యాధిన్
బారవాబావాగబాతుల్ మొదలి ప్రావ బల్యంబు తుల్యంబుగన్

౧౦౬ తనవిశిఖముడు సువేగునిలాగమున జుబ్బి
పత్త్రైబరణాంబులాడిసి పట్టి
విసరిపలుమరు(ద్రి)ప్పి(త్రి)వ్రేయనమ్మేటియు
ధరబతిబంతిబందమునవెగళ
పెనగివాయుతనూభవున వృథమున
బడ(త్రె)వ్రేయనవ్వృథముతియును గనిశకరతి
ఘోరాటకశతాంగముల నుప్పింబద
ప్పింబకదియని ద్రుమమురియు

౧౦౭ శార్ఙ్గిపాదారుపర్వతభారముష్పి
నిహతులనుబగలి హోములనుదురంగు
రక్తములడుప్పుదోగిముఖ్యాలన(వా)లి
యుండిరాశ్వశబ్వృష(కే)తనుండుదెలిశి

౧౦౮ వదలినదిండుతుంబగతివాపముగాబగియుంబహోమునన్
జదరినఘర్త్రవారికెనవెలముశేడులగించివిఫునన్
చెదులమరింబమించిబలుముష్టిశరాసనమున్ధరియించిక
ట్రైదురవిరోధిగాంబయదనింబినకోపముసందడింపగన్

౧౦౯ (వె)రకలతోడిదుష్టభుజ(గేం)(ద్ర)ములన్నిరసింపునైదు(ద్రె)
వ్రైరుగుశరంబులవిభునిమాదకుమారకుండసన్నేసినన్
దరలకక్ల్(పి)నన్ధరణిపతిత(డ)ధకుంబరంబుప్రై
నుఱిగిశరీరమున్మరచియుండెనిజంబుగ(వే)నిత్రైపతిన్

౧౧౦ ఆరదంబుమీద(వ్రా)లిన
ధరణీశు బ్రుజీరికర్ణతనయుడుబిత్తం

చెరియ గత్తగరిగత్తెఁ
దొరిగెడు రక్తంబు క్రేళ్లదుడుకుచు కరుణార్ద్రి
౧౧౧ ముదుకని మస్తకంబున మదాళిగమారు
కాంతముల తలగడగానమబ్బి
తనువున నదూరనారతిసగండ్లుపరికించి
యధిపతి యుత్తరియ్యమున నొదిగి
మెరుగుదట్టియు గుంతకురుచగా నెరిపట్టి
సురతిలాగున గాలిజారవిసరి
ప్రియ్యునపెడ క్రేళ్లనాపఁ లుపరికించి
పలుమారుడెందంబు పల్లవింపి
౧౧౨ నాన్యభాగ్యైవబుద్ధి త్రుత్స్వామునేను
హరిపదారాధ్యనైకతత్పరుతనేని
భారతమునైన యిష్మవారసుకృతశాలి
బాణాజాలవృద్ధులబాసి బ్రదుకుమగాక
౧౧౩ అనుచుఁ శౌరిపదాబ్జములఁ దలఁచి దేహంబంటినంద్రప్ర
స్త్రనిరూఢప్రనాళీదములఁ దొలగ నంతఁ రెప్పలల్లాడఁ లో
చనములఁ మెల్లనె విప్పి తన్నెసుతు నాస్యంబుఁ వీక్షించి ని
ర్జనవీరుడు తెంతి తాఫునకు వచ్చెఁ వచ్చి విల్లండిన
౧౧౪ అప్పనజాత్రపుత్త్రుని ప్రియంబున దగ్గరి కౌగిలించి లే
నవ్వున యవ్వనాభ్వనరనాయకుడిట్లను నన్నువేయుపుడు
ముప్పురుమెచ్చ బ్రాలిన సముజ్జ్వలమూర్తి వినిన్నెరింగి యీ
జీవానుదాత్మనందులప్రసేసిన వైరి తనంబు బాలదే

౧౧౫ ప్రాణసముంత్రైనసమునకు
ప్రాణములొసగుటెల్లఫలమెటుగాదే
ప్రాణంబులునీవిప్పిన
ప్రాణములివినేవె పంపుపనిగొనుతరితో॥

౧౧౬ యనసుతుడుభవజ్జనకుం
దనవరతాభీష్టదాతయైనసునాలం
బునదెగినప్రాణములత
త్తనుపునకేనేరండివ్విధంబుననతడు౯

౧౧౭ శా॥ యలక్ష్మీధవుడైననీకుదగపట్టాభిషేకభోగంబులం
బ్రియునప్పించితినీకృపారతికళన్నేరెజపత్రాయతా
క్షుయదూత్తంసమునిశ్రమానసరీరంసుగంధవిధ్వంసన
వ్యయునర్థ్యారిభజించియవ్విభునిసేవంగాంతునిష్టార్థముల్

౧౧౮ అనఘాత్ములయవ్వనాశ్వభూపాలుంతు
లేహక్షత్తసునివీరవితరణములు
తెనియోంతితగనిద్దరును పరుత్తున్నసుస
ద్గుణులున్నవరతితిత్వేత్తుంత
జను దెంబిజీమసేసునగాంబికన్న
సుతుడుమారగస్త్రసంతతులదన్ను
జంపిరత్నంబనబంధంబుగుని యోంతి
వినుడిదిమారుయుద్ధనరీరంబు

౧౧౮ క. తుహాయమ వెంటనరిగి దివ్య(క) మంత
దరిగి కేని వత్తు దమ్మన్నతి రిగి మనుపై
ధర్మసుతు సమ్ముఖమున ధర్మయుదశసహాస
ధవళదంతుల నిత్తు జే దర్శనంబు

యా సమయమున గృష్ణుడ
౧౨౦ యా సింధువుగా నుపింప పద్మేలనుతుల
శ్రీనిపరబంధు యుతముగ

నాసర్వసంబపూర్ణాంబు నరింతుర్

౧౨౧ విశేషించి యుధ్బ్రాణాదాతలతోడి యుద్ధంబు సంబంధంబుగా-
మోదమానస్పందనను రాజన్యసాజన్యవాక్యంబుల తుంబరి తుష్టహా
నసుంత్రైన పవమానసూనున జన్మస్థానంబునకు మేఘవర్షంబు ను తుహా
యంబును రయంబున నడిచి వచ్చె ననంతరంబ యనంతరత్నరాజివి
౧౨౨ రాజమాన కల్యాణ పరిష్కరణ పరిస్తోమాభిరామంబులును - గంధ
ప్లాశితాయామితాంతరసముల్లసిత వల్లిక కేతూద్ధామంబులును తాం
వనఘంటికా సమంచిత తాంబిలతాప్రాంతల కల్పిత భవాలవా
లాల నానంరంజిగంభీర యానంబులును - ఐరావణ సార్వభౌ
౧౨౩ మ కులీనంబులును నిరంతరానర్గళ నిర్గళిత సింధుసిక్త సాగర మేఘ
వికీర్ణా శిఖర ప్రముఖాష్ట మదగంధ విహారి విహారి ధరని తరకే
లావాలా క్రాంత దశదిగంతంబులును నిరావర్ణాపర్యంత
కల్పిత నల్పసింధూర తిలకానుబంధ బంధురంబులును నగుదేవ

౧౨౩ ళి సింధురంబులేనాదొయోరణములసాధారణప్రయత్నంబునంగొనివచ్చినమే
ఖ్రియప్పసుంధరారమణులుండుగంధర్వవాతనవాభవుండు నందానను
నెక్రిత్రదండంబును రెంతవళుందాలంబు మారకాగింతపాత్రనిజళ
త్తులుంగానెక్రివెత్రింపరానిసేనలునుకొనెన్నెక్కవృద్ధింద్రత్రిరిసినలుది
౧౨౪ క్కలుంగొప్పిరానిరాఘాతువాటుప్రబంధంబులవందిబృందంబులు
నభినందింపనందందనుందరుగొందుమెనిబలంగిశంఖభేరిమృదంగపటు
నాదత్వాపముడుతనైకరఝుఝురీమురజతాళ్వరావంబులుభేర
వాంఛత్వాపముడుతనేకరఝుఝురీమురజతాళశబ్దసంభ్రవా
వంబులయిమెరయుసముత్తుంగితశాతకుంభరంభాస్తంభసంభృతా
౧౨౫ నవ్యమాణశ్యామతుపతోరణపరిష్కారంబైనభద్రావతీగోపురం
బుగారవంబునంజూచియుప్పొంగుచుపొంగమెదలప్రేముమప్పులుంబ
వృవిట్టినవ్బరింపుమప్పుకొల్లనితువాలుజూపులంబాలదవిగిబా
వవలందగిలినపిప్పలవిధంబుననిప్పుడ్డగదలనేరవవిశ్వంబులంబెరలునా
౧౨౬ గళలాళంబులును తాస్సిరగంధసారవివరారాహారిధారావిలిప్తంబు
లైనయుంగళముంగిళ్లనత్తమిల్లినముత్తియపురంగవల్లికలమా
దబసిందిజాలవల్లికలనమప్పినమంగళద్రవ్యంబులునులంతరిత్యం
బునకువింతశింగారంబుసంతరించుపైజయింతివితానంబులును చా
౧౨౭ సురభూసురాళిరావ్యదసమేతంబులుగాసాదరంబునంబురంధ్రీజనుల
లుమెనిజల్లునాబారలాజాక్షతప్రసూనంబులనమానవైభవం
బునంద్రేజరిల్లురాజమార్గంబునంజని వాసరాధిపరధావరూ
ధినిబారంబగువాబారంబుతగరిమదావతంబులతిగిదంత
౧౨౮ నాయతాపూర్వావిరాతామాత్యసామంతభృత్యవర్గం

బున్నసర్గీకృత యాగలోకంబునం జూచి యద్భుతప్రతారంబుల వేడు
క్షుపి యత్పునాళ్ళ పుంభరాడ్వ్ళరుండు పురస్సృత పాండపుత్రులై యంతటి
పురసమీపంబులో వెలితెలుపు తూరుంబున వాకేటమునశిగినాపిండ్ర
భద్రాసనంబుల వారలుండాను సుఖాసీనులై యుండిరా సమయంబున
౧౩౦ వసివడినాధుపం బున బ్రభావతి భామినులర్థిఁ గొల్వగుం
దనవు మెరుంగు బల్లెరము నర్ఘ్య ఘనసారజటిపితావళులు
గోనిము సుభిముగాంచి యనిలోదవనంగళ సూత్రము నూదగా
ననుపుగనిప్పెనె సద యుద్ధాంత నిర్జ యవంగళంబనే
౧౩౧ గన్న జుని కీర్తి లోకవిఖ్యాతమగుచు
బలుగాకని దీవించి పరమసాధ్వి
వారి తత్యంత భక్తిని వాక్యానంగి
రమణులును దాను యంతః పురంబుకరిగె
౧౩౨ అంతటుగను పరివ్వైను బ్రా
స్వంతుడుబరమాది మీదవారుణాదిక్స్
మంతుని జలకేళికిచిరు
బంతి పసపు ముద్దసన్ని పైనిడు బొంగిగ
౧౩౩ మసుపసుతనయోద్యాదిత్యులు
పసిగ్రిప్పలదలబ తిరుగబడె ఘూంఢ్లగరుం
తసమాజము కలకలమువె
గసె నైత వెత కన్ను మొగిచె కమలవనంబుల

౧౩౪ ఆ॥వె॥ యవ్వనాశ్వ
ధ్యావరుండు సువర్ణకుంభసలిలంబుల న
ప్పావనిముఖ్యులతో సం
ధ్యావిభులానరించి బాంధవావళితోఁ

౧౩౫ పవననందనునకుఁ బ్రసాదంబులు
పదిరేలుభంగులఁ బ్రస్తుతించి
వృషకేతు దానవార్వినిజంబుగాఁదన్ను
బంపి రక్షించిన పెంపుపొగడి
వీతిసత్త్వకుని విన్వధికేగినమేఘ
వర్ణుని బావనుగర్వమును తెంచి
ధర్మజాబ్యుతులసందర్శింపగలిగిన
తనపుణ్యపరిపాకమునకుమెచ్చి

౧౩౬ వదలని యమితాదరవెంటఁ గజపురమున
ధాదనినలితెరకెశాదరజకె
తంతువాయకులాదివర్తనలుమొదలు
గాంగులుగుమేటిపసులనాగరికవరుల

౧౩౭ కుంతిద్రౌపదులంబ్రభావతిఁగనుంగొనెఁ గడు మారుశు
ధాంతర్తృనికురుంబులై కదవి రంతంబుగ్రప్రియోక్తిమహో
కాంతుండాప్తులసంపిహాంతవులజోతర్నసాత్త్వాన్నంబుల
తృంతాబీష్టతనాదరించి సుఖసుప్తింజెందిరాత్రేమర్థ

౧౩౮ పురజనములెల్లనుండఁగ
దెరలుచు చేసి హస్తినావతి నగరికిని సా~~గ~~॥
ధరమున గాని పాప్యనిభా
వరుడు సుయోధనుడు జప్పాదుడును వేడ్క
౧౩౯ సకలజనులకు బయనంబు జాటు బంచి
బలము సదలంబు గదలింప బంచి వెత్తి
తానుగమనింప సముత్తత ద్విధమున
తల్లి తెరుగింప నిజనికాంతమున తరిగి
౧౪౦ జననీ భూపతి ధృతసందనుని యుజ్జంబమర్లింబూడగ్రో
రినసుంగప్త ద్రోసె బత్తునాము వారింగాంచు పాపులని
వినుదేగమ్మ నసుగుంజూపి తేపాపించి యా
ధనధాన్యావలి వేటి బుద్ధి నను బుత్రా వెళ్లిరమ్మందురే
౧౪౧ కుడిబి కూర్యుండి రాజ్యంబు విడిచి పోవ
విఘ్ననరుసు నీకు నెటు వంటి వెర బత్తి
బుర జనులు మీరు నట్టి నబుండుదేను
వేయు జెప్పినని లయుంబు వెళ్లననిన
౧౪౨ అంబ తానగుబుధ నిష్టని యెసవేగుండు
భాగీరథి పుణ్యాపరిసరమున
ధర్మజుండశ్వమేధము యగాంగోరి
రప్పించె నాని వర్గంబునెల్ల
రుక్మిణీశ ముఖవరారూపాలు తోపాసు
దేవుడ జప్త తికి నెత్తెంచినాడు

౧ వారలదర్శించువారిదుష్కృతములు
పంచబంగారెక్షమ్మెపారుననిన
౧౪౩ తంత్రితరముస్వనిమితితరమునందు
వీసమంత్రైనపుణ్యంబుచేశియరుగ
౩ వార్ధకంబుననితనేలవచ్చితుతుసు
కృష్ణదర్శింపతున్ననాతేమిబికై
౧౪౪ యేశతిధర్మసుతునకు
శారితినధ్వరముశాయసంతసమగునా
౧౪౦ తారతానే తప్పదుసం
సారముచేయునెతనిదినిజంబుగుమారా
౧౪౫ ప్రజనయిత్రిపశ్యైతుదురాగతప్రాషలుయవ్వనాశ్వా
వనులకుజాప్పికుంతపడివారికివాశ్యముపుత్తిజేశియా
౧౪౬ వెనుపరివర్తురాలుమొరపెట్టుచునేడిగిలంగనందలం
బునవతిగట్టివైరుకుమునిపొండనిచెప్పిసువేగతంతటన్
౧౪౭ కరితురగస్యందనభట
వరసైన్యములుబ్బిరెంతువంకలగులున్
౧౪౮ గరిపురికిందరలించ్చున్
బురజనములుబ్రాణమాత్రమునుదేతుంతన్
౧౪౯ పల్లవులమువాష్పములచ్ఛత్రగజంబులనందలంబులన్
౪ నల్లైనబంధులన్నతగగురుపుమాంబులతెసతబ్బులన్
౫ చెల్లుగర్తిపౌరజనబృందముతోంబరిన్నైదునాశ్లభూ

10

వల్లభుడుంతితాగదవెవా యుజముఖ్యులతోడ వేడుకన్

౧౭౮ క॥ అనుడు జైమిని చెప్పిన నాత్మలోన
నలరి జనమేజయక్ష్మావల్లభుండు
యతికులోత్తంసమా దివ్యవృత్తాంతమెల్ల
దెలివి వడ నాకు నానతీవలయు ననిన

౧౭౯ మ॥ మదనాస్త్రాంతనిశాంతశాంతనవశౌర్యప్రవృద్ధిమాభోగభో
గమరుద్రాజ్యసమానమానకలనాకారస్ఫురద్గజ
స్తమనోజ్ఞస్ఫురితమార్గమార్గణాకుటుంబస్థైర్యసంపల్పమా
విమల జత్రుతిమానదానసుషమాభాస్వత్ప్రతాంభోజకరుణా

౧౮౦ తో॥ త్రైనుతకరారిసాళువ
బిరుదాంకితమథితజలధిధవమువారో
హాలాహలకోలాహల
కేలాఖేలాశిజైత్రకేతీకకళత్రా

౧౮౧ బుధజనపురందరవా భుజగజయశోభరవా ---- పృథివి
విధావితమదావాతద్విపమరమాపకంఠీరవా
సుధాకరనిధానరాట్పురమహోజదానప్రభా
బ్ధి యగుణాగారవా బిరుదపంచఘంటారవా

౧౮౨ ఇది శ్రీభారతీతీర్థశ్రీచరణకరుణాపాత్ర గాధయామాత్య పుత్ర వినయ గద్య
విద్యాసముద్ర పినవీరభద్ర ప్రణీతంబైన జైమినిభారతంబునం దశ్వమేధపర్వం
బునం ద్వితీయాశ్వాసము॥ ॥ మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ
శ్రీ యుసూ॥

71

శ్రీ

శుభమస్తు - అవిఘ్నమస్తు

శ్రీశారదాంబాయైనమః

౧ శ్రీకరవిశాలకరుణా
లోకనసంరక్షితార్థిలోకవిహారా
రాకేందుదుశరకీర్తీ
స్వీకృతదిగ్జాలనారసింహనృపాలా

అవధరింపుము జైమినిమునీంద్రుండు జనమేజయనరేంద్రునకిట్లనియె

౨ సామజనగరంబిరువది
యామడగలదనంగ యవ్వనాశ్వనృపాల
గ్రామణితోడుతనిట్లని
సామీరణిపలికె సంతసము రెట్టింపన్

౩ మింబికశత్రుబాంధవసమ్మతముగానటమారలభి నే
తెంబువిధంబతిత్వరగతిం జనిధర్మజుతోడతమున్నెరిం
గింపదమిప్పుడుబివృషకేతుడురాగలడంచుని
ర్గంబితవేలహాస్తినగరంబునకుం జనిమొత్తినస్నెరున్

తమ్ములతోఁ దనపుత్రాస్తో

నమ్మినకొలువుండి ధర్మనందనుఁడు ప్రమో

దమ్మున నశంమ్ముతరమ్మని

హస్తిననగరి యంతఁ ఖేమముగాఁ గెజొక్కెన్

౨ తనకుమ్రొక్కిన తత్తనయమాద్రేయుల

నన్నితోఁ నాలింగనమ్ముశాయ

వాయునందనసేనమె యున్ననన్నుకల

తరములు మొగిబనికరుణఁగలుగ

నఖిలసేనలు   యధ్వరాశ్వమునంయు

వప్రభద్రావతీశ్వరుఁడుతాను

యతని ద్రవ్యులు ప్రభావతితామినిసహా

స్రంబుశేవింపఁ బాంబాఖజూఁత

౬ గానరుగుదెంచె కృష్ణత్రితుడానరేంద్రు

సారమెప్పింప ధర్మపుత్త్రుత జయంబు

కృష్ణునకెరుఁగింపుమనిన   భీము

డంతిపురమునకేగన యాఙ్జసేని

౭ అష్టురువంది ఔబ్బున నిజాసనముండిగి సమ్ముఖంబుగా

వచ్చినువర్ణ్యఁ దమునవాలియుతనూఁభవు స్నిన్నమ్మరిన్

వచ్చితకర్ణనందనుఁ డునాసునుమండుసనంపుమేని పు

లుచ్చెత దండగాయములు పోఁతిలంబున నంటి జూయుఝ్

౮ కుశలంబడిగి నసర్వము

కుశలము భద్రావతీశకులసతిరా

తాళశివదనలుగులువనిశం

పుళవృత్తి నిన్నుజూరుకేరితె వట్టున్

౮ శాంతానేవునలంకరింప సభలాశగానంగరాదిందిరా
కాంతుండై నసెదద్వారకాజనుల వేడ్కన్ జూడ నన్నేనిభున్
తంతఃస్సార్థములాశనవాతె యనన త్రైనన్ భవన్ స్తేంతనం
జెంతేనన్నైకునన్నై బాశవారిదయన్ వేడ్కింపరాగల్గుతున్

౧౦ వల్లదాక్షింతయుందామసింపనిచవు
సఖులునేవును లాశవనోత్సవముగాంగ
నాయితముగ వృనుబలి కిపాయియుసుతుడు
చని యుగ్రష్ణయు శృంగారశాలకరిగి

౧౧ పల్లెటు జలకమాడెను
సున్న నివిన్నాణాముగత్తి విరుల దురమున్
సన్నముగ నలదేకస్తురి
వన్నెల ముత్యాలప ప్రసరములుధాల్చెన్

౧౨ అంతట యవ్వనాశ్వవసుధాధిపులనలు హాస్తినావతీ
ప్రాంతవిశాలపుష్పకవనాంతరసీమలుదా యవ్వనన్
దంతిరథాశ్వసద్భటవితానముగుల్వగవబ్రరాత్మలన్
సంతసమందుచున్ మదగజంబులనెక్కి యుధిష్ఠిరాఖ్యులున్

౧౩ ఆనకశంఖదుందుభిమహారవముల్ దశదిక్కులం బ్రతి
ధ్వానములీనగాగ దియు వచ్చు విభుంగని యద్వరాశ్వమున్
గానుకవచ్చి సూర్యదుల కన్బ్రనామిల్లి నబాంధవాగ్రజుల్

శ్రీనగడిగ్గి యప్పిఝని నత్తియుకాంగిపు జెప్పి యిప్లనఘ
౧౪ నరనాథవినుము భీముడు
నరుడును మాద్రిజులు గూడ ననుజులు నలు
పురుశ్రుతము నెటి తే నే
పురుసోదరుల్మైరి నెపుగూడి నరతనఁ
౧౫ సందర్శింపుము వాఁడేమ
కుండుడులో నైత రక్షకుని ప్రభావతి వ
స్యందిరమున కంపుము కుం
తీవా వరసౌ ద్రౌపదిని వేడ్కింపఁ
౧౬ నాపుడునంతఃపురి కి(బ)
భావతిగదలించి ధరణీపతి తనశిరముఁ
గోవిందునిపాదంబుల
బ్రోవంగ నతి ప్రీతి వినయమున నిల్పి యుఁ
౧౭ దేవధ సుంతన్నతిని భవతాపదాబ్జ
ములు మోవగా మొక్కగలిగెగాన
నాపట్టణముపావనమయ్యె భీమాది
శూరత్రయము మేటి మాయగాన
కీర్తనీయుఁడు వృషకేతు కార్యంబాజి
జెల్లిన నన్ను రక్షింపగాన
సభలమీఁదతురగంబు జన్నంబు ధర్మజుం
డునరించు క్రతువు నతెందవేగాన
౧౮ యిన్నిటి కిక్షురంబు నింద్ర తనయు

జూడవలె నాకు నతడని జూడుమెంతె
యనగ నర్జునుడరుదెంచె యవ్వనావ
నరవర శ్రేష్ఠుని బరికించ గన్నులెనయ్యె
౧౮ ఆనయమునిట్లు ధర్మజుని యత్న కృతార్థత వర్ధనినట్టి
గ్గునిన జనంబులెల్ల ననఘులమును చేసిన పుణ్యావే చిఱ్ఱ
నినుగనుగొంటి నందు ధరణీపతి ప్రస్తుతిచేసె దత్కులాం
గనయము కుంతికిన్ ద్రుపదకన్యకు జాగిలి మ్రొక్కి నన్నుతుల్
౨౦ ఆగుణనిధినందనుండును
వేగు డుధర్మాదులకు వినతుండ్రై మా
గోవిందుని కరుణా
సాగరుగను గొనంగ గలిగె కర్ణ సంభవుకతన్
శ్రీ రావె విద్యా నధనము శ
౨౧ రీరము సామ్రాజ్యము సుబరి తపసంబుల
వే రుగానదగ దుగానము
రారి పదాబ్జములు విడువ ననవరతంబున్
౨౨ అందుసెకమూసముండి ముకుందుడని రామె
ధర్మజుని తోడ నింకముందర నవళ్ళు
పరన కొంత వనెల క్షత్రు పార్థ మాసి
నాడు మఖ్యంబు నిరు జన్నం బొనరెపెన్
౨౩ తావుననుగ్రసేన భుజభ్రష్ట సురక్షిత రమ్యత నబ్బడావ
రావతి కేగ దర్మ మఖ తురంగము నిపుడు యవ్వనాశ్వుడున్
న్నా వృత తిప్ప యజ్ఞమునర్హమైన నధ్వర దీక్ష వేళయున్

నీవెరుగింపవె తుదకు శేవకు లయెనను బంధుతోఁ బుత్రు
౨౪ ఆనిపతికి నగరిందుని
మనుసెరిగి విభుండు సభామానముగా నం
పినజని యెనయ్యతోఁ డా
తనయుడు వరభాగవతికి దాశ్వరావతికిఁ
౨౫ వనజాక్షుడరిగి నవెనకవేదవ్యాసు
డరుదెంచి నను యుధిష్ఠిరుడు వెుక్కి
యాదిపురుషుండు యజ్ఞంబు సేసిన
వైభవంబానతీవలయుననిన
వినుమా సవేశ్వరుండని మిషగురుని
నామారుపునికాగా రిన శత్రుతతని
వారింపనారదుపలనెనెరింగి సం
తృప్తని నర్ఘ్య రతత్వ జాయ
౨౬ దనపుమాత్వంబుచే తన తపశి రెండు
శతమఖాఖ్యలవాకత్రిక్రతువైనఁజి
భూమిభర్తకు వరమిచ్చి పోవనాన్యపతియు
పూతాత్మతైలిప్తపదముగని యె
౨౭ ఆయుపురుషుని కధవిని
పింబనముని తోడజనన భీరువులకునె
యిచ్చిన యీపాపరముల్బుసి
ద్వింబు ననుమున డుగ న యుధిష్ఠిరుతోఁ డ
౨౮ ధర్మశాస్త్రములయందర్థరహస్యములెరుంగి

జరపి స్నాత్యాణలుతు మోక్షంబుగాంచు

నార్యయమార్గ్గణంబెక్కింతయు నుదప్పకధాత్రి

పాలించుజనపతి వతయు ముక్తి

శ్రియు విప్రయములెఱుంకరే సర్వసమ్మంత్రై

వైశ్యుండు బొందు త్రైవర్ణ్యపదము

నారాయణాస్మరణము విప్రపూజయు

గావించి శూద్రుండుగనును బరము

౨౯ నాల్గువర్ణంబులును నిట్లు నడిచి పొందు

ముఖ్యరంబుగ స్త్రీకా ముష్టిరములు

స్త్రీలవర్త్త్య నమేపరించరదనుసావ

ధాన మతి తోన వినువింత ధర్మతనయ

౩౦ వరపతిగన్న గాతవచను నూరత సన్నలబారనాథుద

త్తరపడు బోటి చెప్పెదు విధంబున నెత్తయు దరి నప్పుడు

ల్లరుపాలు గుండ్ల క్రెగు నుతవు బ్బున నిల్పుదు వంతి మీాదముం

జెరుగడతించు నైశికప్పు గుల నటించు జారభారుణాకి

౩౧ పతులగన్న చంతపాపని ముక్తాదు

~~[illegible]~~

గొండని స్త్రీమూరు కెప్పుదీరు

మారు వులయు నత్త మామల తోరేని

కిమె తెలవెప్పి బంధతే వధూటి

౩౨ మాలకరి బాసి స్త్రైరంధ్రి మారుదల్లి

మగడు విబనసతి దూతి మంత్రసాని

జారగురాలకు నమ్మెదు బోటివిధవ
గలసి వర్తించెనేని జారగానె యుండు
వీరలు లోపలమిక్కిలి

౩౩ జారను మొత్తరయును బాదిసాహసి తారా
గారా తీరయు చేరువ
వే సెడలుపాయరాని పెను తువ తనర్
రొమ్ముచ్చుపు విలాసినులకు

౩౪ మచ్చిక జనవిచ్చిన (బ)హూద వుపతికిన్
వచ్చిన వశ్యము గాంతలు
వచ్చిన పుడు విశ్వసింప వలదెవ్వరికిన్

౩౫ అత్తయు మామయు మగడును
తత్తుబాసి నెత్రిబిరుసుగానవలెనెపుడున్
మత్తమకేశోత్తృణాలకు
చిత్తము పరపురుషభోగశీలంబగు తన్

ఉపవాసముల దద్దిరయు గృశింపక
ప్రమనుతిండివే పోషింపు మండెనేని
మస్తకాంబరముల మాలిన్య భావంబు
మందు మేనవన్నె చెప్పుమ్యానేని
దానధర్మముల నధర్మంబు లెఱ్ఱక
కప్పిడియొక్కరూపు బెట్టెనేని
తనపుట్టినింటి వంటనే తోడని లువకే
పోరుకిండ పావాకు తిరిగనేని
సంతతంబును శ్రీహరిస్మరణాలేక

కరకుదనమున దుర్భాషల కవనేని
విధవాపనిమిత్తమోయాత వివిధనరక
కూపబాధలపడు కడుగురుతువేక
నాలుకయునుదాలువలును
నీలకుచింగలిగియుండె నేనిజరణాంబుల
నెలగడమోవలెనియు
వాలాయమునదివవిాంబు వైధవ్యంబుకీ
కంతుసుఖకేళిసలుపువి
తంతుపుతూనవృండెనత దుతనపుణ్యం
బంతయుగోల్పడితూలుని
రంతరమును కారవాదులగు నరకములం
బాల్యమునతల్లిదండ్రులు ప్రాయమునధవుడు
వార్ధకమున నందనుండు వనితలకుబెప్పి
నష్టుబాయుంగదగుగాని యురకిబాత
దెరవలకునెందు దమ యిచ్చదిరుగజనదు

యిం దినవ తికిన యుధర్మంబు నకును త్తరంబు నీవు నాస్తికధూర్తకార
పిశునాసూయకులతాయినేక నిజోపలాలనంబున ప్రజాపా
లనంబుచేయుము ప్రజానురాగంబున ధనంబును ధనంబున ధర్మం
బును కీర్తియునుం జేకురుగావున భూపాలునకు ప్రజాపాలనంబ వస్య
కర్తవ్యంబు మత్యలోకయ్యాతంగి ధర్మనియ్యంబుగా నివర్తనంబునం ప్రవర్తి
ల్లినసారాయణాథ్యానపరుల్లై యుండవలయు పుండరీకాక్షభక్తివి
రహితుండగు బ్రాహ్మణుండు చండాలసమానుండు చండాలుండువి

ష్ణుభక్తుండతఁడొవ్వనిని సకలలోకపూజ్యుండగుఁగావున నీవు వాసుదేవచరణాసక్తకరణాం
యత్తచిత్తుండవగుమనిన నసత్యముంగనుంగొని యుధిష్ఠిరుండిట్లనియె

౭౩ యేతత్తిసంభవించు
మురారిపాదాంభోజపూజనాభ్యాసనముల
శ్రీరమణీమత్ప్రక్రోటియు
గోరంబులనెట్లు నిలుపుఁగదలకననినఁ

౭౪ కలిమిదాపకపైత్యకంబుసేసినవాఁడు
పుణ్యతీర్థములాడఁబోవువాఁడు
వితరణాశూరుడై వినయంబుగలవాఁడు
పరకాంతలకునాసపడనివాఁడు
శారతమెరశిప్రస్తుతికినోర్వనివాఁడు
సత్పురాణంబులుసలుపువాఁడు
బాంధవపితృమాతృభక్తిఁజెందినవాఁడు
కిల్బిషములకుఁబెంకించువాఁడు

౭౫ సప్తసంతానవిఖ్యాతిజరుగువాఁడు
నిఖిలభూతదయాసక్తినెగడువాఁడు
మేలుమరువనివాఁడు లక్ష్మీకిఁబ్రియుండు
వానియొద్దనె వారియొయునవదలకుండు

౭౬ జూదరిదుష్టుడు వ్యసను జారుని సజ్జనదూషకుఁమృషా
వాదిస్వపావివాసను గర్వి పాపవిఘాతుకులోభసంతత
స్వైరవిహారతుర్బిశలనుసద్ధతునించెదవాయు లక్ష్మిదే
దాదిసమస్తవిద్యలుబరాన్నబరాయణువాయియుక్తైవరి ౹౹

౭౨ సాలాడుంపె యుసేత్తముఁ మొదలుగా జూదంబునీవాతున
వ్యాళంగాదని బాంధవుల కతని దుర్వృత్తంబుగా వింపరే
వాశంబట్టిన కాకనెత్తితివిరాజ్యంబెల్లనక్కేడునన్
జాలంగంటి మినేముకౌరవుల నాశంబున్ యశోహానియున్

౭౩ శ్రీదిగాంతకాడుజూదము
మదిదలపోయంగనెట్టి మానవునకు నీ
విదిడవిశినడువు ధర్మా
స్పదబుద్ధిని విష్ణుభక్తి పరతంత్రుడవై

౭౪ వ్రతిపాతయోగముల్లై
ధృతిసంక్రాంతులను బర్వదినముల దీర్ఘ
ప్రతవర్యులవై తప్పకముల
నతివేలగామింపువాడతనవాడుశిరకిన్

౭౫ యిన్నియునేకుదేశపతనే నెరుగించి తినింకనుండటన్
జన్నముశాయగావల యుశారివెసన్ బిలుబంపునేతున
ఖ్యాతిపోతువయ్యారులోత్తముతన్నమహావిభుండునా
బిన్నవిరోధిస్తేన్యంతగుభీముని జారగబిల్చియుల్లనున్

౭౬ ద్వారకకేగి యద్వర విధానమునపగజైత్రమాసమున్
జేరగవచ్చువెల్తవియుజెప్పిసమస్తకుటుంబినీసువా
త్సారపురాణితార్క్యగురుబాంధవమంత్రిపురస్సరంబుగా
వారిజనాభునిన్ సుజనవత్సలుడొంటునిరమ్మువాన్సనన్

౭౭ శ్రీసపాదంబులకుమొక్కియునిలుచుతుడు
ద్వారవతికేగిదివ్యరత్నప్రభాబి

రంజితంబైన వారిమందిరంబు జొచ్చి
నతిమిమొగసాల జగతి ముందరికి వచ్చి

౧౬౩ దవ్వారికుం గనుంగొని తన రాక యెఱింగింపు మనిన నప్పుడు నిర్గత్య దేవిప్రహా
నరత్నదీపితానిర్గత(త్న)భాపూర దూరీకృతాంధకారంబును కాలా
గరుగంధసార కర్పూర ధూప నిరవధిక వాసనాగంభీరంబును ధగధగితశా
తకుంభరస విపరకుసుంభరాగ సముత్సుంబిత విచిత్ర నీలనీలాంబర తిరస్కరణీ—

౧౬౪ వితానచ్ఛాయా పరిష్కారంబును నానావర్ణ సముదీర్ణ ప్రభాపటల జటిల
సూత్ర కంబళి పరిస్తరణా విస్తారంబును పారావత కపోత శుకశారికారావమో
రమయూర ప్రముఖ నిఖిలవిహంగ పరివారణాంత్రి యానిపునాబా
తుళ్ళురత్న తిర్యక్స్వరంబును ప్రసక్తముక్తాఫల స్వచ్ఛగుచ్ఛాంతర విలం

౧౬౫ బిత రవితాసి వాసంతికా పుణ్యాగ పున్నాగ రన్నత వల్లిక మల్లి మోద్దా
మకరందంగారంబును నగుభోజనాగారంబునకు రంగవుద కతర మానసు—
విప్రులను యవిత జ్ఞాతా ప్రదేశంబున శ్రీకళుండు సుఖాసీనుండై

౧౬౬ కనకపీఠిక జతుష్కిష్ట సకటోల
విరచితంబైన పటికి పళ్లరముఁదు
దేవకీదేవి వర్తింప దృష్టిభార
వంత జారీకరుండా రంగంపగ దుణాగ

౧౬౭ బ్రమిత్తైనిలమిల మొదల రాజాన్నంబు
సూపంబు నప్పును సద్యోఘృతంబు
నప్పడంబులు వడియములు దాలింపులు
బలుబనిసు లివెచ్చ పదిదములును
కలసువెరోటి కరంబులు తియ్యబారులు

పంచదారలునానవాలుజున్ను
పులగంబుబహువిధంబులబంతివంటలు
పాయసంబులువడపప్పుతేనె
ప్రాయసంబునుసిఖరలుఫలరసాయ
నములుబచ్చళ్లుకలవంటకములుపెరుగు
లూరుగాయలుమొదలుగానుచితవృత్తి
నారగించజతువిధాహారములను
మరియుభూచరజలచరాంబరచరములు
బెరుగఖమాంసములు నంజ(వి)యముతోడ
రుచ్యసత్పాకమెరుపురునుగదిసి
తాలవృత్తంబువిడుచు(ద)స్త్రరులుబాయ
భీమునిరాకచెప్పినయుపేంద్రుడురవ్వనిపంపవచ్చియ
త్తామరసోదరుగదిశిదండముచేప్రగరంబుపట్టివా
యాహుభరంబునకెమిగలనాతనికుంతివిసేదదేరగా
సేమములన్నియుగదలియచెప్పుదుగానిభుజింపనావుతుజ్
తల్లిదనున్నలబాలుద్రావియంతపచోరి
పూతనచనుపాలుబున్నెంతొ
జననియుగ్గనదృష్టిజనకనిన్నెదిదాక
వెరచితేరిపల్లెనెల్ల
నంబపుత్త్రునవనియుకవెకసంబైన
యుదరాస్థియబ్బెతింద్రాత్పెముచ

జనయిత్రి యొసఁగు భక్ష్యాన్నముఁ బాలక
తంతి పాకలచేలునఁ బతియడుకులాడిసి

౬౨ కడుపులోపలఁ గలలోకములు వరుస
గూరుచుకొన్నప్పుడును నరగారంతగాని
దుష్టుడవు గావున దుష్ప్రాప్తమున భుజింప
దీరునే మాకు ఘనమైన దీపనంబు

౬౩ అని సల్లాపములాడ శౌరి వివిధాహారంబులు గొని యునం
డునుసంతుష్టుఁ బ్రీతిఁ జేసి యొక్కెడ (బ)మోదంబారఁగూర్చుండి వ
చ్చిన కార్యంబు ఖిలంబు నాతడు విశేషింపంగ మాలావ్యనవే
పనతాంబూలవిభూషణావళుల సంభావించి యత్యున్నతిన్

౬౪ స్తుత వర్గ్గ బిలుపించి కేశవుఁడు పద్మేవాస్తినా పురా
వతికిన్ వేకదలించు తత్తదుబి తవ్యావారలీలాసమం
చితవృత్తిన్ యమసూతి యధ్వరము వీక్షింపన్ బుకీరత్నా
క్షితికిన్ గత్సైదజేశము జ్జనతలన్ శరీనని యోగించదన్

౬౫ అనిన్ భోజము వావిభుండు ఇయకలాప్యంతోఁ (గ) భారాధర
స్త్రనితాంబ్దిల పటు(ప)యూనాము ఖనిస్వానాంబుహే యుంబనన్
జనితోత్సాహాభరంబునంగనే యజ్ఞప్రేక్షణాలంబసా
ఖ్యనరా యూసపదంబునం బురజనంబా బాలవృద్ధంబుగన్

౬౬ పురజనములెల్లయుండట
దెరలిన పిమ్మట వాసుదేవుడు గమన
స్ఫురణాముతం(డ్రి)కి జెప్పగ
నరుదెంచినసుతుని తోడ నతడిట్లనియెన్

౬౭ వారిదధారివిముఖునిననాయువర్తను
పురుషార్థరహితుతాపవివాను
మిత్రవంచకునిసావమిత్రావాపహితుని
యుక్తశీలునసౌయోనిరతుని
జామాత్రుచిత్తభద్రుకుధర్మబావమ్మని
యతిదూషకునిదుర్వ్యసనశీలు
బహుభాషిశిష్యసంతాపకుఠంతుకాల
కర్మపరిత్యాగికష్టలాంఛి

౬౮ శీలువిదర్శను బహువాదకరుకృతఘ్ను
నాప్తబంధుత్యాగకారణునాంతతాయి
దగదుగానిపోలగానెంతధనికులైన
నధ్వరాలోకనానవార్యలఘుచేసి
నినుబాసినిలువనేర్తునే

౬౯ వనజోదరయనునునప్పుడువాత్సల్యభరం
బునవసుదేవుడురావ
బ్రినసుతబడజెప్పినతనిమాతనసుమతుత్రె
సుతలసమరపర్వముసందువెడ్డబ

౭౦ శరణపమోజయుంబుగబ్రశస్తమువాయుతర్వమునందువేడ్క
లరులుగదల్పిచెప్పెలకైలంపలసాత్త్వికషోవబంబిరుం
దరయదువృష్టిభోజులునుతత్పరరంబునుగాల్వనామురాం
తకుడుమహేంద్రవైభవమునంగదలేదురగాధిరూఢుత్రె

౭౧ గండమండలదానగండలుక్షమదాళి
ఝుంకృతులుకగాకజశిలదుకరులు

తరటిఘంటాకృతులనుగాఁ గరావరుత్థులు
జలధరంబగఁదాఁకు సైంధవములు
హయహేషలనుగాఁ దయదరిపృష్ఠులఁగూల
వైరిపారెడుబలివర్ధనములు
దుష్టశాత్రవరథావిపతులనఁగాఁ ధరి(త్రి)
బడిదైవములఁదూఱుభారవహులు
౨౨ గలయబడి [illegible] మూపుమూపునఁగదలఁద్రోయ
[illegible] రానిసంపదినడచుభారప్రజంబు
శరయురునువబ్బి ప్లవేశ్యాజనంబు
జూపినవ్వుచువారివారయసుతునతనియె
౨౩ వీరిబరి(గ)వింపువిదవేశసమానులు నేరుజిష్ణునా
సారతతోరమన్మథవితారగుణాంబులనన్నదివ్యయు
ష్వారుతిబల్మినిట్టి మెరమాలినజంతులచక్రిజిత్తునే
భారమువన్నెతెక్క దురవస్థలునేకథలాలనంబులన్
౨౪ (శ్రీ) నివాసాకారబతాంతకులసమబితవ్యాపారులై ముందఱన్
గనిరుత్ఫుల్లసరోజపల్లవపరాగస్ఫారవీచిప్రతి
కనదుత్తాలజితరాజహంసబకచక్ర(క్రౌం)చసంచారమున్
జనతాంతఃపరితాపవారణసుధాసారంబుగాసారమున్
౨౫ శ్రీరమణీయుసరోవర
తీరావులకేపలకేరతిలతాగరుత
ఘోరతరుష్యాంద్రుల(బం)జ [illegible]
నీరజనాభుండు విడియనియమింపుచుయున్

౨౬ విప్రవరక్షత్రవిట్ఛూద్రగాయక
నటవిదూషకవందినాగరికులు
కుబ్జకుబ్జకారుశాకునికరంగాజీవ
కపటతాపసబాలకతాంబలికులు
నిర్ణేజకగ్రామణీకులాలికవింద
దాశికకాదర్పణాంశికులును
వర్ణకర్మకరులు కెత్తపుష్పలావక
తక్షకపాంసానబాకరులును

౨౭ గంధసారాంబరనాగరుశిలాభ్ర
పట్టపటరత్నభూషణాపణికవరులు
పట్టుసాలకవిభులేప్పుడంగవిడిశి
రంబుజాతరము భరియపార్శ్వములనయుండు

౨౮ కములదక్షాక్షుడప్పుడు నిజ తానుని రుక్మిణీతోడనిట్లనియె
కమలనిజూచితే ప్రియుడుగన్న నరాజపురాశ సామజ
ప్రమరకులంబు ప్రపదగరంబుసు ఖండెడుగాము మెప్పుడున్
రమణునితంటేనెన్నది గుణాంబులు గాదె లతాంగి తారయున్

౨౯ అనవినీరుక్మిణీవిభుతో
నసుదనయుని వాహనంబు హంసము తనవా
హనమేను గలతే ములయుడ
దనూనభావమును గాన తగది ము వలుకన్
౩౦ తామొదలప్రద్యిన యుట
గాఖింబిన యున్న పురుషులలానైనన్
దామరసనేత్రయుత

యర్నాటమిది నీవెఱుగనట్టి యరుదైనముగలదే
ఆనిపరివాసపల్లవితంబులగుసల్లాపంబులపల్లవైనాష్టితేరాడంగలసి
యరాజగద్వల్లభుండుల్లసించునంత

చ॥ తల్లని పట్టైనావుములు వీగలనత్త్రైముల్ పదంబులన్
బిల్లలుచెప్పులుజెవులపింఛములుఖ్యామలనున్న నెత్తతం
బిళ్లసువర్ణగావెఱుగుపాలునరనేతులు వీకవంతగా
వళధరించిశాణిగనప్పురిమెంచరుగొల్లలధీశతోన్

ఉ॥ తెప్పినగప్పముగానుత
విప్రబ్రహ్మావుములుచేశ యున్నాశకుమా
ముప్పుపెలుచేరననవారి
గుల్పురిఘుకాంగిఘనుజేయుక్ మెనిమోదమునన్

చ॥ గ్రాంరగింపెడుమెండగాగుప్పాప్పుల్పాయి
దివన్నెగాపనతంబెల్లగలిగె
మెంగుచుక్కలబాయమింయునితెల్లని
కురువిందపేరెండుగూంబుక్ మెంతి

నివురుగప్పినచంద్రుని ప్పుతైవడినున్న
దేమెనాదెప్పాసనెకెవ్వడిచ్చె
చెలసినతప్పుతెంపులుసాతుముత్తైడు
నీనల్లదిరునాపమెరపుమెరకె

వ॥ బడలుమెడమీందవ్వెడుజల్లితోంత
దేతసవరించుమెంతివి బాడకొండె
ననుచునాడెడుమాంధవాక్యములకెలరి
శ్రీధరుండువారిగల్పపసాదరించునపుడు

౮౫ వారికె కలేమ యిచ్చెను సఖు పుష్పాగానవనీతకుంభమ్మున్
పెరుగును వంపకంబు నొక బింబఫలాధర దెచ్చె నొక్క తా
మరసదళాయతాక్షి వనమాలిక ముందర బెట్టె నొక్క సుం
దరి గాని వస్త్రనంతరయు వేదంబున సాంద్ర పయః ప్రపూతముల్

౮౬ తెరవ యొక్కతె బుంతి తెనె కానుక బెసె
తలపింప నధరామృతంబు దవులు
తరుణి యొక్కతె ప్రాప్పు దంతసూడి దపట్టె
వెలాపరరంభ మెచ్చు రింప
పణాతి యొక్కతె బిల్వ ఫలము పాయన మిచ్చె
పరిరంభ ఘనకుచ స్పర్శనంబు
సుదతి యొక్కతె పింఛము పదభాగాన వుప్పింపె
రూపింప గుంతలాక్షేపణంబు

౮౭ ఇట్లెన్నిరీతి దర్శన వస్తులాసంగి
ప్రియుల సన్నిధి నర్థగర్భితముగాగ
ప్రౌఢగోపాంగనలు తతుప్రాంతవలప
ల్లవి రవెసి రిందిరావల్లిభునకు

౮౮ యీలీలం బొడసూపసాదరముగా నీత్రింబెగ్గు ష్ణుండు గో
పాలవ్రాతము వీడు మెల్పు యమునాతీర ప్రకృత సౌగంధిక
వ్యాలోలానిలముల్ పథశ్రమము బాయన్ జాయనా వేళవన్
గాళింది నది చేరి యుండు విడియుంగా బంపె సైన్యంబులన్

౮౯ విడియించి యశోదాదులు
తడకలుం జని మారుకుంతిగని పరిచర్యల్
నడపుండి కవిను మాయమత
వృద్ధికిన్ జన యత్రి ఋగిని వసుదేవునకున్

౭౦ తావుసనద్ధవిమానంబె ద్వారకంబునా యందగి నదని యానతిచ్చి ప్రద్యు
మ్నాదికుమారకులంగనుంగొని మీరు ద్వారకానగరంబునకుంభలావెద
రతారతనంబుననుండక పాండవాగ్రజున ధ్వర ~~[illegible]~~ బు ప
ముద్ధరింపవలయునని మరియును

౭౧ శ్రీవనజాక్షుతిప్లనిరెసెనంతరునెప్పుడు నప్రమత్తులై
సేవలు సేయగావలయు సివ్వబలవాస్పతి గూడు కెన్నగా
దావరి జూచి తీర్థములదారకతక్క నరీతి మీరుగాం
డీవిపరాక్రమంబుగని నిల్పకనెబ్బిన పొంతిభక్తి తోన్

౭౨ క్రోడంత్రగవింగూర్చుగొనె కెనె దేవకీదేవి
భక్తిగుంతిభజింపబాలువెట్టి
సఖులతోగూడ నుపాంతసన్నిధానాలి
ననయంబు సేవింపనానతిచ్చి
ప్రద్యుమ్ననకుగుమారసమేతముగ
ధర్మపుత్త్రునికడ నిల్పబుద్ధిచెప్పి
వాయుసూనుని కృతవర్మాది యోధుల
జదలంబు తెంపునే కదలను నిచె

౭౩ వారువమునెక్కి మితపరివారుడగుచు
సూరిజనవందిమాగధస్తుతులు దనరు
దివ్యలీలలు తరుసతోడ దెలుపనగుచు
వాసుదేవుండు వాస్తినావతికి వచ్చి

౭౪ ధృతరాష్ట్రవిదురకృపసం
గతుడగు ధర్మజుని గని శకరసారినవు
స్పృతిచేయ నాధరిత్రి
పతి యుత నింగా గలించె బరమప్రీతిన్

91

౯౫ తనకుమ్రొక్కిన శత్రునందనుని గవలి
నాదరింపుము తక్కిన యిరువురాత్మజుల
నుచితసంభాషణంబుల నుపచరింప
స్వర్ణము యపితమున నున్నశారిజూలి

౯౬ నీవు సమస్తబంధుజననీ జనకానుజ పుత్రపౌత్రభా
ర్యావిసరంబుతోడ గదలి రాత్రిపవత్తురె యన్న నవ్వియు
ద్దేవుడు వానివాడు వసుదేవుడు శౌరియు దక్కెయజ్ఞదీ
క్షావిభవంబు చూడ నరుత స్ఫురణాంచనుదెంచి రందరున్

౯౭ ముందర వచ్చితి దావక
సందర్శనమధిగోరి సకలంబునుగా
కొంధిని విడియించితివా
రిందుల తగదలి వత్తురె విచ్చేస్తిని నన్

౯౮ ముదమ విభుడు పార్థ గర్జ్
గదియంగబిలుపించె శ్వ విభవముతో
నెదురు కవలయు సేనల
గదలింపుము యజ్ఞత్వ కస వేంతముగాన్

౯౯ అనిపలికి ధర్మనందను మరునాడు వనజోదర నిజసహోదరయువ్వనా
శ్వసవాంతంబుగా నద్విజ వంబున నలంకరించి కుంతీద్రౌపదీ ప్రభావతులం గద
లించుమని రాగంబున ంబని యోగించిన వారు నారాయణాలవాసంబుల
ంజిత్రపటనిచోళ కలను నిచి వారికుభయపార్శ్వంబుల హో

౧౦౦ టకారూఢ శస్త్రంబుల జాస్త్రంబును రంగాంచన దండమండితం
బుల ధవళరూపరం వెలయంగ దేవకీయశోదాదుల-
తుం దగిన కల్పనంబు యులనలవరించి కల్పాయితంబులై పత్మనాం

బవెడలుసమయంబునఁ బాండవాగ్రజుండు రెండవసురేంద్రుండునుం బోలె
౧౦౧ నఖండవైభవంబునఁ గదలి తాళింఛితమంబు సారంజనియె నంతకమున్న
భీమకృతవర్మాదులును సకలసన్నాహంబును మెరసి యుదురు మెన
నప్పుడన్నాన్యనృభూరిభేరీభాంకారంబులు నితరేతరసావీరభ
ఖులహాంకారంబులును బరస్పరతరటిఘీంకారంబులును నశ్వ
సామరగ్రావాణాశకరతంతక్రౌంకారంబులును నారాంకారం
బుల్లసిల్లినప్పుడూ

౧౦౨ ప్రణమిల్లి పాండవాగ్రజుడు దేవకీ పాద
సరసిజంబులకు సోదరులు దాను
మొనసైన్యకు వడవు దివ్యదరిద్రి
సకల యాదవకుమారకులు దాను
దేవకీదేవి కుంతికి వేత్యుతాదరం
బమువెట్టి గడిసి కోర్తంత్యుదాను
సతిసేనప్పుడు నందకపాణి కిత్తల్లి
వచ్చి ద్రౌపది ప్రభావతియుదాను

౧౦౩ మరియు తమలోని తారతమ్యము వెరింగి
వందనాలింగనక్షేమవాక్యవివిధ
పారితోషకవిమలసంభావ్యమాను
లగుచు వర్తింపుచుండి రయ్యవసరమున

౧౦౪ శ్రీనసాల్వుంతను వాడు సోదరుని సహాయంబునం బట్టివం
పినశ్యారింబరిమాతుగనే నురుబల్మిం బాతసుదురు శ్రత్రై
తనశస్త్రాంబులనెల్లమెత్తె యుద్ధగృధ్రవృత్తిహాముఖ బన్నబం

వి నిరాఘాటవహావరోధమతినెవ్వోఁ పుణ్యాత్ముయత్తరిన్
౧౦౫ దేవకిమున్నగాఁగలసతీనివహంబునకెల్లఁజూపన
ద్దేవుని యాజ్ఞవాహతులు తెచ్చునెడన్ నడుమంతి రయొంటిమై
భావునకేమహాత్ముపతనుసాల్వతుసాళ్వులు దూరినట్లయో
ధావలిగత్తిపట్టినవనాశ్వము విశ్వభయంకరంబుగన్
౧౦౬ నిట్టిపదినివ్విధంబున
బట్టినతురగంబు నాప్తబలమధ్యమునన్
గట్టిపమానాయకుత్రై
నట్టిసుతారకుని తోడనతడిట్లనియెన్
౧౦౭ యీ వారిబట్టి తెచ్చుట యవారిత భుజాబలగర్వరేఖమై
నాఖరిఁ తోడసంగరవిహారము నవ్వుటకేతదర్థని
ర్వాహకబుద్ధి వెస్తగి వివచ్చు నతంతుసు మీరు నవిశ్రమో
త్సాహమెలపన్ నెక్కమొగిదాకుతు వీతెనె దిచ్చి యందరున్
౧౦౮ శారికంతెబరుడుదర్చింపగాంత్రేడు
పట్టుడతనినెరిగిపట్టుకున్న
వాడు నాకు హితుడుగాడు సూనుడుగాడు
బాంధవుండుగాడు భటుడుగాడు
౧౦౯ అవ్వాహతుం దప్పుదుర్గం
తవ్వియుండాశ్వంతురవాతుడచ్చిదుర్వుడులా
కవాప్పపకుండగురుతళ
రవ్వి వినుండతనిగల్వ పాదవ్వరికిన్

౧౧౦ శుకవాక్యవిశేషణాశా
నత రుత్త్రాంగదవసిష్ఠనారదబలివా
యుకుమారకులకుంబలైనతం
డొకరితిలాబతడు తెలిశియుండుమదిలోన్
౧౧౧ ప్రనియుక్తబహువిధంబుల
ధనయోధులకెచ్చరించి తానుబ్రతాపం
బునవక్షిని లిపి మొనతల
ననసాల్వు తుశారతోటి యావవాతాంక్ష్మీ
ప్రంతనిక్షత్రసత్వరవాయాపవారణాతోలాలంబాల తెంచి
సరభసంబున
౧౧౨ పాతముకుల్లుగాచుటకు పార్థునివాంఛులుశా యుబంచిత
నస్త్రాలబలంబుతో నగరిముందటుధర్మజునుంచి కృష్ణదా
జ్జలహరాత్ర మస్పురణాజ్ఞముడుదానును దాతమ్మైజగ
జ్జాలముసంచరింపననసాల్వునివెంబడి నేగిముందరన్
౧౧౩ ప్రమ్యమ్ననిశృష్టేతుస
విదాల్పధలునవిజెండుమారవినప్రయా
వేమ్మంతగుకృష్ణమందర
ప్రమోల్పతనపాత్మతపడుప్రతినలుపలికెన్
౧౧౪ సమరముఖంబున కీసనసైంధవముఖ గానివత్తుబావామగ
రప్పమునవిరోధిగత్రి తెనరాకతులంగితినెనిబ్రాహ్మణా
గమనముబాయగారినజఘన్యబుద్ధిరుతువేళలగుల

95

ప్రమదపరితప్తచిత్తంబెడు దురాత్ముడు చేయినస్త్రావచేపుడుర్
౧౧౫ అనియిట్లు సపనాదురంధరుండైన వృషకేతుండు సహాయయుండుగా నావ
హ్యాదుర్గంబునం బ్రదుప్రద్యుమ్నుండు గృధ్రవ్యూహంబునాహవసంబునం
జూచి తుండలిసముద్దండ దోర్దండమండలీకృతకోదండులంత ప్ర
తాండంబుల సమదశుండాలంబులం జెండివైచియు నిరాఘాటజవనా
౧౧౬ యుతంబులం గిట్టినాంచియు నందందవుండుపెండ్రుందుకేను మణిమయస్య
ధనంబులం జిందురువందురుచేసియును సముద్భవవీరభటపరంపరల వెం
పరలాడియును సైన్యంబు దైన్యంబునొందించియు దర్పంబు సంరంభంబు
నవిజృంభించి నంగనుంగాని యనుసాల్వుండు కినుకతోత్తంపనత్తనికిట్టు
సి యె
౧౧౭ తరుణాలవాంఛులన్ వేతగుదాపసులన్ ప్రసవాశుగంబులన్
జేరిచినన్నల్లుగా దునను చోరజయింతుతులన్నన విప్రనా
శరములు పుష్పవాటసహజంబులు వారికి నిస్తరంబు చో
గరళము తెంటెనుత్సలని గద్దన నైదుశరంబులేసినన్
౧౧౮ అనుసాల్వుతుత్తరములు
తునియలుగా జేసెనందు తూపునసురమే
శినఝుంఝృతపడెనతంత
వృషజాక్షునినె దురమేరుము వైచిన భంగిన్
౧౧౯ తనయిముని పాటుచూచి పుడు దానవమదనసుతల్యమోమున్
దనుకవిరోధిజూపు బాను దారతునద్రుసదేరువైవన్
మనిలయరాలరుద్రపశువాళిభగ్నబెనుత్తను దాత్తమూర్తిన్యా

ఒయనిమిషసిద్ధసాధ్యనివహంబునధన్యము పాంచజన్యముం
౧౨౦ కంపనరిపుఁజేసెనలనద
రంపందరవిపనజుఁడుగదాఘాతినెకనిన్
గంభవతకుంతజేసుగ
చెంతలుగావించదివిజబృందమువొగడన్
౧౨౧ ఆదియాంబ్రభీమసేనుని
కదియగనేతెంచి పదిటెగన్నసుతు డున్
మొదలనఖిలాష చేసిన
కదనఫలంబిట్లు నీకు గల్గెనదగునే
౧౨౨ కినుకమదేభముఁ విడిచె కేసరియొండుమృగంబు జేరికిన్
గొనునె ఖరత్వతాపమునఁ దృష్ణఁ బడిందియె యితఁ డంటు జూపగా
గని యనుసాల్వుఁడుఁ గవిశిఖంబరి చూరియుఁబు నార్భ భీమునిన్
జనుమొరనొందనేసిన రణాస్త్రవిప్రావెన తండుసర్వమున్
౧౨౩ తలనబడె వైరిప్రాణిన
కలుషించి మురారి నేడు గర్వముడిపెదన్
నిలు నిలుమని యదలించిన
బలగతఁ డనుసాల్వుఁడతని తానిట్లనియెన్
౧౨౪ మిడుతమదగ జన్మశుకిమాదితి గర్భుకెవ్వరూ యిబావిలో
గడపితివెంతజేశి నినుగర్వంగింప తెవ్వరెవనె త్త్వనే
కెడుకుమరంది యుంబడినకేంపల జూచురసాతలంబులో
మతనినవెతానిపూనసగవ్వరంబులుమెచ్చిన బంతమింబిన్

౧౨౪ వినవె కడుబ్రాయముచా
డనునీవు పుర్వాణపురుషుం డవు తెలియగనీ
కునునాకు ... త యంతర
మని వినతుబ్బ్రకుటి భీష్మునా ననుంతగుబర్

౧౨౫ నాలుగుతూపుల బరులునాటగనేసిన మొగ్గయుగ్రముల్
దూలుచు తేరుపోరికిని దూరముగా జని పోవ నంతలో
బారగబగ్గముల కుదియబట్టి పిరిందికి నోసరించి యు
ద్వేలభరంబునన్ మగుడ త్రిప్పినదారకు డెప్పు తేలకన్

౧౨౬ వచ్చిమురాంతకుం డతని వక్త్రమునన్ బదుమూడుబాణముల్
గ్రుచ్చిన నుచ్చిపాతపుడు తోల్కని భీష్ముతాతముగ వంబునన్
జిచ్చులురాలుబాణమది జిగ్గనవేసిన నాటిమూలముల్
ముచ్చపమునశింఖపారవె బెడమూర్ఛనదనుక్ మెడువక్ రథంబుపైన్

౧౨౭ వారిపాటుచూచి సైన్యము పఠాపంచలై
తండ్రి బిడ్డనక తన్నదమ్ములనక
విడిచి పారగ జూచి వృష్ణి తుతదలించి
పోరికి దిరుగ సమ్మతిము జేసి
యనుసాల్వనిలునిలుమని బాణాస్త్రతం
బ తని పైనిగుతింప నతరివాతు
పదిశరంబుల తన్నిపత్రి వక్షమునొంప
నవిగి యూతతు తెరి వారుల దుల్లించె

౧౨౮ విరథుని జేసిన గనలి యుర్వీరవరుని
రథము మారిది కినురికి తర్జునుని దంష్ట్ర
బడకత తదువాని ముందల యొదిశీతిగిచి

పుత్రము బత్రపూర్వ బలిమి నుక్కడగ బట్టి

౧౩౦ సీ॥ శ్రుతున వింటి నారి బిగియం దగిలించి మోముకే
ల్లెత్తి రథాంబు తన్నులని శక్తి నామొప్పగ డెచ్చి వేటు
ధీర యుద్ధమాలెన వృషకేతు వేంద్రుని ముందర వెట్టి వేడుకొ
సురల పుడమెంగ లెక్క సమకెన్న ప్రతిజ్ఞ ప్రకటించె నాపుడుఁ

ధనువు దప్పనవే త్రిజగ

౧౩౧
న్నాను దప్పనవే తన్నునందనుఁ డెదు

జన్నమునఁ జెడపక

ననుఁ దలతి యిటు బట్టె తేరనలవి యెదిర్చె

శ్రీకృష్ణుడు పుష్పకేతను

౧౩౨
గొని యాడగ తంత్రలక్ష్మి కానాబద్ధుల స

జ్జనిత ముకుమూర్ఛనవేడ్కని

యనుసాల్వుడు శారి జూచి యనవినమత్తై

స్వామి నీ పదములకు బ్రణామ

౧౩౩
ము మునుబాయుంగ డెరతెనా కుబ్జయము తోన

మహానిహాదనుఘటనాఘట

నామధ్య్యవు డెరకు తన్నన సంభవు తతన్

౧౩౪ వ॥ అని పరియునన్నేక ప్రకారంబుల బ్రశంసించుచు నతనిం గృపాంతరంగితంబుల
గు నపాంగంబులం గనుంగొని తాఁగిలించి యతని శరంబు నిజరథలంబున దవలం
బించుతెనిచె యిద్దరనందనుఁగనుపించి దంత ప్రభా వంబుకొ యించినంచా
తపాంగ ఖుండాదరించి నాతువృకేనాదరాజులచ్చాదళిచే దరుం

౧౩౫ డప్రతాపునంగ తురగంబును పాపవధానుంత ప్రయుంతుమని యా
నతచ్చి యద్భుతాశ్వంబున వత్రవిత్రమంబునం గాని వచ్చినప్రద్ధ్య

వృషకేతులం బ్రీతులం జేసి తెరలి కరిపురంబునకుం జని మున్నాయితంబు చేసిన
బిడారంబుల సకల యాదవుల విడియించి కృష్ణసాల్వ యవ్వనాశ్వ మహీ
౧౩౬ పతులం బహుమానపూర్వకంబుగా సముచితనివాసంబులకు జేరం బని
చి తానును నభ్యంతర మందిరంబున యజ్ఞదీక్షాసమయంబు ప్రతీక్షింపు -
చుండె నంత

౧౩౭ కరిపురములోన నందరు
నిరువది దివసములదాక నిష్టకథావా
క్యరసస్థితుల జరియింపఁగ
పరువడి నవచైత్రపూర్ణిమవేళన్

౧౩౮ ఆపుణ్యదివసంబునందు ధర్మసుతుండు
ద్రుపదపుత్రియుదానునుపవసించి
జపహోమదానసంస్కారపూర్వకముగా
నధ్వరవ్రతదీక్ష యాచరించి
తురగరత్నంబుగా తూహాలంబున గంధ
పుష్పాక్షతాదులపూజచేసి
నిజబిరుదాక్షరాన్వితహేమపట్టిక
ఫాలభాగంబునం బదిలపరచి

౧౩౯ చిత్రపద రత్నఖచిత మంజీరకనక
కింకిణీచామరములనలంకరించి
మ్రొక్కి వలగొని బహువాద్యములు చెలంగ
గదవె నశ్వంబు మధ్యాహ్నకాలమునను

౧౪౦ ఆతురగము వెంబడి పురు
హూతకుమారకుని పంచు బుత్తెంబని సం

ప్రీతి బిలుపింపనతంతవ
ధాతాంబరరుచిరమాల్యతసుత్రైవయ్యేన్

౧౭౧ ఉ. ద్వైజాని యుసవ్యసాచి గమనోద్యోగంబు వీక్షించి యు
జ్జ్వాక్షుంజేతధుగావనవర్ణితని యాజ్ఞాపింప చక్రంధరన్
పూర్వాపరంపతదామతంబిదనతండున్ భక్తిత్రయోమైత్రేనా
శీర్వాదంబునరించిగల్ప్యమునిచెప్పున్ దమ్మునింగాంగిరున్

౧౭౨ (ప్ర) తడున్ శౌరిపదాబ్జములగదియసాష్టాంగంబుగాపైత్రసూ
జీతసావాదనముగానరున్ బిగియనాశ్లేషించిపుద్యుష్ట
శ్లేషతనూజాతులుగా (తోతు) నరుగుమన్నత్లిక్తిన్ దేవకీ
సతిన్ వందనమాచరించి తదవెబంచ(ధ)ధారుణ్డై

౧౭౩ తనవెంట యవ్వనాశ్వుడు
ననుసాల్వుడుమొదలుగావు వారథికవరుల్
ఘనసేనాపరివృతులై
వసుదేరనిరంకుశ(ప)బారముతోడన్

౧౭౪ గదిలెన్ దత్తురగోత్తంబు నగరగ్రామావనీ శైలనదీ
నదదేశంతసరిత్తటాకతటనానాభూమి శీమాదురా
సదకాంతారకఠోరమార్గములవష్టంభంబుగాదాటియా
వ్యాదిశామండలమండనంబైనయుప్పలితృప్తిన్ జేరగన్

౧౭౫ అనవిని జైమినిగనుగొని
జనమేజయనృపతియుజ్జసప్తి యదేష్టున్
జనియరుసంతరకథనా
తనఘాతలియుంగవలయు ననియడుగుటయున్

౧౭౬ చండాంశుప్రథమానదీప్రమతశోభాసంపన్న చేలాసమి
ద్గాండీవాయుధనిర్జితార్థసువహద్వానాంబుజారాధునీ
ఖండీరాయితకీర్తివిభ్రమధరిత్రీమండలాఖండలా
ఖండత్రావరపుత్రపౌత్రవిజయాకుంతార్యకంఠీరవా

౧౭౭ దంభకిరాజరతికృప
కుంభినసరాజికుంభిగోత్రమహీభృ
త్సంభావితపటుబాహా
స్తంభసమారూఢవిశ్వధరణీభాగా

౧౭౮ మానినీమనోజవర్ధమానమానుషశ్రియా — — — — — — ఉత్సాహ
మానలబ్ధజయరమావినోదనిత్యవైభవా
ధీనసర్వశాస్త్రవిత్సుధీనిధానపుంభవా
హానినాదబిరుదరిపుతతారిపత్త్రిసాళువ

౧౭౯ ఇది భారతతీర్థశ్రీకరణాకరుణాపాత్ర గాంధయామాత్యపుత్ర గద్యము
వినయవిద్యాసముద్ర పినవీరభద్రప్రణీతంబైన జైమినిభారత
తంబు నందశ్వమేధపర్వంబు నందు తియ్యాశ్వాసము॥ మంగళమ
హ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీం శ్రీయనూ॥ శ్రీశారదాంబాయైనమః॥

శ్రీ

శుభమస్తు - అవిఘ్నమస్తు

శ్రీశారదాంబాయైనమః

౧ శ్రీమందిరనయనసుధా
ధామాన్వయతిలకభైరవధరణీశ్వరతి
క్ష్మాపాలకనుత తి
సామజవరయసుభగతరంవ్యాప్తసార్వస్వసివర్వ

౨ శ్రీవర్ధింపుము జైమినిముని జనమేజయనరేంద్రునకిట్లనియె నవ్విధంబున దు
రంగంబు మాహిష్మతీపురపతిసరోద్యానంబున వాటికానేకప్రసూన
విస్ఫురరగంధబంధురమందానిలాందోళనాప్రసరదూర్వామాలికానవ
రతవిధికజనహ్లాదయశస్సదంబైనసద్దాతటంబుజారంజని

౩ శ్రీఘృపనాయనార్థము
ల్లాద్వసమేతజుబ్బివెడసాంగబ్రవీరుడనాగమేటిని.
లధ్వజుతూర్ణిపుత్తుడుకక్షత్రము జూడగజూచివచ్చిన
య్యాధ్వరఘోటకంబును మహామహిమ్ వనకేళిదేలుచున్

౪ చూచి సుధాకరాక్షుకరిశుభ్ర శరీరము పీతపుచ్ఛమున్
మేచకకర్ణమందరుణామిశ్రసమాధరముల్ బ్రహ్మశగా
రోచనతుంతుమారుణాశిరోంఘ్రియుగేతురగోత్తమంబురా

మాటలువిన్నమదనమంజరినాథునితోడనిట్లనున్
౫ యీహయరత్నముగనమన
సాహసామునవన్నెదుసామాన్యాశ్వమ్
కూలింబతెలియబ్రమో
దాహరణముగాదె యనముదంబుననతడున్
౬ ఒని పట్టిపాలపత్రిక
కనుపట్టెడుకనకపత్రికావిలసితనూ
తనబిరుదాక్షరములుపై
క్రన్నెనితనలోలోనబరుషుకుమెనవివరమ్మగాన్
౭ దుర్జయరాజమండలవిభుత్వదమూర్తియుధిష్ఠిరక్షితి
శ్వజితమైనయీహయవతంసముద్రిష్టరనంగరక్షగా
నర్జునుడేగుదెంచెనిటులాక్షునిగట్టినజోదువిక్రమో
పార్జనలీలబట్టుడురయంబుననూరులుధాత్రిగల్గినన్
౮ ప్రసవాశీనపద్ధతిగని
వనితాయీహయమువెంటవచ్చినతనినే
ననిగెల్చిదనిగల్చిర
జనుమిచ్చుతనుండవలదుసత్యయులునిర్పీన్
౯ నాపుడునాగంధర్వము
ప్రేమాంకులుగట్టిపెట్టిభయరసపూర
ట్లావితర్యత్రెలగినని.జ
న్నాదమునసఖిసహాస్యపరివృతయగుచున్
౧౦ రంగవల్లులతుపరాశ్వయంబులైనతుమ్మలు
పుష్పదిగెలువంబవంబమాని

హస్తపల్లవములకు భేదాంతరములైన
కిసలయంబులు గల్గి గల్గి మానె
కుచగుచ్ఛములకు విశేషమైన ప్రా
గుత్తులు బ్బున కోసి కోసి మాని
శ్రీధరామృతములకు నాస్పదితములైన
తేనె లింపున యాని యాని మాని
౧౧ మదనమంజరి మానినీమణులు దాను
వనవిహారంబు సాలించి వనియబురము
శ్రీకరవర్ణ పదంబులు తెచ్చుపడగ
నధిపు బెడబాసి ఏతురంత యూనమునను
తరలాయతాక్షినిగతి
౧౨ దెరలి తురగంబునెక్కెదె సగర్వభయం
కరతరలి స్యందనభట
హరిపరివృతుడగుచు ఘనరథారూఢుండై
౧౩ ఘుటితగోధాంగుళిత్రాణకవచదివ్య
బాణతూణీరుడగుచు విభాసమాన
సజ్యకోదండకోత్తరహస్తుడగుచు
బాగుదైయుండె నప్డు విశ్వాలసుతుడు
౧౪ అంతం బార్థుని యాజ్ఞ జేకొని యయ్యురు తద్వ్యాపారకృత్యంబుల
త్యంతప్రీతి యొనర్చు గాండివధనుర్జ్యారావముల్ సర్వదిక్
ప్రాంతక్రాంత ప్రభాకరము గరాగాశనము నాడిదు
దాంతుండై వృషకేతుండావహయని రోధంబున్ ప్రలోకింపుచున్
విడువిడు తురగము బట్టక
౧౫

విడువక పార్త్ర్ననుద్భవితిని ప్రాణంబుల్
విడుపింపుచుకొని పోవగ
విడువడు కర్ణసుతుండన ప్రవీరుడు నగుచున్
౧౬ అనికి దలమీఱి వచ్చిన
నిను నిపుడవధించి విజయుని దుర్జయ సా
ధ్వను బడవంచెద గడువారాద
ననుచును వృషకేతుగదిసి యుగ్రవాక్యత్తిన్
౧౭ శరములనాల్గిట వారుల సారథినొక్కటి ముఖంబున
గరవిలు వర్మముద్రిత బగుల్ప నాతడు నేడుదూపుల్
సారధి వాయంబుల్ గడపి సూతుని సుబ్బిడగింపనాల్గుతో
మరములను గృత్తైనిటలమధ్యమునొంపనవాడు నల్వర్తాన్
౧౮ పున శస్త్రహతి గర్ణసంభవుని సర్వాంగములు వేయుండు దూ
పున భూపాలతనూభవుండు విరథు భ్రుకుటీనిర్ఘాత సూత్రై
యనుసాల్వుండె దరింపనగి నిసివా దత్పుగ్ర బాణోత్కరం
బునశ్వరవరాగ్రగణ్యు బాదవెళ్ళుంఖా నుపుంఖంబుగన్
౧౯ ఆ పావముదత్వివిసిది
పూర్వ పాముననబ్రవీరుడెదిరి యున్నెసు సం
తే పాంబి కలగిసేనలు
పావపాకారంబునశ్వనలమిన బితిన్
౨౦ ఆలంబిగ తిజల్లగ
నాలుగేసనష్టోపాణిత్ర యసమన్వితుడై
నెలవ్వబుడే తెంబెన్

గెలిచె వారియముగ నచట కెందీవు గర్థి
౧౧ వచ్చి కుమారుతేరి కనివారణానత్తము మెచ్చి తీవ్ర భా
స్వచ్ఛటులస్త్ర వృష్టి ననుసాళ్వుని ముంచిపదేశిబాణముల్
పొచ్చిన వీరయోధుల పయిన్నిగుడించిన సేనలన్నియున్
బచ్చు మువాడుగా విరిగిపారథనుంజయు తత్తగింపుచున్
౧౨ భూవరు మాద్వైదుశరముల్ నిగుడింప దదంబకంబుల్
ద్రావనెత్తుంబి యూర్ప్చుటయు దాడనె యవ్విభునిస్ సమస్త యో
ధావళి కెట్టికాండనివహంబుల ముంచిన నల్లుడై నయు
ప్పావకుడస్త్రమేనిలువబాధుకు పయిందుడిగెశనె సినన్
౧౩ యింద్రసూనుండు వృత్తిబాణమేయుటయును
వారణాము బాతనదియు నివార్ప మగుచు
జటు ఘటు భూగతి కావత్ర శిఖలతోడ
సేనలన్నియు భస్మంబు కాయుడుడగ
౧౪ పగిలి భద్రేభకుంభములమౌక్తికములు
పేలి నద్రిక్కుల బ్రేలిపడగ
గమకంబు చెడి వాళిత స్యందనంబులు
త్రుళ్లింబు బూదరై కూడగరగ
వీరాగ్రగణ్యకోటీరరత్నంబులు
పుట మెక్కి వన్నెయూపుచునుమెరయ
శిర్శతూణీరశిక్షకపాతకాదులు
సమసి భస్మావశేషములుగాగ
౧౫ ధనము పెరిగెలుపడవైచి తల్లడమున
గమరి యుద్వృష్జంబులు భ్రమసిపారి

జైమినిభారతము. ఆ. ౪

సడి శిఖావకు తుత భేంరి సుట్టుముట్టి
త్రిశరయకాలానసూ్య తిరిచరిత వింయు
యీశిలబరబలంబుల
౨౬ ధూళిపటుము చేసి సవనతురగము గానియ
స్త్రీల ధ్వజుడరాగ పురితి
న్నాలముదాతింబి జేనులునఖను తిశాయక్
౨౭ అప్పుడు గ్రతివవిన్నాతి ప్రియంబునచే తులుమోత్తి దేవయా
మెప్పునశేనకుజు రుకుజూపుదురనే దుగ్రాత్తగా
జెప్పుతి దేమినిపు గల్పు చేసినదెరథచాపతూణాముల్
తప్పక శాంతి గ్రైమెనుము దంబున నేశరణాంబువే తదక్
౨౮ ధర్మజునితార్క్ష్యము ఖిలబృందారకులకు
నానసముని పు నకు బ్రియలబుగాగ
జాయబూనిన త్రుతువు పత్రుకరింబి
కరుణాదశకైత్తరక్షింతుగాకయనుచు
యీశతిప్రస్తుతింబిన
౨౯ మేరగడలిమిగులవే తమి జూపగజం
భారిసుతుండు తనిమిాదను
ఘోరుననారాయణాస్త్రము దొడుగుటయున్
౩౦ చండాంశు గ్రహంతారకంబు వెదలక్ బారఘనశ్రేణుల్
కుండాలంబులు మొగ్గ ఘూర్ణతగణాపూర్తోశింబ జీతింద్రయీ
పాంతి తస్ఫుంబనారిక విధాంతతే పవైక్ చారెసు రాఘుంబు బ
వర్ణంత త్రోత కతెూ హాము తిక్ పదె మ్రా యుం జెప్పెనంభూనిధుల
౩౧ ఆసాయకంబుగనిసం

తాపసమునెంచుమును బిరుసువన్నిదవానంత
వ్యాసపుణ్యనందనుపాలికి
భూసురుత్రై వినయముననిట్లనియెన్

౩౨ క్రతువులనూరును వేలుదానములు లక్షల తీర్థసంసేవనల్
వ్రతములు కోటులు గాయనేమిటి కిశ్రీవత్సాంకవక్షుఃకథా
పతికీర్తించిన జాలునాతడు భవత్పాదాంబుజైయుండగా
యితరవ్యాప్తి(బ)యాసముంద బనిలే దజ్ఞుండి నూపాలంబెన్

౩౩ వారివిసర్జించి దేవతాంతరములాత
దుగ్ధపాథోనిధానంబు దొరగి మేత
బిదకబూబుబు యినరస్సివెంపువిడిబి
యవలక్షుద్యూతవిప్రీతి నాసవతుల

౩౪ నావినినవ్వునజాప్తుని
సేవింపుడు మాతునిష్టసిద్ధులు వాయుమ్
రావింపుతెంతయు నియ
బ్బావరుగా నివ్వ(బ)నే కుబెందనరింతుర్

౩౫ (అ)నుచు(బ)సన్నవాక్యములనాతని నెంతయు(శ్రో)తుజేసి తూ
డినతనపూర్వమైత్రి(ప)కటింపుచు రూపకి తానలేక ఖం
డనకనముగుడన్.
లనినపుత్రైం(దు)జాలకునిరందముబూపినృపాలుపాలికిన్

౩౬ నావుడుజనమేజయుధర
ణీవరుడిట్లని యెజ్జైమినిగనుగానియ
వ్వావకుడు నెలకేతున
తే.వి.ధముననల్లుడయ్యె నెరుగింపుమనన్

నీలధ్వజునకు మహిషి
౩౭ జ్వాలయనువధూటి గాంచె సౌవర్ణకన్యక
త్రైలోక్యనుత విశేషత
శ్రీలలిత సమస్తభాగ్య లక్ష్మీనాథన్యక్
౩౮ శ్రీ తరుణీమణి కంబరీశానాయం బెనరింపదలంచి విశ్వధా
త్రీ తలనాథ సూనుల బరిష్కృతు రూపకళా విభాసి వి
ఖ్యాతుల వారి తెల్పిన సమంచితు తిప తుంబురూపిపు
త్రి తగనిందు నెవ్వని వరింపు మనన్ దరహాసిగ్గున్
మనుజులు గర్వగ్రంథులు
౩౯ వినులోకులు మోహముతులు వేత్తురె నానాటన్
మనసౌంత బట్టదవారిని గా
నని మిష లంటెకని వెదకుమనుచు యియునతడున్
మంటపనివాసపుని ర
౪౦ ప్పించదవరియించు మనిన బింబాధరి యా
శ్రీంచుతమదిలోన విబా
రించుప [illegible] విచే దివిజపతి వరిష్టుండైనన్
కులగోత్ర భేదిజారుం
౪౧ డలఘు తపోవిష్ణు వారి యదియును గాకే
జ్జ్వలజాష్ఠుని దమ్మునిగా
దలచు కృతఘ్నుడు వాని దలచకు మెప్పుడున్
పాపకుడు [illegible]
౪౨

క్షీరాన్నదేవాయనమును నిగమములు పాడుచున్
గావునసంతతమును మ
ఖ్యాపమునిత్యుల తనతనవృత్తినొప్పుచున్
౪౩ పతివ్రతాత్వంబునందు దక్షారూఢనన
కరమారాతిగావిసర్జింపనేని.
పారిదురితంబులతలపె క్రొవ్వలపుమొనగు
వన్నెచూలంగనుంచుదైవంబుగలదె
౪౪ సురగరుడోరగవిద్యా
ధరముఖ్యులమానవునసుదగులదుర్లభ్యావ
నరుండెవరుదనగవినియు
త్తరుణీమణిజూచిపలులుదరహాసమునన్
౪౫ వడుగవరాజుచుంత మొగమూరకనిప్పులు రాల్చునెవ్వఁడా
మడుగడుతింతిపోతుపెనమంటలప్రోగు విచారశీలుత్రే
పడువు నజూచినన్ మలినవర్తనుతాతుతలంపకెవ్వుగా
గడగితిమూడుగాళ్ళముదుకన్ స్మరియింపలతాంగినావుడున్
౪౬ పలులమాటలుచెవిజొచ్చుకతండ్రిజే
ననుమతిగొనితపోవనముదరసి
నియతయ్యెవిప్రసన్నిధిసమంత్రకముగా
నటతత్రైశ్యావనరునావహించి
ఘనసారకుంకుమాగరుల రంగుపటీర
శర్కరాజ్యతపాయసమధురబిల్వ

తాంబూలపుంజ్రేక్షు దండ రంభాఫలా
హారవిధానముల బ్రసన్ను జాయ

౪౭ పావకుడు మెచ్చి విప్రస్వరూపమున నృపతి
పాలికేతెంచి పూజలు బడసి తనకు
స్వాహయను తన్వు నుద్వాహమునకు నివ్వ
నిమ్ము నీ వన్న మేదినీశ్వరుడు వినను

౪౮ శ్రీవలు నిగాని యొందుట నినాలవితాంగి వరింపనా
తన యుల యందు నుత్తమ దంబున జేతును మన్నహాస్వా
హా సుతను నేనయందు తన యాకృతి చూపిన నబ్బిచిత్రభా
నునకు నృపాలుడప్పుర తనూభవ బెండ్లియు జేసె వేడుకన్

౪౯ జననాథ నాడు మొదలుగ
నన యము బురరక్షణంబు నాహవజయమున్
గానన నస్త్రమున్నె నృపతికి
ననలుడు నిల్లిటిపుట్టిల్లై వర్తించెన్

౫౦ యిది జాతవేదసుండు భూతలాధీశునకు జామాతయైన విధం
బు నంబురంబునకుం జని వతివారు త్స్యండు ధాత్రిధవుం గాంచినం గనుం
గాని ప్రసంగంబు దిరిబి నచేత జన్యంబున విమతసైన్యంబు శేషంబు నిరవ
శేషంబు భస్మంబు జాయంబడెనె యని యడిగిన నస్మితుండగుచు నతడు

౫౧ నారాయణాపరాయణుండమ్మహాభాగ్యవాంబుదు రవగాహం
బు బాయ నెట్లు వచ్చి నదియును గాక పూర్వంబునం గిరాణ్నా
వల్లభుని దోస్తంభ సంభావితక ఘోర దంభోళి విజృంభణంబు
నంస్తంభింపం జేసి ఖాండవంబు ఖండద ప్పనంబున నాకున ప్పించె

౨౨ నీ దృష్టి ద్రౌపది యాను బంధంబు బ్రవత్సం బంధంబున విస్మృతంబయ్యెనిర
ర్థక తవ శోధంబున మర్దింప కనీ వృహాయంబు రయంబున నంగునిశ్చేయి
యపాపధూలిగని కృతార్థుండవగుమనిన నంగీకరించి రాజపుంగవుం
డు తనకులాంగనంగనుం గాంచి

౨౩ పావకుడు వీతపు బెప్పి
గాఫునవీసవనపూతమున నంపుదమ
ద్ధ వేంద్రసుతుని కడకేన
నావనజదళాయతాక్షి యధిపుని తోడన్

౨౪ పట్టిన తారధ్వమీశ్వరుడు పట్టెపనంజారనిర్చే
పట్టుతరాజధర్మమని పట్టుడునీతియెరింగి తేత్త్రేతం
బట్టగసాహసంబు నిజబాహుబలంబున వీటి బుట్టియా
పట్టినవాహముం దిరుగబంపినన వ్వారతోడి భూపతుల్

౨౫ ధరయెల్లయేలగలిగిన
సురరాజ్యంబేలుదెగిన శూరులకైపుడున్
మరమేనరించుపొంబిది
పరులకు(బి)యమాచరించె(బ్ర)తుకు పటెంతే

౨౬ అనినవినివానిమదితో
వనిరంకుశవిజయభేరి భాంకృతులెసగన్
మొనవేర్పరించి తోడనె
జననాధుడు గదలె సమరసంరంభమునన్

అప్పుడు
౨౭ యిరువాగుందలపడ్డ సాసమయమందింద్రాదులంగిపట్టే

కరమయ్యె నసమరంబు పార్థునంతవుడల్లన్ సింజినీరావని
ష్ఠురగాంతీవధనుర్లతావలయవిస్ఫురాస్త్రజాలంబుదు
ర్ధరలీలం బెరగించినం సమసె దత్సైన్యంబు శూన్యంబుగన్

౫౮ తనయులు నిష్టబాంధవులు దమ్ములు నన్నలు గాలుగాలునుం
చెనుకుక పత్త్రనప్రభుడు బీరము డింపక చూరబోరియ
ర్జునుని సితాస్త్రజాలముల సృక్కగ నూతుడు రాజు మేన
పెనుమూర్ఛనుబ్బితరమేవది తూనరదంబు వేటి కిన్

౫౯ అంతట భానుమంతుడపరాబ్ధికి నెయ్యున జారదిక్కులన్
సంతమసంబు మీరె జలజంబులు డయ్యెగ బారజక్కవల్
వంతకు వారె కైరవదళంబులు నెత్తులు వేరరేవిరాణిరే
తాంతుని రాక చూచి కుతకంబున గరె జకోరదంపతుల్

౬౦ అపుడు కడచేరి మూర్ఛనం
దెప్పిరి యవృసుపతి పతివాంత జైనులన్
రప్పించి సైన్యమొందిన
యొప్పమి బరికించి నిజతలాదరతూరన్

౬౧ కలనంగల వారెల్లను
జులిసిరి నేడున్నయమున చూయినవేనిన్
తులి పెద్దయుస్త్రీ బుద్ధి
ప్రళయాంతకవనెడు పలుకు తథ్యంబయ్యెన్

౬౨ అనితలకెన్నెనెవ్వగయు నారవమున్ దమకంబు నాత్మలో
బెనగొనవ్వధూతిపుతభేదనముర్వె డలంగ దూలియ

జనపతిహేమరత్నచయసామజముఖ్యములైన తానుకల్
గానికరుదెంచి యన్నిరునతు సవనాశ్వము నిచ్చి మెచ్చినన్
౬౩ శ్రీమనుగాగ లించుకొని చెచ్చెర సిద్ధంబుల్లనాదరించి సు
త్రామతనూభవుండు నియతంబుగ యందు తురంగరక్షగా
నామనుజేంద్రునిం బయినమ్మె కనుదెవ్వను నంత దక్షిణా
శాముఖవీధినేగ మష్టస్రంధ్రవముద్భవ వేగసంపదన్
౬౪ మగడు పరాభవింప మానిని ఘోరవిషాద వేదనన్
మెగులు బుడాసికాఫలరితి చేయి యుసమున్నత బాహుచెల్లెభవం
తగుతదభీశునుల్లసతుని నాత్మసహోదరు గాంచి యంతయున్
దరిలిన దంతనాతని పదంబుల పైబడి నెట్టినెట్టినన్
౬౫ అతడు సహోదరి గరుణా
యుత మతి నూరార్చి ప్రేంచి యరుదెంచుటయు
ద్ధృత మిాచందంబున కును
గతమెయ్యది యనుచు దెలియగా నడుగుటయున్
౬౬ సవనాశ్వము బట్టుట మొద
లవనిపతి తన్నువెడల నడచుటయు దగా
వివరించి చెప్పినంతయు
కువలయదళనేత్రి పూసగ్రుచ్చిన చందంగన్
౬౭ చెప్పిమరి యుతద్వృత్తాంతంబు నిర్వక్రతాకథంబు బాయంబలంబియుల్లనియా
పరచిదవాగ్నిబద్ధశిలస్తంభులత్రైవడి బాధ్యదాతిరూ
పరసుతుల్ సహోదరులు నాలమున న్దెగటారజూచిన
మరదిభయంబునంగలగి మాతుర్కరమ్ శరణాంబుజుచ్చెనే

వెరవునన్నైననాన యుబిపగనె వ్రరునేవు దక్కగన్
౧౮ యీయాపదలకుమూలం
బాయిందు తనూజుడతని నావారభూమిన్
చేయాఱ్ఱరజంపినావది
బాయనివగబాపుమనస్స్వాంతుండబలతోన్
౧౯ వినుమిక నేవరేపటను విభిబదింజినదెంచుకనజూను
ననినెదిరించిపట్టెదమఖాశ్వముతోడనెలంతె చెల్లెదన్
మనమునమారథిల్లు మనమానినివాడు వాయంబుదోత్తూ
వనెచనుగాకయీకడకు వచ్చునటుయట్లనినన్ లతాంగితోడుతన్
౨౦ రాకతడుగడబివెరయిన
నేతాశ్వముదప్పిపోవదదింతటిలోనన్
శోకింపవలవదవశము
నీమెరతంతయునుదీత్స్యనింకెటవేశన్
౨౧ నావుడుపుట్టినజగడం
బేవేళనైతిపనవెనినేండ్లఫూడల్
నేవేవితీచనదనుటయు
నావెలదుకచూచిపతికె నా(గ)తామెసగన్
౨౨ (ఆ)రమించిచెప్పనిల్లకు
చేరితివికబుట్టినిల్లుచరిబదనని యె
పరతెంచితి రెండింట్లకు
చరపసుచాపవైతివేమిజెప్పుదిదనుచున్
౨౩ విడనాడజూడుమునవిడు

గడచిన తన గారవిభూతి నర్థిఁగుటి యున
కృతయుండకే గదుదిలా
మిడుగుచుభాగీరథి సమీపంబున తల్లీ
౭౪ యింతి యుటుటని పేకొందు యొత్రిపరితి
జనగదనవామచరణాంబుజ్జులమునోకే
నంటి తినవుష్పివా యపాపాత్మురాలి
నంచునాద్విపతిని దూషించుచు యుసు
ప్రజ్ఞాతి తీర్థవాసులు
౭౫ వంచననేకగునె బున్నావావానినిటువా
కృచ్ఛ్రతివనివడినందరు
గ్రచ్చకదలినల్లుగ వృకరిగాని తిత్తీ
౭౬ అద్విష్ఠతటిని బ్రత్యక్షమైముందర
నిల్చినిల్లని యమునా నిర్మలాంగి
నాయందు యెట్టి అన్యాయంబుపొడగంటి
వె రుగింపుమని ననత్తరవనేవు
సుతులనేత్పుర నుమ్రింగితివి తేరాద్మనిల్లె
గతపటసై కతుప్పుకల్లువైవె
నత్తిసత్పుత్రతునజ్ఞనుండనిలాశి
ఖండప్రాపునద్యుంబగడుగడంగి
౭౭ అతని మెలదియును వెదకే వేప్రతిగాన
పుత్రహానవు నిన్నంటు ఖోలదనన
నవిగిపార్థునిసి రపూరునెలలతువిగ
ప్రేశశపియుంబ దేవియదృశ్యయయ్యె

౭౮ జక్కులయు నాదివిజనరే
కూలంబున జితియమ్ముని తెనిజిత్రవముగా
గాతి థనుంజయుభ్రింపను
నాలోవృ్పత్యప్సరూపమగు శరపయ్యే
౭౯ శ్రీ టవఘ్నంధవంబును జవాతిశయంబు నవిద్భమిచ్చ్యి
త్రైతసమీపనీపతిలతత్రవురాజున్ నదాడిమీశమీ
కుటజకురంటకామలకగుగ్గులుసాలరసాలపాటలీ
వకులవల్లీలవంగవనవాటికలుద్భుతి జూచ్చిపోవుచున్
౮౦ యెదురఘనమ్మనమెుతశిలగదియబోయి
బకులకంటాత్రివాయ బిత్తరసుకెనగ
నంటుకెనెనదృ్వారాంశంబు గుంటతోరా
జిగురుగతదాకి వివాగంబు జిక్కినట్లు
౮౧ శ్రీ దిగనిస్సనికుల్ గడుభయంబున జేరి పవిష్పలంబుతో
నదికిననేతినున్నసవనాశ్వముద్దియుని కక్రసంబున్
నదసదనాగ్వేశియుసుసాస్త్ల బటినన్నేమిసేసినన్
గదలకయుర్నవ్విధముతప్పిదికేపగడవిన్నవించినన్
వ. శ్రీ రుదందిహా యువబలియుడు
దురవస్థకునరుడు వెరపుదోపకచటెసా
బరియును మునివరు జేరగ
నరుదేరదదా శ్రీరామాంతికారామవమున్
౮౨ చెరుంథవుబుపత్త (చెట్టి) చెన్నుఖకెత్తిపూది
పొంటించి శరభశంభములకిచ్చ్యి
శరభముల్ శయునించువారి శోరములకు

బెదరుగులపాల్పి బుజ్జగించు
యానిభసింగంబు లేనుగ లేజుల్లు
గుడువమ్మనాతుబు గుస్తరించు
లేటిపిల్లలకు బాలింతబెబ్బులు
పక్షంబు విచ్చుచు బంధతిల్లు
౨౩ పత్త్రములుగప్పి పక్షిబాలపాములకును
మేపులాసగిరత్నములు నెమళ్ళు పిల్లు
వెలుతల బాదల ద్రోబు జన్నిబ్బియుచట
జంతునివహంబు జాతివైషమ్యముడిగి
౨౪ ఆవ్వనంబునకతిదూరంబున సర్వసైన్యంబు నిలువ నియమించి ప్ర
ద్యుమ్న వృషకేతనానుసాల్వయువనాశ్వ నీలధ్వజ సమేతంబు
గా చనిచని ముందట
౨౫ ఆశ్రయపుణ్యశీలుని క మహాధనరహిత్య కధాప్రవీణురు
ద్రాక్ష విభూతివల్కల మృగాజిన శోభితగాత్ర శ్రీపుర
ఉపవాస్త్రిమంత్రలక్ష్మ విహారాధికుసాంబరి గాంచి యాసవా
నాక్షతసూత్రపుండు వినయంబున జాగిలి మ్రొక్కి యిట్లనున్
౨౬ శమనతనూభవుండు మునిసత్తము గోత్రవధంబొనర్చి బి
త్తమునని యెత్తరేని బరితాపము నొందబరాకరాత్మజుం
డుమను జనాథముఖేదముగనుంగొని యారడబెట్టెనశ్వమే
ధమునకు పత్రుకుంపు వనె దద్దురితాతిశయోపశాంతికిన్
౨౭ ముని సార్వభౌము పంపున ధర్మతనయుండు
భక్తిచిత్తవిశుద్ధపార్శ్వ మాసి

జైమినిభారతము॥ ఆ॥ ౪

119

దీక్షాగ్రమెనిర్శరిత్రిదేవతలకువిదిత
ప్రకారంబునదానదానమొసఁగి
పేతనభ్పునవేసివిడుచుచుమానేనును
బయనమ్మైహారికిభూపతికిమ్రొక్కి
చనియప్పునాశ్వనుసాల్వనీలధ్వజ
ప్రద్యుమ్నకర్ణసంభవులతోడ
౮౯ గదలిదేశంబులన్నియుగడచివచ్చి
వచ్చియావిధ్యవనవారథిమెచ్చియాజ
నాయతంబగుసిలత్తోడనంటుకొనియె
నప్పుతంతువారియంబుదాసంరియ్యమిత్రి
౯౦ తావునసహ్యవానియ్యె
గ్రావంబుననంటువత్తత్రితుసైంధవమిం
కేవిధమునవిడివడదాను
నావిధమెరుగింపవేదయానిధియనిన్
౯౧ వినుసద్బాలకుతనియడు
మునివర్యుడుబ్రహ్మచర్యముంజరపివరిం
చనుచుంతికయనువేరన్
జనుతన్నియుపరుషవచననతిదుశ్శీలన్
౯౨ బాల్యముననుండియవ్వనప్రాంతమ్మున
యపుడుతనభార్యయందునయంబొకింత
తానతయ్యనువేమువేమువెగ్గలముపెరుగ
కలదెమాధుర్యగుణముతిత్తంబుగాకే

120

౮౩ సంధ్యవార్చఁగనిమ్ము జలపాత్రయనఁ జూప
కృప్పినదికింపుకెనఁగవలసె
తతిధూపతిష్యన్న నతిమికివడిఁజింప
కట్టుకోబతెబ్రహ్మకష్టమైచి
లక్ష్మమాలికె జూపు మనదెంచిమైచిన
పనివడిమరిష్యబ్బుకెనఁగవలశ
సమిధలిష్మన్న వెలిమిగుంతమాంచ్చినను
నూడుతేబడిమండనెతవిధమున

౮౪ ననుదినమునిల్లుప్రాతికూల్యము భజింప
చెంతికతమునమునిబ్రహ్మచర్యనియుమ
మునకుశ్రేవామేధినర్తనంబునకుడురగి
రంపికినిజేత్తవెరవనెరతి యయ్యె

౮౫ ఆ. తడు మునికౌండిన్యుం
డంతేవాసులు భజింపన రుదంచి మదిం
జింతిల్లు నుద్దాలకునిని
శాంతమునకు ధీర్ఘయాత్ర చనిపైతోవన్

౮౬ చనుదెంచి యర్ఘ్యపాద్యము
లానరించి నమస్కరించి నుద్దాలకునిం
గని సేవముడుగ నెగులున
దన సతి గతి జెప్పివిని యతని కిట్లని యన్

౮౭ ఆయినపనికింకె నెమిశా యంగవచ్చు

౯౭ నశ్వసాధ్విగనుదావ్రివామ్మన వెనత
విడువవచ్చునె సతులెంత వెఱ్ఱులైన
దీనికెతెఱ యుక్తి జెప్పెద దెలుసుకొనుము
౯౮ చాయగవలసిన కార్యము
చాయతమనువరియుత శాగ్ని చేయు నిజముగా
చేయని కార్యమవస్యము
చేయుమనుము చాలు నిది యచాయతమార్గ
౯౯ దానమదియ్యువాక్యములు గ్రమైనిని విప్రుది మారకిల్లమం
చానతి యిచ్చితిమ్మని గ్రేహంబున మజ్జన భోజనాదులుం
దానతి తృప్తి జెందిమరునాటి దెవచ్చెద నెల్లిగా తమి
స్నానము చేసి యందు మునినాథుడు శిష్యులు దాను నేగినన్
౧౦౦ చెంత వినుచుండ నుద్దాలకుండు వల్కె
వహ్వవానా యిందు ప్రత్యూతంబనుచుగాదె
నెల్లి వచ్చెదననిపోయె యనేత పస్వి
ప్రత్యూతంచెలతనకు జెప్పంగనేల
౧౦౧ తిధి యనిచేసిన నధవా
విధవానందనుల ఖలుల వృషలీపతులన్
బధిరుల నవైష్ణవులన
న్విధనాపహారులగాని యస్యుల జెప్పన్
౧౦౨ ఫలువలు చామలు కొత్తవ
ములుకందులు రాజమాషములు నిష్పావం
bengal gram
బులు చణకంబులు ఉలవ

ద్రుఘుజన్నులుగానితూప్పఁ దగుదార్కైనంబుల్

౧౦౩ పుల్లి పుచ్ఛకాయముల్లంగిసారకాయ
పిండితూరనేతిబీరకాయ
బిత్రమేతకాయ బెండలేవంకాయ
గానిమంచితూరగాయదేను

౧౦౪ మరియొక్కటి వినుమెల్లితెల్లవారినంగాని ధాత్రీసుపర్వుల నెరాత్రి ని
రుఖింప నియమించిన నపరాహ్ణంబు నంగాని కుతపకాలంబున న
చెప్పిన తప్పింపక దప్పింబుగా చెప్పుమాతయ గొప్పతంపు బత్తులు నెరు
పు దుంగాస్సేన స్నేహంబలంకరింప తబ్రాహ్మణాలకు వస్త్ర దక్షిణాలా-

౧౦౫ సంగత శ్రాద్ధం బత్రద్ధంగా వింతుననిన మంతిపజ వెంత సతలవిదార్కై
విచక్షణాలైన భూసురాధ్యక్షుల నిశాసమయంబున దక్షిణాలంచి-
రంగవల్లికాదులచేత నిల్లుముంగిళ్ళు శృంగారించి తానుసుంస్కృ
తస్నానయై మాషముద్గయవశాలిగోధుమాది మనోహర

౧౦౬ ధాన్యంబులు యోగ్యంబులైన శాకంబులు పాకంబులే పృథం
బేసి ప్రత్యక్షంబులైన భక్ష్యంబులు రాజ్యంబులైన భోజ్యంబు-
లును సవ్యంబులైన వెతన్యంబులును సంస్రవనీయంబులైన పాని
యంబులు నాంత్రభాండంబుల నిండనలవరించి దక్షిణావస్త్ర

౧౦౭ యుక్తంబుగా శ్రాద్ధంబు యుక్తకాలంబున దనిర్వర్తింపబిన
ంగనుంగుని యుద్దాలకుండు పెద్దయుప్పొద్దు సంతోషించి యి
ష్టులుందానును దుష్టిగాభుజియించు సమయంబున

౧౦౮ కమలవనబాంధవబిం

౧౦౭ బముబింబఫలజపాతపాటలరుచిబ
ట్టి మధురసోధరసాధా
రముపొగసుపట్టెగనతతలశముభంగిన్
ఆలాపనచెంది తోను
౧౦౮ ధ్రాలతుడి ష్లని యెసప్పదంబునవిపరి
తాలాపసరణిమనమున
౧౦౯ శిలింపక తుష్టిగా భుజింబినవెనకన్
యాపార్వణాంబుగానిగం
౧౧౦ గాపాకజలములానగలపుమలెన్
స్థాపింబిచండియింతిన
మాపంబుననున్నవెంటుమాదసుప్రైదన్
౧౧౧ ఆ పురుద్దాలకుడా శ్రవాంచి నిజభార్యం జూచి నిర్భాగ్యురా
లపవిత్రంబగుపార్వణాంబున వతిలం జెంటప్రై ప్రైచి కుం
డ్రుపడం జేశి తిర్తాద్ధకర్మ మనికెన్నెనలజిడుర్వనవె
శపియించెన్ ఘనవిక్షుప్రైలవనిబాష్పాణాత్పమ్మున్ జెందగన్
౧౧౨ ఆని శపియించినన్ గడుభయంబునగంపమునొంది చెంతిగ
న్నని మునిశాంతబుత్తుడయితెన్నిదినంబులకెందుధర్మనం
దనుమఘువాజిని న్నెరసిడామ్మెన్ నినన్ విడుపింపవచ్చునే న
జున్ సుతరపంకజంబుని సుసోకగల్పితార్ధపిగమ్మెపోవునన్
౧౧౩ యుద్ధిలాన్యతాంత మింద్రనందననీవు
తమకునజనితరతలమునందు
నందుము విదివడున శ్వమేధహయంబు
సతియునుశాపమోక్షంబుగాంచు

ననన నమ్మనికి సాష్టాంగంబు మ్రొక్కి
అమరేంద్రనందనుండుల్లసిల్లఁ జేయ
శిలలతోడ నంటువాసి హయంబు రఘు
రాము సంస్థి రేణువుల నహల్యపోలె
౧౧౪ చెందియును వేగ శాపమోక్షంబు గాంచె
నంత నుద్దాలకుండు సన్న్యాసియయ్యె
గాని గార్హస్థ్య ధర్మంబు పూనదయ్యె
తరుణి చేసిన వేనతపోరీతి యుదలంచి
౧౧౫ హయరత్నంబును వివిధవస్త్రాల వరరత్నాభరణములఁ బాటిదు
ర్జయసైన్యంబుల శేషభూజభుజగేంద్రస్ఫార భోగావళీ
భయదావాంతతి భూపుఁకుం గదలె శుంభద్దేలవాంసధ్వజాం
హయభూపాలకు చంపకాపురము దాయం బోయి వేగంబునన్
౧౧౬ ఆహయము వెంటఁ గూడి మ
హాహవసన్నాహవిత్రమానోపకళా
సాహసికయోధవీరుల
తోహరి హయసుతుడు వచ్చె దుర్గర్వమునన్
౧౧౭ అధ్వరఘోటకమును నా
నాధ్వజనియుక్తుండగు ధనుంజయు గనిదా
తార్క్ష్యబులు జప్పిని హాం
సద్వ్యబుద్ధిఘ్నని యె వృద్ధసచివుల తోడన్
౧౧౮ యిది యదుప్రవాజి వెంట నమరేంద్రతనూజుఁడు వచ్చె యున్నవా
డిటు చతురంగసైన్యయుతుడై చని యెనునుదత్తు రంగమున్

125

దతుకునబట్టైతఁ ఘనరణాంబునరింపదనంతభత్రసం
స్తుతుమెతలింపవచ్చు వారిగాంచికృతార్థుఁడనై సుఖింపదఁ
అనిసంగరసన్నాహం

౧౧౮ బునధర్మవిజయపతువాముపేయఁ
వినినిల్పక వెల్వడెద్రుపదున
సైన్యముపెల్లకైలగాల్పిన భంగిఁ
౧౨౦ జననాథవాంసద్ధ్రుజునకుసప్తతి
శంఖసైనికులత్యంతశౌర్యనిధులు
ప్రతిసైనకుశకుడబ్బురియొక్కవేయుగ
ఘంబులన్నియుమణిస్యందనములు
జవసత్వములుగల్గు సైంధవంబులులక్ష
వివరింపనందరువీరభటులు
ధనబలసురథసుధన్వసుబలధర్మ
భావములపృసుమతిపాలసుతులు
౧౨౧ వీరవారనకంధరువిష్ణుభక్తి
నిరతులందరునేకపత్నీవ్రతస్థు
లందరునుసత్యభాషణులందరునువ
దాన్యులందరునావాల్యోత్తన్వవారతులు
౧౨౨ యిట్టిశనలతోందనప్పవాళ్వరుంతు
పెడలుచునుశంఖలిఖితులనేడుపురోహి
తులనియోగించెరానివారలనుసైప
తరశితాగినచముకుమెప్పరలలోన

౧౨౩ అప్పుగజంబునెక్కివసుధాధిపుఁడేగఁ బురీవిలాసినుల్
తాంబనసౌధజాలములదిక్కుత్తుతంబుగఁజూడఁదత్తటా
ప్రాంచలతత్పుష్పసంఘనగోష్ఠిరటిదాడనూ
వాంచనమాత్రనవ్వినసురేశ్వరుఁడయ్యెనరేశ్వరుండనన్
౧౨౪ అనితిసుధన్నృపుఁడేగఁగనఫుడాయుతమ్మజనయిత్రిగాంచివం
దనమునరించినంసుతునిత్తారిగుఁజేర్చి కేతన్గ్రౌ
క్కునమనిపంచినంవలయుఘోరమిసాదరిదల్లియల్లవి
త్కానివైసనాత్మనోహముసతుక్ జనుదెంచిముదంబుతోడుతన్
౧౨౫ తనదేవియగుప్రభావతి
గనుఁగొనిగమనగతిఁజెప్పఁగాఁదొయ్యలినా
థునకుమనసారనేరా
జనమప్పుడాజ్ఞసేతీసాధవుపొంతన్
తనమోహ్రక్కవిన్నవించిన
౧౨౬ వినుమిప్పుడువేశగాఁడువిజయునినాలం
బునఁగలిచివేగవచ్చెద
ననుపుమునీవన్నమరియునదిపునితోడన్
౧౨౭ తలపగనేటిదాకరుతుధ్రర్యముడాతుపుగానవేకునే
తెలియఁగవిన్నవించితివదియ్యమనోరథతల్పవల్లికిన్
ఫలితమువేసిపోవ్వుకదనంబునకన్నదినాప్రసంగముల్
గలపిమవాగ్రశాసనుడుతాడెన్నపాలకుడాగ్రహించినన్
౧౨౮ నియవితదుండుభిధ్వనివినివినమిన్బురిలోనినైనికుల్
హాయరథవారణేంద్రసుభటావళితోడగికతిదాటని
ర్భయగతినేగిరింతపిదపన్జననెమనుభూవిభుండుని
ర్భయమువెన్నశంఖలిఖితప్రవరుల్ దలియంగఁజెప్పితిన్

౧౨౯ రమణీశతావక్రుతువాసరములుపెక్కు
కలవుగాని విరోధినైకృతిజయించి
నిలువమరలేదుదివసంబునేడుదక్క
సమరమునరించివచ్చినేచనవుదీర్తున్
౧౩౦ అనవుడునేటితోఁడబడియారుదినంబులునిండెముందటన్
దినములులేవుప్రేత్యకతిథిక్రుతుదానముదాఁయిజెల్లియా
మినికడజామునన్ వినుసమీరసుతుడసదనంబునిల్లువే
వనుచితమేనివెరుగవనిగమార్థరవాస్పదశ్రమల్
౧౩౧ కలనికిరాకతత్కనితాగినసూనియతుట్టిలాపల్క
తెలగకపట్టిశంఖలిఖితులపదవేయిదురంబునాత్మలా
నలికెడుబ్రాహ్మణాహత్యకుకృతాంతునిదూతలుచేయుబాధలే
తెలదులెఖాదనంబుగిరిగాస్త్రపనూజవితారవేదనన్
౧౩౨ యిందునభాస్వన్నాథుజనని యత్యుత్కమంగళభూషణాద్యుతుల
గ్రుందుమెనంగదగ్గరియురంబునబింతపుగుబ్బచన్నులన్
తుందమరంబుగాకయుఘనంబుగకాంకితు జేరి(?)స్వర్
గంధపుమూకతావిగానగాబెనగాస్త్రభుజంగిత్రైవతిన్
౧౩౩ జననాథసుతుడుగామిని
చెనవులుచెల్లింపకునిచనరాదనుచున్
దనిపెరతికేళినప్రుడ
త్యనురాగముతోరతసంతవాంసద్భుజుడున్
౧౩౪ భండనంబునకుసుధన్వుండురాకుండుటకనుంగొని మండిపడిమదిన్
విభుండుదండధరనికరభయంకరవిశంకపపటుభుజామహాంతా
రుమైనవెంకనాయింతులవంతంగనుంగొనిమారలాజ్ఞా

బుగావించిన కెంపుసొమ్ములుతంత యువిచారించుక పట్టుకొనిపోయి మత్పురోహి
౧౩౫ తుల ముందరం జెత్తిరంతు పాండవ మహాప్రసాదంబని పంపు వడిచంపకా
పురంబున కరుగుదెంచువారు మందతున తిసభాపరికృత నావాహ్వా
త్మావాసంపాదక వచుంతుసు నాబద్ధగోదాంగుళి త్రాణాతూణీరుం
డును నది జ్వరిత న్పుండుసున్నై వచ్చు సుధన్వుంగాంచి కోపించి
౧౩౬ తడునే సుధన్వునకు వసుధాతలనాయకునాజ్ఞ ఖారియి
ట్లగిదిరయంబు దక్కిపిదర్ప జనుదేరవి భుంతు నీపయిన్
మిగులగనాగ్రహాంబ చలిమిన్నిను కట్టుకపోయి ధర్మశా
స్త్రగురుపులైన శంఖలిఖితద్విజవర్యులచే తికిప్పనే
౧౩౭ శ్రీనవుడు తండ్రియందు
చనమును ప్రాణావంచనము సంగతిగాడునరింప నుక్కట్టై
నను శలమైన తండ్రియును నాధుడు దానగుగాననాతన
జ్జైనకుని యాజ్ఞచేయుతు యుజన్మ ఫలంబని తెరుతిగిన్
౧౩౮ పత్తిమరాళధ్వజసా
మ్రాట్పురి జనములు రాతుమారుని నంతుం
గట్టుకొని శంఖలిఖితుల
కట్టెదురం జెట్టిరాజ్ఞ గతపగరామిన్
౧౩౯ తెల్చియాతండు ధరిత్రీనాయకుండు
సవ్యాసాచిప్రదండత్తబనెడు చోరు
రాజువెంటనె తెల్పిరా కృష్ణునిపాద
కమలంబులును భక్తిగానలేక
యంగనరుతుదానమడుగనింతనె నిల్చి

తామాంధతామిస్రయాతనగతులగాన
త్రైపసూనుడనిమాతకపుడువిమాముందర
శేసినశపదంబుచిత్తగించి
౧౪౦ యాకుమారుసుధన్వు బోనీక బలిమి
దప్తతైలకతువామధ్యంబునందు
గప్పివేయింపుమనినగింకరులతోడ
లిఖితుడిట్లనుశంఖుడాలించివినగ
౧౪౧ తనపలుకుసత్యమగునె
మనుజుడుభూమండలిని సమర్థింపడుప
ర్వనభయలోభంబులన
జ్జనపతిబడురార్వముల శతవత్సరముల్
౧౪౨ తనరాజ్యంబునువిశ్వధాత్రియునుదాత్పర్యంబునంగాధిప
త్రైనకప్పనంబి కళత్రముర్వరకుమారుల్గాసిలాగ విత్రయిం
చినరూతంబుగసత్యముల్ప్రతిష్ఠింపన్ సురల్ మెచ్చగా
జననాథాగ్రణిసార్వభౌముడు హరిశ్చంద్రుండు విఖ్యాతిగన్
౧౪౩ వనమునకురామభద్రుని
ననిచిదశరథక్షితీశుండ ఖిలము నెరుగన్
మునుసత్యకతోడనాతిన
తనసత్యమునిలిపితోడ తనువుదొరంగెన్
౧౪౪ సత్యవివాసుడైచనురసాతలనాథుని తోడతజేయుసాం
గత్యముతోంటివేల్పనగామసుధజనతోంటికాలము
వృత్తియుభూతినెవ్వంతచివాంచితుడై భువినట్టి సత్యరా

130

హంతృండైనట్టి దుష్ప్రభులెల్లను మూలము జూడ రెయోండెడిన్
౧౪౫ యితండు తడవ నేల మహీ
పతియాజ్ఞాలంఘని యిట్లు పదముగుఱుసుమ్మీ
పితృమాతృబాంధవానుజ

౧౪౬ అలఘు భయంకరాశీవిషముఖా జీతరత్నవిభూషణావళుల్
వదలగ నూత్నమాల్య తులసీప్రసవాంబుజ బీజమాలికా
కలితవిశాలవక్షుఁడయి తం జదళాక్షుని చిత్రవాసుదే
జలజనివాసు గాను పనిషత్ప్రజనంబుల సన్నుతింపుచున్
౧౪౭ తదయు తమందు తప్త ఘన తైలకటాహము తేలుదామరన్
దుడికిలబట్టె రావ వాచువు విదుంగ బళించి నరీతి మాప్రగ్రాం
మృదుగు నతేగు భక్తి తరి మాత్మ సుధన్వుడు మెచ్చి చిత్తుగా
నుడికెడు నూనె తొల్త బలియుక్ వారిదాసులు సత్వసంపదన్
చినిఱ
కేళి శిఖా ముఖ్యదారుణా

త్రైలకటాహంబుతంత దగ్ధమ్మైన భూ
పాలసుతు వదనమెప్పున్
కాళింది హ్రదములోని తమలము భంగిన్
౧౪౮ ఆహా మత్కృతకతవా
స్వైరాముదను జారి దాసున కు జారుశర
స్విహారచరణారవిందిత
ర్మ్య వార్షిగమున పుంబుండె నా సమయమునన్

131

గీ॥ శంఖలిఖితద్విజన్ములాశ్రయమంది
యుత్కృష్టారుం డిల్లుండుతెల్ల నింద్ర
జాలవిద్యావిధంబుగా చోలుద్రైల
పురశిపరిశోధనముశా యునవార్ణమునుబు
గీ॥ నయమునసారితేశఫలంబుతటి వేయింప
చెటవిపెంబి కలుసెప్పింబ(బ)జల
వీక్షించి యప్పుడా ద్విజులు దప్పి తండు
వారిభర్తి రతుడుష్టవ్వ్రదునట్లు
విష్ణుభక్తుబరాభవింబి నదురితోప
శాంతితితప్తతాంబనకలూశాహా
గజినత్తు హోవగాహాంబుముఖ్యమీ
దేహాంబులతునుసందేహామేల
గీ॥ అనిప్రదేశంబుశేసి రుద్భ్రత్తుూర
దహానతేలాకలాపసుద్భ్రత్తాశ
త్రైలదారుణాహా(త)మత్తరువుజూబి
దేవతలుమెచ్చి రమ్మవిధదేవతలను
గీ॥ ముప్పురమాదపురందపు
డుప్పురఙ్ల్లుబుబరాగతూయుద్ధరంబుల
రుప్పగఙ్బ్బిందరుబుగ
బుప్పలవడివానవెలుపులుగానియాడ్ల
గీ॥ బాలుసుధన్వనిసత్వ(వ)తముబూబి
పరిణామింబిరిహారిదిత్తెలవరులు

హరిభక్తిరతుడవౌటరయతనిన్ను
నిపుగదినొప్పించునపాపకర్ము
లకుబ్రాయశ్చిత్తంబుగల్గనేరదియును
నీదేహసంసర్గంబుతీరజేయ
బనికినను చంద్రులకటాహమవగాహనము చేసి
వెడలుబ్రహ్మాండమునవెల్వడిరిముగురు

౧౫౫ సముచితస్నానకృత్యపరిష్కారులగుచు
హంసకేతనుపాలికినరుగుదేర
శంఖలిఖితద్విజన్ములుసత్యప్రసంధ
త్రైనతనయునితద్ధజప్రమోదమునను

౧౫౬ ధూపితత్రైలపాత్రమునద్రోయగబంబుననిన్నునార్తగర
ర్గ్రాపరత్రపశాలిదయగావధతిత్తిపదియ్యకాసనం
బేపునర్పహించిత్తిపహింపుమవేడుకతోడనింకసే
నాపతిప్రపంచునరనాథుడునందనుగాగ్రహించినన్

౧౫౭ తగిలినభక్తిదండితకిమదంబునజాగిలిమ్రొక్కిహస్తముల్
మొగిచినిజాంగభూషణసముజ్జ్వలరత్నమరీచిమాలికా
ద్విగుణితరోచులందనరుతేరుముదంబునబెక్కినంతలోన్
దగవిదుత్రైనశంఖలిఖితద్విజవర్యులుసన్నుతింపగన్

అనినవినిజనమేజయుండుతరవాతివృత్తాంతంబానతిత్యంగాకయ
నిఅడిగినా

౧౫౮ శివరాత్రిప్రపదావలోకనతరస్వాత్తైకాశిత్యేత్యసూ
ధవశ్వానుగవాలుతోగనభక్తప్రాతయాత్రాసము

భువనాభోగమసప్రమోదభరదృప్యత్రాజతాహార్యలై
భవలీలాపరిపాకశాసనవచః పర్యాయపద్మాసనా
వివిధప్రతిదినదానో

౧౫౯ భువనసాగరఘనతరంగభటసముద్భ
గ్రవనీవారకణాయిత
లవణోద్భ్రమసురాజ్యదధితలళజలనిధి

౧౬౦ మాసరగండసమాపాతవైరిసమాజయాతిసమిత్ప్రయత్న — మాలిని
వాసితవాసవవిజయమానసురవాక్ప్రసన్నరవాభవా
వాసవిలాసనివారితమన్మథవారిజభూరిభవాగ్నిభవా
ల్లాసవితానసకలామృతలాంఛనలాలితభాష్యదిలామహిళా

౧౬౧ ఇతిభారతీతీర్థశ్రీచరణారుణారాధనగాథయామాత్యపుత్ర - గద్య
త్రవినయవిద్యాసముద్రపినవీరభద్రప్రణీతంబైనజైమినిభా
రతంబునందశ్వమేధపర్వంబునం జైతుర్థాశ్వాసము॥ మంగ
ళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును॥

శుభమస్తు అవిఘ్నమస్తు

శ్రీశారదాంబాయైనమః

౧ శ్రీవేంకటాద్రినాథద
యావర్ధితరాజ్యసన్నుతార్థిజనవిధే
దేవాంగవైరినృపరా
జీవనికరసంత్రాసనారసింహనరేంద్రా

శ్రీవధరింపుము జైమినిమునీంద్రుండు జనమేజయనరేంద్రునకుఁ జెప్పినయశ్వ
మేధంబున సుధన్వుండు తండ్రిచేత సేనాధిపత్యంబు గైకొని

రధచక్రనేమినిర్గతఘోరఘోరారాజి
వార్ధులాక్రమ్మిదివారవత్తు
బిరుదతాళశంఖభేరీరావముల
దిగ్దంతులచెవులుబిందరులుచెలుప
వలమానకేతనోజ్జ్వలవితానశ్రేణు
లాకాశతలనిలాత్తరసిమాడ
శస్త్రవిక్షేపణాప్రచండస్ఫులింగంబు

ఉష్ణాంశు రోచులతుమారుమూప

౩ సమధికోత్సవానగ్రామజయప్రతిష్ఠ
నటులధాటి నిరాఘాట బాహుతరంగ
వాహినులతో తనపుడు వెల్వడె నధిజ్య
ధన్వుడై సుధన్వుడుత్సాహమునను

౪ హంసధ్వజుడునగా
తూవాలమున సప్తతంతు తురగము పట్ట
వ్యూహంబున డుమని డిరణా
దేవాలి యొయ్యరుగుదెంచె దోర్గర్వమున

౫ అత్తెరంగున సంగడి వచ్చిన పృథాదురన తిశయంతరారణ్యంబునుం బోలె నుద్దండ పుండరీక విలసదజగరాసంహ్యాసివహ్నినాదగర్వ దుర్వా
రభీషణంబును నంతరిక్షంబునుం బోలె నక్షత్రమాలికాశ్లేషరాజహంస
శంసనాద భ్రాంతిమ విభ్రమంబును నంబుజాకరంబునుం బోలె ననేకపక్షి
౬ ప్రకర విహారదధికవరవారిపూరితాబ్జపరాగపటలవాసితాశా
వతాసంబును నంభోధి యుంబోలె నంతర్వాహిని విలసిత సపక్షభూ
మి భృత్త్రితక్షణయ్యంబును వృషాతతనా ధిష్ఠితంబయ్యును ప్రద్యుమ్నవైభ
వాభిరామంబై సర్వతోవముఖ సంభవంబయ్యును ధనంజయప్ర-
౭ తాపదర్పితంబై యనల్పకుతారరథ విహారంబయ్యును నను-
సాల్వవిజృంభణంబై ప్రచండభీషణా శుగారంబయ్యును మేఘవర్ణ
సముదీర్ణవర్ణితంబై మను విప్రజనైన్యంబునాలోకింబి యావాహంబున
కు మోహారియు సమయంబునా

౮ బలముగనిసవ్యసాచి పలుకుల్ప్రద్యుమ్నుతో మద్యుజా

బలమీఱంగఁ బుదనప్పు నృపులు సంభలీలఁ బ్రత్యర్థులన్
దరలింతుర్ రణభూమి నన్న హరిసేనం గూర్చి నన్నాం వే
ళ్ళులనాపాలని పల్కజూచి కృష్ణకేతుండిట్లు సుగ్రీతుతో౯
౮ పుత్రకడునీటి తోడనాగవేఱియెడు భూమిశిలాలమేఘముల్
డొదురునేరవ్వే యజుడుద్దామలమోద సుపర్ణదత్తిపో
గడగునె యా ప్రభాతరోసత ప్రభుడెన్నగ మూకునేడుగా
దుడుకుడు సంభ్రమంబితని నోర్చెదదెప్పుదనద్వరాళ్ళుముఁ
౧౦ శ్రీనిసుత్రామతనూజుఁ డెట్టని శతాంగారూఢుత్తైదూత్తని వ
ర్తనిరూఢ క్రమవిభ్రమ భవ్యాద్య ద్విష్ఫు లింగచ్ఛటల్
విను వీధి౯ వెదచల్లుచుర్గదియ నవ్వీరు౯ సుధన్వుండు గ
న్గొని తాండ్రీతడు నింద్రసూతి పతగ౯ గోరాజు నధిగింపఁ దే౯
౧౧ శ్రీని తన్నర్గ సుతుని తోనన ఘనీవం శాఖ
జాత్యంబు లెరుగింపు సరవి ననిన
తన్నృప ముని జూత్రతత్తనీవనిలోన
దివిరి యవ్వాని భేదింప గోర
తామవహ్ఱ్యుడు మత్తిత్తాముపారు దాతని
తనయులందఱి కప్రదాతశౌర్య
ధనుడు తన్నుడు పాతంత్రినానామంబు
కృష్ణకేతుడనిచెప్పవినియెతండు
౧౨ తగుమఘుబందసుతుడు మద్వంశమునకు
గురుడు వాంసధ్వజక్షత్రు వరసుతునాకు
జనకుడు సుధన్వుడను పేరజనెతువాత
డొరయునీకునాంతు సంగరమునవ్వార్గ

౧౩ అనినఁ గ్రోధకషాయితాక్షుఁడయి మిథ్యాజల్పనవాదముల్
గానవిచెప్పనని వంతలీకృతరణాత్యోద్దండనిర్ముక్తశ
స్త్రనికాయంబులనేనలంగడపి యంతంచోవతైదింపసా
తని బాణాసనకేతుసూతరథరథ్యవ్రాతముల్ ద్రుంచినన్

౧౪ అరదంబొండొకటెక్కి ఖిల్లుగాని పంబాస్త్రంబులంగిత్తి భా
స్వరపుత్త్రుం డరలింబి బాపములు తేన్ ఖండింపఁ బైనస్త్రంబులన్
బురికొల్పన్ వడిబుట్టు ముట్టియు తనన్ మోనీకయుత్తృక్తిచేన్
పరిఘాసిక్షురికాసిభేను ముసలప్రాసంబులన్ గప్పినన్

౧౫ బిక్కవతియుసు తనమదిబదరకతతు
మై ఘూరాతికాదయసంకలితుజేసి
రయుక్తరథికుని జేతివిల్లాడిసి తేగిబ
దురవుబా యసుధన్వు తప్పెరుపునొంది

౧౬ ఘనశస్త్రంబలిపోసి యూర్బున్ బలువీకన్ వక్త్రమున్ దూరిపో
రన తంత్రసి నతస్థసూతి పెనుమూర్చ్ఛన్ బారి సూతుండుబ
య్యనన్ గడింబి పరల్ప తేరని తిబాయన్ దీరుత్రై యుత్తరిన్
గనిప్రద్యుమ్నుడు పారితింగదిసి మోర్గంత్రవంబక్షు ర్వంబునన్

౧౭ అరుదెంబి సుధన్వుని నిలునిలుమని సుధన్వునిన్నైదు
నారసములనొంబి తేరివారుల
శరవతుష్టమున వింశతి ఖండములుచేశి
నొగలష్టశకలంబులుగ శిలీము
ఖ(త)యంబదరింబి తామున్ ఖంబొకకోల
నడిమికి ద్రుంచి యూర్పున్ప యునతని
శరతాశలమున తుబరినామింబి బడారు

138

తూపులాకృష్ణుడెడఁగి చాప
౧౮ సారథిధ్వజతురంగరాశ్వములనెడపి
దనవిమరియును వాతుని ఘూర్ణితభయద
సాయకత్రితయమున కేశవునిపట్టి
తనువు నొప్పించి సింహనాదంబుచేసి
౧౯ గగనమునకు బ్రహ్మలగతి
నెగయుచు బెనురుకొండ్రి పతియు వాప్రభులగతిన్
జగతిం బాగలుసు డాయుచు
తగళులబందముల మలళితాకులుమరియున్
౨౦ సరిచూరిపౌరివయ్యార్గ
పరవశులై రపుడు బావ బలుడు సుధన్వుం
డునురయమున డప్పరియొం
డురదంబెక్కి వావాసుల సమయింపన్
౨౧ వంచనలేక బాలికృతవత్సనవాంబతముల నిగ్గుత్రినన్
ధ్వంబన తండు ముండు బలుదూపుల వెంతియున్నదు బాణముల్
నింబవిరూధిపైన విగణింపక తత్తుమ్మది తోలవే శినె
ప్పించిన వాడు తేరు తిగిచితి బలాయితు తయ్యోనయ్యదన్
౨౨ ఈ సుసాల్పుండెదిరింబవలె నిజబాహాలతోపమున్ జూపి తా
ననిలో రెండుబలంబులున్ బాగడనే యత్రంబు సైరింతువే
గని మెచ్చుం దగునంచు బాలబసవ్రక్షంబైన భల్లంబుమ
ర్మని ఘాతంబుగ నేయదూలుతతడుగ్రసూళ్తిగ మెత్తిబిగ్
౨౩ వాడిమి తూడ వెంటియునవారణాలెంతయు నాగపించిపుం

వ్యూఢుశరంబులేయు వడిమూర్ఛిలి తోడనె తేరితూర్పారన్
వాడనుసాల్వుదీప్తశరకర్షణనిపుణ్యనిజేసెనేనలన్
పోడిమిమూపి యంతకుడపోవవిజృంభణావృత్తి జూపుచున్
౧౨ మరియునక్కిరీటిసైన్యంబువెక్కసంబుగ నతయుత్క్రమిగిలి యుత్కటంబుగాబిత్తు
వడం బెక్కనార సంబులు బరపినం దారసంబులగుచు గారభ్రాంణాంబుల
తోడ సాంఘోరణాంబులుగా తోరణాంబులై పడిన మత్తవారణాం
౧౩ బులును చత్రకూబరయుగపతాకావిశ్లిష్టంబులగుచు సరథ్యారథిక-
సారథికంబుగా జయశ్రీకథాకథనేతాపథంబులగుచు వితథంబులైనా
లినరథంబులును నిరంధ్రంబుగాదొరుగు నెత్తుటం దడిసి తెడసిన బిరు
౧౪ దురావాహుత్తులకబంధంబుల సంబంధంబులు విడిపడ మరలు బంధుర
తరస్కంధంబులతోడ శిథిలీకృతసంధిబంధంబులై వసుంధరం బొరలు
సైంధవంబులును వ్రేగలంబగునగశిఖరమ్మెగరంబులు నుగ్గునూచంబుగా
౧౫ నురివెస్రుక్కిన సర్గవిత్రమానగ్గశశిరమార్గంబుగ్రక్కెయిన పదా
తివర్గంబునుం గవిసి విరిసిపడిన కురుగతులును విటపాటునంబులైన యౌ
టకంబులును తుండెంబులయ్యెకండెంబులును తుత్తుమురులైన యుత్త
౧౬ శంబులును నరపుల్లైన వ్రేమరువులును నందంబు చెడిన ఛందంబుల నా
ఛీలంబగు సమరభూభాగమధ్యంబున నిల్వ ఫ్రుడిచి తెట్టువలుగ ల్ప-
నప్పిలతోరతంగ్లవిడిసి పరచురుధిరప్రవాహంబులుధా తుమ-
౧౭ యధరిత్రి వివరంబు సగరకుమారుల పయింబవాహుముఖంబుల
ప్రవాహంబు భాగీరథి వితంబింపనాసమయంబునా
౧౯ స్రైనేయుండెదిరించి వర్ణనిశితశస్త్రంబుల సుధన్వుంతుతో
౨౦ త్యాన్నాటింపన శితబాణములవాడుగస్తోద్ధతైతద్రథా
జానేయధ్వజసూతులందు నివెబెల్లున్ వానితేరాతండ

నీకంబులగూలి వై విరథుఁడై రత్నధ్వజుం డపోలెల్లన్
౩౦ వేరె యరదంబు నెక్కియు వీరవరుఁ
డసమదింపఁ దెపారి నానాస్త్ర నివహ
మెరుగు శోణితముల దెప్పు డూగి యరుల
పుష్పితాశోకముల రీతి పొలుపుమిగిలి
౩౧ సాత్యకి ప్రసిద్ధ నృపుఁడు ప్రచండ భుజాబలవైభవోన్నతిన్
మృత్యుకరాళ దంష్ట్ర బురుణించు భయంకర శక్తి వైవ నా
ధ్వత్యుతదక్షిణాత్రావై వసుధాస్థలి నంతఁ గిరీటి శత్రులో
కాత్యయ గర్వశేఖమెర యర్జుఁ దగ నాతని జూచి యిట్లనున్
౩౨ గురుభీష్మ కర్ణ తనూభవాదుల మహా కోదండ విద్యాధురం
ధరపాండిత్యమెరింగినాఁడ భవదుద్యద్విత్రమస్త్రౌడతన్
సరిగాదన్య నృపాలసూనుఁడు సునస్యద్బాణసంధావిశే
షరమాశ్యంబులు నీపుబాణవధిక వారాలత్తు మింతేటికిన్
౩౩ కృష్ణసారథ్యమున మున్ను గెలుపులాదవె
గాక యిట్లెంటి వచ్చిన గలదె జయము
అతఁడు తోడైన పట్టిన హయము విడువ
నశ్వమేధంబు మాతంత్రిక మాగుదు
౩౪ అనిన పార్థుండు నారుబాణములు చిప్పల్లిన గుప్పరయం
బున వాడంబయు మృంచి వైచి పదితూపుల మేన గీలించిన
న్వీని నవ్వీరుండు మార్గణావళుల డోవిస్త్రాంతి చూపంగ రణాం
బున భూభాగము నాతండస్త్రవితతిన్ ముంచె విచిత్రంబుగన్
౩౫ అయోధాగ్రణి వైనరుండు గినుకన్ వాలాయమాలాటు

దాయాదోత్కృత్తి కెల్ల దిశలు నిర్దగ్ధంబుగా జాయనా
గ్నేయాస్త్రంబు దరింప వాడు విలు ద్రాక్ నిష్ఠూర తత్కల్పింబు ద
బ్రాయా విభ్రమ గర్జితంబైన పర్జన్యాస్త్రమేశ్ పదిన్

౩౬ మెరుపులు దరుముగ బెళబెళ
సురుము సుపతగండ్లతో బయోధారలుపై
న్వరదలుగా నెల్ల డవి
బ్బురపిడుగులతో డవాన జడిగాని కురియన్

౩౭ జల్లడలు సుబెత్తైరలును
బల్లంబులు జోళ్ళ నాతపత్రాదులు న
వ్వెల్లింబడి కలగి మిర్రాను
బల్లము నెుక్కతికె బారవిపారగ దొడగన్

౩౮ వాయువ్యాస్త్రంబున నవు
డా యింద్రతనూభవుండు తదాశుగమహిమన్
మాయించె నతడు భీషణా
సాయకమున నరుని తేరి సారథి దునిమెన్

౩౯ చె. వెండియు వాడు తీవ్ర శరవేదన చూపు దూరనాడనా
ఖండలసూతి యుష్ట పనటగంబడు రథ్యములన్న దల్పగా
నుండు విధంబుగా నతఁ పయోరువానేత్రు సమస్త వేదవే
ద్యుండగు కృష్ణుని దలఁప దోడనె సన్నిధి యయ్యె నయ్యెడన్

౪౦ కం. అట్లే గుదెంచి నవారి కబ్జనాభుంబు
గావింప పార్థుని గారవించి

142

మెఱిగొన్నతేరివాజులపగ్గములబట్టి
గియుంబసారథ్యమంగీకరింప
గనిసుధన్వుండు ఫల్గుననకునిట్లంగి
నజ్జనార్ధుండుసహాయుడయ్యె
నంపపోతడవేయునాహవంబేటికి
బ్రతికినబట్టుమిన్నిబంతువైన
౪౧ ననినవిశిఖత్రయంబునవనిఘూర్ణిల్లు
నీశిరంబుమాయకుండినమదియ్యె
పూర్వజులపుణ్యవిశేషమైభూరినిలయ
మాపవాదులమురలివేగుదురుగాక
౪౨ అనవినియాతడిట్లనురయంబుననీవడరింపుప్రాణములి
పపుష్పునదుర్గతిబాతిలపుణ్యసంపదలె
దనుజసమావ్రతంబులగుదప్పినవాతను విశ్వనాథున
చరణలతరుంధతీరమణాదులుంచినవాత త్రివాచకంబుగన్
౪౩ అనుచుంగాంచనపుంఖబాణశతకంబచ్చాస్త్రవక్త్రంబునన్
జొనుపన్ దద్విశిఖప్రభవదుర్వారోగ్ర వాతూలన
ర్తనసంరంభమునన్ బిరిందిరిరదోత్తంసంబు విభ్రాంతమై
బనియర్జునిపైబడెతురగశృతంబువిదశీఘ్రాత్కారఘోరంబుగన్
౪౪ అప్పార్థవాహిజునులజెను
డుమ్మొబెదుగరథముదిరుగదిరుగబెణగదకపుగా
జెమ్మరముదిరుగునురువడి
గుమ్మరసారెగతిదిపురుగానెడువిధమునన్

జైమినిభారతము ఆ౹౹౩

143

యిత్తెరంగున నంబరిప్ఫుంబున రథంబు రయంబున నంగుదిరియుం బట్టి కృష్ణుండు
క్రీడి నాలోకించి

శా॥ త్రశతవ్రశతప్రాంతములఁ జేరువిఘాతముగా నెనర్చెనవి
తవ్రనార్కశావియుగుటారయతాతితివాడినర్బ్రుత్
జ్ఞాత్రుజవాసినగానితెనసాగుటదుస్తరమాంతడేతప
త్త్రీవ్రతుడాంతుజేసియుదినిర్కునునాకునశక్యమెమ్మెయిన్

క॥ అనవినికృపగలుగం
గనదెంతటితార్క్యమనుబు తవృడిశరమే
చ్ఛిర్గనపుడయునివగొవ
ర్థనమెత్తినశౌరితత్ప్రాంతమునన్

శా॥ ఆత్తాలానలఘోరసాయకము సాహంతారుడై పాంథుండ
స్త్రైకక్రౌడ్తిమనేసినంగినిసి తద్భవార్రసంధాకళా
త్రైకల్యంబుగద్రుంచియాంతనిపయిన్ వాడుగ్రశత్రుమార్గణా
నీకంబుల్ బరగింపవెంతియును సమున్నిద్ర ప్రతాపోన్నతిన్

క॥ అశ్వవసాధనము భగ్నమైన క్రీడి
బెండుబాణాంబుడుడుగనుద్యుక్తుడైన
నంబుజాయతనేత్రుడై యువధరించె
దప్పురముననకువిశ్వభూదానఫలము

క॥ గాండీవజ్యారావము
నెండెండురలంగ నవ్వాగ్రవిశిఖము
వ్పాడవవధ్యము జేసిన
ఖండింపనతండుదివిజగణము నుతింపన్

౨౦ యుత్తరంగున శరద్వితయంబు వితతంబై పాయినంబురుహాయాతనంతు
నుండు తెందంబున గ్రుండుకొను నప్పలంబును మప్పరంబును బెచ్చుపెరుగ వి
లయమార్తాండ మండలంబు వెడిమిగ్రేణీశ్రేయు నవ్యూహిత వచాణాం
౨౧ బు తూణాంబునందిగురు నప్పుడప్పుండలీకలోచనుండు తత్కాంతంబు
నపరభాగంబునం బరమేష్టియు నంతరంగంబునుం గ్రీతాంతుండును నా
త్రియ్యాత్మ శ్రావిశేషం బశేషంబును రామావతారసంభితంబగు సముచి
౨౨ తపుణ్యఫలంబును తద్ఫల్లంబునం బ్రతిష్ఠించె నంత కముఖ్యరంభా దృప్త
కాంగణాంబును వాసవప్రముఖ నిఖిల గీర్వాణలోకంబును వీరసర
ణారణావిలోకనకౌతుకంబున విమానంబుల నూనగమనంబునం దర
౨౩ మొకుని యుత్తరోత్తరవిజయసందేహాని గుంభనాంబగు ప్రతిజ్ఞాస
మరవిజృంభణాంబున హర్షాద్భుత భయానకంబులు మనంబులం
బొదల నంతరిక్షంబు నంగనుంగానుకుంతి రామునవయంబునా

౨౪ నరుడాయుగ్రశిలీముఖంబు పటుసంధానక్రియాచాతురీ
గరిమోద్దామ మెన నంతమంతులతరంగానేశినం జూచివా
తరమార్వణ దగనేశనే యుద్ధగా కయ్యాగ్ర ఖండంబు చీ
కరలీలన్ బరతెంచి బిట్టురువడిన్ ఖండించి దర్పోన్నతున్

౨౫ శరము డెగి వారినాము
స్మరణామాత్రియుంబును తనసవ్యుక్షమునబడన్
బరికించి మాబదానవ
హరు నత్తజంబుగలిగిన వ్విభూమేన్

౨౬ కంసమదనుడప్పస్తకంబు తైరై
హంసకేతను ద్రోలవాడదిగనుంగా

నిదళమగుపుత్రశోకంబునివృత్తిల్ల
జేసి వియందంబరావిధంబులుగనగని
౫౭ మరలఁగ ధర్మార్థమ్ము తిర
వరుని పదాబ్జములుగదియవైచినన తడం
బరము నస్త్రైనిగుడించిన
దిరుగఁ దయది యంతలోనదృశ్యంబయ్యెన్
౫౮ అంత సుధన్వునిపాటున
కెంతయు వెరగంది సురధుడెతపనిసుతవి
భ్రాంతి బలవింబుజనకుని
సంతాపంబుడుప జారజని యుర్వినియున్
౫౯ శారులతాపావమరణాం
బారంయుశోభనము వగుచు నుబితవురణా
ప్రారంభవేశదగున
ధీరత్వాకైనకయింతధీనత బోరలన్
౬౦ ఆనుపమునన్నిపృథుత భియాతిబలంబులజుట్టుముట్టిమా
ర్కొనినబలంబులన్ గనుపుగాత్రద మాధవుప్రాపునన్ సుధ
న్వుని సుస్నావసవతనూభవుడేవదగాకెదిర్చినే ని
చ్చిననుజన్మసూడు మరవించద దివ్యులకీర్తిగనిచ్చెదన్
౬౧ అనిపలికివెక్కభంగుల
జనకుని నూరార్చి యంతశస్త్రమరీచుల్
గనుపట్టవెలుగ సురధుడు
చనియెరధారూఢుడగుచు సమరోన్ముఖుడై

౬౨ పుంఖానుపుంఖరుహావి

ప్రేంఖద్వికటాట్టహాసభీషణాశేఖా

రింఖణాచటులార్భటిని

శంఖముపూరించి పాంచనాదముశాయన్

౬౩ సురధునిరాకచూచి మధుసూదను డిట్లనుబాంధవోత్తమా ని

ష్ఠురలయకాలభైరవునిచుప్పునగ్రాలుచు నున్నవాడు ని

ర్భరముగవీనిమాన్పనగ(బ)ప్పక యున్న నవశంబుగాదు నే

డురువడి వీనిలంగి విజయోన్నతిగాంచుచు మేలుపిమ్మటన్

౬౪ అనఘుడు సత్యమురూపౌ

చనుదెంచినవాడువేదసాధ్యుం డిప్పే

శనుప్రద్యుమ్నాదులని టు

రియునిచ మనముగలనెడులగ రియుండుదమనుచున్

౬౫ పరబలముమీద శేనల

బురికొల్పుదువాడపాలెపాదపెట్టుచున

మ్మురవైరిధరుముకేనిచెనె

నరదమపుడు రయోజనత్రయంబె డగలుగన్

అప్పుడు

౬౬ వడి నేగుదెంచి సురధుడు

పిడుగులగమికంతె మిగుల చిరుదగుశరముల్

జడిగొలపి తద్భులంబుల

మడియింపగ జూచె మారి మసగిన భంగిన్

౬౭ తూలిన ఛత్రనాగములు గుప్పతిలంబడు తేరులున్ ధరన్
గ్రాలెడు ఘోటకంబులు నివారణఁ ద్రుగ్గడు వీరయోధులున్
రాలిన శస్త్రఖండములు గ్రమ్మెడు రక్త నదంబులున్ సము
ద్వేలముగా రణాంగణము దోంప భయంకరమయ్యె నాటికిన్

౬౮ ఉ
పైడుగుపడ యోజనత్రయ
ముదలంబగు విమతశస్త్రములనే కీర్తిన్
మదమణఁచి కృష్ణపార్థుల
నెదురం చెడగాంచి సురధుతిట్లని పలికెన్

౬౯ కృష్ణనిపుణ్యామంత యుగ్రాకుసంగి
పిదపనిట్లు సుధన్వు జంపింప దగునె
పడుచు పనిచేసితివి రేగుబండ్లమెరతు
ముత్తియంబులు వెలబోయుములు సగలదే

౭౦
గోవిందనిన్ను ధర్మద
యావిందుడవనుచు లోకులాడగ విందున్
నేవిందు సుధన్వునెనెత
సావిందుని మించితెందు సాగరదవనుచున్

౭౧ కాంతపరంపరల నముచి ఘుస్సరసూతి పయిన్ బ్రిగుత్తునా
తండెతద్వంచివానినిశితప్రదరంబుల గప్పుచున్ ధను
ర్దంతరధార్ష్యసూతచిరుద ధ్వజముల్ దుడిచేసెనంతవా
డుండు రథంబుగ్రమెని సముజ్జ్వల సజ్జకేతు ఆరబాపుత్ర

118

౭౨ అక్రమలాక్షపార్థుల రథాశ్వయుతంబుగ బాణరాసిలో
జిక్కువడంగనేసిన విచిత్రముగాదనుమాత్ర తితా
నుక్కునవానితేరు దివికుప్ప మెత్తుకపోవనేసినన్
రెక్కలతోడిమేరుశిఖరిందలపింపని లింపకోటికిన్

౭౩ నరునిశరాసనవిద్యా
కరతాశలమరుదుచప్పుడాని మిష్టములో
సురధునిగాగునిపోయను
సురధుని తద్బాణరాజి సురధునిప్రాయన్

౭౪ సురవర్త్మంబున నిల్చివాడు భువనస్తోభంబుగా నొక్కటి
కరబాణంబడరింప పార్థునకు నుత్కంపంబు వాటిల్లది
ధ్వరది గెల్బిడిసానచంద మునధాత్రి భాగముగ్రాప్పన
య్యరదంబారభసంబు మానుపగ వేడయ్యెన్ మురారాతియున్

౭౫ కరువలిసుతుడయ్యెడ బి
ట్టురువడి కేతనముడిగ్గ సురికి తనదుబం
ధురవాలంబున బెనచియు
నరదము పెకలింప నోపకవశుడయ్యెన్

౭౬ (తే.) ప్పురశంఖపత్రవిశిఖంబులు చిట్టిరి చూసి తత్ప్రతా
పమ్ముసవాంపవేక మురబంజనుడర్జునుపంకజాబినే
త్రమ్మయినూరకుండజనునే యని నందలివొంది బాణజా
లమ్ములవానితేరు శకలమ్ములుగాడెడరింప మేదినిన్

౭౭ సురథుండు భండమునన్
విరథుండై మాధవాంజనేయులుపార్థన్
దెరలింపరాని బాహ్ముని
యరదము పైకలింపె పత్రి యపుడిప్డ్లనియన్

౭౮ చ. చదుపుడు నేధరంగడ పిసాగరముల్ గతవంగ్రై తునే
చదరగహస్తినాపురికి జిష్ణుడు నేయనిఘాతఁజేసినన్
బ్రదరముల్ దిటేన్ సురథుబాండు తనూజుడు సొంపవాడు దే
వదలివిసజ్జుడై ధరణీప్రావిరయంబున దేవియంతటన్

౭౯ సారథి వెస గాని వచ్చిన
తేరతం డవలీల నెక్కి తీవ్ర శరంబుల్
ధారాళంబుగ బరపుచు
బారం దరితోండ చూటు బంతముగాసురన్

౮౦ నిను తలద్రుంపుదు నస్త్ర
జ్ఞ నరుడు చూడంగ నిదియె శపదం బనినే
తనుపుధరద్రోళినేయుడు
ననుమానము వేదు సత్యమాంతితి ననుచున్

౮౧ ఉ. ఆతడు తీరటి శస్త్ర నివహంబుల సొంపిన ధృంచివానిపై
శితశరజాలముల్ నిగుడఁ జేసిన నా సురథుండు రూక్షరం
జితవదనాబ్జుడై నరుని సించిని తెంపగ నేయ నావహా
జిన్ తమతి నొండునారి సవరించి రథంబుల ఘూలనేసినన్

తే. వృక్షశతాంగమాతడు సముద్ధతిగ్రైమెనిమోహరించినన్

జక్కలువాపెవాథ్యుఁడదివిరికొన్నమైనమెండుతేరువా
డెక్కినగ్రహ్మరండుని మెనింద్రతనూభవు డిప్పిరథంబున
దక్కనూతియెన్మిది రథంబులు రూపరనే సనేసిన
౭౩ వీరథుఁడయ్యును సురథుండు విప్రులపా
హాస్త్రశైత్యూనాముఁ బాణామండు మెనగ
నలుకెరంటంప నర్థచంద్రాకుగమున
త్రుడిదునుమాడెన తని వక్షిణాభుజంబు
౭౪ త్రుళ్లు ఖండితబాహుఁడయ్యును శార్ఙంబు
వదలకడాక్కెలగద యువుడు
తెగువజాశంబులు ద్రిప్పుచుఁబరతెంచి
గాండీవితేరియుగ్యములఁ జంపి
వేదండములరెండు వేలన్ప్రక్రతగించి
గణాతనన్నియు శతాంగములజదిపి
వీరయోధుల బదివేవురమడియించి
యున్నియువారుల రూపణాగజేసి
౭౫ సమరమధ్యంబునను సాహసంబు మెరసి
సింహనాదంబు చేసి నిల్చిన కిరీటి
జిహ్వగమున్ననశేయున జిహ్వగంబు
డుడకిగదతోడి భుజమును దునుగనేసి
౭౬ యూరితినతతుకస్త్రవి
దారితభుజుఁడయ్యును ధృతములాడుచురా
గారెండుపాదములను

నారసమున ద్రుంచి దారుణాంబగు నలువన్

౬౭ చలనగభిన్నదసదుగ్ర మార్గణాము వింటన్ గూర్చి యాయస్త్రప్రభా

స్థగితాజాండ కటాహమై చని వడిన్ దత్కంఠము౯ ద్రుంచినన్

దెగి యమ్మూర్ధము దారుయంత్రసిలభ్రాంతిన్ బాధుగ మస్తంబు చి

త్పుగలందాకిన దిమ్మబట్టి వివశుండై పోవె నమ్మేటి యున్

౬౮ ప్రవనిపైన ఝుమ్మాబ్జ తుండై నరుని

దేహ్బ్జ దనుజాంతకుండు ప్రమోదింపుచుంత

నపుడు సురథుని శిరము తదంఘ్రియుగము

గదిశనెత్తమ్మి మీదష్పుదము చోవె

౬౯ యుత్తరంగున నిజపదంబుల నత్తమిల్లిన సురథును త్తమాంగము మెత్తమెత్తన

శారికరపల్లవంబులనెత్తి ధనుంజయుండగనుంగాని యితండుదాంతచె

రిత్యుండవ్వయంబునొంది యుసు సత్పవ్రతంబు నిత్యంబుగావిహరించిన

౭౦ యుత్తమశ్లోకుండుగావున నిఖిలలోక వందనీయుండని నసంక్రందన

నందనుండు పరమానందంబున నందుకొని తచ్ఛిరంబున కువందనం

బాచరించెనంత నవ్వురాంతకుండపార్థివనందనుగృతార్థుం జే

యుందలంచి త్రైనతే యుందలంచిన

౭౧ ప్రరుదెంచెన్ స్వనతాతనూజుడు సముద్యత్తాల్పపృథారంభని

ర్భరజీమూతఘటాంతరాళవిచరద్రాగిష్ఠవిద్యుల్లతా

పరిపంథిప్రథమాన దీధితనటత్ప్రఖ్యానిలాఘాతజ

ఝరితోద్దీనకులక్ష్మాధరధ్రుష్టపాకశాసంపదన్

౭౨ యాగతినేగుదెంచినసు పేంద్రుడు తాసఫి నాదరింపుచున్

వేగమెయానిరంబుగుని శ్రేయుప్రయాగము నంద్రివేణిలో
యోగవశంబున సురవుతుత్తములోకముగాంచునన్న న
న్నాగళి రొంథియుట్లనియె నందకపాణికి భక్తిపెంపునన్

౨౩ శ్రీత్యనిసుజెంచ త్రైవల్యమునగనెడ్డి
ధస్స్యతితనికినేల తీర్థముల గొనవ
ఐననియూజ్ఞదాపురాదనుమనుము కి
తత్సురవుగుంచుదివికేగ తాట్స్యేవిభుడు

౨౪ శ్రీవేళనంబకాయుతుం
శ్రీవల్లభఫర్వరునినెక్కియంబరవీధిన్
జూపుమగరుడనినేల
శ్రీపుడువీక్షించి భృంగిరితికిట్లనియెన్

౨౫ సురధునితలగరుడడుగాని
యురిగడితెమ్మనిననాతంతపటికిజనిత
ద్గరుడనిలావాతిసుడిబతి
సురగావినబడినచెప్ప నారదునుబోవెన్

౨౬ యాబంధమునపరాజితుం
త్రైచరియ్యననికిదొలగు నావమధ్వరుం
జూపవెతనఘుబుగుబ్బి
రాబూవిట్లనియె భృంగిరాట్టుం శిరమతోన్

౨౭ భృంగిదలంపగాపరమభ్రమ్మఘృడున నర్మసఖుతపిశాచముల్
కొంకిపెకాలునమ్మగల త్రైదువరమ్ములు శల్యఖండముల్

153

Jaim Bha

section 14

జంగిలి గబ్బు వారువము సర్వము నెగతినెన్నిచూచినన్
మంగళమేమి బ్రాంతి పురమర్దన నన్నెప్పుడు జయోన్నతుల్
౯౮ ఉ॥ అనన పార్వతి జూచి నవ్వుచు శివుండాయూర్ధ్వము నెగాంచర
వ్వన్నెలారితెనా నతిచ్చిన నతండల్లె గపట్టించ్చని
గని ఘోషస్ఫురణాంబుధీఘు తెనవాజంతారంబుగా వింప త
ద్ధ్వని వాతాహతి దూలె నాతడు త్రిలోకవ్యాప్తి సంధిల్లగన్
౯౯ ఉ॥ మదవరుండు వెన్నెన సుపర్ణుడు నిల్వగనూతలేదరి
ఘృ మణాము చేసి చేసి నిజభాగ్యవశంబున ఘోషించి యా
గమున శరంబు వేయ నది గ్రాహ్యమె నితండు దెచ్చియిచ్చినన్
శమన విభాంధ్రి యందు కెనిన్నెల తనూభవతోడ నెల్లనున్
౧౦౦ ఘూరులు ధర్మచారిత్రులు
దారులు విజితేంద్రియులు కృతజ్ఞులు జగదా
ధారుల నివారి శరములు
పోరంబులు గాధరింతు ననవరతంబున్
౧౦౧ ఉ॥ అని యానతిచ్చి యప్పరమేశ్వరుండు సురధుని శిరంబు రుండ
వమా విమఖ్యంబున నా యకరత్నంబు గాను వధరించి నిజేచ్ఛం-
జని యెత్తైనత్తే యుండు తద్వృత్తాంతంబు ముకాంతనకెరుగిం
చి చని యెనంతా
౧౦౨ సుతుల వ్యావాత శత్రి చెచ్చిన సమరమ్మోశకోక్ష్మిత్రాలిరన్
ప్రతి ఘూతోపవిజృంభమాణుడయి భూభాగంబుగంపింపను

ధృతసైన్యంబులసంఖ్యములగాలువమాద్యల్లెలవాంసత్ప్రజ
స్థితిపొలుండరుడెంచెపోరితిభుజోత్సేకంబుసంధిల్లగన్
౧౦౩ ఘురుతరశక్తినాలమునదుర్దమకింపడువానిజూచిసు
స్థిరతరుణాంతరంగ తమతిన్ తమలాగ్రుడు తేరుడిగ్గిరాం
నరపతియున్ రథావతరణాంబొనరించెదురేగుదెంచినన్
వారిదగసూరడంబలికి యంతనిగాఢమజేచెయిల్లనన్

౧౦౪ జననమరణాదిదుఃఖములసకలజీవ
~~ఆకరశసందర్శనము~~నిలోకమునకెందు నరియగలుగవెరింగి
కాలగతినైనపుత్రశోకంబునాది
వసుమతీనాధతగదింత వంతయునిన

౧౦౫ ఆవిభుడిట్లనుదుఃఖం
బేవగలనుగల్లనేరదివాపరసాక్షిన్
శ్రీవిభవంబునకెల్లను
తావకసందర్శనమునిదానంబగుటన్

౧౦౬ అనినగోవిందునిమహిధవునితో
నధిపనేతోడిసత్యంబుమాకు
దొరకెనీవాప్తబంధుడవుపాండుక్ష్మా
పాలనందనులునాపాణామగుట
తెలిసియీయజ్ఞసప్తిపిరుందనఖిల
సేనాసమన్వితుడవైనరునిగూడి
చనిధర్మసూతిమత్సవముగానినుమీద

పనినిర్వహింపనీభారమనుచు

౧౦౭ రాంసకేతను(బ్రి)యమారనాదరించి

యతనిచేబూజ్యమానుడైయహార్నభంగి

తత్పురంబునపంచరా(త్రి)ములునిలిచి

వనజనాభుండువాస్తినాపతికినరిగె

౧౦౮ (క్రా)ంతమరాళకేతుడు(బ)యత్నముననగదలింపభూరివి

(క్రా)ంతగతిన్ గుబేరుడెసదిరుగంబటెపోవుచుఁబథ

(శ్రా)ంతివహించిదప్పిగదురన్ వెడవాడెడుబాలనుమావనా

భ్యంతరశీమనొక్కజలజాకరముంగనిడాయబోవుచున్

౧౦౯ సలలితమణిసోపాన

స్థలములుగాడిగ్గి కంతదగ్గముగజలం

బులు(గ్రో)లితనిసివెలువడి

మెలనిసమీపముననిలిచగోడిగయగుచున్

౧౧౦ (క్రీ)డావరగంధిగనుగాన

చేడెంపుబసయొండువరలితెన్ జని యచటన్

జూడభయంకరమగుచును

గోడిగతద్రూపముడిగి తోల్పటి యయ్యెన్

౧౧౧ (ఆ)నవినిజనమేజయుండి

ట్లనుజైమినితోననంబుజాతరయోగ్యం

బునవారియముయట్లు

యయ్యునుశాదూర్లంబువిదపనేగతియయ్యెన్

156

అని వినమ్మునీంద్రుండు నరేంద్రునకిట్లనియె

౧౧౨ ధరణీశ నాయక శంకరుం గురిచి యుద్ధ్యాత్మా యణీకస్మృత
దత్పురసేవధ్యము నందపంబుగ తునిష్టం జాయ నక్షంబురే
ఘీరుండు కుంతు మదాంధుడై బనెనె వన శరాప్రాణి తత్ర తృప్తుచ
చ్చరత్రోధాగ్నిశిఖా కలాపము భస్మీభూతినించేయు చు

౧౧౩ యా జలజాతరమిదిమొద
లే జంతువు పుట్టువేతలు నెడపని ప్రస్వం
బోజచెడి యాదురూపం
మ్మై జగతి జరించునను నంబళీపింబర్

౧౧౪ డేవివచనంబమోఘము
గావున తురగము కల్పి గతి బాటి ప్లైన్
భూవరవినుమది చెబ్బ్రతి
య్యోవివారించి నవిధంబున వధానమతిన్

౧౧౫ పొగడొందు కృతయుగంబున నత్యాత్రప్రమాణం
డసుమెానితీర్థయాత్రాభిరతిని
సకలపుణ్యాశ్రమాస్థలములగల నది
నదములన వగావానంబునశ్చిర్
వత్సు చోదత్సరోవరము గన్గొని
భక్తిన స్పర్శనాస్నానమాచరింప
గానందు నెలవమహాశ్రావామాతనిపాద
కమలంబు బలుపుగాగుచిత్తుగువ

౧౧౬ గళవళింపుచు మతరంబుగానెరింగి

పెనఁగి విడిపించుకొని పోవుచు మునీంద్రు
డిడి మొదలుగాఁగ నేజంతువిందు జొచ్చి
నది మహా వ్యాఘ్రమై యాఁకరియనిశపించె
౧౧౭ నరనాథ యివ్విధంబున
తురగము పుణ్యమైన వెరవుదోఁపతనరుతం
బురవౌఘ్యమ్ము దలపనవ్విభు
కరుణాప్తి వ్యాఘ్రంబు ఘోటకంబై నిలిచెన్
౧౧౮ అయ్యతభేరిభాంత్యతుల హాంత్యతిమారిసమస్తవాహిని
నాయకకోటి తోడుత నవమందనల్లి
ధియ్యవహయంబు మారుతగతిన్ బహుదేశములాక్రమింపుచున్
హాయని వేడుకన్ యువతిమండలముంగదియంగఁ బోయినన్
౧౧౯ ఇందలి ముఖ్యనాయకవధ్యగాత్రిప్రమీల యనంగనొక్కరా
జేందునిభాస్య యుత్తరుణి కెన్నఁగనొక్కకలక్ష్మివారణా
స్యందనఘోటకంబులది సాహసప్రతాపమెల్లెడన్
గ్రుందుకొనంజరింయు విషకన్యకలిమ్ములనంగరత్నగాన్
౧౨౦ సరసాలాప విలాస విభ్రమకళా సౌభాగ్యరేఖామనో
హరకేళీపరిరంభణాత్రియలనాహ్లాదంబు బుట్టించి ని
ర్భరపుష్పమవశీకరింపుదురు తద్భామాజనుల్ బంధులన్
సురతప్రౌఢ విహార వైభవములన్ జొక్కించి చిక్కింపుచున్
౧౨౧ ఆసరవిడాసుతంత్రా
భ్యాస పరిశ్రాంతి మిగుల బరవశమ్మైరన్
నాసి విధాతుడ్డయిమ్మె

మాసములోపలనె వాడుమరణాము నొందుఁ
౨౨ తోడఁగవిచేయు దురువాని తోరణించు
కాంతలందరునం దూతృష్ణగర్భమైన
నిలుచునమ్మానవతి కిజనించెనేని
కొడుకుగానేరఁడేపుడాండపడుచుగాని
౨౩ యివియాదేశచరిత్రము
లవనీశ్వర యధ్వరాశ్వమవ్విధమునన్నె
యువతిజనపురసమీపో
పవనాంతరములను మేతబతితెరియింపఁ
౨౪ నెలవంకెలమలతు తలకిమ్ముక్కుచునున్న
పరిదినానమితమూపములుమెరయ
కలికిమూపులకుఁజీతిలితాఁగినిలిచిన
కైవడిచే[illegible]డులమార్గణాములలర
కుచమండలంబుగన్నెనిభయుంబెంతెడు
రతిచక్రములు పరిభ్రమింప
నలవండురోమావళులతుగాకవేడంకు
కరణిబత్రెంబులుకంపమొంద
౨౫ వీరశృంగారములు మేళవించునట్టి
చెలువమునసందుముఖులు తేజీలనెక్కి
వచ్చిరాకావమెునరింపవారిలోన
పతతి యొక్కతె ముస్నాది పారుతెంచి
౨౬ శ్రీ మ[illegible]వాజిబట్టియసవహ యుముయునఁగానివచ్చితానిజ

బట్టెం। యిది యేదిమో ॥ పట్టుసం అనగాఖ్యఙం అనిపుంలింగవితనని
నాకుతేలుచున్నది - [illegible]
యిదిపట్టైమనేశబ్దము। ~~[illegible]~~
ఆంధ్రశబ్దార్ణవమందు॥ ౧౦౬॥ తుసీ॥ పట్టసనామముల్ పట్టె మున మొదలా యుదయుద్ధకర్త
నానలయుచున్నది.

స్వామిని పంపునఁ దురగశాలకుఁ జనఁ బ్రవేశనంతన
త్రామరసేక్షణుల్ హయవతంసము బట్టిన నాగ్రహించి సు
త్రామ తనూభవుండు సమరంబునకుద్యతుఁడయ్యె నయ్యెడన్

౧౨౬ భూరి తురంగమ రథమద
వారణములతోడ సతుల వారణగాలున్
భోరి త్రిపురిమాలఁ గదిసిన
భేరుగుణారావ మెసఁగ భీకరభంగిన్

౧౨౭ శతమఖసూతి పైవివిధసాయకముల్ నిగుడించి యొక్కవ
జ్రతులితబాణఘట్టన సురస్థలి నొంచిన పాఘుఁడంతఁ బక్క
త్రితయము దానిమీఁద నడరించిన దోడనె తుంచె నంతలోన్
నితరవధూతులుం దెరలనేసిరి తక్కిన వీరయోధులున్

౧౨౮ యారీతి నుభయబలములు
తారసమున ఘోరు నెదఁ బ్రతాపము మెరయం
గారమణీయపుడు మధురవ
ఘోరఘనదళి పైనింద్రజున త్రుళ్ళనియన్

౧౩౦ తెనుగుని నస్త్రనావము ఖంబున మాతులినినిల్పి నెవేత్రా
దనిమిష సిద్ధసాధ్యులకునైన నసాధ్యము తార్క్ష్య తాళ్ళనె
మ్మనమునఁ గ్రన్నె నెదురఁ బిమానము మాని ప్రియంబెలర్పన
న్నెనసి నవేష్ట తోనవరియింపు హయంబు బరిత్యజించెదన్

౧౩౧ సోమపానంబునీయగ్గుజుందుననృప
యిష్టఫలభోగములనంద నిష్టనీవు

నిట మదియాధరామృతంబెలమి గ్రోలి
రియువతిమండలమునకు మెడయుడవుగవచ్చు

౧౩౨ అనిన ధనంజయుండు దరహాసమనోజ్ఞముఖారవిందుడై
వనిత నిసుర్వరించిన నవస్త్రములు బచ్చి నరుండు వచ్చి యుపస్నా
మ్మను జూడ ధ్యోగతిన్ యువతిమండలమేలగ జాలు ధర్మనం
దనునకు నెవ్వరెవా యవతంసము జేసెదువారు పిమ్మటన్

౧౩౩ నావుడు ప్రమీల యిట్లను
దేవేంద్రజుతో మదియ్యాదేశంబులకున్
రావలసె దైవికంబున
జేవచ్చున నీకుప్రాణములతో నింకన్

౧౩౪ రణమున నాదుమార్గణపరంపరనైన లసత్ప్రతాపవి
వీక్షణములనైన నిన్నిపుడు చంపెద నిప్పుడు రిత్తచావగా
రణమదియేల నన్ను రతిరాజసుఖంబున దెల్పితేనిన్
గణనకునెక్కు బావతము ఖంబున నిబడి నే జుదెంచెదన్

౧౩౫ అనినన్ గ్రక్కున నింద్రసూనుడు సుమాంద్రపుల్లిల నారవచ్చితె
సినవత్కాంతయు నేడు బాణములు మ్రెజిక్కించి జూడెత్తినన
స్త్రీ నిరాయంబుల ముంపనా తడలుకన్ సమ్మోహనాస్త్రంబువిం
డునమ్మర్గ సతిద్రుంచె మోహిని యనుదనార్మారాచము జయ్యనన్

౧౩౬ నరుడు గాండీవమున నెందునారి గూర్చి
నతివ దెగటార్చనను చు గత్తులకతోడ
తీవ్రతరబాణము కటి సంధించె యేయు
కధలు గన్గొని పల్క నారీకాశవాణి

౧౩౭ యిదివ్యమ్ముంత్లు సుచోరిన

తుదినెప్పుడుగాలుపునేతు దుర్లక్షమిపుడే
సుదతివరియించి రయమున
గదలింపుము మదముతోడ గరిపురమునకున్

౧౩౫ అంబరవాసి బల్కవిని అర్జునుడవ్విధమాచరించె వా
హంబును వృష్టిదేశమున కేచనె నందుచరించు ప్రాణివ
ర్గంబు ప్రభాతవేళ నరరూపము దాల్చు పటల్ దినావసా
నంబున జబ్బుదద్వికారణాస్థితు లవ్విపినోపరస్థితుల్

౧౩౬ మరియును వృష్టిదేశంబున సంచరియించు తిర్యగ్జంతువర్గంబునైన నిగరిత
విశేషంబు నుంగనుంగొనుచు బహువిధ స్త్రీపురుష రూపజాతులైన యేక
పాద త్రిపాద అనేక వికటసాధువులను శశపుచ్ఛ భల్ల బలీముఖాష్ట ఖురతు
౧౩౭ రంగ కురంగ మస్త బృహద్రూప గోమయి మహిష వ్యాఘ్ర మార్జాల ముఖులును యేక
శృంగ ద్విశృంగ త్రిశృంగ చతుశ్శృంగ వక్రశృంగ దీర్ఘశృంగులును పుష్కరాక్ష
కోకిలాక్ష కుక్కుటాక్ష కేకసాక్ష పింగళాక్ష విషమాక్షులు నాదిగాగల విక్రి
౧౩౮ గతవేషులు చేరియుచున్ నానావిధంబులగు జనపదంబులన్ తిరుగుచుంచి ఫాల్గు
ణుండు రంగమంబు గ్రభాగంబున ంబిశాచనిశాచరశాతనిర్ఘాతినిభూ
తభేతాళగణాకరణ్యంబును బ్రచండవేరుండ చమరవేదండగండకరు
రువరాహాసింహవ్యాఘ్రశరభ శార్దూలాది మృగసమ్మర్దనిర్దయ విహా
రారణ్యంబు ప్రవేశించె నందు

౧౩౯ ఘనదుష్టతాలవాలము
నన యముదురితములకెల్లనాకరమున్నై
జనలోకభయంకరమై

దనుజపురంబొకటి మెరయుచుద్దీపించుచున్

౧౫౩ భయదాకారులుమూడుకోట్లుదనుజుల్ పార్శ్వంబులన్ గాల్వని
దన్ రయుచిత్తుండుపటుస్ఫులింగవితపదర్పాన్వితకరాళనమం
దయుతాశాంతమదేభసత్వుండనివార్యప్రస్ఫూర్తియై భీషణా
హ్వయదైత్యుండు బకాసురాత్మజుడు రాజైయుండునప్పీఠికన్

౧౫౪ నగరోపకంఠకానన
జగతీధరబిలనివాసిసామాసకత్వా
నుగవిశతునవిదారావా
రగుడుకడుబెరించుబ్రహ్మరాక్షసుతపతుల్

౧౫౫ ఘోరయయజ్ఞోపవీతాంత్రగుచ్ఛంబులు
వరలునెత్తురుపత్రైవర్తనంబు
మనుజకపాలాస్థిమాలికావలయంబు
చర్మతాపాయవస్త్రధ్వంరుంబు
కరటివిశాల్యసకర్పరకమండలువును
ప్రేల్లగాంస్రరముపవిత్రములును
కరమునందుంబురాణాకంకాళయష్టియు
నలరువేడోవాశదయినదిపేరి

౧౫౬ వాడుదనపురోహితవరుబ్రదబటికి
కరుగుదెంచినయజ్ఞవాహంబుచూచి
వచ్చెకులువున్నదానవేశ్వరునిగాంచి
సన్నతోన్మత్తలనిల్లనివిన్నవించె

జైమినిభారతము॥ఆ॥౪

163

గీ॥ మహితతంత్రంబక దానవేంద్రుని బలాన్వేషంబు నంజంపి వి
ఖ్యాతిం జంపిన భీముతమ్ముం డురుబాహాదుర్జయుండర్జునుం
డాతండిందుల తేఁగుదెంచ బగసాధ్యంబయ్యెనెట్లైతెందును
గ్రాత్యత్వంబు భజింపనేవ్వనరమేధంబాసురత్వ తిగఁ

గీ॥ జరపిరి నియతిని రాప్రాంత మాసంబున
వరుస తోరుధిరానువములు గోరి వి

స్ఫారణాంబున దపస్ఫురణాముగంబుగా
జరపి మాసంబు గ్రక్కురను బింధి

చపలత్వము దిగి భాద్రపదంబునందు ద
పంచమి నప్పుడి పాశుపతులనపుడి

నడపిరా శ్రీజయు జంబునసుల తంబులు బ్రహ్మా
చారుల విరిబభక్ష్ణామునచ్చిన్

గీ॥ నియతవిధులన్నియును దేర్చినిష్ఠతోడ
కార్తికమున భుజియించికన్యకలను
కలరు నేవిధంబు బ్రాహ్మణాక్షసులు మరియు
గాలవంబకుల కయ్యనత్రంబతేంద

గీ॥ వీరలకందరకును సుఖ
వారణాగావింపవలయు బాధ్యని బలముగ్
ధారాదత్తము చేయును

భారతవేంచేయు మననతండేలన సుబుద్

గీ॥ ఆయన యగనీకునద్విపియమిందుల లాలనని నంబిరోధసుం

సాంతును వరత్నప్రిప్తి సపాత్రముదంతి తురంగ వీరయో
ధనికర మస్తకంబులమెద ల్ల సమస్తమునిచ్చినఁబ్రియం
బనినగరంబు వ్రేసి ధనుజాధిపుడాతని జూచిన వ్వుర్వు
ఆగమవిద్వృత్తముగా

౧౨౪ సాంగంపు మవేదియజ్ఞసంభారంబుల్
వేగము తనూపూర్ణమనిభూ
భాగముగంపింపగదవె ప్రదసూన్యఖిత్రై
౧౨౫ ఘాంతారము ఖరదానవ
రింతరపటులాత్పప్రాసకృతసంఖ్యనిరా
తంతపటువిజయభేరీ
ఘాంతారము వైసగనాప్తబలము తోడన్

౧౨౬ భీష్మాయందేగనప్పుటభేదనంబు
దానవాంగనలు త్సతధనులు ద్విత్తి
యోజనపర్యోధరలు వికటోగ్రముఖులు
తామరూపిణులు ద్రిశ్యంగంబు వెళ్లి

౧౨౭ యేతెంచువాడు పుత్రిని
త్రేతనమునసుంతి పౌరిత్రిష్మలసెడున
వ్యాతూలపుత్రమునిసం
జాతస్మరణాఖులరక్షసులుదమలోనన్

౧౨౮ వీడుమనలంతే తోరం
జూడినవుర్తటుము వీని జూచిన గుండెల్
నేడును గలంగుచున్నవి

వీడెఁగతివచ్చె వెఱ్ఱి ఖత్త్రియుఁ డిట్లున్

౧౫౨ ఉ॥ అంబరగలంగ వారుసమయంబున నేఁడు కుతంబు నెక్కిన
తుంబురమింత కుప్పురముగా డెసబాతి పయోధి ఛంగిమ్మె
వెంబడి తారవాంఛ్య తుల చేరముపారు రుచుజుట్టుముట్టిమ
డిగంబరి రీతి సేనను దీర్ఘకుబద్ధయతాడనంబులన్

౧౫౩ క॥ తక్కిన దానవ కాంతలు
మిక్కుటముగ నట్లు బలిమి మెరయు బలంబుల్
దిక్కులు దిప్పారగను గాని
యెక్కుపివీరుండు విగులనాగ్రహ మెసగన్

౧౫౪ మ॥ ఘనవైడిసిమపోగ్రవాలమున నుక్కడగన్ బిఱయించి ప్రాణముల్
మిడుకసమాప్తులములమీదికి నుడ్డతిరిపి ప్రేమియున్
బిడికిటఁ గూర్పఁగరంబుల జాపెఁటఁ దలంబున బాష్పఘాతలన్
గడపియుదైత్యభామినుల గీటణంగింపుచునుండె నత్తరిన్

౧౫౫ ఉ॥ రథవరత్ర భగతి భూరినిష్ఠుర ధనూరావంబు తోరాసిడి
ప్రథవాతి కుహాళిం బతిధ్వనులు సంపాదింప చేతుప్రభా
గ్రథితాపాస్త్ర మండలుండగుచు గీర్వాణభీషణుండల్లనన్
ప్రథనారంభ విజృంభమాణు డయి యపారోర్ణ వెసన్ దానినన్

౧౫౬ క॥ ఉభయబలంబులునప్పుడు
రభసంబున గలయబడి పరాత్రము మునన
క్షోభిత గతి ఘోరబావన్

విభవంబులు చూచి సురలు విస్మయమందన్.

౧౬౨ నరుఁడై దానవనాధుఁడెదు శరముల్ నాటించినన్ గ్రౌంచిని
ష్ఠురభల్లంబుల మాటు సేయవె నతండా తోమరంబునన్ చేసెన్ తూ
మరషట్కంబదరించినన్ దునిమి శుంభలీల నైంద్రాస్త్రముల్
బరులన్ గూల్చె కిరీటియొక్క బలుతోలన్ జాపమున్ ద్రుంచినన్

౧౬౩ దైతేయుడొండు కోదండంబు సవరింప
సగుణంబుగా ద్రుంచె సవ్యసాచి
రాత్రించరుండు పత్రము బ్రయోగించిన
నరద్రోవదును మాడెనర్జునుండు
బలతనూభవుడు కృపాణంబు ఝళిపింప
నడిమికి విరిచె ధనంజయుండు
ప్రవ్యాదభర్త భీకరశక్తి నిగుడింప
బరవరిజాజె సెఘ్లుణుండు

౧౬౪ మరియు దనుజుండు శాంబరీమంత్రమహిమ
బర్వితారణ్యజీమూతపటలభయద
మృగసస్పవతతి నిర్మింప నరుడు
మష్ఠిపడనే సనాయామమార్గణముల

౧౬౫ అపుడు ధనంజయుకడకేతె
తపోధనుడు వచ్చి బహువిధంబుల కార్యం
బుపదేసింపగ దానవు
కపటమతానెరిగి వానిగదతేర్పుగటయున్

౧౬౬. గదకేలంగొని తెరుడెగ్గియు నుయాత్రెవ్వాడు డత్వాహాతిన్
గది యర్కబాంధుతనూభవుండుగినుకఁగలాప్రకీకలానిభ
ప్రదరంబసేసహూవైనత్తరిని లింపద్రోహామస్త్రంబులున్
బిదురాఘాతనిపాతమేచతమవిశీర్ణోత్తుంగశృంగంబులున్

౧౬౭ అసురవధించితదియా
వసరంబునఁగలసమస్తవస్తువులును సం
తసమునఁబాండుజుఁడుజేకొనె
మసలకతురగంబునరిగె మణిపురమునకున్

౧౬౮ ప్రద్యోతాఘాంఘలప్రాకారభాసురం
బారసాతలపరిఘాశ్రితంబు
ప్రోత్తుంగహేమగోపురపరిష్కారంబు
పటురత్నసౌధవిభ్రాజితంబు
వినుతపణ్యశ్రీవిశ్రుతస్థానంబు
చతురంగవాహినీసంకులంబు
వివిధవస్తువ్రాతవిరచితాపణితంబు
బహుతపోతారామపరిసరంబు

౧౬౯ ప్రతివిశోత్సవదేవతాభవనఘటిత
లలితమంగళవాద్యకోలాహలంబు
బభ్రువాహనభుజపరిపాలితంబు
మానితైశ్వర్యధుర్యంబు మణిపురంబు

౧౭౦ అనుపమ్మైనతద్విభవమంత యుచూచి మరాళకేతనుం

గనుఁగొని పార్థుఁ డగ్రతటకంబిది యుర్వరి దన్న నవ్విభుం
తనుభవ తాత్మసంభవుల తాప్పుతి తేజుడు బభ్రువాహనుం
డనునరనాథుతేలు సముదగ్రతమ్మని జరాజధానిగన్
౧౭౧ ప్రకుపిత వైరి వీరనరపాలసమున్నతకంతలుం తన
త్రకరుమితంతునే మొదలుగాని పెగల్గు సమస్త భూమిభృ
న్నికరము నిక్కమారవరునింభజియింయు సహస్రసంఖ్యవా
తకభరితంబులైన శతపంబులుపాయ నమ్మునిల్పలున్

౧౭౨ సుతజనకబాంధవంబుగ
నితదూరకయున్నవెస్ప యిటుగాకసమం
న్నతి దురగము బట్టి నన్నే
గతిమరి విడుపింపవశము గాదెవ్వరికిన్

౧౭౩ అనునెతసుబుద్ధియనుస
జ్జనపతి సేనానికురళి సంభ్రమమెసగన్
జ్జని మగుడుత్రోవబమదం
బున మెలగెడు నమ్మఖాశ్వము గనుపట్టెన్

అయ్యవసరంబునా

౧౭౪ సామాహోదవిహారిదియ్యెపని య్యెభాస్వత్తుండు శాతుంతమా
రామక్షోణిశమహాగ నేతములనాత్రరదింపోనాకాశవీ
థీమధ్యంబున పారతాశునాకు సందిష్టప్రవింమ్యోత్పెలైది
ప్తిమాసాంశములంత కంత తనుగాంపంబయ్యె పెంజీకటిన్

౧౭౫ సరసిజబాంధవుడిగతి

169

చరమాంబుధి వీచితావళి వడిత్తైన్
తురగంబు గానుచుబురమున
కరుదెంచె సుబుద్ధి వేడ్కనాసమయమున్
౧౭౬ కురువిందమయకుడ్యకుట్టిమంబులవాంత
పవడంపుజావగంభములవాంత
ధళధళమెరుగుదంతపుకవాటములవాంత
కనకసోపానమార్గములవాంత
తోరంపుముత్యాలసరులుమొగ్గలవాంత
జిగిమించుసాలభంజికలవాంత
మృదులాంబరంబులమేలుతల్పులవాంత
సతతేనిధూపవాసనలవాంత
౧౭౭ మహిమబెంపొందునాస్థానమంటపంబు
నందుమూర్ధాభిషిక్తులుసందడింప
బభ్రువాహనుండధికసౌభాగ్యమహిమ
గతులకెనరాత్రిపేరోలగమునసుండి
౧౭౮ క్రమముననాప్తరక్షకులుగ్రందుకొనంగరదీపికాసహ
స్రములువెలుంగచిత్రపదుచామరవీచుపకీలినతించరణోళి
తములకునుత్తమాశ్వములగన్గొనుచుండెడిమోసుబుద్ధిభూ
రమణునిగాంచియుత్తరకృత్యముగానుకపట్టిమ్రొక్కినన్
౧౭౯ అప్పిభుడుదానిరేఖకాంచెన్నదమంది
కదియతెప్పించిచూచిమొగంబునిమిరి
ఫాలసంస్థితకలధౌతపత్రలిఖిత

170

మారుతశరశబ్దబంధంబు వదువుకొని యె

౧౮౦ దుర్జయరాజమండల విధుత్వదమూర్తి యయి క్షీరకతూ

ర్ణ్యజితమైన యీవాయువతం సముద్రి వ్యురనంగ రక్షగా

నర్జునుండే గుదంబె నిటలాక్షునిగ ల్చినశౌండు విక్రమో

పార్జనలీలబట్టుడు రయంబున శూరులు భ్రాంతిగల్గనన్

క్రనిపతంబి

౧౮౧ భూపకుమారుడిట్లను సుబుద్ధిగ నుండగ నిసాదరంబునన్

మాపితతండ్రి ధర్మజుడు మానుష విక్రము డశ్వమేధవి

ద్యాపరతంత్రు త్రైనుడువగానిటు వచ్చిన దేహ యంబునా

నాపురవాటికావిహారణంబున వుజ్జనతండు తోడుగన్

౧౮౨ శివుతూనె క్షత్రియ వ్యాముండెడరి మెచ్చింపన్ బ్రతాపించవా

సవునధానసనమెత్రైవేలువులు మెచ్చుంగాలకె యాండిదా

నవులంగిటనాగింటె నప్పి త్రిజగన్నాస్యుండు చిత్రాంగదా

ధవుడిప్పోటికినే గుదెంచ నతు మద్భాగ్యంబు సామాన్యమే

౧౮౩ త్రావున మనమెదురుకొనం

గావలయు సమస్తానిక ప్రాతము తో

నే వింటు తుదగు యత్నము

గావింపుము వె సబ్రభాతకాలంబునకున్

౧౮౪ అనుచు సేనాని వేడ్క లొప్పియు వారభంగి

జనపతులనెల్ల నిజనివాసములకనిచి

సవనహయము సామానులపశంబు చేసి

యుంతిపురమున కరిగె భూకాంతు డపుడు

౧౮౫ అంత ప్రభాతసమయంబగుటయు సత్కుమారవరుండు సముచిత ప్రతా

171

Jaim Bha

Section 16

౧౬

రంబునవేళ్ళనితాలవృంతకరణీయ్యంబులుసవర్ణంబునునివృత్తిత్రయి వివిధమణి
భూషణాంబరమాల్యానులేపనంబులనలంకృతుండై నిఖిలసామంతమాత్రి భూ
౧ల॥ రాజోచితానేకవాహనజనంబులు పరివేష్టింపహయారోహణంబునే -
యునె తంగంబు ౩ జనంబులంతంత ముందఱ (గ)ందుకొను సందడించెలంగంజడి
యునుచు వాలెంతారంబులుబాయపుణ్యాంగనానివహంబులుపల్లలా
౧ల॥ జలాక్షతదూర్వాంకుర(ప్ర)సూనంబులంగేరరింపుడు వందివైతాళికవా
గస్తుతిరవంబులును(ప్ర)చండభేరీమృదంగశంఖబిరుదకాహళరావం
బులునపరిమితచతురంగవాహినీనివహాకోలాహలంబులునెక్కుత్తు
~~ర~~ండదశదిగంతంబులగడలుకొనబలహువిధ్ధాపాయసపురస్సరంబుగా
పురంబు నిర్గమించునప్పుడు

౧ల॥ తత్రైంబువారిపుభూధరము తెండనితాని
సావర్ణవితతి సంఖ్యలేదు
లక్ష్మింబువులయుక్తులముత్తెమ్మనితాని
గంధసారమునకుగణనలేదు
దత్తింబుగంధమాధనదెండనితాని
ఘనసారపాళికిగడమలేదు
చర్మంబకోవరణాకరులముత్తెమ్మనితాని
వివిధరత్నములకువెలితిలేదు
౧ల॥ నాగదనవిటుగల్గునానావిశేష
వస్తువులతోడనధ్వరాశ్వంబుగనుచు
పశుపాలాంబుతిగ్గివివ్పుచ్ఛుగాంచి
బభ్రువాహనుడంతంత వినుతిచేసి

౧౫॥ ఇప్పుడు పాత్రకాంజలి(బి)యంబునఁ జేయుచు దేవ నిన్నెత్తె
తప్పునఁ జేరనీరా యను దండ్రికి నేఁ బ్రాకృతపాదు బిడ్డఁడై
యొప్పు మిఁ జేసెనే నియు ననూన కృపారతి నన్నుఁ జూచి యీ
తప్పు సహింపుమంచు వసుధాస్థలి జాఁగిలి మ్రొక్కి (గ) వ్రాలఁగన్

౧౬॥ మ్రొక్కిన నాదరింపక నరుండును వియున్నది శాపవాక్యముల్
ద్రొక్కిన నాగ్రహంబు దుపవేతకుమారుని దన్ని దన్నినన్
గ్రక్కున మొందకాఁ తడవికారత నిల్చిన రాజులందరున్
గ్రక్కున నాప్తవాక్యములు గానఁ పుత్తెన రింద్రసూతికిన్

౧౭॥ తన యయునిగ్రహ పజూడుమని యొసాత్యకి యంత
కలుషింప జనదనె గర్వగుణుడు
హంసకేతనుం డిది యవగార్యమనె వృ
షేలధ్వజుండు మన్నింపుమనియె
వనవేని పనియని పలికె ప్రద్యుమ్నుండు
కృతవర్మ దగదపకీర్తి యనియె
ననుసాల్వుఁ డనియె భావ్యంబు గాదని యవ్వ
నాళ్వుండే చందము నవ్వమనియె

౧౮॥ మరియు దక్కిన రాజులందరును వేన
వేల భంగుల నలరితి విన్నవింప
నాదరింపక మదిఁ గోపమంతకంత
కతరబాధుఁ డుబ. భ్యావాహానుని జూచి

౧౭౮ రముంగలవారుతెంచి హయముంగని పట్టి పిలుందవచ్చునే
సంగనిప్రాణార్థితకదనంబున కేఱ్జెరవైతి వేఁరిహా
వంగతమాంపబెంకు మునువైళ్ళునకుంగనబోంలునిన్నుబి
త్రాంగద యన్నబెక్కి పదియూంన్నుపనుదుబల్కుతంత్రితాం

౧౭౯ నిజనమనేవున్నగాంరంతలేదుసభలోనంబున్యాబారిత్రిమ
జ్జినని కె తప్పునాంతి తవిక్ర్యతికి సైరింపగానేరనా
వినయంబింతకు వచ్చుబాంలుపలుకుట్ వెయ్యాలనేస్త్రత్రియుర్జున్
ధనసైళ్ళుంతనెచూడుమంబుమగుతేక్ సంగ్రామసంరంభమిస్త్రా

౧౮౦ ఇపుడుసుబుద్ధిసైన్యములనన్నియుసన్నకమైగంబుగానమ
ర్జునపురికిగానుతల మగుడత్రిప్పి జయావహార్ఘ్యల్లరేన్యాదం
గపటహావాద్యములదిరిభకన్వపుతికుటికాంతరంబులన్
దుపవాతిబాంయదత్ర్తుహారమోత్తమైకైతగప్పించుచున్

౧౮౧ కల్పితధ్వజఘంటికాహూలప్పసముదీర్ణ
హేంమశతాంగంబులేడుకోట్లు
లోకయుబున్దముమదప్రాదనిరాఘాంపు
సన్నాహాములు భద్రసామజములు
చటులఘాటీసముద్ధతమనోజవనిర్
శోంభవాహంబులబున్దయుగంబు
మూంఁడబున్దములుసముద్భూతజ్జాటోప
విజయధారేయులువీరభటులు

౧౮౨ గండుకొనసైన్యనాయకాగ్రణిఘటించె

గాలువత్రసమాన్యతిగాగపెండ్ర
త్రేతుకులనాశకరధూమకేతువనగ
నావాళభయంతరంబైన మోహారంబు
౧౯౯ శ్రీనుపవుబంధురత్రము పోషకకృత్యముఁ మయూరవా
హానపతిఘోంఘతంబు వివిధాయుధగర్భితముఁ విచిత్రకే
తనరుచిరంబులైన యురదంబు ముదంబున నెక్కి బభ్రువా
హానుడుదయాద్రి భాగమున నాయితమ్మైనిలచెఁ జలంబునన్
౨౦౦ శ్రీశతిఁ నరనాథసూతికల్పితజనాభ్రరంభుత్రైనిల్పనా
శరస్ఫాళబలంబులాండురులవిక్షేపంబుల్పారగా
వీరావేశభరంబునన్ జెనగవిధ్వంసించి పాత్రకల్పిమాం
ఘోరాసులదలపత్తుబందమున నాపుతమింతతోనంతటన్
౨౦౧ చతురంగంబులు నిట్లుమెండుకొని చారాంతోగ్రరేఖాసము
ద్ధతసంధావిధులన్ బరస్పరజయోత్సాహంబులుప్పొంగన
ద్భుతవృత్తిన్ దెగిపోరమచ్చులితవేదోమాంసమస్తిష్కమా
నాశతకేస్రంబగుచుండె ఖండనమరుంతేభూత శస్త్రావలిన్
౨౦౨ యీలీలదురమొనపఁగ
వాలినదర్పమున బభ్రువాహానధరణీ
పాలుండుతేరుగదియఁ
జూలించి సురేంద్రతనయుతోని ట్లనియెన్
౨౦౩ తనయుడగాననీచరణతావరసంబులుభక్తిగొల్చువే
ట్కనరుగుదెంచినన్ గడవగానటులాండితివాడుటెల్లమ

త్సునిశితబాణవిత్రముముచూచుతలంపనగాదెతీర్చుని
మనితమిప్పుడందుకెనుమాఘనతామ్రుఖుమంచుబల్కిన్
౧౦౪ అనుసాల్వుండపుడక్కుమారునెదిరింబాణవర్షవత్తుంఖమం
డనుత్త్రఘోరసవారంబతంబులునిగుడ్పన్వానిఁజెత్రింపకా
తనిమాదన్ సమకెల్పెనూరుశుతపత్రంబుల్ నిశాతాస్త్రముల్
కనుకన్వాడవిద్యుంపత్తోడనపయిన్ గలాలెప్పబాణౌఘముల్
౧౦౫ యాచందంబులపటునా
రాచపరంపరలదెరుగురత్నంబులచె
బూచినమోదుగలనగురి
త్రాస్త్రచెసిరిదురవుత్రిజగదాభీలముగన్
౧౦౬ అపుడుబభ్రువాహనుడనుసాల్వతేరియు
గ్రువులసూతుశిడముగామ్రుతంబు
దునిమివైచెనాలుగున్నదునేదునె
న్నదియుద్దామరవములనదలుమిగిలి
౧౦౭ అనుసాల్వుండును నప్పుడాత్మనశతాంగారూఢుడైనిల్చితో
డనసజ్జీకృతబాణపుత్రైబటులతాండవ్రేణులన్ బభ్రువా
హనుదూలించినతాడంతయును రోషావేశతన్ జేర్చిత్రి
కనిశస్త్రాంతినాతనిన్ విరథునిగావించిపల్లాచిననన్
౧౦౮ కదతెలంగాని ధరక
త్తదలంగననుసాల్వుడెదురుగానడువనవ

176

ప్రదరములు బభ్రువాహను
డెదనించి నప్రాణనాథ డెత్తి నమూర్ఛఁగ
౨౦౯ ప్రద్యుమ్నుండనుసాల్వుపాయునకు సుగుంత శ్చుత్రై వేంపు పుం
ఖ దుర్వాతాళుక పంజాత్తె యనపు తల్కఁ బభ్రువాహుండు వి
ష్ప్రెక్షప్రాధినెడ్పిఁయత్తసువు ముందు నేబాణావర్షంబునఁ
సద్యుమ్మగ్రముగాననంగుడనుటల్ సాల్వభావితార్ధనంబిగఁ
౨౧౦ గురుదర్పాఁధృతినిల్లనె మ్ములనుగలార్నె యగాశార్యవి
స్ఫురణాపాంతరణాంబుతు ష్టుపడియయెచ్చనెందుబందంబునఁ
శరసంవేదితదేవాదత్తనిలెవిష్వక్సేనసూనుండు సగ~~రతవేంచి~~
గరతవేంగుబితస్ఫుత్పాపుల్మురబికింతత్తఁశ్ఛభాముఁడతఁ
౨౧౧ హారిసూనునిర్విధంబున
దిరుగుడువడనెసి పరియు దీవ్రశరములఁ
నరునిరెతురంగసేనల
నురణాంబునబభ్రువాహానుడుసమయించెఁ
౨౧౨ తనూజునిప్రద్యుమ్నుడునె
మ్మనమునదరిపొందివిక్రమంబునదనుసెం
బినయుఘ్లబభ్రువాహాను
తనువస్త్రపయంబుచేసి తద్బరియుమలు తఁ
౨౧౩ తత్సేనానివహంబుసుక్షతబమోతాసవాంబునఁ పూతనా
జితూన్నుండుకెరోరసాయకములఁ జండాడనాపుంఖవి

ధ్వాంతస్థదోగ్రతబంధకంతబలనిష్ఠ్రాతాస్త్రధారామిళ్ళ
మ్ముత్పాతదర్శమదుర్దర్శనంబగుచుగాన్పించె రణాంగణంబెంతయున్

౧౧౪ వడిజిత్రుదిరిగ త్రెయ్యగ్గడు మదావళములు
తోనరూపరినయోద్ధోరణాలును
పలాయనాములత్రిందబడినరావహుత్తులు
ఘూలివిజ్జునదస్తానునెడువారులు
మురువుదప్పినరథంబుసమీపంబున
జిక్కైనరథితాశ్వసారథులును
పాలిశినవీరయోధులచంతదుపుర్లైన
చత్రాసిధనురాదిసాధనములు

౧౧౫ జింపులైనమైపరువులుజిద్రులైన
సీసకంబులునవిర్యైనబిందములును
దుంపులైనదామరములు దునుకలైన
తొడవులునుగ్గిసమరమహోగ్రమయ్యె

౧౧౬ అప్పుడుచతురంగంబుల
కుప్పలు కులగిరులవితతి కెంపుపరుపగా
నుప్పొంగిఘనసంబున
గప్పరపడి భూతములు జిఘాంసాపేక్షన్

౧౧౭ అలమిగజాశ్వమర్త్యతనులాపాదశిరంకములందముల్లోత్తి
త్తూలిచిపుష్టారుజానుజఘనోదరపార్శ్వభుజాంతరంబులన్
గలపలలాదులందనిసికర్పరముల్ బళితంపుగోరలన్

చెళపె శనెక్కిలాశ మెదడు బీల్చి ర యంబునెక్కి యాడుచున్

౧౮ స్రు కశ బరములుమింటికెక్కి కందుక
(త్రి) తనత్రెంచుతాకినయొకత్తె
దంతిదంతంబులాంతముగ (ద్రి) ప్పుచునాడు
చాపదంబులనుపికాంచెమొకతె
యజినంబుచెరఁగుగానభియింపుచుగది
పాంతరమ్మెయొక్క (ప్రే) తనిల్చి
భుజమునగూంబరంబు ధరించుకొనిసొలు
దరిచేసి యేగుచుభేతాళుడొకఁడు

౧౯ భూతములు కరతాళములు ఘటించ
చి(త్ర)గతినోంతుచెరియుయ ఝంపృతులుగ
గానధ్వనంబులఖిలదిక్కులు జెరింప
తాండవంబాడు రణాభ్ర రవుండుపొంగసి

౨౦ అరిగని బభ్రువాహుఁడు తబ యాంతికినత్తముగా వడిన్ రథం
బుదరమి నిష్ఠురాంబకసము త్కరముల్ నిగుడింప గూంటిలో
నెదిరినగుబ్బిచందమున నుండి యునప్పులు పావిదబ్రిన వి
స్పదలగనాంబ్రుతిల విశిఖావళినాంతనినెంచె (గ) ప్పరన్

౨౧ నెంచుచు చెంతగాన పడనూల్లాని కృష్ణతనూజుండెక్కగా
దుంచరదంబు లిర్వది యదుప్రవరుండు న బభ్రువాహుడో
రంచితవి(త్రె)మంబుగాని యాడుచు చానరథంబు వేంచుచో
నెంచనశక్యమయ్యెన తడెక్కన త్యుంబన తేరుతోరికెన్

౧౧ యీసరవింబరస్ఫురజ్జయేచ్ఛలవెంతయు దివ్యబాణావి
న్యాసపటుప్రహారతరణాంబులు జిత్రగదాపరశ్వధ
ప్రాసకృపాణనాక్షేపములబట్టిపెనంగిరి బాహుశౌర్యము
ల్లాసనభూన్నవత్సునవదత్తశేపక్షాత్రవేతయిద్దరున్

౧౨ క్రోధాగ్నిజ్వలితశిఖా
యాధంబులువెలికినెగయు మున్ను తరణిన
యోధ్యాధవరుల తనువులవని
రూఢక్షతశస్త్రనిర్ఝరులుగనుపట్టెన్

౧౩ నిండినమూర్ఛలఁదృళ్లుతమో
దండనపత్యాటి భూషితసరోధరులై
యుండునెడ బబ్రువాహుడు
గాండీవగుణారావమోదకరమతిదలిరన్

౧౪ ఇట్లు దలిర్చెంది బబ్రువాహనుడు పాండు
తనయుగదియంగ నరదంబు దరము గోనుచు
వచ్చునప్పుడు రాఘవేశ్వరుడు కుశుండు
గయమునరింపఁదెదిసినట్లు వెలుగనిన

౧౫ వినివినయంబున నిట్లని
జనమేజయనృపతి బల్కె జైమినితోనం
దనపుత్రుల తులకునితోనే
ఇట్లని చేసె సురావహ బందుల్ఱతని యుడుగన్

౧౬ తరుణాపూరితనేత్రదారుణావారత్నా నిర్ఝరత్నాత్రబం
ధురసాలదృప్తపుత్రునిదక్షిత శక్తిస్త్రీ రామావిభూ

వరబాణత్రనిరంతరోత్సవరణాద్భుతరామాసమ
త్సరసన్నాహానగాత్రవిశ్వజగదేకఖత్రభాగ్యోదయా
స్థితిసుతమాసరగండా
ప్రతివీరపురోపకంతబహువిధఖురళీ
గతిచతురతురగరింఖో
ద్ధతధూళీపాళిమసృణితరవిపర్యంతా
రాజవంశాగ్రణిరాజరాజమాతామణీ — — — పృథ్వీ
శ్రీజిలక్ష్మీకటోద్యద్విలాసశ్రియా
విజనాధారపృథ్వీవరాహాంకభృత్
త్రైజయంత్యంశుతేజోద్భూతిస్ఫూర్తితాత్మాంశుతా
ఇది శ్రీమదభారతీతీర్థశ్రీచరణారుణారవిందగంధయామా గద్య
శ్రీపుత్రవినయవిద్యాసముద్ర పినవీరభద్రప్రణీతంబైన జైమి
నిభారతంబునం దశ్వమేధపర్వంబునందు సమాశ్వాసము॥
పంగశమవాశ్రిశ్రిశ్రిశ్రిశ్రింజేయునా ॥=॥=॥

Jain Bha

Section 17

శ్రీ

శుభమస్తు అవిఘ్నమస్తు

శ్రీశారదాంబాయైనమః

౧ శ్రీరామాయణభారత

చారుతరకథా(సుధా)ప్రసన్నమనఃపంక్తిరుచా

తేరువా యసమానజయ

శ్రీరుచిరనవేశనారశింగమవిశా

అవధరింపుమజ్జైమినిమునీంద్రుండుజనమేజయనరేంద్రునకిట్లనియె

౨ భూనాధకులవిభూపా

ఖ్యానంబ ఘుపవనలవివాసము(శ్రీ)యా

ధానంబా శ్రీతభక్తని

ధానంబదివినుముసాంపధాంనతమెరయన్

౩ తండ్రిపంపునచతుర్దశవత్సరంబులు

రాముడరణ్యమార్గములదపము

తావించితదనంతరంబునరావణాకుంభ

కనాఁది కుటిలరాక్షసుల దునిమి
చటులాస్త్రముఖమున జానకి చేపట్టి
యనుజన్ముఁడు విభీషణార్కతనయ
జాంబవత్ప్రముఖ ప్లవగవీరులు గొల్వ
రా నయోధ్యానగరంబు సొచ్చి
౪ పౌరజను లెదురుకేఁగ పుష్పకము డిగ్గి
యావసిష్ఠునకు దీర్ఘసాష్టాంగ మెరఁగి
తల్లులకెల్ల మ్రొక్కి తనకు వందనము సల్పు
భరతశత్రుఘ్నుల భుజాంతరమున జేర్చెఁ
౫ అంతట రఘురాముండును
సుమంతుఁడు మొదలైన ముఖ్యమంత్రివరుల
శ్వాంతప్రతిని నాయా
యంతరములఁ గారవించు నా సమయమునన్
౬ పెనిమిటి వియోగమునఁ గుందు
దనయుండడవికేగుటె తలఁచి కౌసల్యా
జనయిత్రి రామభద్రుని
దన యురమునఁ జేర్చి గద్గదస్వర యగుచున్
౭ అన్నా రాఘవ నన్నుగన్ననివశిష్ఠాదుల్ భరతున్నుండ
జెన్నొందన్నరుడ ప్రమేయబలుడద్దిక్కుం దనన్ విశ్వసిం
పకాన్నాలోని పుడద్భుతాళ్య గలనన్ మదిం బనీవచ్చుటల్
కన్నారంగను గాంచిగానని జముల్ గాగంటి తద్భాగ్యముల్
౮ అని యనంబకు మరి యు సాష్టాంగ మెరఁగి

రామచంద్రుండు బంధువర్గంబు ననుజ
వర్గము ను గాల్పన పురేంద్రు వైభవమున
బాలన మొనర్చె సనాకేత పట్టణంబు
౭ పాదపంబులు పుష్ప ఫలసమృద్ధి వహించె
నఖిలధేనువులు జన్నవశి బిదికె
జగతి వధూటికా జనపతి ద్యానవై
గ తమవ్యాపె తు తస్వరభయంబు
తనర్వరి పుత్రశోకము తల్లిదండ్రులు
పాలతులవైధ ములితులంగ
ప్రాణిజాతము నిరామయస్థితి చెప్పె
నెలమూడు వానలు నిబిగురిశె
౧౦ తేనె తొలకవ బండె ధాత్రీతలంబు
పాదవిధారణాపేక్షకు పుష్పెడయ్యె
నన్నివంక లదుబ్బి నద్రుమణిశిరపారు
రామచంద్రుండు పాలింపరాజ్యమునను
౧౧ తమ్ములు ముప్పురుదనుని
త్ప్రమ్మును భజింపగుణాలయుతంబగు వరత
తృమ్మ గతిరాఘవుడును
లక్ష్మిన జగమేలె జలధులవధులుగాఁగన్
౧౨ ప్రతిభన్ తొమ్మిదివేల శరత్తులను తింపన్ ధాత్రి పాలించె ము
న్పుతుడన్ జక్రధనంబు జాలమితి నాపుత్ర స్వలోకేశ్వరియున్
స్పృతి యూరపిరాంబి పిత్వాణా ముత్రిగనవేష్టి రామభద్రుండు సం

తతమున్ సంతతి గోరి డెందమున సంతాపంబునన్ బొందగన్

౧౩ జనక తనూభవకంతన్

గనుపట్టెన్ ప్రథమగర్భగౌరవమెలమిన్

జననీ ప్రవాసలగ్నం

బున శ్రవణాఖ్య తుర్యపాదమున జరవేళన్

౧౪ నాలుగుమాసములరుగగ

దాలక్ష్మణు బాంతసేత తదయకరంగా

కాలమున విడువ తలగని

యాలన్ వాల్మీకి గుండె యుత తాలనగన్

౧౫ శ్రీకుశ సోదరయమున రాముడు

తిరముగ సంధ్యావిధులు ద్విజ్ఞన పిదపన్

గురుడైన వసిష్ఠునితో

జరమని శావేశగన్న స్వప్నముజెప్పెన్

౧౬ విని యమ్ముని రామునితో

ననుసీతా గర్భరత్న నాధము గావిం

పనగు బుంసవన క్రియ

లనుజనకుని బిలువబనుపు లక్ష్మణు బాతన్

౧౭ యేనవమాసంబు నునిది

జానకికిని శుక్లపక్ష సప్తమి ముఖ్యం

బైన తిథిం నాడు చేయం

గానగు వర్ణములగ్నశుద్ధి గలదిరుభ రకన్

౧౮ శ్రీనుతునమ్మునివర్యుడానతిచ్చినయట్ల
మిథిలేశుబిలువఁ బో॥ మిత్రుబనుప
వాస్తుకర్తృతులచే వాసుదేవుఁ వాసిఁ
వినుతచిత్రగవ్యాతివిస్తృతంబు
గనకసోపానశృంగారతోరణంబులముగా
పట్టణప్రమణిమంటపముఘటించి
సుముహూర్తమునవసిష్ఠుడురాఘవుని
చేతనందుంచిపుణ్యాహమ్మెనపిదప

౧౯ నాంద్యాతిలలసుదరుపోవపారించి
వెలదిధర్మిల్లమునసూత్రవేష్టనంబ
మున్జీసంధానయజ్ఞాంగమాదితాయి
గళమునగళమునసారగమాత్రముగనునిచి

౨౦ శ్రీకాంతాశర్ముల్లరేమురజగంభీరధ్వనుల్ దిక్కుల్లన్
మోరంబ్రాబలగ నరఘుద్వహుడుసాంఘ్రమ్లేచ్ఛికిఁ దాయసాం
వారంబుల్ కలధౌతపాత్రముల బర్యాప్తంబుగావించి నా
నారత్నాళ్ళగజాగ్రవారములుదానంబిచ్చె మోదంబునన్

౨౧ జనకుడవ్వేళసుతమవాత్సవము జూచి
యలరితనచేతపరిపాల్యమగుసమస్త
రాజ్యమునదాశరథికినర్పణముచేసి
చనియెవనవాసికసవానాథుల్చేరననమునతును

౨౨ తానుస్థనుర్విసర్వము
నేతాంతపవారణాముగనేలుచునెరసా

186

తాతాంఘ్రివతమి జానకి
రయితాంతంబైనవిభునకెట్లనివలికెన్
౧౩ వల్లభనామదిసమితమెవాంఛితమొక్కటిజాంస్వావితలిన్
డొల్లిటియుద్దతాపసవధూతులతోనెనెకగుంతకాలము
త్పల్లవనేవిహారరములఁబెద్దలుబుట్టెదనన్నరాఘవుం
డుల్లమురుల్లసంగలగనుప్పనిగారితెప్డతకోరినన్
౧౪ వరుసతానలపడునాల్గువత్సరములు
దిరిగియునుభూమిసుతకోరికదీరకుండి
తొలుతదనకన్నడుస్వప్నదోషలతకు
నెలతగారితెఫలముగానిక్షేయించె
౧౫ తానిమ్మునిస్త్రీవశ్యము
గానంపదగానికేపుకరులుమునుమన
ఙ్యానుకులేశుడులోనికి
జానకివీత్యాలిపితన్నిశామధ్యమునన్
౧౬ వారులవృత్తాంతంబు
వారలబెచిత్రగింపుసమయంబునదు
వ్వారికడువప్పినిరపు
వీరడుపిలుపింపవ్వపినమితుల్తైనన్
౧౭ యినకులుడుగూఢచారుల
గనుగాని యాప్రాద్యమత్సతాళంబునవర్షన్
జనుడెంట్లినారలేమి
వినబడియనెపురములోనివింతలుమీరున్

౨౮ దూతలుసత్యముజెప్పుడు
నాతోంబుష్టిగులనైన నన్నైనధరి
త్రీతనయవేరుక
రీతిగనాడరుగధాంపురిజెనులనిన్
౨౯ శ్రీరామునీపునాష్ట
త్రారకమంత్రాధిదేవతపునధిం
చేరుకొనివారుదురితవి
దూరులనిననిష్టనాతుదురపురిజనముల్
౩౦ కలుషములునిష్టదలబిన
నిలువపుభస్మము యిపాళుపనెతెవ్వలన్
మెలుగనిపాపమువినబడె
నలికెదమదివిన్నవింపనశుభంబగుటన్
౩౧ రజకయొకతన్నాథుడు తిరస్కృతిజేసినబుట్టినింతకే
గజనకుండాత్మజగని జగజ్జనగాంత్రమలినపాంసుక
త్రుజములుశుధిశేయు నిజవంశముమ్మైలపతంగమే కితి
ప్తిజగతమింతిలోననవాంశింపకనీవితులాంరుచివచ్చెన్
౩౨ అనితనకూంతుదూంకొనుచు నల్లునియింటికినేగవూంపజాలి
చనలవములాననయొప్పికినప్లునువండురు నిల్లుదేశినాం
ప్తినములునేడునాంకతకుదెబ్బితినేనలరాంపువుండెనె
దనుజగ్రవిళితసితదనయూంలనిగష్ణరదెబ్బయేలగన్
౩౩ అనునన్నబాంత్మతాడుదుభాషలుశ్రీ

వినికర్ణములుమూసుకొనుదురనుచు
నిమిషమాత్రంబైననిలువకవ్వడివారలు
తలవంచుకొనిపోయెతనయాగంబు
మలినాంబరాంబుకశ్మలయవాగుచ్ఛిష్ట
కుక్షింభరులయందుగుణములరయ
గలవెయ్యెననువిన్నతార్యంబుగానదే
వరకిప్పుడెరుగింపవచ్చునెనిన
౩౪ ఘంటెనెరుగడెనెరుగయవసితాంతస్థవెల్గ
డెత్తుకేలకుధైర్యంబుపట్టువరచి
చారపురుషులపనిచిత్వప్రమరాత్రి
గడపెనెసబ్రహ్మకల్పంబుగడపినట్లు
౩౫ క౹౹ శ్రీలాసర్వభరతాదిసోదరులుసేవాపేక్షరామన్నమా
పాలు గవ్యకర్ణపరితాపవ్యగ్రలాతాపవా
డోలాపగ్రధిత్వాత్మరుక్మిశునలోలాపాంగధా
రాశివ్రప్రవిక్షిప్తగంధఫలకేయూరస్యూతవిలాసికింపుమ్
౩౬ ఈన్నడునేమినేతనకుచేశ్వరుండేమిగతంబెబాష్పసం
భన్నముఖాబ్జమ్రైపునవిషాదముబొందుచునున్నవాడువి
ధ్వస్తతళులకింతదురవస్థకుదావలమయ్యెనంచుదా
రన్నపదాబ్జములగదిసియుందరుజానకివిమ్రుక్కిబెంగుచున్
౩౭ క౹౹ నీయంఘ్రిసేవసతల
శ్రీయోమూలముగనెరిగిసేవింపంగా
మాయదనిపుడేమియుదయ

శాయకమ్మె మేమి తప్పు చేసితి మనినన్
౩౮ వారలలో రఘువరుఁడను
బారులవాక్యములు చెప్పి సతి బొందె నుపే
తావనాలోకమునను
ప్పారుషుని నింద బొందు కీర్తియనుచోవే

౩౯ ఆ కని సంతాపమ్మెన లోకాపవాద
భయము తెంచంబు వృత్తింపంగ దోషాన
స్త్రీ యగు సీత విడిచెద జనని జీతి
యోగి పురుషుండు మమకారము తిగిన్నట్లు

౪౦ ఆ నిన భయసంపితస్వాంతుడగుచు భరతు
తని రోనిట్లానతీ బూతుర య్యబుధుడు
కపిలపుడి యింటి యుస్సృష్టిగల శననుచు
దారుణాప్రవినదము నేర యుమురంగి

౪౧ ఆ దాగాకలంక లో నదీవాస్తుని చొరగున్నా
వెనక బ్రహ్మలు వినుతి శాయ
జిచ్చులో జొచ్చి నిల్చిన మహాసుతఁ జూపి
యానాతి తనకోంతయైన తన
గనగలై పున్యాలోకములకుగా కన్న
సుతశోకమృతుల కెసుగతి గలదె
యనుచు వానరసేన వినుచుండ నాతడె
మనతంత్రి దశరథుడై తా నేల

౮౨ అలఘుచారిత్ర యిక్ష్వాకుకులపవిత్ర
జనకపుత్రికానతపవైజనగనకథు
చటులపత్రిహస్తగాలారాక్షసవిదార
విష్ణుతారాంతారకములకెల్లవిధిబదనిన

౮౩ యినకులునితోఁడలక్ష్మణాం
తనునపుతాలోకమాంతనాతుదూరాత్మ
దునుమకజానకివిడువఁ
జనునే యునన్నప్పుపలికె శత్రుఘ్నుండున్

౮౪ శ్రుతుయురాఘువుండుభరతాదులకిట్లనుసోదలోకపా
వనియగునిక్తాస్త్రననపవాదముబుట్టినమోపరాజ్యవైభ
ననసుజుత్రైనబుత్తత్పాన్రైనవాతులయినమదియ్యాదేవావైభ
ననుగనాయితంపగాదృణాకనాంబగుజానకిజప్పనెబకిన్

౮౫ మనువంశజాతులైమును
జనినహరిశ్చంద్రముఖ్యజగతీశులన ~~[illegible]~~
తననములుకీర్త్యలుచాతనే
మెనియాండగవెలసెడారెగురుతుగనిపుడున్

౮౬ తాంపునయశోవిహీనులు
జీవన్మృతులగుటెయిబప్పగనిందల్
రావచ్చునబోదనుపులె
వేరివిడుతురుతెంలిభూమిభుజులన్నగుచున్

౮౭ మంగళచరిత్రయగుసా
తాంగననపవాదభీతుడగునారకుదప్పి

జైమినిభారతము॥ అ॥ ౯

191

Jaim Bha

Section 18

జంపగబడె నతదుష్కృతు

జంగమొదవ్రాతరుబుసమూత్రినభంగిన్

౬౮ శ్రీనరాముని తెగువగన్గొనిభయమున

భరతశత్రుఘ్నులేగిరప్పుటికి దలకి

యున్న దుఃఖార్తులేగను తగుతుదెలిసి

యుండెనావేళ సౌమిత్రియొక్కరుండు

౬౯ ఆరాముడపుడు లక్ష్మణు

చేరబిలిచి విడిచిరమ్ము సీతను గంగా

తీరమున విడువవె నని

ధారంద నశిరము దునుముతమ్ముడవేగన్

జానకి కానల బనుపం

౭౦ గానగుబాతకము నే తుగాదది తనవపు

గానివనమున్న దూరము

గానిమ్మా ఫల్గులు నిగుడ్డి గపునోన్ను ఖత్రై

౭౧ శ్రీన్నకుమ్మొత్రిరథారూఢుడై తోవ

తరుమగా డున్నీ మిత్రములుగనుము

లైదెవామందిరద్వారస్థాశితాం

గముడిగ్గి నీతపాదములకెరగి

తలవంచుకొనిభర్తృతనసేకోరికె

చెల్లించెగద విప్రోయుదలయి

Jain

ననిననీరాత్రి తన్నలవ్రాంకవేదిన
జనవిభ్రునిన్నడ్డ్ మూతనపెనసురు
౫౨ నలరిరామునివర్ణశపాండురలుమునీంద్ర
కన్యలకునవర్ణమగు రత్నఖచితభూష
ణాంబరసుగంధములు సువేత్రైనవివిధ
భక్ష్యములునొస్ఁగిరురదంబుప్రేనములర
౫౩ శ్రీ సీతాంగనయుత్తలంగదిసినాశ్వాంగంబుగాఁమొక్కియు
క్కాసల్యంగనినాదుకైత్యైనరపంగాకుసుమంతంపెసుమి
త్రా సూనుంబయనంబుచేసి దివిష్ఠగంగావసన్నానితాం
తాసంధ్యేవాపాము జూడ జూయదబ్రమోదంబారఖారంపినన్
౫౪ శ్రీ నవినకోసలాధిపవరాత్మజ జానకి జూచి యెల్లగా
సంకశు
జనయుదవశ్యతంత్రుకవిశంకతహైరకాననం
బునుతంబ్రవన్యఖాంబురుహాపుష్కరదనస్ఫురముఁ. మునీమసం ౫౨
బునుగడునీరసంబునయిమెల్పరబోవుటగాదునావుతన్
౫౫ వనవాసియతంటతమ
దగనుండునునగుదాశరథి నిరంతరము మునె
వ్వనవమునసుండగరానే
చూనెయిరుశుభమువెందు మాతరునాగలనాతన్
౫౬ శ్రీ నవ్రుడిరమావునమునందియమదక్కి ౫౨
యునవపావజాత యుత్తలకర్థిమొక్కి
పెనబిపయ్యదవిశ్రోజిగియజక్కి

193

వారితహయయుతమ్మైనయరదమెక్కి
౫౭ ధనుసమయమునసుమిత్రా
తనయుఁడుసంజాతగద్గదస్వనసూ
తునిజూచిపలికెవేగం
బునదోలుమువారులరదముపోవలెననినన్.

౫౮ ఆతండ్రిపనుపునాతునశ్వహృదయంబాముహూర్తమాత్రంబువి
జ్ఞాతంబాశుగతిన్సమగ్రబలజవస్త్రోణములంబోవవ
జ్ఞాతుల్మారగుడానిభావిదురవస్థల్గానకేతెంపుకేనిసి
త్రాతస్వీభరియింపజాలమనివంతల్జెందలప్రోద్ధతుల్

౫౯ వినవానెప్పుఁజూడునీవనుచుసూతు
డలమివలకేలగంధంబులప్పళించి
సమతసముజూపినెరయుపగ్గములువదలి
సైంధవంబులదేయనిచబుకువేయ

౬౦ స్యందనమప్పుడప్పురనిషద్బులులీలనతిక్రమించుచూ
ముందఱనడ్డగించుమృగముల్గలరుంబడజంబుకంబులా
క్రందనమాత్తిఁజేసెనవిగన్గొనుచున్దనదక్షిణాంబక
స్పందనమాటయున్బెగడిజానకిలక్ష్మణుజూచియిట్లనున్

౬౧ చెప్పఁగదన్నిమిత్తములపేతములయ్యెడునాదుమనంబుచే
వెచ్చికలంచినల్లడురపెల్లెడుదైన్యములంసూచనలప్పుగా
గొప్పినశారదబుధురున్ననుకోసలరాజతనూజనెయ్యపుం
బల్పితిరాముభద్రుననుపయిపైవెరుగాకజీవముల్

౬౨ దండకావనజనస్థానమం దెవ్వాడు
ఖరదూషణాదిరాక్షసుల దునిమె
నలయించు మెనిఁ బోలవనవ్వాఁడు పోలవిత
తరమిమారీచుమస్తకము ద్రుంచె
నగములు బరపించి నదవగాధజలరాశి
గట్టించె నెవ్వాఁడు కపులచేత
తలనరావణకుంభకర్ణాదుల వధించి
కాచె నెవ్వాఁడు లోకత్రయంబు

౬౩ నట్టి శ్రీషణ్ణాత్మైర నిరాకృతుండు
రామభద్రుండు శరణాగతరక్షకుండు
ప్రజలు మెగడ నాభద్రతారకము గాన
మోదమున సుఖలీల బాలింపుచుండు గాత

౬౪ శ్రీనుతుఁ జానకి సుంత దవ్వారికి యాం ఙ్నదశ శిక్షింపఁగా
గని యర్క సప్తశతప్రదావాముఖి స్తోత్ర త్రైరభూజాతపు
ష్పనదామోదము గంధి శంబరధర తాప్యం జేసి రధిలోకపా
వనభాగి రధి జత్ర పత్ర జమరుద్వ్యాలపి చోధరిన్

౬౫ కనిమొక్కి ప్రకుశతిలకా
ధ్వనమెఱు ప్రియ కమోదు ఱంచైన ధరిన్
జనకతనూజ సుమిత్రా
తనయుడు మునుగారధాంపత రణంబు చేసెన్

౬౬ కువలయమనోజ్ఞయు నస
త్రవిస్సేవితయును సుధా(ప్ర)కారమున్నరా
ఘువుతీతిగ జెలురుజావ్వాపి
నవనిజగనిధన్యాత్మనని కొనియాడెన్

౬౭ యిరువుర నపుడు సనాతన
ధరిసవరితిదాంథినాజ్ఞదప్పజలాభ్యం
తరముల గుల్లెంతిడిరుబరాం
బరములు ధరియించి పినమాగెష్ణుఘుల్లై

౬౮ కంతీరనవమఘ వివరా
కుంతకచోరాతిరావఘూనితనిహాతో
త్రంతే భగమున మహాదుప
కంతమున్దెవిహాదరిసి కళవళపడుచున్

౬౯ సంకటదంశవంశకటురుపుంత్రతులున్ నిభిరీసఖుల్లినా
ఝుంత్రతులున్ ప్రచండమదసింధురభింత్రతులున్ మృగద్విష
ద్వాంత్రతులున్ గడుశ్రితపదంబులు (ప్ర)స్లులు కాయవేతా
తంకనివేశదీనలపితంబున లక్ష్మీతూడని శ్లేనన్

౭౦ (ప్రా)శనవరసారణ్యంబుగాని యోగ్య
తపోవనస్థ్సోశిగానరాదు
వితెరచో(ర) ఖిరకంపకుడు గ్గము లుగాని
కమకంది మరవాటిగానరాదు
నెగరయుదావాగ్ని (ద్రె)ంచుగపెల్లుగాని యు

ధృతవాసముధూమంబుగానరాదు
శరభగండకముఖ్యశార్దూలములగాని
హానిరాజ్యయులగానరాదు
౭౧ కతినపాషాణదుర్దర్షకాపథంబు
గానరాదయాడు మార్గంబుగానరాదు
దాశరథిబాసినత్త్రిదుస్తరపుపాపు
కముఖ్రాలితినవియాలతానవచ్చు
౭౨ అని సంతాపమునొందుచు సీతగన్నదైర్యంబెడసి సౌమిత్రి వా
పోవను ఘొర్యమున బాష్పములెదురుగ తల్లిని డులోకోపహ
దనిమిత్తంబున రాఘవుండునను కాంతారంబులోడించెరం
వ్మనియత్యంత కృపావిహీనుడగునన్నంపె. యదార్థంబుగ
౭౩ ఆ తీవ్రభాషణము విని
సీతాంతప్వంగ సౌమ్యశివ్రావై ధరి
త్రీతలము మీద బంర్యూ
పాతాపాతి బడిన పుష్పవల్లిక బోలెన్
౭౪ అపుడు సుమిత్రా తనయుడు
విపులాసు తజూచి మిగుల వెరచి నిజభుజా
గ్ర పటాంచలములవిసరుచు
సుపచారముశాయతెలివినొందకయున్నన్
౭౫ రియనపుడు రాఘవున్నసే

వానిరథముండన్నతి నేని వసుధాసుతస
త్యా(జ్యా)గాద్యైబ్రతుతుగాతన
గానలమినవమూర్తినవేరితనుగాని భీతిఁ
౨౬ యెలుగుడుడెప్పపతగనిట్లనుపదునాలు
గేండ్లురాఘవుండు నీవునన్న
రణ్యభూములందు రక్షించెనేడుతా
రథవినెట్లులాంటవిడిచదనఘ
౨౭ మరదులలోననెన్నగలమాన్యుడవావనదండకోర్విఁబ
ల్లైరగులబన్నశాలలనుతింయ్యనిపండ్లును నేర్పిఁపట్లులిఁ
మరునదానసేయుకటలక్ష్మణా యీయుదయు(వ)సిద్ధిఁ
బిరుతులుగాని భానుజవిభీషణులుంతగనీకునవాజవేల
౨౮ పోరానికర్ర్యబంధము
తోరితెయ్యెనుట్లుమెట్లు కునగాతెవుతుఁ
తారణావువేతరాఘవు
డారణ్యాక్షేణిబారనడుచునెనన్నుఁ
౨౯ విపులబావశత్రి వివిధపురారితో
దండంబునానిమిత్తంబుగాద
చలపట్టిద్రైతేయశాంబరమ్ముగమువ
స్తకము ద్యూంబెనానిమిత్తంబుగాదె
పొడూధిరులచెబంధించితపిశేన

దాటంచెనానిమిత్తంబుగాదె.

కదనరంగమున జగద్గురూపిపంక్తికం

ధరుగూల్చెనా నిమిత్తంబుగాదె

౨౦ రఘుపతిరాముడుతానె నన్నతివిలాసిన

తింబిరమ్మని నన్నుబుత్తెంచినప్డు

తెచ్చిన తివిసెవునన్ను ప్రతిజ్ఞమేరయు

పొమ్ము తమ్ముడసాకేతపురమునకును

౨౧ దీక్షితుడైన కౌశికుడు దేరగనాకువివాహవేళ నా

లక్షితకాకపక్ష సములచ్ఛ్రితము౯ నవరత్నకుండల

ప్రేక్షితము౯ సుధాకరగా బింబనిభంబు విశాలపుండరీ

కాక్షము నైన రాముని ముఖాంబుజమెన్నడు చూయుదాత్మలో౯

౨౨ ననుబాసివిరహతాపము

గాని తీగలుగాగి శిథిలమైనన నేత

వ్రనవల్లుపలాపలనను

ననుపబనిచె రాముడేమనుదు దైవంబు౯

౨౩ ఆర్తులకు తేలుమోత్తతినన పరాధ

పూర్ణగర్భిణి యుని మనమునదలంప

కడవులనుద్దేశపనురాము తనువిము విసువిము

వత్సనిర్విఘ్నముగుగాక వత్స మనిన

౨౪ కనవెపునర్వితము మతులు

వల్లభుఁడైన రాము దపవాదభయంబున నేఁ జరించినా
కల్లని జంబుకత్వమున గానకతానలద్రోహనీగతిన్
౭౦ కొంచక యాశరీరము నదుర్నిదగఁ జూచి నబ్రాహ్మణాహత్యా శి
క్షింపుని జంబుగాన నిమది నీ కడుసాహాస కమున్ వినుల విస
జించి తీనాపురాకృత విశేషములన్ వినుగంటి తావకీ
యంబు మహోజ్జ్వలా నిరర్గళాంబురుహాంబుల మాద వ్రాలి నన్
౭౧ వగలందూఱు గనే లసాధ్వి వినునేవల్మీకమాతద్రోహిన్
మిగులం బూజ్యుడన్న చేరింపునే ఫలదుండని తెల్లివినీశాస్త్రాహం
కగులన్ ముత్యుల నిర్వృతిగనె దుష్కర్మోద్భవున్ జేయు నీ
తెగువల్ జేయు దలంతురే యుని ధరిత్రీపుత్రి నూరార్చిరున్
౭౨ జననీ లేహ్యనివార్య
తి నిజా(శ్ర)మమునకు జాననిందరాడ్యనిచే
యునపుడు జాంతరంబున
కనిబితపస్వినుల నరయుండని నియమింపన్
౭౩ మునిభార్యలవ్యధూమణి
కనవరత(ప్)సవఫలసమానీతననివా
తనివేకవివ్యతకల్పనా
జినముపయిన్ వి(శ్రా)మింపఁ జేసి యమరునర్చన్
౭౪ శీతాడినవిషకంపకములు మెలుపనముల్
తనువెల్లపాదపద్మములుగాంచి
కలదులే దనుపాఠిగాఁర నూనె యొకింత

జైమినిభారతము॥ ఆ॥ ౯

201

Jain Bha

Section 19

పంచించి తలచి కృపాపి ముడిచి
తరుచుగాఁ బెక్కుద్రుమముల నొందెదె నైన
కన్నీరు దుడిచి మొగంబు గడిగి
పారలాడపెంధూళి బ్రుంగి నవలుపుత్రి
పలుచని మాత్సపల్యత్రముగట్టి
చ్యుపూటు పూటు కనుపహారములు ఘటింప
మునివతంసంబు వాల్మీకి యనుదినంబు
కథలకారణాములగ్రొద్దుగడప సతికి
నెలలు తొమ్మిది పరిపాటి నిండుటయును
౨౬ ఖివారుని దూతకపుణ్య
గ్రహములైదున వటికేంద్రగములై వెలుగఁ
వివాహతమగులగ్నమున న
వ్యవహాపుత్రికె గని యెవర కుమారద్వయమ్ము
౨౭ దిశలు ప్రసన్నములయ్యెను
ముసురుకొనె నెఱబుష్పవృష్టి మురజధ్వని పె
ల్లెసగ దివిజభానిలములా
లసె వంశ్యాప్రవర్తనాంబుజలరగను పత్తై
వతి
౨౮ పుత్రస్నైతి వని భూ
పుత్రికెన్నగించి నెరుపు గ్రుసవవిభుల్
చిత్రంబు మునికి మోదిక
శత్రుమువెరుగింప వెుఖపులంబనుచుపుయుఁ

౯౯ అప్పుకుమారులగనె నని
చెప్పిన వాల్మీకి వచ్చి సీతాసుతులన్
గప్పురపడిబాలవునం
బుప్పొంగి పురస్కృతార్ఘ్యపాద్యత్తుందగుదున్

౧౦౦ అశ్వినీష్వదర్శనసన్నిభ
వర్ణస్థలగవలగుశలవప్రవరముల్
స్వర్ణనతనుజాతకమ్మము
దీర్ఘవరాసగుశలవాఖ్యయులజేశన్

౧౦౧ నిష్కవారినివర్షముల్ వరుస పంత్రొండేగగా సంయమి
శ్రేష్ఠుండమిశి జాతకర్మమును మొంజీబంధముం జేసిపా
శ్చాత్యాగ్నీంద్ర మావిగనవిందలప వర్ణన వర్ణిత దాప్యసనా
ధిక్షిప్తక్షోణీశ చతుర్విధాన్నములు నుత్కృష్టంబుగావించినన్

౧౦౨ తలమాన్నంబును నెల్పుబప్పు ఘృతముల్ కంజంబులున్ దింతివం
తలుబాళంబులు పానవాలుఫలముల్ నానావిధవ్యంజనా
వలులున్ రాజితపాత్రలన్ మునిసతుల్ వడ్డింప వాల్మీకి బం
తులుసాగింపగ నారగించిరి మునీంద్రుల్ శత్రుఘ్నాదిపేత వాయుల్

౧౦౩ నేపున భుజించి సుఖసం
తృప్తినొలుగు మానులకు ముదంబలరించెన్
కప్పూర ఖండతాంబూ
లాపననాములు చారిత మాషితాదులవలనన్

౨౦౨

౧౦౪ వుదితారుణాసితతిరశ్చా
భ్యుదయులగు కలవుల సత్త్వపోధనుడంతన్
జదివింపనర్థిఁ దొడుత
జదివిరినానాపురాణశాస్త్రాగమముల్

౧౦౫ ధీశక్తి న స్త్రవిద్యా
కౌశలముతోనిబప్పగానేరిబర
ద్యా శరధిసుతులుబహువిధ
వ్యాపకగసంధానమోక్షణాకర్షణముల్

౧౦౬ మౌనిజకృతమైనరామాయణంబు
స్వరలయగ్రామ్యమూర్ఛనలసంపదతిశ
పాడిరాలాపములద్రిసప్తకముమెరసి
కుశుడువీణాయుతాంశంబుగానలవుండు

౧౦౭ అడవులమౌనికుమారుల
బతిజనిఫలమూలములసపర్యలు కాయన్
గొడుకులజూచిమనంబున
నడుతింపక బేడియుండె నుర్వీసుతయున్

౧౦౮ అలఘుండంతట రాఘవుండు జనులాహ్లాదంబు నంబ్రస్తుతం
ప నయోధ్యాపురమేలుచుండి మదిన ప్పౌలస్త్యసమ్యగ్రజా
తనికృష్ణంబగు బ్రహ్మహత్యబలవంతంబైన తద్దోషపం
కనిదాఘంబు తురంగమేధమని తాఁజేయఁ జాయనాలింపుచున్

౧౦౯ తలపోసి శతపతియనుభూ

తలపతి హయమేధసప్తతంతువు నిష్ఠ
జరిపి తనబ్రహ్మహత్యా
కలుషము తంపుకొని ప్రశస్తిగనడేయనుచున్
౧౧౦ అనుజహితపురోహితామాత్యరాజుల
కంబుగాఁబిలువ నాలగమున నుండి
యా వసిష్ఠవామదేవగాలవగాధి
సుతులజాబాలిపలికెనతులఘనాలి
౧౧౧ హయమేధమఖిలపావ
త్రయమని నిగమములు జెప్పగా వినవాతన్
క్రియమొదవజాయనయ్య
క్రియవిధువెరుగింపుడన వసిష్ఠుండనియెన్
౧౧౨ జననాథ బహుదుఃఖసాధ్యమీయశ్వమే
ధంబు తత్క్రతువిధానంబు వినుము
గోక్షీరతనువు కుంకుమశిరోధియు పీత
వాలంబును శితశ్రవంబునైన
వితనస్సర్గనవేసి విడిచి తద్రక్షకై
యుతకార్యార్థసులతోడనుపవలయు
వేవురుత్తమకుల ద్విజులు ఋత్విజులుగా
వలయుజేశ్వరవారలకుసుకొ
౧౧౩ గజమునరదంబు భవుబతుష్టము సుపాజ్య
గోశతంబుననన్నిదామహాటకములు

వేయుభారువు లర్థంబు విశదవృత్తి
తములు లునల్పము వలయుదానముగానగ
౧౧౪ మహానశిపత్రంబు ప్రత
మహామాంశుకవేశదీనితరయుగభారా
నహితు నకుగాని పత్రివి
రహితునకు సుప్రభింపరాదని పలుకన్
౧౧౫ జాతరూపంబు చే మహాజాతరూప
మహరగావించి చేయింతు యాగమనుచు
మునివరేణ్యుని సమ్ముఖంబున కుసవన
హాయము తెప్పించి విభుడు లాయమున వెదకన్
౧౧౬ వరలక్షణాశోభితముగు
తురగముగని మోదనిప్పితుడయి మాలా
భరణాదులతో వేపురు
ధరామరుల కపుడు విహితదక్షిణాలొసగెన్
౧౧౭ నేమముతోడ వాశవక వినివిరత భూమిసుతాసమేతుడై
రాముడు దీక్షితుండైన విరాజితబామర రత్నకింకిణీ
ధామవిచిత్రమాల్య పరిధానతురంగమదార్ఢ్యతాడులన్
తామఖవాజినాగమవిధానసమర్పణమాచరింపుచున్
౧౧౮ మిత్రకులాగ్రణీదివిజ
స్తోత్రపవిత్రముదు వీరసూకౌసల్యా
పుత్రుడు రఘుపతివిడిచిన
సత్రహయము బట్టుడు రిపుసాహసులున్

౧౧౯ అంబరవిలంబి నమణీమయ
తోరణపట్టంబు ఘంటకంబును సరిగ్
పించ బహువాద్యరవములు
ముంచుకొన ప్రదక్షిణించి మ్రొక్కినవేళన్

౧౨౦ శతమన్యుప్రతిమానవైభవముతో శత్రుఘ్నుఁడక్షౌహిణీ
ప్రతియానేకముతో రఘూద్వహుని తద్దీక్షన్ మ్రొక్కి నగారవం
బితగర్జాగతి శేషదిగ్యాజాయముసైన్చే రత్నాశ్రయంబుది
స్తృతి సంఘంబులతో డుగావారివార ప్రస్తావి హెచ్చించినన్

౧౨౧ అనివేళ్లెప్పిన సన్నరు
బునః ప్రణామంబు చేసి పొయిముదమునన్
ఘనవాద్యనినాదంబులు
వినువీధిన్ బరపదిశలు వీథ్యత్రమ్రోయన్

౧౨౨ తత్పూతుంబున సమస్తభూములు నిరాఘాతంబున జొచ్చిమా
రుతవేగంబున బోవగాం దరునరేంద్రులు దాంతి తత్త్వాఖిలసం
స్థిత జాంబూనదపత్రికా విఖిత సందేశంబు వీక్షించి యా
నతులై గాల్పగవాపలూరుఝు నరణ్యాని ప్రవేశించినన్

౧౨౩ అక్కాలమున సముఖ్యాధర్మము
నాకభవుండు వరుణాపురమున కుజనద్వితస
జ్జీవప్రతతార్ష్య పెట్ట్రలపుం
డాకాసన సమరయున తృయము వేళండ్

207

౧౪౪ శ్రీ మహానియ్య పావనవనాంతికనాకసరిత్తటీకుత
వ్యామలకోమల గ యవనస్థలి కాంధిరతిఁ జనఁ వేడు
న్నేమము పొగాలవుడుపొలితదియ్యాలలాడు వచ్చెనా
స్వామునకేనప త బిరుదాక్షరపంక్తిఁ పఠించనర్థితోఁ

౧౪౫ మిత్ర కులాగ్ర గణాదివిజ
స్తోత్ర పరాక్రముడు వీరసూకౌసల్యా
పుత్రుడు రఘుపతి విడిచిన
సత్ర హయము బట్టు కుర్వ సాహసులన్

౧౪౬ శ్రీ నిబదివిలవుడు రాఘవ
మనుజేంద్రుని తల్లి వీరమాత యుసీతా
జనని కుశలవుల నిరువుర
గని యున్న కలుగొండ్లు బోయగడ పతునసు ఱుఁ

౧౪౭ కవతవన వ్రియుజ్ఞ తురగంబువయిఁ దన యుత్తరియ్యముఁ
లవుడు దవ్వి మొక్కలమునఁ గదశీతరువందుగట్టె నే
యవటు కుమారులే లతికి నిరర్థకవైరము జేసె వెంబడిఁ
జవగతి వచ్చున్న రభసం బదెకాండు మునీపునాపుడున్

౧౪౮ ముని సుతులు ఖారు సీతా
తనయుడనే నెరుంగ రాజధర్మము తలఁచం
తని బగరక్షులు నొండెను
మొన తలగ్ర వల్సాఖ్య మునుగనుడెందేఁ

208

౧౨౯ అనసంతత్సన్నాములు భేకరభంగి
నరుడంబరదళితాంతరుఫుతోడ
కట్టినతురగము కానుజూయవ్వడి
తురగంబు గట్టిన దుండగీడు
నావుడు జానకీనందనుం డను యజ్ఞ
వాహంబు గట్టినవాడు లవుడు
వలవదు రిత్తక నెవ్వ కాపాండ నీనవ్వి
సైంధవబంధమోక్షణాముకాయ
౧౩౦ తనలికరములు కరములదునుగనెయ
నలమిబలములు మునలురాసి తోమ
రములు వరగింపనవి రియుజూర్ణములు చేసి
గాంతమిస్త్రా తుజేయు పంతములకరణి
౧౩౧ పరసేనల్ లవుడక్షయాశుగముల్ భంజింప శత్రుఘ్నుడు
ల్లరథంబుద్ధతి దోలుతెంచుగది యుర్ లక్ష్యంబు నిర్మించుత
వరహాలాస్వరమంత్రసంస్మరణా సర్పస్నాపితాగ్నేశానవరిన్
శరపంక్తిన్ బరిపంథి బారుతరవక్షంబున్ గవాక్షంబుగన్
౧౩౨ తూలివెడదెలిసిలిసిస్సెడు
త్రైలవణాంతకుడు లవుని నలు కనలికముల్
గలుకెనెనేకనురువడి
నాళీకనిశాంతమార్గణాంతతరయముననీ

209

౧౩౩ తనయునసలునాటినమ్ములు
వనజంబులరీతిపుష్పలవడుపునమెరయన్
గనలికుశానుజుడుధృతి
చినతం(త్ర)గవిసిరోషభీషణుడగుచున్

౧౩౪ (ప్ర)కటధనుర్గుణారవవిపాటితదిక్తటాంతరాళుడై
యొకవిశిఖంబునన్ శితముఖైకశరంబున సూతునాల్గుసా
యకములజ(త్రు)దేశముల నమ్రరథాంతములన్ రథంబుఘో
టకములదృంచి ఛల్లమొకటన్ ధ్వజయంబగలించి యార్చినన్

౧౩౫ సమరోర్విన్ లవణాసురుండు నమెనెశ(స్త్ర)ంబు తద్విప్రబా
ణాములెరెండు శిలీముఖాసనమున్ సంధించి యోవత్సవే
గమున(గ్రా)మమువాసిపోచ్ఛిదియమోఘంబేసనేమిధాదిప
(త్రు)మునన్ జెప్పితి నన్నవ్విశిఖమున్నైతేయుండట్లింపుడున్

౧౩౬ (బ్రా)తకుశుడున్నదిని
ధూర్తముగాజేయునైనకునిమిదనేమున్
మాతల్లియగుమహాసుత
పాతి(వ్ర)త్యంబుధరనుపాస్యంబైనన్

౧౩౭ (అ)నిసంధాపరతంత్రమైనిలువనయ్య(స్త్ర)ంబు శత్రుఘ్నుంతే
శిననాతండెదద్రుంచినన్ జతకతత్పక్షంబు సొంతాతనూ
జునితోడందతము రెండుగానరికివక్షోభాగమున్ ధారచెంది
నముంచ్పన్ ధరవ్రాలెనిశ్చలునిలీలన్ రక్తసిక్తాంగుడై

౧౩౮ ఛేదశంఖపటవాద్య
శ్రాద్ధావములపుడుదిక్కులుఖుమ్మరితముల్తై

చ్చోదకులగగనాంతరుచు

మారుత్సింహనాదములు ఘూర్ణిల్లన్

౧౩౭ చతురగంబున్ విడిపించి శార్వనిధి రతుపుష్పుండు బంధన్ కుశా

వర జున్ గాంచి యయడాంవిదారణాంగరు ద్వయస్త్ర శుగత్తె శరు

స్త్రరసంతాపము దేర్చున్ రాఘవుని సాత్త్వాత్కారమానందసం

దరయంగవలమాతిర్గాధసుబునధ్యావరము జేయుచున్

౧౩౮ వదలనసుతునుసెత్తురు

కదిసి రఘూద్వహుని సమ్ముఖమునజేయుదుని

వ్వేడుగునని తనరథముల్

నిడుకొని చని యర్ణవము ప్రాక్పవేగడు దెసన్

౧౩౯ శ్రీకృతభూమి పుత్రి లవుడాతెనె రాతని శోకవేదనం

బొక్కగబారుశాంతిముని పుత్త్రులు నీసుతుండ ద్వైరాశ్వమున్

గ్రక్కనబట్టి మాకొసు నరాతిబలంబుల ద్రుంచెవారిచె

చిత్తైథసుధ రుండు కతుశేతి శరాసనయుష్టి ద్రుంచినన్

౧౪౦ ఆనిముని తనయులు చెప్పిన

ఘనవేఘధ్వని తెన శుతుతన్నిందుర్తిన్

వినిగుంతియుబగిలి మహి

తనయతనయుగూర్చిబహువిధంబుల నతల్

౧౪౧ తాననంబున గుశుడంత కంధ మూల

ఫలసమిత్కుశపత్త్ర పుష్పములుగోయ

నరుగుదన వాంవలాకనంబదరబెదరి

సమర జయులవ్వాములుగాంచి సంభ్రమించి

211

౧౪౪ (గ) ర్వనమగుటి తస్కరులచే ధనముగో
ల్పోయినట్లున్న భూపుత్రిగాంచి
యింత శోకమొందనేటికి యంచనే
త్రిదురుగాలవుడురాడెందుబోయె
నెరుగింపుమనిపల్కనత్తెరావునందయో
వమ్ము నధ్వరస్యందనంబుబట్టి
కరలికాతరువుతోగట్టివారుతెగనువీర
యోధలచెక్రంత్రి నుక్తంప
౧౪౫ ధనువ్రాదగనేశి యొక్రాంతకుడుసుతుని
బట్టుకొనిపోయెనటచేటువాటుదెలియ
రాకపోగవెదనే పుత్రాత్రిపుజయించి
యనుజువరలించినాడు శిఖిపూర్ణమనిన
౧౪౬ నీకార్యకవిద్యాకలిమి
నేకిడునుగతనిచారయనీకరణాముననే
శకాకుపరపుమనియ
త్రాతుస్థనిబనుప జురుముగలసేనలతోన్
౧౪౭ సేనాహాపుడుజానకిసుతునినాజిందాకినాశ్రకబా
నేకనేకంబులముంచినంగుళుడుప్రత్యస్త్రంబులందృంచినా
జ్ఞానేయధ్వజచత్రరత్నత ధనుసజ్జీకృష్టపత్రంబుగా
సేనానికబహాస్త్రశస్త్రకములు విస్ఫూరించి మోదించినన్
౧౪౮ నగుడత్స్వాతుగనుగుని
దిగ్గజని బధ్రిపముగలుతదేకులుపుసుచి

ష్టిగుళత్రివైవశుళుంతరవ
గుచుడునమెదానిన్నైదునారాచములన్
౧౩౬ మరియు న(గ) వాముష్టింపకవిశంకటగామున్ (huge) (bow)
కంబునజతురంబుకములుదుడికి
దంతావళముపాదములునాలుగునుఱ్ఱి
డగవేయునదిముగ్గతిలకమున్న
కరిదిగ్గనురికిజొకరగదాహస్తత్రై
కదియునగ్గదతోనకరముదునుమ
సవ్యద్యోమగండతలపత్రంబుసంధింప
నదిసొంతధానతనన్లచేయ
౧౩౭ రావముపకుననిబట్టిన(గ)వాముడోప
మలయునగజూలికుళుడుజిహ్వగముడుతికి
కపనరమునను కుండంబుగత్తరింప
పాత్రముగబూనెనదితెలబ్రైరపిండు
౧౩౮ నగువనిపోరిలోనడరిననలయకాలునిమాడ్కిన్నెనవే
న్నతిఖిగజాశ్వసద్భటరథంబులజిత్రరథంబునప్పున
ల్లగదిరిలక్ష్మణానానుజుండిలాసుతప్రప్తినిశాతభీషణా
శుగనివహంబుదెరల్పనగుళుండతితోషకపాయతాప్తుడై
౧౩౯ ఆర్వసమన్వితంబుగళతాంగముసూర్నమునేసియానవు
త్స్రర్వశరావహాతిన్పాలదయుతాపమునపునసునాల్గుతూపులన్
గర్వములర్పపెరురముగప్పినసూతెనతండుతేరిపై
పర్వతసానుభూస్థితభద్రమదద్విరదంబుబాటువన్

౧౫౩ శత్రుఘ్నుండు బడవాతాళబరసైన్యంబు దైన్యంబునన్
జైత్రాతాన్నిహాము దక్షితేరిలవుతన్నోడెరితత్పురనార్
నత్రియ్యాన్నపము పాశ్వభూజమున నంచంగట్టుజం ఝామరుల్
మైత్రింబోల్చు వహుతా శుశీల గుశుడు తాన్ని హింపె సోదర్యుతోన్

౧౫౪ హాతశేషుల వుడయోధ్యాపురంబునకేగి
హాయమేధ దీక్షితు యిజ్ఞవేది
తాసనుఖాని పర్వ పరతు న. ను జన్న
సేవ్యహాను తురంగ హాస్తి
సారంగవర్యవాసను. దండమేఖలా
దరుశాత కుంభశేఖాసమేతు
తిలసబదాఞ్చనత్న తవాలవు ధూమావి
లారక్తలవితకనాంతనేత్రు

౧౫౫ రామభద్రు నిగని సప్రణాములగుచు
దేవనే యద్వరాశ్వము ద్వృత్తిం నఖిల
దిక్కులు సుదుర్కనత విలానుక్తవలువ
పట్టిబంధించె కద ళికాపాదపమున

౧౫౬ అట్టివతుగుహారి విశేషా
యుత్తిదశిశువయ్యాగతు హాయానుగసేనన్
గాల్పితుదనే యనుఋనిచె
పట్టుపది యెవిల్లు విరిగి బడ వినక తనన్

౧౫౭ శాతాసిబాపధరుడవ

దాంతని మెఱుగుం దాప్తబంధు దరుదెంచి బల
(వా)తము లప్రైకురికితన
చేతులకశిదట్టు నూరిచనుకత్య(ష్ఠ)ర్షి
౧౪౭ (ప్ర) నువారిభాషణంబులు
వినిరఘువరుతనరెను మాకువ(రి)తనము బ
ద్ధై నెభూతమునాతే నైనా
యనుజుండర్లైలబిక్ష్యనవాతులునాతఁ
౧౪౮ నా(ప్తు)డువానిపర
సేవకులకునెందుకేడు జెందునని క్రం
బినృపమనరాము
త్రావల్లభుడాత్మలానగళవళపడుచుఁ
౧౫౦ యన్నతునునాతు నుత్తరంబియ్య)తదుర
లవణాసునెక్రద్ధిదునిమెనాలమునశినిసి
యుత్తినాతమ్మడాంజిలారనభఁనబునకు
బత్తైనతుద్రవమిత్తెంతజేసెననుచు
౧౫౧ లక్ష్మణాంజూంబిభాస్కరకులప్రవరుండని యున్ముమామ్మమాం
పత్మగభాష్పరూధికరపల్లవ(త్రై)యుపదధ్వర(త్రి)యా
లక్ష్మముదా(ల్లి)నాకుతరలంజనదివ) వాతానుజన్మ జ
న్మ(త్మ్య)విరుద్ధవావా యపశ్లాఘనకజ్జెతవ(గ)వ్మ్యపావ్యనఁ
౧౫౨ నగరాజపులకునానగరాజిసము జూపు
కెటుతర(స్త్ర)మదాంధగంధకరులు

216

పవమానగతినేరు పవమానపదదాటు
ధాటీనిరాఘాటఘోటకములు
శరదభ్రనిభధరాధరదభ్రములఁజేయు
రథికసారథిమనోరథరథములు
వారిశీకారములగావారిశీకాష్ఠిలనెడు
ర్వారగర్వాపహావరభటులు
౧౬౩ కం॥డుమెనిసేననానాముఖములఁ నిలువ
ప్రళయభైరవవాలంతారభయదపటహా
నాదములతోడసమరసన్నాహియగుచు
కదలెసౌమిత్రిరఘుకులాగ్రణికిమ్రొక్కి
౧౬౪ అకందధూర్జిమహాలా
తిగ్రాంతాపవతిపయోనిధిప్రతినిధియై
విప్రమరేఖాభృతిభూ
వక్రముగ్రక్రదలగదలుసైన్యముతోడన్
౧౬౫ వచ్చెసౌమిత్రివాల్మీకివనముచెంత
నస్తకబ్భారమేబతాస్తరణాపథుమ
పశువావత్తైణశివిరశయామాగసుత్త
ధూళిధూసరగాత్రశత్రుఘ్నుజూచె
౧౬౬ అప్పుడువసుప్రసేనకు శుడారసి నిభ్వయతన్ సపాదరున్
తప్పకమాలిప్రైతుని పతాకినుపెయ్యాదిగాద్రెబుత్రుల్
జప్పనసాలవెండిబటజెప్పితిదేమి విరోధిసేనలన్

217

చింప్పి శరసదన్ కలవిభుత్పుమనిచ్ఛగతంగుపాంజికిన్

౧౧౭ అనిలపధాంతము చేము

స్రీ దనతాము గతము భాగ్యమ్మనవతనభ

శ్రీనియమపురస్సరముగ

నినుగురిబలలాటతటసమేతాంజలియై

౧౧౮ సవితమూర్తి త్రయాత్మక సప్తతురగ

బంధపూష సదామరజలజమిత్ర

హంసరుగ్విధరూపమేమార్గవిధిక

ప్రియపూషపారణాయయ కర్షసాక్షి

౧౧౯ భాస్కరభవామయతిరస్కరముజ్జ్వలయశస్కర సహస్రకరముస్కరకరస్క — లయగా వాయు

యుస్కరనబ్బోముణి యపాస్కరఖరస్పురదుపస్కర సదారుణాపురస్కరధాతా

వస్కరతముఃపటల తస్కరకిలేటికశిరస్కరభవాత్తసుమనస్కరసహస్రాం

కస్కరజనిపనవయస్కరవిసర్వజగదాస్కరభజేయనినమస్కరణింత్రైన్

౧౨౦ శూరరశ్మి సరుత్మెనయాలపునతు సూర్యుండు ప్రత్యక్షమై

వారణాదివరిప్తలస్తవము రత్నాలుంత్పుతంబు సమి

ద్వైరారాతివిదారణాత్రమకళావిశారానాహంకృతి

స్వారాజ్యారవత్పరవంబు నగుశాపంబిచ్చి విచ్చేసినన్

౧౨౧ గురుడగువాల్మీకిమునిన్

ల్పురుడిచ్చినసారమంత్రజపములనభా

స్కరుడిచ్చినవిలుగ్రకైని

యురినికుశునకౌతనుమతిహత్వముచెప్పెన్

౧౭౩ ధరణీశ జాత్యతనూజులత్తరి సుమిత్రా పుత్రసందారికన్
కరటి స్యందన ఘోటవీరబలయుక్తంబైన సైన్యంబు మం
దరమైనాతమహాధరప్రమణాఘూర్ణసంజైనపాదూళికిన్
దరమై పుత్రియోజనాధబలమంతం బెంద నత్యుల్లలన్

౧౭౪ అనగలు బూంబికరిసేనానియైన
తాలజిత్తుండు దానులక్ష్మణుడు కుశుని
సెక్కమొగి జుట్టుకొనె లవు బెత్తవేలు
భటములు పరిఘాదిసాదనభటములు మెరయ

౧౭౫ కరులుపదిపదులు తరితరి
కరదంబులు నూరునరద మరదంబునకున్
వారిశతము వారికి వారికిం
బరివారము నూతిసంఖ్యభటమయనబరగన్

౧౭౬ ముంబిబలములిట్లు వరూ
ధింబిన లవుడంతతాత్రితింగణులుకు
గజింబివ టురవారణాగతి
దృంబము వ్రాతమునదళబతుష్టభటములున్

౧౭౭ తరవాలద్య ఘృణిశ్శితానఖరపత్రప్రాసబాణాసన
చ్ఛురికాపట్టిసకుంతతోమరగదా శూలంబులం బూరిపో
తరణోద్ధిక గుళుగానతాల పుడువమార్గ ఘూతనానాస్త్ర
జఝురితాసృగ్ధరగాత్రంతైపాళ్వంబుల్ విలాసింపగన్

౧౭౭ అతనిపరాక్రమములు రుధిరాప్తకాండుడు తుల్యరాఘవ
స్తుతిపతివెన్వృత్యకరణా మజెందిన వాతుభయంతరావావా
యుతబలకార్యకాళీలవణాసురుమాంతులు దెమరించితే
వ తతెనివొయ నాలవకరస్త కరాసన మఘ్ర వధికే

౧౭౮ అపహ్వాతమాపుత్రులవు తవాంశ్వ తిచక్రముతేలబూషిర
త్రిపత్తిమెమూపెద్దకవరేణ్యాకృపాంజీనతమూతరిస్వమం
త్రిపతనశక్తినుప్రరముదాలతి వివాంగమబట్టు జాలవెడే
గప్పకదిద్దెత్తునిందరమగామదిజెగ్గలమందిన్పైనికులీ

౧౭౯ గజశిరములుమార్గణారంధ్రములవెందు
మెరవారదివితుంగమూయువారు
భగ్నశతాంగస్తంభరపత్రములత్రెంచ
నెదిగబప్పుడు కాయకుంతువారు
వాయకబంధములుపాయగమూడియశ్శైన
యుడలబట్టలలోనగువారు
భటవిగ్రహములకుప్పలత్రోవదలల్పై
వారిగలువాటుగానడచువారు

౧౮౦ స్తరణాస్త్రవినితదెవ్వారివారి
మెరగునాయనిమదిజాలవరుపాగ
రక్షణకుపాయపరతశస్త్రములువిడిచి
కశవశింపరకార్యంబుకత్తిపెల్లి

౧౮౧ అంత దశరథమంత్రి సుమంతసుతులు
సాహసులు పదుగురు నసిప్రవరచంద్రతాల
ధార్మికపదనశీత్వ సూదనజితశత్రు
మానులశరణ్యద సుకేతులాగ్రహించి

౧౮౨ ఉదితజ్వాలాఘోషంబులు
వదలం బుత్తునంగనాశ్విన సమసమయమున్
పదిపదిశరములనేసిరి
విదుపలుగాంలప్రవేతిసితపత్రంబున్

౧౮౩ ఆపత్రముతాత్మ్యనని
లాపత్రముఖాదిరుతిలపుడులవణాబా
వారపటులవిఘ్నమఘ్నమ
తిపంతిమరేఖసంతరింపుమవిసరన్

౧౮౪ అనిసద్యోత్పరిఘాతన
దిశసనమునగూవిరుక్రమైవ్యుత్థిలోనన్
దశరథమంత్రితనూజులు
దశరథులత్యంతధుర్యదశరథులాజిన్

౧౮౫ అంత మధ్యాహ్నతుండు రుధిరాక్షుడుగ్రప్రభారుతెంబడు
దానంతగదావాతినిలపుశిరంబుబద్రివనగపుష్పనైత్రతున్
గొంతవిసజ్జద్వైదవిశికుంతముద్రిపుబునాష్ట్రిదానవున్
గాంతురథ్యంబిత్రైకునియెమెంకతన్నవిఘాతాతనమాపమున్

౧౮౬ మైత్రేయుని విల్లుగొట్టిన
మైత్రేయుని జుట్టుముట్టి సైన్యముగడిమిన్
పుత్రులు జతరభరసద్యా
జాతాంభ్రసుబుదుభ్యోమావాజాలముభంగిన్

౧౮౭ అడగిన చంద్ర నిష్ఫుని కటాంజునముల్ దెగటాంచన్ పేర్చిన్ తా
రతవిదవిాంబువాంశ్యులపుడంటన సేనలపెశ్య భంగుల్
బాడవడగింబమండి బలుమూకలువెంపరులాడుచుండె న
ప్పుడదిరి లక్ష్మణుంగు ఖండపూర్వ ముగ్గ్నేంద్ర పరాత్రమంబునన్

౧౮౮ మారతనట్టెదిర్చినకు శంగని లక్ష్మణు మాత్రేడు తూపులన్
జేరురముల్ బెకల్ప నసమారశరంబరి బోయియుముల్ సఖ
ద్రీరుడమైన నిల్వుమని తెల్పు మునే యుమువాయాతన మాత్రి చ
త్రేరుకు లాలబత్రే ముగతిన్ దిరిగన్ శరుడు విస్మయంబుగన్

౧౮౯ అరదము బిరబిరదిరిగెడు
భరమున రథ్యములు నాల్గు బంబత్తెవిలసం
దరణాకుతూవాలమున నుం
డురథం బప్పుడు తెక్కి లక్ష్మణుడుగ త్తుల్కన్

౧౯౦ తే మమునకిశేషిము నగవ
వమునే తస్త్రముల దునుమ సర్వాత్త నిమో
తమవారవాం విలవిగతః
ప్తముత్రెను శుడని రెమె నగుముగాతలస్కనితుల్

221

౧౭౧ మోహపుఁ బెట్టుగనున్న యీమమతలవరు
భారము డింపిన పరమోపకారి వగుట
నేనుబ్రహ్మోపకారినై యుపొడతత్త్వ
బాణాపంజ్ఞాలనిస్సైన్య భారమనుచు

౧౭౨ శ్రీజ్ఞేయాస్త్రమధర్వమంత్రము ననే యిక దన్యశాంకరాలా
భగ్నంబైనరిదూతసైన్యము పరిప్లుష్టాంగముఝ జేతనా
భుగ్నాగ్రప్రతరంబు బ్లూశి తరథంబుఁ దగ్ధపాదాతము
దాంత్రీ ర్వ్యాతబాహుతాభరణాతూర్యాప్రుత్త శస్త్రంబుగన్

౧౭౩ ఆరణామునని టు శిఖిశర
దారుణశిఖలాత్రమింప దాశరథితన
ద్వారుణాంమార్గణామునన వ
వారణామునరింప కుశలవారని నురన్

౧౭౪ వాయువ్యాస్త్రము వింటఁగూర్చి విభుతవ్యాపారపర్యస్థమై
నే యందస్పైతులాశుగప్రభవబంధిప్రేష్ఠభిన్నాదూర్తవా
త్యాయత్రోద్ధితసైన్యమాంకసముదా యంబోయ నారిబోధన
శ్రీరామోక్తి మణిమంతుపంబున కుమాం జిష్ణుంబున వేల్పులన్

౧౭౫ సేనదురవస్థగనియా
జ్ఞేనాథకృపురుతుపాల జిత్తుకుశులునరం
భానతపర్వశరావలి
చేసంతగనేశిపద్మశలభులనగుచున్

౧౭౬ నాలాగెరుంగవిబాలుడ

వాలమునఁ దేలతొలగు మనకుశుడలుతేఁ
వాలికె తూపునబ్బె వేఁడు
నాలికె దెంపుగ శరము నందలద్యోంబఁ
౧౯౭ తాలజిత్తుకలన వాలినసాంమిత్రి
తనవిబహువిభాంశుగములఁ జతె
శూలముసల బింతిపాల ఖడ్గాదిప
హారణాముల నిగుడ్పు వరుసదునిమి

౧౯౮ వింతవుత వాములూరుభ వృతిశ్లిన నిశ్శ్రసదుగ పన్నగ
పుత్రిభవతేజి తపు దరపంచకమాంబ్రునము వైవనుద్ధతా
పుతివాంత కేలలాంతసముబ్రా తనరక్షవిగాంత్రి నఁ రణా.
చ్ఛిత్తి బడె లక్ష్మణుండన వశిష్ఠరుగస్త్రమి తాంతుఁ డూంయనఁ
౧౯౯ దురమున లక్ష్మణుండు నిహాంతుంతయినఁ గుశుండు ఔప్పలంబున్
వారిగ యువాలున్ కెటి కులాంద్యాల నిందొడు వజ్రధారబె
బెరిగు నిమాంట్ల నగముననబాంరెడుత వ్ముని గవ్యుమెన్న సిం
ధురములహాల్పు నిద్దరునె దుష్పణతి దళంబరిస్లైన్యమంతయున్
౨౦౦ పట్టినబలమునఁ దెగతి
మట్టముగాసేనబిలుకు మాంబ్రునఁ కదవిరాం
మెట్టి కుశలప్తియు మదిలాఁ
బుట్టిన హర్షము లతమతపోవనమున కేఁ
౨౦౧ తాంకుస్థుడపుడు గంగాంపుణ్యాప్రాంపాంని
తేరకత్తుఋ విఖధిగ్విదిక్కుబాంని

యతులతేజోనవర్యసనాస్నేసుద్మాకర
మునిదిక్కుభూమిశత్రుఘ్నునాజి
జూచినవాయచ్చోరకులద్రుంబరాకేల
తదశసుకైస్సుమిత్రాసుతుండు
కలనైననెదిరింపదలకుపుల్లోకంబు
విరళింబయేశూరుతురయినతని

౧౦౨ జీవితప్పులశరణాబుష్టిభూకుమాళ్లు
లేకబలమునబారిత్రిశ్రీరామభరితి
తాకవారలతల్లిశోకమునమిగుల
బాగులుమునువేడుకొనియనుపుత్రిభిక్ష

౧౦౩ జన్మమునతత్రమింపదివసత్రియమాత్రమధ్యాంతఃభారతుల
నస్త్రవిభీషణాదులదలంపకలక్ష్మణాబాపాయశార్థ్యముల్
సన్న్యముగాదలంబిరవిభారతతమ్ముడవేగబుద్ధిసం
పన్నులబంపుమన్నేటిక్రమంబఖిలంబునెరింగెరాదగున్

౧౦౪ నాపుడుభరతుండిరువురి
లాపువెరవుగలుగుడూతలనువేసరావు
త్రావరుషమ్ముఖమునకునను
రాశింబినవారితాధ్యర్కావరుడనియునిన్

౧౦౫ కైమరులమిత్రిసాపేతాధులయున్నేమ్రోధాతిరేకంబున్
సమరత్రేతాశివఖింపబూడతదయన్సమేత్యాసాస్త్రప్రయో
గమున్వారలబట్టిదెప్పెతకునాకారంబులస్వత్సవరా

పవులంబుఁ బలుమారు వేగరులు చెప్పఁ వింటి నిక్కంబుగన్
౨౦౬ శ్రీదిరయుమగాంకసేత యాశ్వలక్షణాఖ్యుల
కృతలమొగము నందు గలవైదెలిసి
యతవినెల తిరుగ నంబపే రత్తి
సౌమిత్రి నడుగుమనెడు మాత్రలోన
౨౦౭ త్రివ్వడు శాంతంబు కరకంక్షతి గంటులవెండ చెల్పుగా
జిష్ణుగభారుతెంబి వాతకేషిజు లుదేర్చి తుత్రైనరాముపా
దమ్ములపాలి రామరఘువతంస సుమిత్రసుతుండునాబిమ
ధ్వవ్మునదెల తత్కశరాబ్ధివాతిఁ లవణారికైవడిన్
౨౦౮ వీలకతాలజిత్తుముఖ వీరులు వున్నతుశాశుగాంవాతిన్
గూలిరరక్తధారలు భుగుల్కొన లక్ష్మణుయమోలధాతుతు
తీలవుమినాల్గువంకల నతిత్వరమాణసమీరనతన్స్రా
స్వాలితసత్వఫుల్లసుమసోభరకింశుకవాతికైవడిన్
౨౦౯ యిట్లుపటికకుశలత వశ్రుము
వచ్చిన తదురాకమున్నవలయునెదురుగా
విశ్రలయుండేటి యాగము
బిట్టగసినవెనకబాటు గావృన్
౨౧౦ అసుయోధజవరులమాటలు
విని రఘువరుడప్పుడు వేవ్రవిరిగబడియుగ్ర
మ్మినమూర్తిఁ భరతునంతికే
మునబరశుప్ర దేవాలభూజము బోలెన్

౧౧౧ అప్పుడు విన్నన్నై భరతుఁడన్నగనుంగాని మౌనిపుష్కగా
గప్పి విరామంబు పూరవంబుల తన్నలు బల్లిరు మెత్తి వీనులన్
గప్పురవము దగాన రయ గప్పి నమూల్పు నేయుటెం తదేరినన్
దప్పిరవేలివా విడిచి నిల్వక చెత్తృఖిమత్తిరయొద్ద్పుచున్

౧౧౨ ఆనురత్నంబదునాలుగేండ్లడవులన్ యావాలరనిద్రిల దారం
కనసంగాలితి పెక్కుభంగుల సురలకై తిరంపనయ్యె చిదె జి
ష్ణునని ంద్రించి నన్నపూంగాంతవమా తులుండుత్తులు నిజేరంబరా
యనుతంత్రి యనునవ్వులైనమన్ని దేవ్రపేర్కివింతేలనన్

౧౧౩ తమ్ములబతి యున్నసభా
తమ్ముగలె జనదతాముళ తనస్త్రవటులున్
తమ్ముడ యడశా యరనా
తిమ్మనశల్యాగిచి భరతుడిత్తు నిపెవితెన్

౧౧౪ సహారాము భూతుల్పైనారులు బరతెంచి
విన్నవించి రిగాని నిలగజసగ
దరిమూర్ఛ గాంభోలు నమ్మ పాలు భుజులకు
మరణావెంత్త్రిదిరామృత్తిలేశ
లక్ష్మణా శత్రుఘ్నలకు సవారి యుండన్ని
చనితెరలంగ తురగతస్కరుల బట్టి
బంధించి నిప్రతాపము మూంపి యజ్ఞ
అశ్వామాంబుద దైవనస్థ సంపమనిన

౧౧౫ నదిపుడిల్లనె తుమెండతకసుతవి

2217

జిష్ణుండు నుదగ్రతత్కైన వేరుగలుడు
శ్రీకృష్ణవర యామునిచరవీరయోధ
వరులు తోడుగ బను మానవముసకనిన
౧౧౫ భరతుడు రఘుద్వహునకుసభక్తిమై మ్రొక్కి
సాంసితూణీరబాణపుత్త్ర యరదమెక్కి
వెడలెసేనలతో జానవ్యాత్మలిశాల
తటమునసుర్ధి పవమానతనయుబిలిచి
౧౧౬ ముందట జనసామిత్త్రుల
బంధమరసి రక్షునిన వెసబారి యయుపరు
స్యందనుడు వారిగని తన
సందిట గానివచ్చి భరతుసన్నిధిమై క్రొ
౧౧౭ నవపెట్టి సౌమిత్త్రి కుశబాణపుత్త్రునవుల
నెంతకేడునెచ్చ చూపితె యితడునాడు
యింద్రజిత్తునియతములబె నింతనెచ్చె
దనుజభరతే శునకలోష్ఫి నాత్మమెగరి
౧౧౮ శూరాగ్రగణ్యులగున
వీరుల శరనివారితబరిభవించినవారిన్
దారకులనరాదబ్రం
దారకులాకాని యనిరధము త్రైనితగన్
౧౨౦ అఘోషింపుత దుగ్గ శంఖపటహాదధ్వానముల్ దిక్తట
వ్యాపిఘూర్ణంబులుగాన హంక్రితికుళుండాలింబితోందండమో
ర్వీఘంటారవముల్ బలంగరభసోద్రేకంబునన్ వచ్చుచో

సాఘోరాజి దుర్లక్ష్య మన్యులు సుందసత్త్రి(ఛి) తెంజెరిన్

౧ ప్రాంతవనీనిత ములకు
కుంతములు కయనిరవు తేనె మృగములు వె
కంత తటంబ ములభా
స్వంతు డుబర వాది గుఁ కుసుమ యము సందర్భ

౨ (క)మ్మె డుబి మ్ము బి కేలు లుగాంకెనవమాంత్యేసు చేంబరస్వా
స్వ మ్ము లుగాం నవేక విరసంబు నస్తైబడు సత్తి సాంపరా ఖుమ్ము
యమ్ము న జంగలింబి లవు తస్సరు తొండయు దీప్తబాణాజా
లమ్ము లసంధితారపటలంబ ఖిలంబు ఖిలంబు బే యయుబర్

౩ నైరగాఢ్ఢపటతాప్షంబులు
నరనినగతిల వ్రుడు వారణావిఘాణముల్
కరతుటశిరోయగ్రమ్మిణు
గురువేగశిబలంబు బుల్పు కైనిదవాయింబ్

౪ గుళుడు ర్తామున్ కతుంస్పు తల వెర యనఘ్న(ది) కృతాహాన్వభు
వ్రిళున భ్రూకు టీ మండలుండగుచు నాంభీలవు చండారణ
తనశబాణంబులనే నలన్ బలుతుమాన్పున్ సైన్యముల్ బొందుదు
ర్ఘశవారింపన శస్త్రధృభరతుణడాత్మ పద్ధబింతింపగన్

౫ మారుతి యనువిరలయా
తారంబులు రాము నస్లు తాదేవహరి
ద్వారణాకమతాపాకుభ్య
ధ్వారమును దునుము లెల్ల పారబలంబున్

౬ అనగలవు జూలి కుళు తనుననఘు వీరు

సంభ్రమింపగతి యుద్ధసరణిగాదు
వా యమునే మరకుండు స్వప్నముల నైన
ఖేచరులు మెచ్చ నుక్కఱంతు ననుచు
భరతుని గనుగొని నిజసేన
౨౨౭ దరులుబడినయోటమిపుట్టుదైన్యమునిస్సీ
చెరరంబితెచ్చినిపుడెం
దరిగి దుకులనె దుర ననుచునాత్మీయమున
౨౨౮ త్రైకేయసుతునేడుకాండంబులనొగిళ్లి
యున్నతునె సుషేణుని కళలజేసి
వానిపుత్రునవి యుగాలల సెప్పించి
సూతుసమీరసూనునిదరల్చి
నీలుని నే సూరువాలు దూపులుగ్రుచ్చి
యున్నాతగవయు ననేఫురూపి
పనసుని మేనతాంబది బాణాములు నించి
కుముదుని మున్నాతగుంపుపరచి
౨౨౯ జాంబవంతునిద్విసవస్త్రసా యుతముల
జెరమెడలించి యతని ప్రతాపించి నిలుచి
అష్టారువు నొంది కురియించి రవుడు సురలు
కుళులని మాదను మందార కుసుమవృష్టి
౨౩౦ ఘోరతరమైన యుద్ధశ
వీరుని సమరంబు జూచు వేడుకవచ్చిన
క్షారియునపాడవులగుబ్బలి
స్త్రైరవి దలచూపుల యుప్పొ భాతంబైన

౨౩౧ భరతప్రోతివ్యూనస్యస్వమెదిరింపన్ రాముతమ్ములఫుం
తిరుమూాతమ్ములచాపముల్ దునుము భిన్నశ్వాసనుండన్నభా
స్వరవంశులన్ నగుఘుడుగ మార్గణాముల్ గాడింపగా దేశిస్త్ర
నేరుగంబారెడువానిగన్గొని మరుతూన్న సుండుగ త్రుళ్ళక్రోన్

౨౩౨ పతవింబయొక్కరిబా
రకులపయిన్ వ్రతనంతరమునసుదానిన్
శకలములుగఁజేసి బల
ప్రతరంబులవెల్లనుఖుడు బదిమూన్ఁబయ్యన్

౨౩౩ మాంతశేషులుజనిరాము
త్రితిపతివిధ్విధనుదెలియజెప్పనగబిలయు
ద్భుతివెతవెవిశేషణాసూ
రుసుతనూంబులతోడనమ్మవారథుండనికిన్

౨౩౪ చతురంగవాహినిపరి
వృతుడైయరుదెంచితనరెంవితథులయులన
ష్పుతపాపథురులనాత్త
ప్రతిబింబములైవెలుంగుచాలురపతిన్

౨౩౫ వారలజూచిపత్తిరఘువంశ్యుడువింటేయు జూతకర్ణసం
స్కారమువెప్పరుత్తవిధిజవ్వరుగిన్ ధనురాధిశస్త్రవి
ద్యారతుపైతిరెవ్వనితఁబునన్ నగతియుద్ధబారముల్
నేరుచుచుంతిరెవ్వరవనిందరితండ్రులపేరునాఁవుడున్

౨౩౬ బారికెదిరించిమాప్పబ్బుపూర్వములును
తెలియబనులేమినతనితేపులకును

పాయుము విడుతుమె య్యెనమా యంతవార
లడుగఁ జప్పుమి తగవుగాఁ దని కులుండు

౨౩౬ సరవిన్ జైకుని జాతకర్మముఖ సంస్కారాదులున్ వేదశా
స్త్ర రహస్యంబులుఁ గార్ముకాది వివిధాస్త్ర ప్రౌఢియున్ బాహుని
ష్ఠాగరిమం బ్రసుతుకై కర్ణాముకథయున్ రాజేంద్ర వాత్సిక స
త్ప్రరుణాత్మ వంతెరుకుంటె తాంబమును సేతాదేవి యుక్తాపలో౯

౨౩౭ అనునప్పుడు జానకిచే
కొనసుట యిరాఘవుఁడు మూర్ఛఁగుంది రథముమీఁ
ద నొరిగె యుక్త మహాత్మునిం
బు నకుత లిశపలికె తరుణి పుత్త్రుని తోడన్

౨౩౮ తెలియంజూడుము వీరులెవ్వరన నాది తాపుప్పు వంతిప్పుత
త్త్వలు భావింప బురాణపూరుషుని మూర్తుల్ పోలికెన్ మాతుమా
రులు సందేహము లేదు సంగరసమర్థుల్ నాగ ల్పతాతనూ
జులపైనత్తరి నెలుతుక విష్ణుమూర్త్యాంశంబు ముక్తైవినన్

౨౪౦ తూలకవారల న్నగము తూపుల చూర్ణము చేసి యొక్కబల్
కోలను రంబు నింప కత్తిలుంత గు నెలుతు గాలె గాలనం
నెలునిరక్త బిందువులు నెలునిరూపులు దాల్పగా తుశుం
తాలములో నసందరును సన్నిశరంబుల రూపు మాపుచున్

౨౪౧ నరద్రుతేయకపీంద్ర ప్రస్ఫముల లోనా నాస్త్రజాలంబులన్
బరిమార్పన్ రఘు[illegible]రాము ద్రోణివాత ప్రాణుత్పత్తి వృథామైత్రిధని
ఖరదూత్రియ కృశ[illegible]మారదమాలవాలకల్పకారణారావముల్

[illegible]

231

పరగింపఁ దివిఫలంబులై యతని సొంపఁ దేశ త్రెంచిరన్

౧౪౨ అరిగి యరియును నేయు దివ్యశరంబుల
తపలు నాలుగు నాల్గు దున్నలుగ నేయ
తనతనూజుల సమబలత్వంబు దెలిసి
రాముఁడావేళ యుద్ధవిరక్తుఁడయ్యె

౧౪౩ అదయత నేయు నమ్ములు నుదగ్ర శరాసనాత్త ప్రాణమ్ముల్
తెదల శతాంగయష్టి నొరగం బడఁగన్గని మ్మెది వేయవే
తొదయు నలేక కన్గని రఘుప్రవరుం బొరలించు చుంతలాం
గదమణి శరార వల్లి కలు కన్గని రుల్లము పల్లవింపగన్

౧౪౪ పడిన భరతాదియోధుల
తొత పులుసునిలవుడు ముదముతోఁ గన నుతచా
గడునుబ్బి గుత్కమిత్తన
నతగిన భల్లాతనాథు నవిలతనూజుల్

౧౪౫ వనిచు కుని తోడ దశరథ
తనయులయాదిప్రమణి రథము తెత్తుముదం
బున మన [illegible] ముమున తి
ప్రనచరులఁ గొంచుపో [illegible] యనవంగన్

౧౪౬ అనిలజుడు జాంబ [illegible] తుగన్గను చు నల్ల
బలితె తంటి వెరాఘువ [illegible] లయవస్థ
మనమున గనెంత వ [illegible] ఘ్నసకున్న
ననుభవించక చ [illegible] శుభాశుభములు

232

౧౪౭ కిరుతులఁజొల్లవిరి నడితెంచె తెలంగ దనన్నవల్లికఁ
క్కరితి యతానిత్రవమనుకూలముగాదు లవుండు మొక్కలిం
డురికినప్రాణహానియను నప్పుమి వచ్చునటంచు జీవముల్
దొరగిన భావముల్లమున దూకొని చేష్టలు దక్కియుండఁగన్
౧౪౮ చందములన్ నభంబు ఘురుషింపు రథాంగము వెక్కి జానకీ
నందనువేగ యాగ్యమమున న్రథములే ద్రిపణార్గశాలతా
తిందము చేరఁ దెచ్చి నవలేవమఖ పుంగవ జాంబవంతులన్
ముందట పెట్టి తల్లికిని మ్రొక్కి సమస్తము విన్నవించినన్
౧౪౯ వినినప్పుడా కాంత విస్మయాక్రాంతయై
తదనరంగమున రాఘవుని వీరు
గెలుచుటెంత పిల్లలు సిద్ధ్యము జయించు
తెరఁగు దైవికమెట్లు దెలియంగవచ్చు
వనమున నజ్ఞాతవాసిన్నై పడియుడు
ప్రాడుమీరారె బయల్ పడియొననుచు
లవుజూంబవరుణాసంభవు డిచటికి రాక
మునుపయా జాంబవంతుని సమీర
౧౫౦ సూనునభిమాన ధనగ[illegible]ల చొప్పాటువిడిచి
వేగరప్పన్న నప్లతా[illegible]ంప తప్పి
ధంబునారదు వలన నంతయునెఱింగి
వచ్చివార్త్రికి నిజ[illegible] పావనమున తుసు
౧౫౧ వచ్చియవాల్మీని[illegible] మదాప్రరసరత్న
మూర్తిగవంశ[illegible]బపైలోకము లుపాలింప

కదగు నస్త్ర వేదములత్రైవతితెలుంగు
నతులతేజుల జ్ఞానతేసుతులఁ గాంచి
౧౫౨ తనరున్ వందనమాచరించి నప్రమోదంబార దీవించి ము
ని తక యిప్పంబు ఘటిల్లె వినాతునని వింతిన్ గాంతనానాస్త్ర శ
స్త్ర నిపాతంబులచే తనువ్వురుగఁ దాసంగ్రామమేలయ్యె బా
లి నచందంబది యెఱ్ఱిఁగె పుడితే దద్భుతాత్యంత మాధ్యంతమున్
౧౫౩ అనవుఁ శరీరు తమ్మునెంతయు నతులవృత్తు
పాయము బట్టి తుసామిత్రులంతరించు
తగచరులతోడ భరతుండు తగుతెరాపు
విభుడు నిధనంబెగు విన్నవించుటయును
౧౫౪ పావకాకారమునన్ మునిత్రవరుతబ్బున్ తమ్మ మాఖండిత
ప్రావాంబత్తరిజుష్టి వాస్తవరకాయ మగంత్రతోయంబునన్
దేవాస్త్రాశనమాచరించెపసుఖసుప్తింజెంది మేలాంచిన
ట్లావెన్నంబు దురంగరాఘవులు బాలార్కప్రభన్ జొప్పినన్
౧౫౫ మొరసెసురదుందుభులుగళత్సురభిదోగ్ల
కుసుమవృష్టులతోడతాకెనుసు గురియ
నమృతధారాభిషిక్త సర్వాంగముగను
బ్రదికె నరవానరాసురబ్రబలబలము
౧౫౬ శ్రీమసాంబోధనుకమ్మ మానుంత గునపృతశ్రితజనస్వర్గరఘు
క్షితినాథుండు బవామాతరించి యనురక్తిం దమ్ములుం దానమ
స్త్రాతిగాఁ జించి నత్తపోధనికుంటా కిర్వాదముం జేసి సం
భ్రమితమాధుర్యసుధాపరిస్ఫురితగంభీరోక్తి మన్నించినన్

౨౪౭ మున్వద్వైగుణస్థానము తుంబురనారదముని స్తోత్రంబునఁ జూడ వేద
త్తత్వార్థ విలసితంబునఁ భువన సందర్భంబునను నాతరా
గద్వైపాదులు నిన్నుబొంది నిలుపంగానే యుర్వి నేన పురా
ణాదిపుష్టుండవు నీవు తలఁప నిగమార్థంబుల్ భవత్వాత్ముల్

౨౪౮ తన యుదుబాపలు కృతి తప్పినఁ దానుక తప్పు చేసినన్
గని కరుణాలింపగా వలయు గానిబలంబున నిర్వహింపగా
జనదతు లుండె పుత్రుల నిరంబును జూపెతు నార్యవేదముల్
జనకున కేయవిధి బరమసాఖ్యవి భూషణ మెన్నిచూచినన్

౨౪౯ బిరుదు యమున వేల్పున తాను కివఖింబి
జమదగ్నిసూనుగర్వము డించి
ఖరదూషణాదుల కాలుని పురికంబి
వాలి రుద్రమున మఘవు మెలుపించి
రామాజనబావమున తప్పగ తవఖించి
మునిమిఖార్థి క నందనువఖించి
లవణాపయోరాశి యువతీల బంధించి
దశకంఠు నావావస్థ లినతంబి

౨౫౦ నట్టి భవది యుబాలులబావ ప్రదీప
విత మూర్తిరూపముని తగ్గలింబి నిలువ
పద్మగర్భాదులకు నంతబిట్టి యనిన
వె క్కురటిన వసవల్సురికుపూదుర

౨౬౧ పాతాళమునకుఁ వరుణా
వ్వా తుడన్నయనుచూవసుప్రవృత్తినప
ఖ్యాతియుటుసంభవించను
నేతనయులున్న నన్నెరుఁగనే శనిశతనన్

౨౬౨ అనిన బరితోషమానసుండగుచు రాము
డనఘుఖాదర్శనంబ్రనయప్పడమాతు
నన్నిపనులనుసభలంబు లయ్యవారి
ఖాండవాలబిలువబంపు మిమ్ముపాయికనిన

౨౬౩ సంతసమునొందిమునిశిష్యసమితిఁబనుప
నతులతోఁదండవల్లికే వాస్తులగుచు
జ్ఞానతేసుతులరుదెంచిసమయమెరిఁగి
రాతుతంబునగురుసమక్షమున నిలిచి

౨౬౪ పైఁరదురితాపహంబగు
శ్రీరామాయణముపదివివిధంబగుదా
నారాగరచనలందుం
బురునారదులననఖిలజనమనఃప్రమదముగన్

౨౬౫ మనువంశాగ్రణియుక్కుమారవరులన్ మన్నించిపెంపున
పునరావింగనమాచరింపు బరిసాఫ్యేటింబు జేతావియో
గనిమిత్తజ్వరదావపామునుండురగిగా ద్ధద్యంబునన్ వాష్పభా
ష్పనిరోధాల సపద్యనే త్రుడయి యారాసాముత్రతోనిల్లగన్

౧౬౬ శ్రీ నన విభ్రమంబు రుచిరావ యవాదికస్నాతుమార్యముల్
జ్ఞానవతి యుష్మద్భృత్యఘుజాకార్యజితశ్రీమదివ్యాబాణాసం
ధానసమగ్రశక్తియును దంతుతనంబును మద్విభంబులే
మానుల యందుమెచ్చనగజూలితివే యని పల్కినన్ హితుల్

౧౬౭ దేవరయానతి వసుమతీసుతనుత్సుక భణవేదనా
ప్లావభరాలసాంగినత్పుపామతిమెంతియు గాంచుచుండునా
శీవిష్ణుహాపవిని విబిద యేమగుదర్జనుదంచు నప్పుడా
ద్భూరివివశాత్మయయ్యెనన సంయ్యామిరాముని తోడయిల్లునన్

౧౬౮ ఆపముఖయూపదారువారణసాధ్యము శిష్యులనెనుజావ్వాని
తత్తుమునకేగుదెంచ యంతదవ్వుల నెంతవిలాపమాత్మ సంతాపము
కతు మునరింపగా వెదకి కంటిమి శోకపరీతయున్ రజః
పతుల వివర్ణకర్ణకలభారయునైన వధూలలామమున్

౧౬౯ కాంచినవెవ్వరలశోకమున జూగితె
దనినెరుగింపనయ్యబలజనిత
తనయనురఘుద్వహుండు మద్భర్తనింద్య
మ్రాతినని నను బోయించె నడవికనుచు

౧౭౦ వినియయ్యారతదింబియోధవ
మునకుం గానిపోయి యిటు జమునసునిబతప
స్విసులని యమింబుటయువా
రసుపున పాషింపక తిపయదినమ్ములకున్

౧౭౧ కని యెత్రదేవి వంశవర్ధనులవీరి

సాంగమోత్రిక జాతకర్మాదివిధులు
సలిపి ఋషిపుత్త్రు వేడ నేము జనకవిభుడు
దశరథుడు నీవునెత్తసంబంధంబు కాన
౧౭౨ చదివిరి వేదములిస సకలశాస్త్రములు్ బరియించి రాచకావ్యా
స్త్ర దశిపుణ్యవిద్యాని విదశిరత్నమదుడ్ దివ్యబాణాస్త్రం
పదలబ్ధి శిక్షితప్రతి సరపాలకనితనయుల ప్రసన్నతా
వర్శదయులు నీదుభాగ్యమునకె యగ్రాదిమేరతలంబు రూఢగ్
౧౭౩ జనప ధురాప్తుల్ం తనువువర్తిత్య భవత్యుప యిచ్చురందుగ
లి నగరాంతంపవారు కృతకృత్యులు నిత్యముని యనుగ్రహం
బున బ్రహ్మద్ధి బొందు మము బాలుల చేకొనవేల నాడన
తనము
మ్మని సన్నన బేకులుమ్ము క్కరంబులు మోడ్చి తండ్రితో్
౧౭౪ వేంకా పరవశులనాథ
హేశవ పరిజ్ఞానమూఢబుద్ధులనాత్మ
దూరకులు మము బ్రోవుము వై
దేవానందనులనమదిత పాదయుంత్రై
౧౭౫ కమలాప్తకులనుతన
కుమారకులనాగి తింయ కోనిమూర్ధన్హరా
నాము చేసి యుక్తవాక్య
లప్పమునను మన్నింపు యుద్ధరాజ్యముతో్డగ్
౧౭౬ దానవపుత్ర వానరపతాకనుతిమ్మన గొప్పి రానయా
ధాని నగరంబు సొంపు కలితా ధ్వరమంపు ప్రవేదినిష్టప్ర

తాపానుజపుత్రబాంధవసమన్వితుడై క్రతువులొండ యాత్మవి
ద్యాపనయుక్తులనమ్మునివతంసముగన్న ని రాముడిల్లసుఖ

౧౭ వరుణాసంభవనేపుత్రి పరమసాధ్వి
లంకలోనాథులోకపాలకులెరుంగ
పాపహాపానముఖ్యమున నట్టివిధము
ప్రజలెరుంగరు మిగుల దూరంబుగాన

౧౮ యిందలి జనములకెల్లను
సందేహానివృత్తియొదవ వందమునేయిం
పందగు మారుధరిత్రి
నందనగాని రెండుపొందననీ పాతబుద్ధిన్

౧౯ శ్రీరఘురాముడేత్రైని మహాక్షీరణ వరుండరుదెంచి తారంటే
తల్లారటపొందు శోకవిరహంబులు రూపగు మాళ్వ శ్రమ
ద్వారనివిప్రదృప్తియు వివర్ణయుమంజిరబద్ధవేణికా
భారయు ప్రోల్లసద్గళితభాష్పవినేత్రియు నైనచానకిన్

౨౦ కనిపనికాలదగ్గరజూచియప్పుడు
తనయవాల్మీకిపాదములకెరగి
తనయులరాకేల తడశరపతి వియో
గమగాకపుత్రశోకంబున కెట

సిత్తించనటుస్ప్రజించివిరోధులకు
బారిగారియులజేశనేతెవిధాత

యని విలాపింప సూర్యార్చి యేటికేగ (ఫ)
బాసి కుశ్శ్రేరలేదు పగిది నడరె

౨౮౧ క. నబలనివేల దుఃఖార్తవైన వార
లెంతమము దూరనాడిన నెగ్గుగాదు
నీకుమారకులున్నారు నయ్యమలర
తంత్రముక్తింపగా నయోధ్యాపురమున
కాకుత్స్థకులుడు వినుము

౨౮౨ (శ్రీ) కెని రమ్మనియె నరుఁడు దెమ్మని తడఁకన్
సాకేతనగరమునకు
న్నాకుం బ్రపుడు జనకనందన దయ్యో యుయున్

౨౮౩ సుతభార్యాయుతుఁడై రఘూద్వహుడు సత్కారప్రతిసంధిల్లఁద
(త్రి)షుశేషంబు సమ(గ్ర) దక్షిణాలు బహ్వాప్తంబుగావింప యుం
చిత రత్నాంబర భూషణావళుల పూజింపన్ నృపశ్రేణినా
(శ్రీ) తపోధనేంద్ర విశిష్ట బాంధవ ధరిత్రీ దేవతాకోటులన్

౨౮౪ యే సరవి కూశలవులతో
రాసి దురమునప్పుడా శరధిచే శరగాం
బాసరవిభ జనమేజయ
వాసవ నందనుడు బభ్రువాహనుతోడన్

౨౮౫ (శ్రీ) నిసూతుం తనుశాననతాదుల కునెట్లే తింపాపరుమున్ దుర్లి జై
మిని చెప్పె జనమేజయుండడుగ నిమ్మావానిఁ దదాఖ్యానమున్
వినిన (వా) శపతింపన్ జనులకున్ సిద్ధించు న(శా)ంతమున్

ధనధాన్యాధికపుత్రపౌత్రసుఖసంతానాభోగభాగ్యోన్నతుల్
౧౮౬ వెలయగ నీకథ వినుధ
న్యులు తక్కిన కథలు వినగనుల్లరుపదిగా
గాథలు రోధలు వినరు బింపున
కలకంఠధ్వనులు విన్నకర్ణంబులకున్
౧౮౭ కనకాద్రిప్రతిమానధైర్య జగదేకస్తుత్యసౌభాగ్యమా
నానలీలా సుతపంచబాణ నిజబాహాశౌర్యలేఖావిరా
జిన వైరావాయ విపారశోణనగరి చెంజీ కెంగుధారాపురి
పసుకొండా ద్వశిలాత్తుర్గపారనారాష్ట్రంక ప్రతాపోదయా
౧౮౮ శ్రీ వాతసుప్రపాలపదాంబుధి
బహులవారివిహారదంష్ట్రి భాగ్యాంకసరో
రుహవామిన శంఖచక్రని
వహవాశదీప్తాంతరత్న వత్సవిలాసా
౧౮౯ బలభేదివిభవామణిశోభా
లలితాంబలసంతులకివితళత్త్వ తుష్టి
త్రులవా ధ్వని తర్కవిద్యా యుక్తిశం
ఖనాదపదంగద సత్పథా
౧౯౦ ఇది భారతీతీర్థ శ్రీ చరణారవిందాంకిత గాథ యామా
త్యపుత్ర వినయ విద్యా సముద్ర వీనవీరభద్రప్రణీతంబైన
జైమినిభారతంబు నందశ్వమేధపర్వంబునందష్టమాశ్వాస
ము. మంగళమహాశ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీ
శ్రీ

241

Jaim Bha

Section 23

— 23

శ్రీ

శుభమస్తు — అవిఘ్నమస్తు

శ్రీశారదాంబాయై నమః

౧ శ్రీచికురబంధగంధఫలి

చంపద్గంధభరమవిమ్లునుతవా

వాచణాకవికర్ణసుధా

సేచనసల్లాపనారసింగమహీశా

౨ అవధరింపుము జైమినిమునీంద్రుండు జనమేజయనరేంద్రున కిట్లనియె

నివ్విధంబున బభ్రువాహనుండు పాండవమధ్యముడు దరుసవు

రయంబునా

౩ వాంసతేఘుండు సుతులుక ఱ్ఱుమునబడిన

యప్పుడు దనశారి మన్నించి నల్లి తగవు

వర్వెదయమునవాంటి మాంటికి నప్పురింప

నప్పులంబున బభ్రువాహను నిదాంకి

౪ బలిమిని వేపు రుపాళ్వేర రక్షకు వెదుప్పుగ దున్నిఘుం బాండవి

2112

ష్టలుటఁ జూచి దర్పి తీవ్రతరబాణౌఘంబులఁ దేరుబ
కలుగానేసి తదస్త్రముల్ విఫలములగా వించి సంగ్రామమధ్యా
హారాతిరౌద్రగతి తగ్రించె మాతుర్చ నినపుంబా ష్ఠాపాణి సస్త్రమున్
ఉ॥ పృథా
౪ వలమున నుండు తేరుకభసంబున నక్కి తిరటి నందనుం
డలమి మరా శతే తనుశతాంగము రూపరనేయుయుర్చ శరం
బులుని గుడించి వానివెస మూర్ఛిలఁ జేసి సహస్రమేదిని
శులగలనన్ సరథ్యరథసూతముగా తెగటార్చి యార్చినన్
౫ తి సుతసువేగుడ ధ్రుపదిపుత్రి కుమారుసురంబుగాఁడవా
గానవతమేసి మూడుబలునారసముల్ బిడిగాతపత్రమున్
ధనువున్ బతాకయున్ నతపి తద్రుధయోధసహస్రమున్ బ్రష
త్రనిహాతి గూల్చి మున్ దశశతప్రదరంబుల ముంచె నాతనిన్
యిట్లు ధంబున సువేగుండు శరవేగంబు సూపినా
౬ సురరాణ్ణప్తృతుడు ధావపాపతపరిస్ఫూర్తిన్ విజృంభించి ని
ర్భరశస్త్రాస్త్ర స్థితి వానిబాహుబలగర్వప్రౌఢి వారింపుచున్
శరజాలంబుల శుభ్రవారణఘటాసంగంబులం ద్రుంచి త
త్పరమూర్ధాన్ కృతకేళి బెరాత్తరముల్ గప్పిన్ సమిద్ధాగమున్
౭ వెండియు నాగ్రహంబున సువేగుని రుద్ధముద్ర వ్రేసి నక్కల
ల్పాంతమదరవాని తరలాఘవమేమని చెప్ప దూన్నిన
ట్లుండ సమంబుగా రెండు రణశౌర్యపయిన్ బతికంఠలాశజతుః
ఖండము పైసురల్ బెదర కప్పు ధిపట్టి యురంబు దాకినన్

నిలుపోవకతడుమూర్ఛ
౯ కలితుండగుచుడెనతలిశిఘునభుజశేత్రే
బెలియించెపార్థుయోధవ
రుల బలువుర(బ)ళయతాలరుశ్ర(ధ)పోరె
౧౦ బభ్రువాహనుచేనాజిబడినదొరల
తత్పురంబునను(తా)ంగదాంసప(త్రి)
(రు)జసనుబూాబి(ర)వంబునవరయుకుండె
తగువిశల్యాదివివిధౌషధములచేత
౧౧ (అ)పుడుధనంజయుండనువ్రష్కేతుడా
స్వప్నానాశవతాంతపకలవస్తు
వులునష్టవయ్యెవరినునెనుశోషింప
బడిరిహాంసధ్వజు(ప్త)ముఖులాది
(ప్ర)ద్యుమ్నుడుపత్తుబడిరౌనయౌవనాశ్వు
(కే)మమేమియునుగానరాకపోయె
తనతమ్ముచ్చాయమస్తకవిశనయ్యేతాల
కనుగవవిస్ఫులింగములుదొరగ
౧౨ దునిశింత్రంబువివిగాకదేవాబెకృ
హాళ్ళనదునింకలంకెగాజనమెముదల
న(స్త)జరుఝ్నరితాంగుండతలిప్రయాజ్ఞి
వల్లభైకెలువిణైనవిధ్రపనెరు

౧౩ శ్రీనిపత్తిలి తజేష్ఠాపరుండైపాండవాగ్రజుండు మద్భుజావిక్రమం
బు నిర్వర్తింబగు ననితొమనప్పిన త్రిమాపత్రమంబ పత్రమంబయ్యెను
రషాలవితంబులగు ఝదిబదరవ్రలాశబిల్వయూపతేలాపం
౧౪ బులోపంబయ్యెను వసుమతీనివింపఝంవతిజనంబు సంపాదింబుబ
తుః ష్షిప్రాత్రాఖిషేచన విధానంబు తిరోధానంబయ్యెనతఢ్వ
రారంభసముత్తంభితంబగు విశాతశతశలాకారచితశాదూర్
౧౫ లానూపయూలితాతపత్రవిలాసంబు నిరాసంబయ్యెసవన
మంతుపాంథ్రాంతరంబున హాష్యమాణమైనలాజప్రవర్షిణపు
గప్రౌవమంగళాసీర్వాదంబు లర్థవాదంబులయ్యెనవజ్యౌధ
స్త్రానసవయింబు నసముచితమాలాప్రనులేపనమణివయి
౧౬ విభూషణాంబరవిరాజమానంబైన గారిసహస్రంబు తర
కములంబులధరియించుతాంబనదండమండితచమరవాలం
బులబాలనప్రచారంబు దూరంబయ్యె రుత్విక్ సమేతుండ
౧౭ గు పుండరీకాక్షునగ్రపూజావిసంగంబును భంగంబయ్యె
తావునమరియ్యెజీవనంబలియోజనంబు తనకుసంగరము
రణాంబశరణాంబునిపుత్రృధర్మజులపాలితింజనుమనిన
నృపకేతనుండు కపికేతనుంజూచి యిట్లనియె
౧౮ పలుకుల ద్రెయుననెలతూలిబింబంబులు ప్రపలిన
తలన్నాప్రికి వెన్నబూపురుని మూడలతట్టిబల్లందారచులె
తలపత్లన్ బలిమిన్ జయింపగలె తన్మాతులిశాత్రులల్
నిలువన్ శత్రులెనన్నదిప్పి తలన్ నిపాపు నాతుండగన్

౧౯ సార్వమిసఖిగోమవిశేసుపర్వపరయోంజ
నార్థవిస్త్రమేసుడురగు ధన్యాత్ముడవ్వ
డతడు త్రైవర్గసౌఖ్యంబులనుభవించు
ననుచు జెప్పుదురఖిలధర్మార్థవిదులు

౨౦ ననుచిత్తగింపు మనిన
యన్నతమ్ము క్రరథాదిరూఢుండై భుజగర్వం
బున బబ్రువాహనదిరం
బ నుపృష్టేతనుండు రెండుసేనలుబొగడన్

౨౧ అర్జునునిరిపుష్టేతునపుడుతోడి
సుతుడుమానౌసనాయకత్వ తయమేయ
నవియురముగాబ్ధరదూరి నధికతన్వ
భోగవత్వంబుపలుగాలబూపునక్షు

౨౨ నరసూనునపుడుకన్గొబు
డిరుమూడుశిలీముఖవ్మెదనించినను
చిరయుంబునగాలానితా
నరదవుదునిమేసకేతువాంయ[illegible]తముగాన్

౨౩ అరవిపాత్తుడుంతుకశతా[illegible]యుక్తతెనివాంవపుంఖవి
స్ఫురశిలీముఖాఘములనా[illegible]సుతున్దరశించెగమ్మరన్
దేరిలగూల్పెంతయియుండ[illegible]తనుండురథంబుతోడన
వీరుడుపడగాడునిమేవె[illegible]రథంబులదాకనాతతున్

౧౪ నరకాబ్ధ్రియతనూభవుల్ మరియుమున్ నానాస్త్రజాలంబులున్
సతిబోరన్ వృషకేతనుండలతిపజ్ఞన్ నాఙ్గంతతాంతాదినిష్ఠూరి
ష్ఠురనారాచపరంపరన్ బొదువ నాకౌమోపంబుమీరన్ పురం
దరపాంత్యుండవిద్రుంచె నన్నిరియుసు నన్నారాయణాస్త్రంబునన్

౧౫ తద్గుణిజూచి యిట్లనుగాంక్షియఫుడు
ఘలిశి నీశనముద్ర్జా విలసనమున
వృత్తిత మరేంద్రనదిరింపు విధముగారత
రెండుచూవప్పు నేకనాయెదురననుచు

౧౬ దరవరసంబునబభ్రువాహనుడురాంధ్రాపాంత్యుమాంద్యదృష్టిజాం
తరమున్ దూరమరుత్రిలీముఖములన్ సొంస్వన్ దూతిరులవత్సంతత
ప్రారమున్ దాంతిథరిత్రిప్రబలతసర్వస్తాఖిలాంశావళిన్
శరధువిబుట్టురుముప్పకాయాంత్నమునతాంజన్యుస్త్రవిన్ దాలయున్

౧౭ కుడురుమెనికర్ణజుత్రీతికొడుకునుద్భు
రాస్త్రవాంతినెంపనతడు జాల్ద్రుముగతరణి
బింబమొరయంగ నెగశిరథంబు రిరి
పతియెథరమిందసరావాతి [illegible] వైవె

౧౮ యిత్తెరంగునంబతినబభ్రువ [illegible] ానునవలాకింబి
తుడరివరాశకేతుననిద్రుం [illegible] ప్రష్టత దిత్రున్నంబుబ
వృతివృషకేతనుండురుశి [illegible] ముల్ నిఘతింపద్రుంబిత
వృతితన యుండుబిచ్చైగసిన [illegible] పయిన్ దరికొండకైవడిన్
బడివడిగంటెవింటశరప [illegible] తమున్ మెతకశి యొఊపిన్నన్

29 (ఆ) డితోడుత ననువృషకేతుఁడంతు
నరభూపులగ్గింగరాద్రెయు నంతవాఁడు
నిలువు మనని నిష్ఠునిష్ఠురుఁ డలవుగంత
రాయుక్తమొగి న(ప్ర)తాపింపుచున్నవాఁడు

30 అనవుడు పార్థుఁ డుండుకోల
మునఁ బిగివిచె కర్ణసుతుని మూర్ధము దునా
తని ముంచె బెక్కు శరముల
జనమేజయ యిట్లు వ్యయుదసమరంబయ్యెన్

31 (ఆ)రుదుగ ధా(త్రి) ఘుంతవతి నంబరమార్గమునందు గాంత(గా)
ద్భురదము వెక్కియున్న విరుద్ధులయ్యు నుయోధి పంచరా(త్ర)ముల్
శరములతప్పరిరక్షలలంబులు తెంపు కపోరనల్గతన్
గరవియు వానిశంబు దవుతెంచుచు సైన్యమెన గాంతఘూతముల్

32 యిప్పరుసనన యిప్పరువురు
దప్పరముగ బోరు నడగడి దివ్యాస్త్రాలన్
నెప్పించి బభ్రువాహను
డప్పుడు వృషకేతు బలితె నా(గ)వామెసగన్

33 యిన్నిదినంబులు మార్కొని
నన్నెదిరి తీనవిబి మెలనందగు గలన్
నిన్నుబుఱిగొన తవిడువ
మదిన్నిలుపుము నేడు వాసుదేవుని ననుబున్

34 కనుగొని యర్ధన బం(ధ) విశిఖంబు దరించి కర్ణసూతిము

త్యనియలుకయుబ్బ జలగతొడన పోవవిచిత్రపాయకం
బునమెదద్వంప తత్పరము మొండెముప్పెనటియుంబె బెంతు భం
గనగలిగృష్ణుడు కర్ణుసుచుత్రిడిపదంబులమాదవ్రావిన్
౩౫ తత్పబంధంబు బడుబుప్రత్య ద్గ్నసేన
నద్భుతంబుగవడియుంబెనవుడు పార్థు
డతనివుణికుండలాన్వితంబగు శిరంబు
కరమునధరించి మిగులశోకమువహించి
౩౬ రత్నకాంతిలోకోత్తమూర్ధాన్యబ్జాంఘ్రి
కాంచనాంచిత రత్న జంఘకుంటి
పుత్రజాతారంభమునకు మేయితెని అబ్జ
ప్రాతునితోడవిరోధము యగ్గుమెంటి
నభిమన్యుపిమ్మట నంన్ప యుస్థితికి నె
న్నగనీవుగలవనినమ్మమెంటి
గనానిధానము నిన్ను గోల్పోయివారి యుది
ష్ఠిరులబిత్తముతప్పు చేసుమెంటి
౩౭ నకవమనుపాజిసాధించునపుడు భీము
నెదురప్రతిపక్షులను సమయించెనేను
నాకుతోడయువచ్చి జన్నముననమసి
నిబాబిద్ధలపాత్రత వేమవారి
౩౮ అంబుజాక్షుండు వేనినభంబునిలయ
లేనిశేవాంబు లింగంబులేనిపేర

సప్రయోజనమ్మైన యత్నసఘనాము
నీవు లేని యజనంబులు నిష్ఫలంబు

౩౯ అనఘ నంజ యుండుత త్తురంబు రంబునం జేర్చి మూర్ఛితుండై తెలి
సి బహువిధప్రకారంబుల బలవింపు నతనిం గనుంగొని బభ్రువా
హనుండిట్లనియె

౪౦ వైశ్యుండనగాన సంగ్రామవిధిలోన
వీరకేళి రణములకు విలువ గాంచి
కర్ణసూను శిరమునఘ్యంబు వీని
భవునకర్పించి పడయుము పాశుపతము

౪౧ అనిన విని కిరీటి కర్ణసు
తుని పుస్తము ధరణిశాయి దుర్పకరివదిగ్
కనలు మను బభ్రువాహను
గని యిట్లను బాలుల సత్యశాఖ కద రుద్ర

౪౨ చిరుసగనే లేతంద రుద్ర వేదు శూరుడవైన నిల్చినే
ఘోరసదనంబు జూపుదు నిపాండుతనూజుడు చిత్తజల్లగా
గురియు పరామోధరంబు త్రయఘోరశిలీముఖ వృష్టిమ్యంచినన్
దురమున బభ్రువాహనుడు దూరవిలంబులు గూలనల్లతన్

౪౩ ఘోరతరగత్పిన యోధ యూధ వరారులే మొండెంబులై వ్రాలగా
తాకంబుల్ బడితేరులాతేసముననే దూలంబులై తూలగా
నాకాంతే యుశరాగ్నిముంచి జటిలంబై గాలిపురాప్తలతా
ప్రాకారంబులు ముస్సుగా మణిపురిన్ భస్మంబుగావించినన్

౪౪ అసంరంభము బభ్రువాహనుడు బాణశక్తి మాయించి తో

ధృతసూతాశ్వతపంక్తులన్ గెరుస మాడు నాల్గునే నమ్ములన్
వేసారింపుచు నుగ్రభల్లముల నవ్వీరుండుగ్రారింపగా
గాసింబొందెకిరీటి సన్నిహితగంగాశాపసంవిష్టుఁడై

౭౫ అవ్వేళ దివ్యబాణాను
లెవ్వియు బనికాయకున్న నదవతిమదిలో
తప్పితప్పితదూలగ
నప్పుడు బభ్రాంగదాతనయుండాల్గనియున్

౭౬ మాతల్లి యనిమిత్తాముతల్లి నిసభామధ్యంబునం దొల్లియు
త్రైతులుబట్టి నపాతకంబునకు బోరగేరాలమిన్నే శని
న్నాతతితంబున బెట్టుచున్న పితృపుత్రా కలవిసర్జించి నే
సూతుం గృష్ణదలంచు తెలుప్పనగ నబ్బాబుల్లైను తాపితముల్

౭౭ నత్తురువర్షించెనెరదంబులు విచ
కర్ణాగ్రాశ్రిల జంఝామరుత్తు
విరివిగాగప్పెతావి రిదిగంతముల సం
గార మభూష్యతిమూఢుపయ్యాలయ్యా
రావెనులాసనారమ్యంబు పెల్లెతనిలిచి
దట్టించె భూతచైతాశగణము
పొంగవేతయాయుదంబులుమండె నుజ్వల
పతిసూర్యమండలప్రభలు వెలుఁగ

౭౮ బబ్రువాహనుండు పాండవవధ్యము
పాణావారణానిష్టురప్రహార

జైమినిభారతము॥ఆ॥ ౭

257

జా(గ)దు(గ) శరధిసంభృతజ్వాలాధి
దానశరము వింటబూనుటయును

శా॥ ఆవిఖ్యాతశరంబు వాలవాలసప్తాబ్ధిక్షతత(గా)యుచున్
రావిర్భూంబిసురేంద్రసూతి వివిధాస్త్రప్రాధివారింపది
ద్దానాపృథ్వీవశోధ్వమ్మనిగుణత్రారూపసూత్రతిన్మ్మబంధుర
(గీ)వంబున్ వతిద్విపంబె తత్నిరవు లక్ష్మీనాథుకే తెంపున్

కం॥ (ఆ) వాయుతరుడు త్వరాంగణుండ్రు నరుక
పిత్రతత్తార్థికై కాదసిద్ధామువార్త
రమునని నునస్తవ యనే శె(వా)వెనతని
తలయును నల్లయు వృష్టకేతను(వా)ల

సీ॥ (ఆ) పుడు కర్ణజపార్శ్వక
కుప్పసుతాశ్వములు రత్నకుంతలకాయున్
గప్పుకొని మెరసి ధరబడి
తొమపార్యరనసూర్యబింబయుగళమె పోలెన్

ఇవ్విధంబున బభ్రువాహనుండా వాదంబున వృష్టకేతు తపికేత
నులవధియించి జయోత్సాహంబునం బొదలి మసుడునప్పుడప్పు
రంబునా

సీ॥ కాలదిగాంబున్నీరు జలికి తప్పిన రరజంబు
నఘువాంగణములన్ముగ్గరట్టిన
సమతట్టుబోనాంబరవుల తోరణయుబి
(త)ముగా వమువుతూం రణామురక్తి

యుడనెడవారమ్ము గట్టిగానాపత్తురయా
గృహములైన వివిధయంత్రముల మర్చి
సాంబ్రాణి ధూపవాసనగంధంబెల్లు
విధుల మంగళద్రవ్యము లుపాటించి
౧౩ భూరిజయవాద్యములు భోరుకలగ
పౌరజనములెదురేగి నెడు సంభ్రమము చెల్వ
వావమాక నింద్రసుతుడా వాహనమున దిగుచు
గాఢిమాంబి చిత్రాంగదావధూటి
౧౪ పల్లములు కత్తెరలగ నెత్తినమాంసమ్ము తవాంచి భారుకాశం
ద్రెళ్లిన జేరియుత్తరుణా జెప్పిరియులూపి యురశంబుమోముజా
త్రిల్లగవోదికెంబు పరిదేవనముంద బురోపధూంజనం
బల్లుకతేయురూదనము లంతిపురంబున నిండ ఖర్పునన్
తత్త్ర్యాలాపాలంబాలకెంబి బభ్రువాహనుం డంతఃపురంబు
ప్రవేశించునప్పుడు
౧౫ నేలనాలినవార వల్లికలు ఖండిభూతపాత్రరదూ
ర్వాలాజాక్షతవామపాత్రికలు బభ్రుష్వాధర్నారాజన
జ్వాలాతోరకెతాంగణాంబులు నిరుత్సాహాంబున భూవిభుం
డాలోకింపుచు వచ్చి తన్నెనియెకోంతాపాంతలన్ తల్లులన్
౧౬ కాంచి యుల్లను నవాంశశృంగార రచన
వెడలనేం చికెయుంతవా విడిచియాత్మ

నసత్త్వశానందకారణాంబైనమర్వి
జయమునందలకోంతింప జననియైన
౫౭ తరువునజనించెఁ జైత్రాప్తి
నరుండుతరుల్గాల్పువిధమున నెబ్త్యదత్త
నరునకుదయించెఁ దంత్రివ
పారిగాంటెవివిధవకేల భూషణాపింకన్ .
౫౮ తాంతుధనుంజయముఖమున
గాంతుధనుంజయముఖంబులో వుసగానిపో
వ్యంతము బొందినవిజయా
ఘృంతితమునతన్వప్వగాత్ముజుబిపతేన్
౫౯ నాయలదేషులనెమొదలనాటినదాతిమపంపకంబుని
పోయిన రేయి దక్షము యిపోయెనిమిత్తముతే యట్టితాం
తే యునికేడుగంటు రమణీ యనతల్లి తపూరురూచిపు
త్రా యొంగిశ్లొసే యు పిత్సపాంత్సజ యంబనికోరదేవనన్
౬౦ శ్రీనబబ్బావావాన్నడు బ
ర్శైనభయమునగలగ మొగమువెలవెలబారన్
గానిపో యనపుడుతల్లుల
జనకుడుబతి యన్నఘోరసమరస్థలికిన్
౬౧ బారనరుగుదెంబచిత్రాంగదయుబ్బాంగి
రాజసుతయుదివిజరాజసుతుని

పాదపంకజముల ప్రబతి యందంద
ఘొరఖశోకపవిత్ర జగతిజగతి
౬౨ దివిజులదరిమిఖాండవముసప్తార్చికి
ధారవోసినయశోధనుడువీడె
నిటలాక్షుతోడనెక్కటిపోరిపాశుప
తముగొన్నవిక్రమార్కుడువీడె
కాలకేయాదిరాక్షసులనుక్కడనుక్కడగించి
జయముగైకొనినదుర్జయుడువీడె
కలనభీష్మాదియోధులగర్వమెడలించి
పటిమదర్పనబాహుబలుడువీడె
౬౩ యనఘజనకుసురాజసూయాధ్వరప
శస్తినరపినపార్తుల్యవత్సలుడువెండె
యదుకుమారులసరకుశాయకసుభద్ర
గడిమికౌశైన్యసారథివికాడువీడె
౬౪ అనివిలాపించిచెర్చెనందనుశిరంబు
తాంచితల్లులదిగిబివక్షమునచేర్చి
తండ్రిపగదీర్చిపేల్లినాతండ్రినిలువ
నఘనెనెవంబుబబ్రువాహనునిబూచి
౬౫ తనయాబంపితిచెర్చెసూనుబుధమందారంబునిందెమిగి
తీర్చిసుంజెందెవాయంబువెంటనితెఘూర్జెసొస్తిరాపచ్చిరాం

బునకుంబోలఁగఁగల్గె బంధువితతింబూజింపఁగాఁగల్గె నం
దునిఁ జేకొంగ లయెంగఁగల్గె నన దోర్దృప్తిం దయ్యోపసల్ౕ
౬౬ జనకుని జంపి నపాత్ముని
జనయిత్రులమ్ముని వెడఁ జంపుము ఖనవి
జనకవధంబునరింబిన
తని యదుభార్గవునకన్నఘనతరకేతుల్
౬౭ (పి)యుడుపరలోకగత్తుకనఁ పిదవసతులు
కనుగవనముందుసుబిత కాత్త్వంబు తగిన
తరగంగావింపబనుపు ము తీర్థ తునద
వుర్త్రి మఖముల బతిని యోగాగ్ని యునిన
౬౮ (అ)ంబాతర(డి) కిముని వారయంబు గానుమసాప్త్వాంగ దండప్రణా
మంబొజేసినసాదరింపకసభావధ్యంబునన్ దుష్టవా
క్యంబుల్ బల్కిసంభవించపితృవాత్సల్యాయుక్తుడునా
శంబొపోరు తపోవ్రతానశనయజ్ఞ భాపనదానాదులన్
౬౯ మునుదానుదయింపనవే
జన పితృఘాతకుండుగాఁగలడు వేదనిన
వ్యానమునవెరిగిన ఫణిసుత
ననుజంపకపెనుపనగము నకులోన్నతిన్
౭౦ కాఁపునని తత్సుతననలము
లోకవెలుదననిన విని యులూపికి తెన

25

లావెగపజెదుమ్మొతసం
జీవనమణిగలడుతండ్రి శేషునిగర్ణ
౨౧ తుళితవాసుకి శంఖకేతూర్ణవకారి
ఫణాలులుమణిదీప్తిఫణాపరంపరలుమెరయ
గాంతుదివ్యాగర్భాంగిరక్షణాముగాను
గతుతభయపన్నగులకెప్పితాంలగరుడు
౨౨ బలిమిఁజేతునశాదుసామమునద బుండరీతుండుతే
గలడారత్నవుమత్పుధానుడనియక్లిష్టాశితాటాంకము
గళసూత్రంబులుచేతికెప్పి తెలాకతన్యాపికెరుకెక్శల
త్రవియంగానినుపింబ యమ్మణివెసందష్యంయువీడ్కొప్పిన
౨౩ వితస్తుతిబుందకయుండ నవ్విజయతన
సుతులమేనులుపేకొని యతడుదిరి
నేమరకయుండుడనివారినెప్పురించి
కదలివెసజప్పె వసుమతిగంధ్వారంబు
౨౪ శ్రీయుతయోజనసువర్ణార్ఘ్యదగవానతో
లత్పన్నగముఖలంబుసొప్పి
ఫలితతాంబనళమాపాదపచ్చియావి
లాసవాసముసుతలంబుగడచి
శాంతకుంభరసాలసాలచిత్రానెర
తనుసంతుడుముఖవేతలముదాటి

మరకతమాణిక్యమయచందనస్థితాం...
తాంతాంతరము రసాంతలమువెతవి
౨౧ కని యమ్భాగవతి తీరవనవివార
వారవతేశ్వరభవనతోలాధిరూఢ
గాంధపాత్రస్ఫీతరాగానఘుంభమాన
తాళకోలాహలంబు పాతాళతలము
౨౨ (శ్రీ) భవభాగవతిస్నానమాచరించి
నియతస్ఫూర్తంబు వెన్ని యున్నియునుదీర్ఘ
పుండరీకుండువారిధికపుండరీక
షండములవాలుతేశునదర్శనమునబ్బి
౨౩ ముకుటున్నసితరారవిందుడగురుత్వ మూర్ధం దుహూడా మతం
సకునిక్షేత్రనిమూర్తిరత్నఖచితాస్థానిక్విలాసితంబవా
సుకికమోర్యతకతన్ప్రతాదిభుబిగశలగాల్పదీపించునం
దకపాంనిస్వరణాంత్రి యాపాద యవిద్యాశేషనాశేషుని
౨౪ కనివినయంబుగ్రందుతెనగాంబనామిల్లియులూంబిరాల్పుతుం
దనప్పమెరుంగుగమ్మలునుతాళి యయి చూపి కేరళతి దర్శనం
దనుముఖవావారక్షణావణాంక్షితనే గుబుబబ్బవాంవమమా
క్షైని వాంతుత రియ్యనీ తన యుతుర్ణబతిదానముశాంయగాదగల్
౨౫ ధరణీతలంబు మస్తము నద్రాభియొనస్స్ఫూతి జీవకోంటికే
బరమసుఖానుతూలమునగ మధ్యమలోకముశ్రీలధన్వికే
బురజయమున్నెవేలుపులబోంబితివీగతానన్నిటూంబినన్

బరపురుషాపకారములు పన్నగనాయకనీవిచారముల్
౮౦ తాపుననీనిలయమునన
దావిషధరముఖ్యరక్షితంబగు మృతసం
జీవని యొసగినబునరు
జ్జీవితుడగు పార్థుడనిన శేషుడుబలికెన్
౮౧ వారిచ్ఛిత్రపరాయణుండత
న్నరునిజయింపంగనాదినారాయణుడుర్
వారుడునుదక్కగనెవ్వరి
తరమతని నేడు పయోజ్జ్వలతంతులబదియునిర్గ
౮౨ అఘుండతికుండనృపు
డృపతుతినగారువిజయుదీకునగంగా
శాపహతిపుత్రునేతన
రూపరగాకనినవినరుగాడ. శుమైత్రిన్
౮౩ మృతసంజీవనిమణియున
మృతకుంభము సుసగదనుసఖాంతహతుకత
(త్రే)తుసుతు(బ)తికింబిజగ
(తి)తయంబునకే తీర్గవిస్తరింపదనసుభర్గ
౮౪ కృతనృ(శ్ర)యుండగుశేషుని
ధృతరాష్ట్రుడెనడుపణికరిశియుత్లునసం
చితవస్తుజాతములలర్
వితరుణాలుతుసుసగరానివియువేవెబట్టెన్

౮౫ అయినను తవిన్నపము మన్నన్పసి తవాడు
విభునను వారి యెడ ఫలియింపనేర
దమ్ముతమును రత్నమును బోయి నఫలత ఫణుల
బయిసి బాడి పోవు తుది నిరుపాము లగునను
౮౬ గరుడడుతోలు వెతి రుగుల్
బారి బారి నాడింతు రుద రపోషణాముల తల్
బరి జాగులు పెత్తులనిడి
తరుణులాలు బుకొంత్తు వణులు తలతలవారిగ్
౮౭ మును వుతంగశాపమున వ్రైనతే యుండి
కృతికిరాక తక్రైగ్రాక యువ్వి
ధుంబరింగ నే సుధారస రతంబు
తేలహాతువుగుడ నిప్పునతడు
౮౮ వుత్తకరివి ఘుడమాత్భుడు
మెత్తని యంతుశము మెరమిారి నడచనే
నెత్తివురవింపదగునే
చిత్తంబి కననిన నగుబుశేషడు పలికెన్
౮౯ గోపసూలనే వు లగోథనంబు
కమలజుడుదాంచి సత్యులోకమున నునుచు
నపుడు ప తిప్ప ష్టి యొనరించు నాత్మ తైన
త్రిదిబతి కింబులే నే పుణ్ తేశవునకు
౯౦ పూఃపుడుకరువిశంబా

నారాయణుకరుణాగలిగి ననువేడ్కన్
మేరువుత్న్రాపుగునప్లవము
తారుణ్యపుకాంద వజ్రము పవమునకున్
౮౧ ఆసనధృతరాష్ట్రుండు శేషునకిట్లనియె
పండితకవిజనాభిలాషంబులు బలుక
మాతులమువారు సంజీవనా యముద్రయు
నిరువారిశ్రీకృష్ణుడు నవేదుమున
తిరిగి యాంతదుప్పున నారుప బల్కి
౮౨ సంగరభూమి వేరిమున నారసముజ్వల దీపమాలికా
సంగత బల్లవానిజస్తన్య సురత్రిత్తుద్రప్రపాంధ్యషపా
లంగడు దూలి దీనదశలం బలవించెడు నయ్యులూచిబి
త్రాంగదలంగ నుంగానిదురంతవిషాదము జూపనిట్లనన్
౮౩ తల్లినిజనతుండు శేషఘనారత్నంబెతలా భంబుసం
ధిల్లంబలిన రూశి వద్భుతి విరత్తి బుత్ర దత్తాగ్నిలా
చెల్లుండి ద్దరు నన్నగాన్ఫ్నినె విచెంతత్ర కేశారవృధా
వెల్లదుర్బ్రుతుటి మంత ఖండగుజచెవిల్లండి పైల్లాసున్
౮౪ యిట్టా శేషుడు పోతరించ సభనిన్నగ్గాడె నారత్నమా
తత్రూ వాసుకి తక్షకాదుల్ తరాష్ట్రా మాత్రకేశోగాధుకుల్
వుట్రా నిల్తరుగాక నన్నసమరక్షేణకై విజృంభించ యూ
గట్రా భూవిభుండెదిప్రిన నవామ్తారంబు వారించెదన్
౮౫ ఆని తనజనయిత్రులగ
స్నినియట్టు సుబల్వాలసుండు బత్రముగా

శ్రీమహాభారతము ఆ॥ ౭

గాని వచ్చెద మ్ము తసం

జీవన మణి రయి సుధా రసంబు వగవకుండు వనలబున్

౯౬ మాతంగ రథ ఘటాళ్ళ ప

రితుండగు సూతులు వచ్చెంతరి కుతు మూపం

గాథా శంబున నిలువక

ఘాతా శంబున కుచోయి పాంజులుతే రల్

౯౭ శంఖ భేరి మృదంగ నిస్సాణాభయద

రావములు దిక్తటంబులు వత్తరింప

శ్రీష్ట తిష్ఠను తద్వేద మూష్టదాది

కుశ రవా సుకీర్తి కోర్వులగనుగాని

౯౮ తెంపున బభ్రువాహనుండు రుదంచ ద్రణాంబున వన్యగంబులన్

ద్రుంప కపోదుకల్పులకె తా ధృతరాష్ట్రుని దుర్వినీతులా

లింపక బన్ను ఫల్గుని పనివని విరోధము మారరె ల్లనా

పంపున శౌరి తెంబు జనుదపార బలంబుల తోడ నాప్రతుల్

౯౯ కుంతి రాజునాజ్ఞ భుజగుల్ వనిర త్ను కిరీట ముద్రితా

కుంతల మాల్య చందన దుకూలములన్ ధరియించి వాహనా

దంత రథాదిరూఢులయి తామును మానిని సుప్రసేనలా

రెండు లయానంత కల్పు కుత్తీర ఖులపెంపు ద్రుతరింపుచున్

౧౦౦ శ్రీనితింబ్రై కొని దంతశూర చతురంగానీకముల్ పంచయో

జనజనస్థలి నిండి భీష్మాదిష్టాద్వలా వాలిన్ బభ్రువా

హనుసేనన్ బరిమాపునతో న ధృతరాష్ట్రామోఘ దివ్యాస్త్ర ర

263

స్త్రీనికాయంబులనేకశతసహస్రవృందములు ద్రోణినఁ
౧౦౧ విజయసుతుల్గ్రీమాయాశరవిశిఖమేయ
ద్విత్రిశతసంఖ్యఘనాయుల విషధరముల
శిఖులనురుమాంత జదరుతత్ప్రషణముల
విలయము నరాలు నుల్లల విధమువెరసె
౧౦౨ యుత్తరంగునంగవశితే తిలోకంబు చేతాముపతంగా కొంత రంబులయు
దరంబులుచెంపుష్పటంబులం జింపిన ప్రేవులుప్రోవులుబడంగడరి
నాలుకలు పెలుకల విధంబు నం దూలం దూలుఘ కనుంగొని యుత్క
మారవరుండు మధువర్షబాణాంబు ప్రయోగించె తూంతనా
౧౦౩ నిలువక పిపీలిశాస్త్రం
బలుకమెయిందు తిగినేయ నందువలన పె
క్కులు చేముల పెలువడి పడి
మొలిచెశరాస్త్ర తెల్లదురతులువారన్
౧౦౪ బలువదళువాయులప్పుడు
తలచికనతాయస్త్రపదంపతిమది మా
కులువత్తు్త్రలున్న మొనతల
నిలువక శిష్యావిాకథకునెరిచెడి పోరన్
వారలంగనుండుని భుజంగపుంఠ డిల్లనియు
౧౦౫ మృతసంజీవని సురరా
ఘ్నునకునింతన్న నప్పుడు కుయుక్తలుచె
ప్పితిరి నరసూను మగటిమి
ధృతరాష్ట్ర ప్రముఖులెరిగ రే నేడాజిన్

౧౦౬ త్రుంచువారలనిరసించి యుద్ధగాముసు
త్రాసపాత్రునపునెదగినదివ్య
కవచంబు శతకలాశాన్చిత్రమునమూల్య
కుండలాభరణాదుకూలమాల్య
పరిలేపనము సుపాయనంబుగనిచ్చి
గారవించి మనంబు తండుపాపి
గాండీవి తన ~~మేలి కత్తి~~ మేలికత్తిణాంబులమ్మిన్
స్వర్ణపీఠికలందు సంఘటించి

౧౦౭ తదనంతరాదులుగాల్పపాంతానిశగంపె
రంబు దెలువడి జీవరత్నంబు గానుకు
బభ్రువాహనుగూడి ప్రాభవము మెరసి
మణిపురంబు నకేతెంచె ఘనశరుండు

౧౦౮ అపుడు ధృతరాష్ట్రుడాత్మగేహమున తరిగి
దుఃఖితుండయి దుర్బుద్ధి దుష్టభావు
లనుసుతులగాంచి బభ్రువాహనుని వాత
బవరమునన్నెన తనపరాభవము దెలిపి

౧౦౯ పాండవులకు మన కుమదల
నుండియునెడతెగని వైరము రగవిభుండా
ఖంతలసుతు బ్రతికించును
కొండితసుతుల పుడంతరాయంబునినన్
వారలుతండ్రి కింబ్రణామిల్లియుష్టనిరి
౧౧౦ కుండమదాబినన్ ఘనశరుండు కేడెల తిరిగి ప్రావర్తే

ష్టుండును జాలతిం(ద)సుతు చెప్పనాతుక మఖస్తంభవంబునే
వ్యర్థనివారియింప నిలువంబడు జన్నము యజ్ఞకర్తవి
నుండయి చెల్లునయ్యా మ తనూజుడు నీపగదీరునంతటన్
౧౧౧ అనిన ధృతరాష్ట్రతలకి శేషావిరాగులువ
జనియన రుగని యుక్త తత్త్వామశత్రు
తనయుతలగుండు జనరిపాతకులుగరుడ
వర్జితంబైన బదరీవ్యావనమునకును
అప్పుడూ
౧౧౨ ఆదరియుయులూబియుచిత్రాం
గదయు సుగాండీవిశిరముగాన తతలయన్
వెదకి వదనోదరములదు
వదలుగదాకింపు తెనుబు వసుధం బురల్
తత్క్షాలావాలంబు బభ్రువాహనుండాయుతెంచె
౧౧౩ అకుదెంబ శత్రునందను
శిరము వెదకి తానలేక చెందినమూర్చన్
ధరవాలె నలపెకుంతియు
కరిపురినారాతి తెడు కలగని భీతిన్
౧౧౪ విన్నన యిత్థిర్యశాప్యతు
లున్నతకరుడెంబ యెదురులాత్తంసునకున్
విన్నపము చెశ్మునుకుబు
కన్నులగా వ్యథప్రాప్తికనాములరాలన్
౧౧౫ కంస మర్దన నేడు నాకలకి రేటి

త్రైలదీర్ఘకమునికా(తి)మునగోరు
యుంబలదితేజరత్నమాల్యములఁదా(ల్చి)
యుపరిగదానరదమునన్ క్రియాప్యాదిశకు
౧౧౬ (అ)ప్పాంతవమద్భుమునకు
నెప్పుమిబుత్తుంగవలయునుల్లమితలఁగ్
తప్పదునాకలనెసఖు
నెప్పిపరివారించి దయుగనుంగానుమనిన్
౧౧౭ సంస్మరించి నెదురసాష్టాంఘ్రింపు
తాత్ప్యునైత్రదేవకీయశోదలును గుంతి
యును బతారియురావాటూవానుంతి సుభేంద్ర
దతిగ వంశిఫ్రి రమునకును నయ్యాపరరా(తి)
౧౧౮ వ్రి (prostrate) శిరనవారణాంబులనున్నమితాతపవారణాంబులఁ
నురుమగుభీకరాసులనమాతుల్యతభూషణాంరత్నిరాసులఁ
దరువగుదీపకేతువులగుణాంబ్యుతకర్ణ శమాపకేతువులఁ
మెరశినబబ్రువాహనుసమిష్టలిశారిసుపన్నదిగ్గగన్
౧౧౯ బకదనుజాంతకదనుజాం
తకజననులుబన్నగాశనరథంబునిరు
త్స్వికథతిగిపార్థునపమా
ధనకర్ణ బరమెదురగని శుదపుశాంతమునన్
౧౨౦ (శ్రీ)వరుడప్పుడర్జునుని జేరి ధనంజయ వీరకుంతియున్
దేవకియున్ యశోదయును నిన్నగనుంగాని పొంక్యముంతనే
లావగపాపనంబునఁ తలన్నిని భీమునికేల్పుష్పజూచి దే

వావిజయుండు మేల్కను నవస్యము నేవిటు వేరబిల్చుటన్

౧౨౧ అనుసంతసూర్యోదయంబైన బభ్రువా
హనుడు తల్లులు దాను నలముకొనిన
మహాస్త్రీలబర్వాయమున దేరిదురముల
బెక్కిన ప్రద్యుమ్నుచే నరింగి
కృష్ణనవుదేవకీ దేవుశోదలకును
తెలినిజేము నవుసద్భినయభక్తి
ప్రణామిల్లె నప్పుడప్పన్నగాధిపుండు
చెలి సన్నిధి చేరి సమయమెరిగి

౧౨౨ దేవ జీవదరత్నంబు దెచ్చినాడ
కరుణా రక్షింపు నీపరితానిని తని
వస్త్రకము డెంగి శనవేదమతులబట్టి
తునుము తొల్లిటి రావరూ తేటులబవెను

౧౨౩ ధర్మజుని యన్వయము రసాతలము లోన
మునుగకుండగ నుద్ధరింపుము కిరీటి
శిరమున కుతూహలంబున మెత్తగింప
దేవకే ప్రతి సరివిప్ర దృష్టి నడవ

౧౨౪ వినుడీ నారదు ప్రతిజ్ఞ యేనఖిలప్రద్విజ బ్రహ్మచర్యవ్రతం
బున బెంపొందితి నేని గవ్వైతి॥ శరంబు నవ్వుత వెట్టారకయ్
పునకల ప్రయ్యలువాసిపట్టు రసు నాలో త్రిదమస్తంబుప
యిప్పున వచ్చెన్ విగతాసులయ్యెభృత రాజ్యావ తప్ప వులకానలోన్
అంతా

౧౨౫ నరవృష్ణిత తనులతలల్
శిరవరుతంగములజోఁ జీవదమణి వే
రురమునవేంచన దింద
శ్రీరముల యస్రాంతమనుపు జెందినవారిన్
౧౨౬ జీవదరత్నప్రభముచే వృష్ణితుడు వేంచరాంశ
దానినుతింపుచు దిష్ణునతల్పము కుందుడుశాంగిలించెగాం
డీవియునష్ట దేరసుతునెమ్మిగనుండునె తల్లివాడుస
న్యాపవిధానదేరడు త్రియలగనెపాండవనన్నసుత్తరన్
౧౨౭ మొరసెనసంఖ్య శంఖరవముల్ దివిబుఱ్ఱులవానసోనగా
శురిశపునః ప్రాప్తసులగుంతగనుండగానపెద్దవాదినుల్
చెరసమరాశిపఱ్ఱగదలింపనమూంపసమూవాణులుబ్బగా
నెరస పురోపకంతసరనాదరుణిపదిశతలాస్యముల్
౧౨౮ ఆస్యశరిజనంబునెరయంగనివాళిగజల్లురత్నసం
పన్నతయుం దదంతికవాచల్చిటి ఘృత్తలు శేషవేంలగం
బన్నకుమారుఝూచితలలూంచిన్నపులగాని యహోదత్రీదియుం
బెన్నడుబభ్రువాహరమణి యుష్పసహాష్టలిబుబ్బయల్బెదన్
౧౨౯ ఘనరత్నఖచితం
బునవిరువురుసుందినితరభూపతులవిల్
సమన్త్రరప్పుడునమితా
ననుతగునరుఝూంచిఝేంగినాయకుడని యుల్
౧౩౦ ధాత్రిపులకెజున్నస
ర్వత్రజయముబుత్పుచే బరాభవముగనన్

ప్రా(త)ము భవదియ్యసుత
స్తోత్రము మెరిగి మెచ్చి కృతము తగదు లజ్జింపన్

౧౩౩౧ (వ) దియను సంగా కనికటగా శాపనిమిత్తంబున నిట్టి విపత్తిసంభవించె జిత్తం
బున నుత్తలంబునొందక మముమందుని కరుణావిశేషంబునం జెందిన భవన్నందను
సకలరాజ్యభోగంబుల ననుభవింపుము నీకు క్ష(త్ర)ంబైన ఉ(త్తమా)ంగ

౧౩౩౨ దానభుజంగరాజప(త్ర)కలవాళ్లు జ్జనిత శోకంబులు జ్జగింపబు జ్జగింపుము
లక్ష్మీ తమ్ముత్రైన బబ్రువాహానునుపగుహానంబున నాదరింపుమని వారిజా
క్ష రుంగ సుంగానీ

౧౩౩౩ దేవకవృత్తి సుప్పదీర బోధింపుచు
త్వరిదేవకీ యశోదలును గుంది
యును దల్లి బిడ్డల నెర్పిక జూ యంగ
వలయు వీరుడు బబ్రువాహానుండు
విష్ణుభక్తనిదయాన్వితుని (బ్రా)తృవ్యర
త్సలుని సూచిత యశోధనుని నాత్మ
జనకుని మాత్యేన్న వెనుబాతకము బా య
(బ్రా)చితంబుగ మహారావలంబు

౧౩౩౪ దంత తన మేనువిడువంగ తమకెపెడు
ననిన (బ్రా)ంగదాతనూజుని మనంబు
తెంపు గను గాని యుదినివారింపవలబి
పవనజుడు బెక్కంజ్ఞి రభాష్ణాములు

౧౩౩౫ గురుపితామహ వధ తోంబు ల్లు ఘుల వర్ణించి
దురితముల జెంద మాయయబ్బి తుపు భక్షించి
క లుపమునైన నిస్తదగ్గ రున కారి

జీవపితరులైన తయంగవొందనుతఖ

౧౩౬ వినునాలవ యుగమునసీ

తనినామస్మరణమునగదాముక్తులహె

వనుత్రైశివృష్ణగాలివన

మనలకుభయంశూన్కత్రసృవంగ్శ తగలదే

౧౩౭ ఆనివక్బభందములపొ

వనిడలుపరగనపుడు బజ్జ్రొవాపొనురుడుస్నద్ధవనం

బునెనగులువిడువనందరు

గానియాత్రవిజ యుష్ప్తిగుణాతధనంబుల్

౧౩౮ నానావిధభోగంబుల

నేనుదినము లుంతరతేపాఖిబుతములర్

దానములచేతబవమువిథ

గానంబులుబాతగాతుకము రత్నంపక

౧౩౯ ఆసమయంబునకృష్ణుడు

వాసవితోననియె నిటభవతూస్నసునియా

వాసమునసుఖంపసునా

యాసంబున నేగవరుస్నైడుదినంబుల్

౧౪౦ మనతల్లులునే దేవుల

నవిలతనూంభవునిభూబ్రియపాపములగుని

ధనకనకవస్త్రరాసులు

బనుపరగనజాతకశష్మ్రపక్షిణాముననర్

270

2178

Continuation of page 269

౧౪౧ వీరలు ధర్మజు యజ్ఞ
ప్రారంభము జరపెదరు తురగరక్షకుని
భూరమణులు భవదీయులకు
మారులు రావలయు తదలిమనబడిన సుమ్మీ

౧౪౨ దేవ ౩ ముస్న గాంగలసతి నవాంబుధనంబు దూర్బిణీయ
ప్పావని వెంట నంపుడు యుపన్నగరాజును బబ్రువాహన
స్త్రావరు చేతి పూజ బవాలు మానము గాడుని సంతసిల్లి లె
స్త్రీవరు డంప భోంగవతికి జనియోలే బరమానురక్తుడై

౧౪౩ అనవరతము నిత్యస్నా
జునయుత సంజీవకధ వేరుసనాకర్ణింపి
ఒనవా శిష్టపాతమునే
శినధరనపమ్ము తన్ను భరియమజెందరు మత్స్యల

౧౪౪ జనమేజయ వినుభావిం
దుని యుసుమతి విడువబడిన తురగము నానా
జనపదములు గడచి త్రిమం
బున బవిస్ననద్వజుని రత్నపురమునకరుగన్

౧౪౫ త్రావమయూరధ్వజ వసు
ధావరు త్రి తువాయము బుత్తా తామ్రధ్వజుని
గావలిగా నిడి విడిచిన
దేవిరమున రెండు నెత్త తాత్రైనిలువన్

౧౪౬ అశ్వము వాజి పాండు తనయాధ్వర వాహము దిబ్బెసెమోము...

వమ్మశిబత్తిపోషితరవంబున వస్త్రము పూర్వ(పు)త్సురా
(గ)మ్మున వేయరేసి యదికందము బట్టి విదల్పతోనమి
(త)మ్ము యితే శికెంగడగిదంతములంగళ మప్పశింపగన్
౧౪౭ తా(మ)ధ్వజ ఘూవరుడా
తా(మ్రా)న యనుండగురుగ నశితతా(తా)ధిపుని
సా(మా)నొవ్వరిద నవినిశ
న(మ)తగురు విలగదళిన తుల ధ్వజుడున్
౧౪౮ చాంత శింప కుండ చతురంగబలముల
సారది వేది వత్తి బుంబు బిగియ
బత్తి బదివె నుసశి పత్తి తె విూ౦ ద
పత్తి వెల యు బిరుదు పద్మమపుడు
౧౪౯ దుర్జయ రాజమండలవిధ్వంసుదమూర్తి యు దిష్టర(త్ర)తూ
త్స జిత తమ్మిన యాహవాయవతంసము(డి)మ్మరనంగరత్నగా
నజున్ను తేగుదెంచె నిపులార్జున గల్పిన జూతువి(త్ర)మో
పొజున్ నలేలబత్తుడు రయంబున శూరులుధా(త్రి)గల్గినన్
౧౫౦ (ఆ)దిగని నృపసూనుండను
నత న(త్రు)తువ(ె)వె డుజరపై నదిపతి మునునం
డిదిదురతుదుజేశ నిమిది
యదియు ను శిద్ధించె ననుము వారి బత్తించెన్
౧౫౧ రై యుసురమానిచెప్పెన్

ఆదామా

2712

270

Continued in page 278 & 279 misplaced in binding

ప్రాయంపుఁబూరుషులు తెరువాంతవనేనర్
ప్రాయితలమగలునరరా
ధీరసుతులు తప్పననుమతె వియగనాకుఁ

౧౫౨ నరనారాయణాలజూనాబ్బాతులు జన్మింబబ్రతింగాబ్రతి
హారినన్న్ దళవాయని బలములూనానేనగానగరా
దరయుఁ శూరుడు బభ్రువాహనుడుగాడాప త్తుముత్త్రాఘుయి
పురినంతఃపురిజూపుతేళికలకుఁ పుష్పాంజులఁ శాలయగన్

౧౫౩ ఆ హామొనరింపగనీతె
సావాసులందెవ్వరనుబుస్సైన్యాఢ్యళుం
డాహా యవసుసర్దనబంధు
పుత్త్రశోకంబున బదిలపరచు నేడయనియాజ్ఞన్

౧౫౪ తామతేతుడనిబతాపింపమాకేల
శారివలితెసవ్యసాబజూచి
ధీరబోధకులనికారణంబునవెల్ల
కారణంబుదప్పుదీరణంబు

౧౫౫ వారులయాంతవసములుప
వారధులనికాష్ఠినిబియస్మత్పులముఁ
జోరికిగృత పుత్రశోకము

గారవయింపుమననట్లు తాజేయుతఁ రియుఁ
౧౫౬ వారిజోదరుండునుదారవత్పురితంబైనతెరత్నమిత్సతంబ
గురవంబులదిత్తురుంగంబులు వర్తింప మెక్కముగించాంచజం

న్యంబు పూరించె నమ్మహావ్యాహారంబునకు ననుసాళ్వుండు తంత్రరంబు
నువాంసధ్వజుం డుద్రేకంబుల్ (ప్ర)ద్యుమ్నానిరుద్ధులు పక్షంబులును
౧౪౮ భోజవర్ధనుండ్రైన స్వస్వనేయుండు చరణామధ్యంబును చెయుపులు
చి(త్రా)ంగద పు(త్ర) చిత్ర భానుషాంత్యులును నపరిమిత సేనానాథవే-
తుండ్రైనకవితేతనుండు దరంబును తదియుల రక్షయు వ్యనాశ్వమేషు
వస్థులుండానదిళ్ళిన సంగనుంగాని తా(ము)ధ్వజుండు గరుడధ్వజు
నకెళ్లనియె

౧౪౯ శూరతననునదిరించితి
పారికిదివ్యాయుధములు పూనినిజముగా
పౌరుషమునగెలినేనియు
నారాయణాపత్యవలదనా లారిననుర్యు

౧౫౦ (అ)యుర్వ సన్నల విస్ఫులింగములు(గా) యుతా(ము)కే తుస్థమా
తలినాధుండు శతాంగమున్ దరమిపార్థ వ్యాహారత్నంబుల్
బలిచల్గ నలవంత బాణాముల దృప్తాత్ర్తికినే వచుచిత్ర్త
గ్రఖితజ్వారవఘూర్ణితాఖిలదిగాకాశావతారంబుగన్

౧౫౧ తసారినేడెంబతంబులన్ క్రించి
నేడెంతుసూతునినేపడంచి
తేరివాజులనాల్గునారాచములద్రుంచి
(తి)రశ్చంద్ర సుతు డెబ్బదివగుదించి
స్రైనేయుతుమ్మిదిశరములనారిగించి
కృతవర్మ నిరువాలుగింప సూంచి
(ప్ర)ద్యుమ్నునేయుమార్గణాముల దూరించి

శతపత్రమున తత్పుష్పనొంబి
౧౬౧ యంతదని యుతపది జాలనాగ్రహించి
మరియు సైన్యయోధుల మదమడంచి
పగటిసూర్యునిగతి ప్రతాపమునమించి
సింహనాదంబుగావించె చెంగలించి
అప్పుడు
౧౬౨ తనతనువున నంతపెరిగి
గుని నశరత్ర జముదుల్పమెయి యుద్ధతుడై
ననిరుద్ధుండెదిరివీరుల
ననిరుద్ధుల జే యవైరిభీష్ముగా శుగనివాతిన్
౧౬౩ గ్రమ్మన నెత్తురుతేరులు
గ్రమ్మన ఖండప్రచండ కాలానలతే
ల వృత్తుల దెగడు మెరుగులా
లవ్వల నస్త్రావళి త్రయ మువడియుంచెన్
౧౬౪ ఆయోధవరుడు మరియుంబలు
మో యుంచరి జూచి తురగముం విడుతేచా
సాయెదుర బింపవైన నిలు
మాయోధనమున కు నన్న నతం డరసగుణున్
౧౬౫ అలరు విలుకాని కొడుకవు
బలవారథదెనాడె పట్టి బాణాబడుషాపం
గ శసూత్ర భ్రమము నే
తలిగాంబంగాక నాకుదయవేదనిన్

౧౬౬ కమువుగ నగ్గిబాడబసఖంబడు త్రుప్పి ఖంబడచ్చిర వర్మ
ప్రుటము బగిల్చి తుంబరిటు తుప్పన త్రుప్పగ దల్చి సూతును
గ్రత్తుతల ద్రుప్పి తేరు తురగంబుల నాల్గిటు గూల్చి యార్చినన్
దము తునవాలు శ్రేటమున దాల్చి సుబిత్యుం డదల్చి నిల్చినన్

౧౬౭ ఆరగయు క్రొవ్వారియును నతం
డురవతిగాన్ శేరుతిగ్గనురిచేన నఫుర
ంయ్యురువు రుశింగ ఫుచెదవుల
కరణారివిజృంభింబదాంతిఖడ్గాఖడ్గిన్

౧౬౮ లాశియు చెడిబియుదప్పియు
ప్రేసియునొడ్డింపు మెనియు విసరియు విఘల్
డాశియున కత్తికయ్యము
చేసిరని జనాంధనము లుబిద్వి పలువారన్

౧౬౯ జైగురుగీరాదిన పుర
నాగంబులరితి మాగన్ణార్వరాజాస్త్ర
ద్రాగము లదుప్పదారిఖయు
లాగముస కుజాష్టి యచ్చులంబునచెనగన్

౧౭౦ దగడుత్తి కారివునమడు
జకతింబడిఖగుల బరవశత నొందదిశల్
బగులగనార్చ సుబిత్యం
తగనిపే(బు)ద్ధ్యు మ్నుద్రత్నె మైదస్త్రముల్

౧౭౧ (క) ప్పుడు కర్ణసూనుఁడా సుబుత్తునిమీఁద
శరములారు గ్రుచ్చి విరథుఁజేయ
తను లకాంతతుండు తేశక్తి విలుగునా
ధ్వనియొనర్పఁ దునిమె తద్రథంబు

౧౭౨ (తే) శతశతాంగములీఱ
తిశకలములు శాయవ కతేశక్తి నిగు
త్పశరావళి కనన్ జుడు
దనశబత్తైనువా్ర్యదిశగాయు తనువు నుబోవన్

౧౭౩ (క) నుసాల్వ్యనైదెరునుయ
వ్వనాశ్వనుకృతను భూజవరు రంతి నెరి
ప్పినసాత్ర్యకి మాకేనియు
జ్జినప తిరథ్యములు దునిమి శంఖంబూత్తెన్

౧౭౪ (ఆ) నాదారక మున్నసాత్ర్యకియురంబాదర్ సుబుత్పందునా
నానారాబ పరంపరన్ వెగడునొందన్ జాముమాహ్రాన వశుం
త్రైనిల్పంబడి లోబనంబులకు మూర్చయ్ మోనబి(తా)ంగదా
సూనుండేను శరంబులేయ నవియున్ జూనొన్యంబు గాశేయుచున్

౧౭౫ చిరునగవు ప్పునిప్లను సుబుత్సదు నేవిపతింతలోపలన్
వురుతురబబ్రవాహనుత మాతునూపాయనవిబ్న్వసుత్పముల్
పరితలదబ్బుపెంబు నదరించిశిలీముఖ వృష్టిముంచి తె
క్లుఱి తి మరాళకేతను మహాగ్రశరంబులగూలనేసినన్

౧౭౬ (ఉ) ప్పుడప్పాండవ స్నైకులతారండతాండవ పాద్వంతఖండప

రథుండుసుంజూచెవిహరింపుచుతాద్భుజంగనుంజూనిగతప్రాణు
లైవదలువృషాంబాణాసనాదిసాధనంబులువీరయోధయూథప
౧౭౭ తురంగమాతంగంబులండురుగురుధిరప్రవాహంబులకుఖలప్రా
హంబులరెంచురథుగరపనాలంబునకుసూర్యాన్వరునిపాలితెంజ
నిగోత్రవధపాతకనివారణార్థంబశ్వమేధంబుశాయుసమత
౧౭౮ త్రివధుష్యానల్లవినితెంగత్రినగారియలంజేశిదించునేఖషలంబుగష్టు
తెంచితవనిముష్టునాడినగిడిరేయోండతోండకుండనివారిసూరథిం
బత్తరుప్రైరిసప్యుఖంబుశేయింబసాయుకనితాయంబులనతనితా
౧౭౯ రయంబుగాయంబులుగానేసివిరథునంజేసినసూసియతండు
వేరుండురథంబెక్కియింకెనెక్కత్తపూయదిసవనస్రంధవంబుతో
డనబంధింపుకునిపోయదననివసుంధరాధరంబుప్రెంతంధరం
౧౮౦ బుబం బునసంక్రందననందనునిమాందనందందవిశిఖబృందం
బుద్రుంచుతెంప్పినశరవేగంబుననతండాజిరంగంబునకురియోజ
నంబుదక్షిణాంబునకరిగిరయక్షణాంబతిరిగినిఖిలబలంబులసమయిం
౧౮౧ పునవీరునింద్రితూనసూరాపథంబునతెగరయఘోరనారా
చంబులుబరపిదేవదత్తంబాంత్తనిత్తరంగునవేడవేయారాత్రం
బులుబిత్రవిధంబులంబూరినబురుఘోరంబరెప్పునాసమయ
౦బునన్

౧౮౨ నరుచేసుబితృండేన్రైతు

నరదమువిరువేయిజవుశియత్త్రూవిణశియు

దరబడితెసనష్టపారం

దరిబలముసులక్షుపడిశత్రాంప్రుధ్వజుబెన్

౧౮౩ పలలముపాళవంబు గానుభంగి సుభద్రాసుత త్రిదితేర తూ
నలమిని యత్తలంబుగ దియర్కరథసంబున దాకిసంధర
స్థలి జదియంగ త్రైవని జస్రస్సులు తవృతి చప్పుబప్పునన్
చలగ మురారి (గ) కృష్ణ కరాబ్జమునన్ బడకుండ బట్టినన్
౧౮౪ కలుషించి తా(మ)కేతుడు
పరికెగదాధ్రరుని జూచి పాంతవుతూన
స్త్రులమునబారగదుష్టికి
దలపతి తిదినీకు వీరధర్మ ధ్యామె యనుచున్
౧౮౫ అదరిపడి వింటు ధాస్వ
(త్రు)దరముసంధింప శౌరితా(ము)ధ్వజునిం
గదిశివడి నురవుదన్నుచు
గదగొని పుస్తకము గాతు కలంగగనడబర్
౧౮౬ అందుజలింపకబాలుల
స్పందనముందరమిపాండుకస్పావరులనం
దందపరిపూపనవ్వుడువు
కుందుడు గాండీవి పేరుకొని యుబ్బని యర్జు
౧౮౭ ధళముల విని గన్నని యుద్ధాయుధలయొ మరాశకేతనా
దులుసమరస్థలింబడిరి దుర్యోధని నీవునునే నువినితూ
తలపడి పోరకున్నపని దప్పని జంబని శాజ్ఞిసించిని
కలకలముల్ కెరిపి కరగాండివరావము నెబ్బరింపగన్
౧౮౮ బరవసముగ శరవిసరము

277

కురియగనవిదునివిసరకుగానకసుతుండు
తిరువురవిలునారులుని
త్తురగతిరగనేయునింద్రుబుడుపేంద్రునితోన్
౧౭౯ యిన్నియునస్త్రదేవర
పన్నిపనంగనేలవినిబరివూతునవస్
మన్నింబసారథివిగ
వృన్నివారియునియుబమెనిశతాంగవుదరుమ్
౧౮౦ ఆవిగసుబిత్యుడుపదితూ
పులకృష్ణనిసెంబిపాండుపుత్రునిప్రదరం
వ్యులవుంబిగాడుగుద్యంబిన
ఖైలబిత్సుతుండతనితేరుభగ్నవుబెసెన్
౧౮౧ ఆరదవురూపదినవుద
ద్విరదవువెసనెక్కివిశఖవితతిగురియద
ద్గరుదనిలావాతిబిరబిర
వారివాయుసుతురథముదిరుగనాపవుయవున్
౧౮౨ తవుమూర్ఛలుదిగిగాన్సి
ప్రముఖులఫుడునిశితశరపరంపరనెంపన్
డెవులకేసుబిత్యుంతతివి
క్రమమునవ్వీరవరులకనినంగూర్చెన్
౧౮౩ అందునతుబాలనవిగివు

Continued on page 280

280

Continuation of page 277

కుందుడు పత్రంబు తెలగాని పాండుసుత
స్యందనము డిగ్గనురతర
విందుగ్రహాతారకములు నిలయుజె వింబర్
౧౭౩ బూయా రథ్వజితారి బాణ నరిరమ్మ కృష్ణము నాగ్గి జాం
త్రయుంగా వగబూ నినె సుకృతమ్ము మెప్పించి తవెళని
కాయంబుల్ దెగ నిమ్మనా యెందుర పత్రంబె త్తితె చూడువా
లాయంబున్నిసుగ్రీడని ప్పుడవలెల గల్లి కుంపోయదర్
౧౭౪ అనికరి దిగ్గనురి కృష్ణ
ష్ణుని పత్రము కెలు బట్టి నవిచె త్తుగన
ర్జునుడమ్ము తుపనుపునా
తని నూరస్త్రములనుంప దావు ధ్వజుడుల్
౧౭౫ వెక్కగా నవకనరు కృష్ణుని
నుత్కణాగ బిరించి మూర్ఛనొందించధరర్
గక్కదల త్రైచిపాయమును
నెక్కనగాని పోయి జనకు నింగనమై కైర్
౧౭౬ మై క్కని విబినపులధ్వజు
డిక్కగనుంగుని నవాసుదేవార్జునుల్
స్మృక్కించి పాయమూదల్పిన
యక్కధవి నుపించె స్మృపతి కాంతడు దవియర్
౧౭౭ వినికస్మలకెంపాదవగ

281

Jain Bha

తనయునిదెసఁజూచి సమరతలమునఁ గ్రౌష్ణా
ర్జునులనెలుఁగించి తురగము
గొనివత్తురయింతపడుదురు కొడుక వ్రగలవె

౧౯౯ క్ర తుఫలదాతయ్యైనవారిగయ్యములనెన బరిత్యజించి కూ
రతగానివచ్చి తేపఖ తురంగమునెవ్వనికూర్చి చాయని
శ్రుతువిశనంబుదానుకులతాంతయుగూడిమయూరకేతుఁడి
గతివెత బెందప్రాద్యుమసకంబడెనంతటపాండుసైనికుల్

౨౦౦ జనప్రరూపగానని విచారప్రమోములుపంకజంబులన్
వన్నియుదారమార్గగాంగనాత్రినా జూస్రవుసంధ్యపైంపుసం
పన్నతమారనిత్రియుదమంబుగ్రమంబునజారమోడు పుం
గన్నులుగ్రౌరవంబులవికాసము దేరగమూర్ఛదేరుచున్

౨౦౧ వారిజాబనరుడుమనతో
దురముసలిపినతఁడు పవనతురగముగానియె
తెరువునజనెనాకెరుగం
పురణాంబునగలిచివాహముందెత్తునన్

౨౦౨ వీతని పుడు బవానికేతుఁడేవడురత్న
పురికిగుంచునతని పుత్రుడేగ
వానితెగువచూచదేనినావెంటరథ
మ్మనుచుబురముచంత మొనలనునిచి

౨౦౩ కతిప్రాంతముతుత నిర్నాథ విధూవతి పంచ

భ్రూమధ్యమున నూర్ధ్వపుండ్రకంబు
వక్షస్థలమున పద్మాక్షమాలికలన్
బిలమున నులివాడు తులసి యెన్న
నంసభాగంబున యాయవారపుసంచి
మోరుద్వ్యాలమున నిరు తోలు సజ్జ
మతికరంబున శ్రీరఘుడు వేణుదండంబు
గానివేఫ నటింపగ నడుగు తడతె
౧౦౪ ధనతున లవడు కృష్ణ విప్రనిధంబు
దాల్చుతు యుగాంతిసకుడు సుతాముసుతుతు
బ్రహ్మచార్యత నవెంకరాముఁరారి
రత్నినగరంబు సొచ్చి బార్పతి యాను
౧౦౫ పరిమళధూపము జాలక
సరసాభిసాళింప సంతసము తోడు తన
న్నరనారాయణులిరువురు
జరియింపగ చంద్రకాంత సౌధములందున్
౧౦౬ సురతసుఖంబులన్ మిగుల జొత్పుచునుత్సవిత్సుండు కాంతనీ
మురుల తుకల్పష్ట వనన నము సుమంతు మగు బ్బుల కర్పూర తప్పముల్
దొరకెనన న్నిజేశు కరతోయజముందె వలించి విస్తనే
కరముల శంఖుచక్రములుగా పురుషోత్తము జేశనావుడున్
౧౦౭ సరసిజలోచనుడిట్లను

వారిహయసుతుతోడ నిట్లు హరికృత్యంబుల
నిరతము జల్లగా జూని
ధీరత్వైకుంఠమని పోగతదనునిదియనుచు
౧౦౭ వేడుకతోడ నన్నగరవీధుల నేగతి సంచరింపుచు
శ్రీతియుదాను వేకువతరి జనసర్వదలోన మజ్జనం
బాడిగ మించి తాంబురితదంతికరాజమరాళికూజితా
ప్రీతకెంకెగోరవపరిష్కృతఘోషము యజ్ఞవాటము
౧౦౮ చూచ్చితదాస్థానమహాము
కప్పురవందురు వియచ్చరాంవర్వనోద్గా
తృచ్ఛరితసామమంత్రము
ఖ్యాప్యధ్వనులంతరిక్షమూడితింబర
౧౧౦ శ్రీతురీష్ట్రావరువిశ్వభూవలయసామ్రాణ్యామ్మీమాతత్వరం
జితపాదాంబుజుబుత్విగావృతకుశాశీనవధూసంయుతు
గతవ్రాహ్మాణులవిద్వరుంగరికెంగతెత్తి బహుధ్వజ
క్షితినాధ్యాత్మమ ఛత్రమస్త్వనుసుసాకీర్చవము జాయగ
౧౧౧ ఆనరనాథుడుప్రత్యు
త్థానంబునరించెమైత్రీకరగసురవ
నేనతిగావింపకమును
తేనసుదీవించుతెరిదిశపించుటగాదే
౧౧౨ యెందుండియరుగుదెంచితి

రెందుతునక జేయుశావయద్రియనమవాక్
బృందారకుండుపరమా
నందమ్మొదయుండగుచుధరణీశనాధునితోఁదన్
౧౨౩ భూవల్లభనారాధ్యుల
మ్మైవచ్చుటజేశిమారునాకేర్పైదం
జేవలయునవమస్కారము
గావింపరయున్నయజ్ఞగాదిదియనినన్
౧౨౪ జనవరుడుపురాణములం
దనఘాయఖాపగతస్పృయంవిష్ణుపునా
వినబడునినుజూచినవా
జనార్దనునిజూచినట్లుసంతసమయ్యెన్
౧౨౫ కెంచకవేడుడుతగన
ఫ్రీంబదనిప్పుడెద్దిమాకభిక్షమునాకున్
గెంబత్తుదనమనారధ
వంబనమాచేరాటవేదవస్పంబనినన్
౧౨౬ భూనాధునకుధర్మపురీనుండుగ్రొష్ఠ
ర్మాబిధానుండమదియాన్వత్రజుచి
వావాంబునవునప్రభావితుండుసుస్లలు
నింటగన్నియగల్లుటెరిగియడుగ
బయనమ్మవచ్చుచోళయదాంటవీవుధ్స

సీమనాంతరిగాన్నసివస్త్వమొకటి
తదితిపుత్ర్యానఘూటకముఘూడబట్టిన
విడుపింపనామెుంతువేరపులేక
౨౧౭ చింతతోనటవాన్నరసివన్నియుంటి
నూటయెనిమిదిమాటవెన్నమెునివరుస
నలతపుత్రకరియుండగానన్విభుండు
కరుణాపుత్ర్యశ్మినుగావతరిమ్మి
౨౧౮ యువ్విధంబునమహావ్యధనంబునంబరితాపింపుచున్నరూప్రత్నగాం-
బులనిరత్నంబులువారణరత్నంబువాలవిశ్లేషంబునవిశ్లేషించి పుత్ర
గాత్రంబునఖరదంష్ట్రాంకురంబులనప్పళింపుచు మనుష్యభాషగాం
౨౧౯ బులగద్దింపుచునన్నసుద్దేసించినాచేపడినజంతువుకృతాంతునకైన
బలవంతంబునవిడుపింపనంతబంటిశిష్యుండునునీవునువింటికింజనుం
డనినిరాశంబుగాంబలికినంక్లేశంబుననాశిశువుంబాశిపోవంజా
౨౨౦ లకబాలకవిహీనులగుమానవులకునాద్యంతవిరాంతంబులులేవు
గాననప్పురికరకబశంబుగానిసుతశరీరంబువిడువుమనినవిని యం-
త్రంతరవంబకుంతారవంబునమావంటిదుష్టజంతువులాపన్నవస్తు
౨౨౧ వ్యుపునకుమాలభ్యవస్తువులుగావుననిత్యగతాయుష్ప్రా
ణులంగానిమావంటిదీర్ఘాయుష్ప్రాణులంబట్టువపట్టి
కొరకింతబట్టిపెనంగివట్టిదురవస్థంబొరలకమరలుమనినవచ్చా
౨౨౨ తంబులగుసుకృతంబులపిల్లంబదనెప్పాపుడునిపాపనినొప్పింపక
నాకునొప్పింపవేయనిననియ్యామెునకనయ్యుడనయ్యుడుప్ర

యోజనంబులె య్యెడి యయ్యెవు మయూరధ్వజుని వలనం గాని యె
నియెనదినివంగీకరింపదవేనిన రుంగింపదనని భూసురోత్తమునకు
రాజసత్తముంతెల్లనియె

౨౧౩ ఉ. తేసంనరకేసరి
గాకున్న మది య్యెదేశతానననిరుల్
జీతరవారివర్ణకర
సూతరనికరములకెల్లుసుతి యుగపర్వ్యున్

౨౧౪ ఉ. తిగినపదార్థకెల్లను
తతయుకనేకిత్తననిమొదలనాంతితినా
సుతుపుపుధగాడువలశిన
వడుగుమునే వన్నెభూసరాగ్రణి విభుతోన్

౨౧౫ నీయుతమముబోములకెర
నేలాసంశయముదులకలసప్రబలాకరా
జాయున పల్కువిశిష్ట
న్యాయముగల్గుపుమదాత్తకర వారియింపదగున్

౨౧౬ ఉ. సింహాముసేధవాము
దాసగఖిఖ్ఖినకుమారుదండింపనసం
గాశిరాజులతనువులు
గోసిప్రస్వనదగునఫూనుకొనివిపులరుల్

౨౧౭ నాపుత్రుసింహాఖిల్లనుమనంబుననానరనాథచంద్రముల్
కేవలుగాదలంపకుమతింపనరత్నగాశారియాత్మవి

ద్యావిదుడుత్తమోత్తముడుదారతసూనృతవాదిగావునన్
నవముసంశయింపకతనింగనివేడుకఁబలింపుమోరికల
౨౨౮ నేతనువుముదిశతపముల
చాతపలలశూన్యమైతృలింబినదాధ్రా
త్రీతలపతిదేవాముసవ
నెతసముబవాసుఖప్రాశీతంబఘుర్
౨౨౯ యిదిసింపాన్యభాషితముము
స్వరశరధాత్మజుడుబ్రాహ్మణానిమ్మతశశుర్
బ్రతికింపుతరాముసకె
మెదనెవణ్లయినబుత్రకునిగావుమన్
౨౩౦ కువలయేశ్వరుడియ్యకెనిమంత్రిపాతపురో
హితబంధుజనపవాపతులజూచి
రాజులతహంబురణామునంద్రనబ్రా
హ్మణాచెతన్నదేహంబువిడువ
మునుశిబికర్ణజీమూతవాహములుపరా
ర్థమతాదనిజశరీరములువిశిబి
కేనిమ్మహాత్మన్మౌతనువులాశన
నర్థమిచ్చితిదేనితత్తపతతు
౨౩౧ తనిసుబత్యునిసకలరాజాభిషిక్త
గాప్రతిష్ఠింబిమేఘులతన్యకాంబు
పులగృతస్నానసత్పదానముబవాప్ర

ప్రకారమున జేసి విప్రపుంగవుని బిలిచి
౨౩౧ పూతజలాక్షతములు గొని
దాతృపదియ్యార్ఘ్యదేవదానవారిసు
ప్రీతాంభవతని భూసురు
చేతన్నృపతి దారభోజనవిత్తములప్పన్
౨౩౩ సత్రివిధతీర్థస్థలి కంతకంతర్థ్రద్ధా సనసుత్ర ముకుందులా
పత్రయవందితుర్ణవ్యాదయితం జమునం బదిలించి తేతకే
పత్రములీలమౌళికరపత్రము పూనెడు నంతపున్యపా
రిత్రతమువృతి సతి యొరింగవతిం జనుదెంచి భర్తతోన్
౨౩౪ నేయర్ధశరీరముగా
నారయనుమది యార్యదేవా మప్పించి నిజం
బేయుడని లుప మనినవిని
యాయువనీసురుడు బత్తెనధిపునితోడన్
౨౩౫ సింగము నాతోనృపునా
మాంగము స్త్రీభాగమది య సవాగము భుజియిం
పంగారగాదనె నృపుం
డాంగనతనువిచ్ఛ్రింపద్రవ్య గమని నన్
౨౩౬ సుతుత్రనతాము ధృష్టుడు శాంబరివిప్ర
నతుని ఖ్యులని యొవందనమున నృర్న
భూసురయోన్వైపితాన పుత్రయనియం

చనియడు శ్రుతి రహస్యంబులనవె
జనకుని దేహంబు నగ్గమేలనా కర్త
రముసి వ్యాపమునకు సర్వంబు నిత్తు
తదయకేనెనును రుణావిముక్తుండనై
తంత్రాగ్రమైన్న సత్యంబునెరపి
౧౩౭ శాంతనవరాఘువులకే తీర్థగాంతునని న.
బ్రాహ్మణుడు బల్కు మ్రొగ్గరాజు పల్కినము
రాజు దేహంబు దత్త శత్రంబు సుతుడు
శ్రేయదగునని నరికెల్ల శాయరగునె
౧౩౮ ప్రనిదరవాసితాసు చిత్రయవ్విఘుండు
సుతుని దనరాణివాసంబు రూనియత్ల
చేయుడనిచె తిరం వ్రమిబ్బి నసు బత్తు౦
ఱందనోడె తుము ధృతి యుండు తొని యె
౧౩౯ ఆరమణి యర్థదనకుమారకు నద్వియతి దారుణాతరత్రకుద్వారపతిమోళిఁ
జేరిచి మదిఁ వారివారి రఘుపతి యనుచు వారి రువు రుంధరుగ గారు థిరము థ్రా
త్రీరమణాగాత్రమునమేరు శిఖరాం దురుగ్నారి కెరు రంబుల ప్రతారముగ వావ
తారము లుచేస వితసూరి జన బంధు పరివార నికరంబులు మహారవము తోడఁ
౧౪౦ రయిమ్మె యుని త్రిలిం పధరణీశ్వరుదా పలికెం బాష్పమో
యుమ్ము గమ్మగన్నని ధరావరుడిట్లు సనాతిఁ నిబ్బుదా
నమ్ము పరిగ విలంప నఘునాయనపత్యు తవంత నూర్ధ్వలో
కమ్ములలే కపోయినను తాలగనిమ్మని యడిపోవగఁ

౨౨౯

౨౦౧ కాంతారా నేకులమస్తంబు గదియబట్టి
యకటవనదేవతాకుమారకి ద్ధయ్యెగాని
గౌరవ్యాన్వయుడు నిస్పృహేనిన పంబుచట్టి
యుల్లిపోవుచు నన్నవాడనవభుండు

౨౦౨ అపుడాతనిపుని జూచియిట్లనుమహాత్మా మహాసురశరంబులాన
నవసవాంగము దానవయోగ్యము యిసవాంగంబుగాకున్నదుః
క్షిపద్రకంపమను పుప్పిన్నైననిరువంక భాష్పములరాకవెస
త్యాపనభాగవము ఆత్మన విజయము తోడకల్పించుడు ప్రత్యక్షమై

౨౦౩ ఆరాజన్యుని గాంగివిం బిధరణీశానిపృథన్యుండవి
ర్భరత్వంబున తనపదాన్వితకురుత్రాణంబుందిత బుత్రసా
ర్వభౌమత్వంబు తోడ నధ్వరము వితధ్వంధ్వ యుక్తంబుగా
ప్రారంభింపుము తర్కతత్వనయ నిర్వృతింతునేసర్వవిధుల్

౨౦౪ పౌరవాదిభవ దియ్యతు
మారుండు తత్పురుడగత్మ మునిద్వరికి
విశ్రుత దేవాముసనతి
వేరమా నాందివర విత రణాగరితుల్

౨౦౫ అనినన్నాపాలవర్యుడతను యజ్ఞఫలప్రదుడైన దేవరక్
గనుగొనగల్గె నేటికి మఖంబు నరింపగ దప్పిగాన్న మ
త్పునయమనోహరాంబువులు గారలకంబున దాహహారుల్
ననుబ్రవసింపవే బుధజనప్రవరోదితవేదమంత్రయుక్

౨౦౬ నేవృషదప్పి నిధానంబు నేలగుమ్ము

291

రించి తొప్పరదెప్పు విలిడి విధమున
నాకుమారుడుని న్నెజన్యముననెరుగ
లేకపోవంబుదెప్పి వివేకము తెలి
౧౮౬ పూర్వాంపమత్యక్తోతికి
దేవాములస్థిరములౌాటు తెలియగనిక్క
జీవాశజీవపృత్తికదా
(అ)వాంఛనినుగంటి వాంఛవాంఛకృతిస్రతి
౧౮౮ శరభిదరకమతకిలితెనర
వాంఛవనరాము భుజగజరాము పాలభుజనశ
శిరుబిబరరూపాయజగ
త్రుగణాయనమోనమోస్తు భవతేయనుచుఁ
౧౮౯ అనిబహువిధ(వ)వాక్యంబుల(బ)స్తుతించి సమస్త వస్తుజాతంబులనా
ముకుందునానందితుఁజేసి పురందరనందకుండాశీర్వదించి బంధుజనసమ
న్వితుండై నిజపురంబునకుం జనియె నప్పుడు న్నెగావించుండును
౧౯౦ గాంధీకిప (అ)యూరధ్వజుని భక్తి తెలుపవలశి బలసమన్వితంబుగా
౧౯౧ డివస(త)యుం బభివసించ ననిన జనమేజయుండు జైమినింగనుంగొ
నితరవాతివృత్తాంతంబు విత్తగింపవలె యతిగినా
౧౯౨ పాంబాలద్రవిళాంగమాగధశకపా జ్యోతిష్ప్రాంకభ
త్యంబాంస్పుప తిపతుసుంత్ర వివిధ భూపగా హ్యా రత్నాంశువు
౨ త్వాంతి వెంకటు తాశవాంస్తినగళకలానాసాధాంబల
పా జిబ్రాసనసాంభశంకితశశిపా వేయరుద్రాంతలా

రాధాతనూజభిదా
రాధరకల్పద్రుమ్యబరప్రకపయశా
గాంధారధీకరణారిస్తుతసం
దాంధీకరణాదానశాంత వివరగండా

శ్రీరత్నపసూనవర్షి వృష్ణింగారశశీవర్ — ఘుజంఝ యాతం
నిర్వపద్భావశిసితక్షీరపానార్
నిరూఢారిబాలశనవార్ణపశీవర్
శరాసోగ్గవావధరిత్రీవరావర్

ఇది శ్రీమహాభారతతీర్థ శ్రీ రచనావరుణకవి పాత్రగాంధయామా
త్యపుత్ర వినయవిద్యాసముద్ర పినవీరభద్రప్రణీతంబైన శ్రీమ
హాభారతంబునందు అశ్వమేధపర్వంబున సప్తమాశ్వాసము సంపూర్ణ
ము శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ రాము

శ్రీ

శుభమస్తు అవిఘ్నమస్తు

శ్రీ శారదాంబాయైనమః

౧ శ్రీలలితస్ఫురణారశ్రీ
నాళీకప్రభవపాదనఖచంద్రరుచి
జాళీతపరనరపాలక
ఫాలఫలకనారసివ్యాపార్థివతిలకా

౨ శ్రీవర్ధరింపుము జైమినిమునీంద్రుండు జనమేజయనరేంద్రునకిట్లనియె నిత్తె
రంగునరత్ననగరంబున వాసుదేవవాసవతనూజులు వాసరత్రయం
బుగతపివురునాడుసమున్నత ధ్వజినీపరంపరలతో హయారత్నం
బుతోడబెరావధ్వరాశ్వంబు లంగదలింపనవియునానాజనపదంబు
లతిక్రమించిత్రమిత్రమంబునా

౩ ఆమెరాజుపాలించుధరణీమండలి
ధర్మంబునాల్గుపాదములనడచు
తెలువరించి యుచుంతుపలుకెనేరనిసత్య
సంధులేరాజురాష్ట్రంబుప్రజలు

ఒరుము దిల్లి పుట ప్లత్రయుండుసాత్రె
తలంచి దేవరాజుపుత్రి నవరించి
దేవరాజు దానాం బుధ్ధారాధునే తోంటి
నేత మేదిని నదిమాతృకయ్యె
౧ దత్పురత బ్రాహ్మణసోమ వుద్రేవనేతు
బుద్ధినారాజపూజింపు బుధులనత్తి
రాజరత్నంబు వీర వర్మ కుప్రధాన
పురమునారస్వతము పారబాలు వయును
౨ యూళతిధ్యతన యము
ఆయూరధ్వుశ యజ్ఞవాహ యుగవివాశరం
బారాజశింగి తనపరి
వారము కలవిప్రవారువంబులబట్టి
౩ అప్పుడు దివ్యరధారూఢులై సులాల
కువలసులలాఖ్యులా రాజకుమారిసుతులు
స్త్రేన్యములతోడ తనకుసేనసరకుగావత
వారులబట్టింప బల్మివాహానుడుదాతె
౪ వాహానులనిష్ఠురాస్త్రప
మూహములదెరల్చె నప్పుడుమున్నాముష్టిన్
భావశబావి తేబాతబి
నావారావమునరింప వచ్చెనయ్యురువాగున్
౫ శత్రుప్రోద్ధవసూతిప్తదళసహాప్రస్పందనాన్విత్తు
విత్రాంతకన్నుపనంద నులెగదిశిరవ్వేళనసమంతంబుర

చిత్రాంగద దలపింపగా నిష్ఠ్నాశిఖవాతంబు చేసితివే మా
త్రహ్మార్థంబున బద్ధ వర్ష్మము గతిఁ ప్రగ్రస్థ బలంబుం దయిన్
ఆంతకుడు గదిసి చేసెను
సంతము బొందింప శ్రేణి యుద్బారుండ డికం
సాంతకరూతుము వీడుడు
రంత పరాత్రము డుమ త్ర్యర్థ నరాదనిన్
౧౦ జముడు వీరవర్మ జామాతన్నృపతి మా
తురుసుమాలినీ వధూటి మగడు
రాజు చేనితండు ప్రార్థి దుండ్రే పాశి
చనడు తద్విధంబు వినుమ తలియు
౧౧ వీరవర్మ వరకుమారి సుమాలిని
పెండ్లి తెరగ తండ్రి బిడ్డ జూచి
తల్లి యే నృపాల తనయుండనే కోరి
యనిన నరుల మీద మనసులేక
౧౨ జనులకు నెల్ల బాల్యసమాజంబున రుద్ర వరియించి వాని తో
ననుగమనం బొనర్పి తుది సంతకు చే బడి పుణ్య పాప సం
జనిత ఫలంబు లంది బహు జన్మములం బడు కంటె తాలుపిన్
చెని మతి గావరింతు నది మిక్కిలి ధర్మము నాకు నాపుడున్
౧౩ ఆలరి సుమాలినీ తనయ కంతకు ప్రీతల పంత కంతమున్
బలసి చెరింగి నిప్పులను పాస సత్త్రరుపమాన్యముల్ విని
చిత్తలతబతింపత త్తొ తయు సంతతమున్ జము గోరినేముయుల్

296

సలుపగ నారదుండరిగె సయ్యన వచ్చి పతిగాంచి యిట్లనన్

౧౪ చిత్రపురీవరవర్ణిని
పుత్రకమానిని విలాసభూమిక మలిని
చిత్రతనూభవనీకుగ
క్షత్రముగా వలదె యాలలవయసు మరియున్

౧౫ ఆసతి పున్నాగాలపాంకనారయతలారనుచున్నదె యందునా
నాసలజే యుదానములనంతముతింతి బహిరపాంచినన్
నీసవతి పురన్నను మునీశ్వదాజ్ఞయలంఘనీయమౌ
బ్బాసమువర్తనమ్ము సత్వర తురాస్య తనూభవు జూచి యిట్లనున్

౧౬ నీవు ముందర నరుదెంచు నృపతికేసు
వరలక్ష్మీశ్వాశ్రుల నృపత్రమునవత్సు
ననిన జని నారదుడు చెప్ప నచటివీర
వర్మ సంభ్రమ పతియెదవేల వృత్తుడును

౧౭ దళవాయి రాజయుద్ధం
బిలిచి పనము చిత్రపురికి పెండ్లికి జూపం
పవెనె బలగము నేపుగ
దళిరమ్మని పలుకనుచి తత్పుపలాననన్

౧౮ ఆ మయూరధ్వజ రాజయుద్ధ ధాతువులువ
కృత్తిదారబెదవులు దడుపు కేలనియె
నప్పుడాత్తర శతవ్రాంత ద్రష్టు తగురాబ
కలకంబున కవిఘనమొ తురనియె
తల్లడంబున త్రయోదశవిధ జ్వరునకు
విన్నపాంత్రనవరవేదికె

పుల్లమెల్లనుబల్లగిల్లి వింశతిరూప
ధారిమెరయునకు విదాహమొదవ
౧౯ నభపవిప్రార్థనవెగానివాంతవేమి
గుణానిధులైతానిగురుదూషకుండువేమి
సదయులైతానిబాలవాంసితువేమి
పూజ్యులైగానిదేవస్వభోక్తవేమి
౨౦ పరియువిశ్వాసవిషదానకన్యాగమనస్వరక్షన్న క్షత్రియాలక్షితత్రి
శతభేదవిశాలుండగుశూలుండు బాలరతాని రుద్ధపంజరస్థపక్షిపో
షకులుగలుగుటంజేసి పాలయరాదనియును వాపికూపతటా-
౨౧ కభేదనంబులవనిగల(గ) వాటిజీర్ణజలశయోద్ధారకులుమీ
రుటంజేసి రాసవకూరదనియును సాధుజనబాధాసముద్భూ
తంబగువాతంబు మాషవేరుత్పలవాటిదానతప్పరులు తరుబు
౨౨ గలుగుటంజేసి దరయవెరతురని యును బ్రాహ్మణావాంతాన్యస్త
తాదరుండగు మహోదరుండు దతదానావధానులుబంగారం
బుటంకి దుంకిబూడరాదనియును ధాతృనిందాకందళితశ
౨౩ రీరుండగు నపస్మారుండు వృష్టధనుదానపరులు వాక్సుత్వం-
జల్ప్రుమెలగరాదని యునివ్విధంబున సకలరోగవిసరంబుమ
సగుసలంబోవసమవర్తివారలంగనుంగొని
౨౪ పాపులకునుగ(గ) విగ(గ)వా
త్రైలోక్యులకమలమూర్తమైపారుపవిం
జూపట్టెదరంటికిబరి
తాపవిపులుతామరూపధరులగుదమునుష

యముండునరాశ్వపతిసంగతామయ
౨౫ ఘోరాహవముమూర్ఛిల్లెను
వ్యాపారముగుల్పచిత్రపురితమ్మునకర్జునమహాలినేకరా
ళోరావివాహమ్మునరవరుంగనినేకునవిక్షేపమ్మదిసం
దేహాముల్లేకవేడుకరుణాంతునవర్ధకార్యముతిల్లినఘ్
౨౬ యుతకరవరంబుచెప్పియునునేటికినంత్రయవేళదేవతే
సుతునిపదారవిందములుదూరపుమర్ధతయచేశిహామునిం
తితముపతింపునంతనునన్నిల్పినయంతతుజేంతతాజిది
క్షితుడఘవీరవర్యయునుసేనలతోనదెవచ్చెగాపుత్ర
౨౭ యుత్తరిసముత్తుంగమత్తమాతంగనిపాతభయదయుద్ధంబుసిద్ధంబుగా
గలదునేవేడుకచూడవలయుబలియుతైనబభ్రువాహనానను
సాల్వకర్ణజులుప్రద్యుమ్నయయూరధ్వజానిరుద్ధాదియోధులనద్యులం
౨౮ జేప్రేరితంబునుపవలయునని పలికె తుష్టండు జిష్ణురథంబారూఢ
నాంబుజేయనప్పీరవర్యయుంగదిశివారిజోదరుంబేరుకొనిపురంద
రనందనుండునునప్పుసుమదియ్యారవంబునుద్ధర్మంబునుంగనుంచా
౨౯ నుంతనిపుండరీకలోచనునారునారావంబులగ్రిదిచేదువాలమ్ముల
మయూరధ్వజాదులన్నైదుబాణాంబులకుంతగతప్రాణులంజేసి
నరేచివాసవసుతుండునప్పీరవర్యమర్యంబులుదూరిపారకెరకుల
౩౦ య్యులువరపినంబ్రేరుతవకతండుతరళిగనమాధవధనంజయుల
విశిఖపుంజంబులంజిక్కుపరచిపలలక్షరంబువిధంబునగర్జింపదైన
జునుండుదోర్గర్వంబునదప్పురపాతంబుజరుగరిభూతంబుగా
౩౧ పింపిసారస్వతపురాతర్పురుషరత్నంబునికితచ్చురపుపంచరంబునగజ
న్మినతండిమ్మనేనియుజంపలింపకచెప్పునరువదింటనుఅర్జునా
జనేయులసాయకశతంబులనుప్పించితేరివారువంబులదత్తివవీర

వరులందర ... మొన తలంబురులనేకిన పాంతవసముల శరంబు మో
హరంబయ్యె నప్పుడప్పురుషోత్తముండు గాండీవింగనుండి
౩౨ వంచన చేసె సైంధవు విహారములు ... కుహాలు నమ్మిన
వ్యంబిరణాంబునంగమల మిత్రు జుతేరుధరిత్రి గృంగడు
క్రింబి జయింబి నల్లి చతుస్స్రుతి మమతగాన పమ్మ పూరుతిం
బంబిన తేర తూనతని బద్ధ నిజేసి విశాలవాలధిన్

౩౩ తోనారతి పెల్లగింబిన
తానాన తని యరద మంబరంబున కుబ్జ
త్రాణాఖుండె తృత జనబిన
స్త్రీణాశ్వరుత తని మొరగి యూపర చెదరన్

౩౪ ర యమున దరి తూనరమురవ్వి షునింగుది యుంగబట్టిని
భ్రనియగతి నద్భుముందర సిపావని తూననుశారి పాద్మన్ప్రై
దయని తుబాశిరావిరప తాపమునంబెరలాతు లక్ష్మికిన్
బియముగ బట్టిపై నెదవారింగల శాంబు ధి శేష శయ్యపై

౩౫ విడునారధ ముని వారిత
వ్రది నివతిన్ జంతనరి తివారియుత నూకున్
బిడితెటు బెండిబిన గుడున్
మిడుతేన దశగాలంబెయ్యు మెదలు పతున్నన్

౩౬ అప్పుడు మధుమదనుడువా
తపుతె యవ్విర వర్ష తలపాదమునన్
గుప్పునదన్నిన ద్రరబతి
తెప్పిరి తృష్ణాబు సులగ దిశి యుల్లనియున్

౩౭ బవరాన దేవదానవులకైన నసనవి
జేయంత మునుపు విశేషించి యిపుడు
కృష్ణసాంద పంకేరుహాంబు శిరంబున
జెందెగావున చిరంజీవి నైతి
ననుచు యువ్వీతుడై యభ్యుతుండు కరటి
తోడ తన పెల్లనుల వీడు దుర్జయుండు
సత్యసంపన్నుడు దయ దివ్యమార్గనాకృత
హాస్యంతుమయూరకేతుమఖ్యు

౩౮ యోధులజయించె మత్ప్రతియుత్తకనిన
నరుడు గాని యాడ నప్పలీ వరుడు వారి
కెట్టులను ముష్టిగములు మీరె దురుగాంపు
మిమ్ము గెలువనేనంతటి మేటి ననుచు

౩౯ విల్లెక్కుడించి యదుపుల
వల్లభునకు మ్రొక్కి వాసవసుతు మదయుసం
ధిల్లగా గ్రహింప బలము
జెల్లని వెంట నతని వీవనేసరి నంబుల్

౪౦ పురునాడు సప్తతి సహస్ర మదేభముల్ తురంగముల్
కాల్బలక నగముల్ నవసహస్రము నష్టవిధంబులైనము
క్తామణి శరాసుల్ మొదలుగాంగల సంపదలెల్లనిచ్చి యి
త్తామర సాక్షు గూర్చి వసుధావరుతల్పములోదరల్చినన్

౪౧ కతిపయదినములకు హరియు
ద్వితీయము గజకబళ నప్రవీణారు హరా

Jaim Bha

Section 29

ప్రాంతతిమితిమింగిలపాతవారి
శిత జలధియుగు నదంబు చెప్పునదాంతేఁ

క. (ఆ)తిదరవర్ణతోడపాయంబులు
సరసిదాంతెనర్థివెరవటన్న
(ఆ)తదునావలనురయింబునదాటింప
సేనకైత్తులంబుసేరనరగి

౪౩ ఆమొన్నటువారులగానక
రక్షి)పతిదురలునిలుచుతరిఁ వెలుగుచుప్పె
రియుప్పరపత్తి మునసురమునిఁ
వక్షి)నమస్థ)తులుగానిపారలతోడఁ

౪౪ వారియుఖుబం(ద)వాస వసుధా శిఫకాంతలవంబుచేరదు
చే యుతగునాన్న)పాలుని వరా(త్రి)మలలకురాజువెల్లనా
ర యుసరిషార తశాంశ ముసురారుత థియు)చరిత) మన్నవి
న్నరియుమదివేళగాదు విన్నప్రాంధ్ర వమ్ముఁ కడుదూరమేగదుఁ

౪౫ (ఆ)నుపయుబాఘ్నతిష్టను(చి)యింబునవారదశారిచెప్పమ్ముఁ
విన వెంతధా సుధారసముఁ వీనులకింపుగ చోరిలానిన
జ్ఞానులచరి(త)వుల వినుతు జన్మఫలంబులుగావెచంద్రునా
సన్నపవర్ణాపు)ఫు)న్నాతధనత్న)పనాకెరుగింపనావుడుఁ

౪౬ విసుకేరభాద్రిశ్వరునతాత్మజుడుసబా
ష్పుడుమూలతారరయుందుదయమయ్యె
నెకకెన్నిదివసంబులకుప్రేరులనెచ్చిఁ
జనకుండుగండడోమ్మునదప్ప

జనయిత్రి బిడ్డరికి నదాంధులాంబాల
కునికాంతలమునకుఘుంచువెన్ను
వర్షత్రయముజెంబవారంతరించిన
పారభామినులాకుమారుజూంబ
౭౬ శ్వేతరుణారామెత పుణ్యావతి జలకంబుబట్టు
కూర్మినుకేవేమకడుపారగుడువబెట్టు
దయనుకవథూంటిమెులవన్నతడుపుజుట్టు
కేంతెనసుకయింతి కూంకట్టుగూండగట్టు
౭౭ ఋూశితపారకాంతలు
గారవమునబెనుపుచుండగానున్నదినం
బారాంకుమారుతుయట్టు
ప్పారతిజనెదుష్టబుద్ధినదనంబునకర్ణ
౭౮ ఆమంత్రిమెులుపులోనిమ
పాశముసుశ్లేంబముదితుర్వెయర్పరివా
ణీముద్దులాడుని థిల
ప్పామంతలమెుశెథిగలవాడనినక
౭౯ వినివినిపానిచందం
బునగణునబుద్ధిదుష్టబుద్ధియతులస
ద్వినయియమునననిపియపుతా
తనయునిగనిరుష్టులపలుకు తథ్యంబనుచుక్
౮౦ దండింపదలంబియప్పుడు

చండాలభయావిదివిసవిప్రతుమారి
కొండుకపాపనిదివా
రుండని శిలపై సంగరించెరులురభసమునన్
౫౨ పట్టి మదేభసింహాళిరథప్రముఖోగ్రతరావనీతోడన్
జట్టికృపాణాశికేళరుచులెపింపకుమారుడుశరాసనవ్యాధిన్
పుట్టిగనిల్వనష్టగాటితాండవ్యకృపణవలతానిపిల్లవేల్
ముట్టగగారి మంత్రివరుముందటఁ జెట్టికృతప్రణామమై
౫౩ దేవరజెప్పినయుక్తిగను
గావించితిమనిన మంత్రితో తాతుకవర్యా దయుం
శ్రీవరమునిబ్రాహ్మితమువ్రు
లావాదంబయ్యెననిదిశంకతనుంతన్
౫౪ శ్రీచటులమారుతంపిపిశలాంగుళిఖరముఖ్యాశ్వజాలసం
కులితముఖ్యాబ్జమై పతశకుంతమ్ములగవనదేవతవద యా
రుచితవిహారసంపారముల రత్నోజాయుగళిందకుండుత
త్సులభవనమ్మువిధేయుడగుచా చరదేకవిఘుండు మేటవై
౫౫ శ్రీకృతికేగుడంబిచరణాంగుళివేదనజాలమందియున్
సృత్కృతశ్రీరారిందలచుసూనుదిజాలికృపాసమగ్రతై
యుక్తడివాడువేడుజగతీశ్వరలక్షణలక్షితంబులన్
చక్కనిపిన్నవాతనుమస్కంధవమునదిగిబుజ్జగింపగన్
౫౬ వారిభయ్యంతితతునేనును
వారిపదశేవకుడనయ్యువనపత్నుతన్నై

వాఁడిబలుపరుషాలయగ
వాఁడినాఁతిఁదగరుణరాజసనభర్తకునసుతుఁడ్
౪౭ కుండుతుతానినుతుష్క్రుత
కుండుడుసవోర్థ బుతుగౌళకుతు(త్రే)తుతుద
త్తుతుస్వయంప్రాప్తుసు
సుతాత్మసవాసులగు జనులకత్తిగుతర్
౪౮ యితండుస్వయంప్రాప్తుండును
సుతుండని యంగీకరించి శోకమువారిం
చి తురంగముపై నిడినం
దితుత్రై తనబందనావతిపురికరిగ్
౪౯ (అ)రిగిసైనికుల నవా(ప్ర)కారంబుల
ననిచి యంతఃపురంబునకునరిగి
జారిళ్ళలయనుమతి శుభముహూర్తంబున
రాణీ మేధావినిరవణిరిక్షి
బెండ్లి నప్పువాసప్పంబుగల్గుతురంద
వాసుంతనునామముఖీబెట్టి
దాదులచే నిరంతరము సమరక్షణా
చేయింపతప్పిదచూసివేస్తు
౫౦ పెనుపగా తల్లిదండ్రులస్ప్రేమమునను
విదియబెండ్లినగతిన బ్రవృద్ధిబొంద

నవనిదున్నరపండ వన్నెవశిపితికె
సురభులుజనంబులానందభరితుఁజైరీ
౬౧ తరవడ్డిన్ సుతునింగ్రతోపనయనుంగావించి వేదాగమా
ధ్యరవాశ్యంబులు దెల్పి కార్ముకము శాస్త్రప్రౌఢిమలన్ నేర్పి సిం
ధురగంధర్వరథాధిరోహణాసమర్థుంజేసి ధాత్రీధురం
ధరుగావించె కుశుండు కుండు జనులానందంబునం బొందఁగన్
౬౨ ఆచంద్రవాసవిభుండు
విరచ్రుముపుజలనెల్ల శైలేష్టవహా
గ్రాహ్యరణాతత్పరులగా
ద్రిష్ఠార్యరుత్సాంగదప్రభునిబంధమునన్
౬౩ పదియార్వేడు (శ్రీడుల) మాసముల వేప్రాయంబునం దండ్రి బం
పదిగంతంబుల రాజులం గెలిచి కప్పంబుల వధూకాంచనా
స్పద మాతంగ తురంగ రత్ననికురుంబంబాదిగా సర్వసం
పదలు ప్రాకృతనాకుమారగాని వృప్పుత్సన్నపమున్ గొల్చెగన్
౬౪ శతమఖ్యైశ్వర్యుండని ప్రజల్ జయబెట్టు ఘోరప్రబంధనా
వతిశయుదెంచి తండ్రి పదవారిరువాంబులుగాంచి విప్రమా
జ్ఞితబలాను సంపదలనగరు ప్రావ్రికయించి కృతప్రశాతుడై
యతివినయంబునన్ జనని యంఘ్రులకుం ప్రణమిల్లి భక్తితోన్
౬౫ జననిజనకులపాదము
లనవరతముగొల్చి చంద్రవంశకుమారున్
గనుగొని కుశండుభూపతి
తనుజల్లనని వరుఖుని ముదంబున బలికెన్

౬౬ జాలపత్త్రంపుముడి
త్రెళ్ళనై దులేలు కండువేలు నరయ సు
న్నాలవి కుంతలు నకు ~~[illegible]~~ మన
యేలికె తన్మంత్రియతనియుంటికి బనుపన్

౬౭ అనవిని చంద్రహాసుడు
జనకుని వీడుకొని ధనము సంఖ్యము బహు
వాన్యుల యుష్ట్రఖరబలీవ
ర్దనివహములచేత తన్పదని యుగనంపెన్

౬౮ మూడవనాలపగిది ముడుపు లుదెప్పించి
కలయనెక్కబడధి కమునకుంబి
కాంతలేశ్వరుని నగరి పురోహితుడైన
గాలవునకుగా తుకమునబనిచె

౬౯ పంబనతిపనరులసలి పుష్పాళికి నేగి కృతపురాముల్లై
కాంచన రత్నభూషణా సుగంధ పటావళి వేరువేరయి
ప్పింబి కులిందనందనుడు పెట్టిన పత్త్రికె చూపి రాజుకున్
గుంచక వీనికేడుమగాడుగను గానివచ్చితి నంచు విప్రవర్

౭౦ కొనిచని కుంతలేశ్వరునకున్ వివరంబుగ చూపి వారలన్
మనవులరింబి పంపి జననాయకుడగ్గరి చంద్రహాసుడి
చ్చిన వివరంబు విన్నపము చేసి కులిందుని బత్ప్రరాజుచే
ననుపనుడ్రయునూ త్నుడు రహా శ్యము బిత్తము నుత్తరింపగన్

౭౧ తమకమును పుడింప దళవు లతో నారు

యోజనములపన్నమున్నాడ
తరవిచందనావతిపురిముందట
గాంబియోధవరులకలయజూచి
౨౨ ముందువవెరపవియిదియొం
సందునవమరావతివిశంకమువిహార్
(గ)ండుమెనినదాశారకు
కంధునిసౌభాగ్యమనియశేక(ప్రే)క్షే
౨౩ (అ)రుదరదుష్టబుద్ధితె
దురుగకుళిందకుడు(ప్రి)యసుతునితోజూత
స్ఫురణాములవా(వా)లినిజుమం
దిరవమునవితియింబిభక్తినిప్పటిలంగ్ర
౨౪ బహువిధమనోజ్ఞమస్తని
వవాతులబూజింపతృతతవాత్సల్యభర
(ప)వాశితముఖాబ్జుత్రెచం
(ధ)వరసుగనుగానికుళిందకునకిట్లనియర్
౨౫ చెందురునివంటివాత్తి
నందనుండతిభాగ్యలక్షణంబులనీకే
చందమునగలిగననినదు
వింతకుడాదృంతమునుదలియవినువినుపింపర్

౭౬ యెవ్వగ యావిసోదర తనేగురుకాంతలకంబు దండకం
డామడగల్లునుక్క భయదాతిలియాన పదాంగుళీవ్రద్రన్
వేమరు శ్రీహరిందలచు వేనిగనుంగాని విష్ణుభక్తునిన్
గావు దిగాంబి యోరసున తన్ను విశేషముగాగ చెంబతిన్

౭౭ నాటి త్రైదంత్ల వాడను
మూఢ వినిశ్రుతంబు దలంచి మానసమునన
తొత్తుల మీద నుపంతులు
నిటుగా నురు దుష్టబుద్ధి కృత్తి వబుద్ధిన్

౭౮ యెచ్చో భవనే మొదలబిన
పుష్పనపాయంబు దనక వస్త్రము వేనిం
బుష్పదకాంతల కంబున
కప్పుడు మప్పుతుడు విషని హాతుగావింపున్

౭౯ ఆనిదలబి యొక్క పత్రికె
తనతన యునివేరనేకతమ స్వహాస్త్రం
బున వ్రాసి ముద్ర చెల్లిస
విన యుంతగు చంద్రహాస విభునకునని యున్

౮౦ యీపత్రికె నీవకంఠవ
నాపుత్త్రున కిమ్ము శోభనంబగున బలున్
నీ పనులన్ని వినతుత్త
వేపాయెన తండు పవనవేగా శ్వము పైన్

౮౧ నిమిషమాత్ర గాంతలమునేరతత్పుర
సవిధవివిధపుష్పసౌరభప్ర
మత్తభంభరీకమండలీముఖరితా
రామమధ్యగతసరంబుగదిసి

౮౨ యువహంసరవప్రసారస
నివహాగరుద్ధూతవికచసరోజపత
సవదళమధురసరఖగం
ధవవాహంబురసపదివాసిత పద్మశ్రీమద్ర

౮౩ తురగమునుసెంచబిత్తల
తరమునకల్పించితావికచపుష్పఫలా
తరసత్తరవినమ్రసూతాం
తరనిచితస్ఫూర్తియునలపునంబరశంబర

౮౪ కుంతలాంధ్రనాధుకూతురుచంపక
మాలినియును నయ్యమాత్యవరుని
తనయవిషయయును మదనసేయమనక్షన
ష్టలికివచ్చియాత్మసఖులతోడ

౮౫ అలసతమూపుమనుయాభరంపునమువులు
వనమయూరములగరపెముగదింప
సఖులవేవరుబిల్చిసరసంపుటెలుగులు
మత్తకోకిలములమనసుగలప

నిటలంబుల నటించు కుటిలాలకంబులు
షట్పదంబుల విలాసముల గెలువ
తరళలోచనముల ధాళధళ్యంబులు
హరిణముల సారభాగ్యము తిరయుచు
౬౬ దండడింబు పసోరధూర్ధతవివార
సరణి జంపకమాలిని తరుణి జూడి
మానినులు గోరి రవ్వైన మంజరులను
సరసిజేరణములు పెక్కు పందములను
౬౭ సబర పుత్రి విషయ వారర వాసన
వనము గంధసార వనము చేరి
గళిత వారరమణుల కమలాకరంబుర
త్వారకంబు చేసి యలసగతుల
౬౮ అంగనలప్పుడు బతుర్వీర
శృంగారములల వరించి బెరుకు విలుకుమా
మంగ విషయాంగనా
నిద్ర తుని చంద్రవాసుని గాంచన్
౬౯ కనిబల నాంధ్రప్రాణి కటకంబులు మోయక యుండ నల్లన
ల్లన బని యష్టమారుని విలాసము వేతబాయజూబమో
లనతవ సంచిత్తా తపదిలంబగు పత్రికే విధ్రు తంత్రి వా
రినవలేతుంపు పద్ధతిరె చిత్రము నంబరితాప మందుపుచున్
70 విషమాస్త్ర సమానునకున్

3||

విషమున నా తండ్రి నిర్దయుడనియ
వృషమాత్సరవంశ్యుడుతి
విషయమునసమసముననే వేతుకతో నార్య
౭౧ పెన్నిధిగనిపోవగలే
తన్నుస్తప గాలుమాల్య చిత్తముటాందగన
త్పన్నపరాధీనతగతి
ఖిన్నయుగురుసుంటికత్తు కేలకుజనియర్
౭౨ అలోనమందవోసుడు
మేలుకనుకునషడు తత్పమాంపసరపి
ప్రాశితముఖుత్తనతగని
శోకావముననడల్లినగరవుబవేశించర్
౭౩ యుడనతలుఖభోజనంబులు
పొందగనుమనుమవల్లి దుష్టబుద్ధినగరిబా
పతికతవాంకితుతురగం
బుతిగర్ఘన్నిపోరిగనిపె మోందయుతోంతర్
౭౪ మాద్రినతనినదురుకొని కాంగిలించియమే
కాంత మంటపముననధివశించి
యుతుమంచుసేవతుగుబుతండ్రి రా
యుసమముమాలిబ్రతిసందియుతతు
౭౫ స్వస్తిసమస్తప్రశస్తగుణాన్వితుం
డగుదుష్టబుద్ధిపవిత్రుబుండు

మదను దీవించె ప్రేమమున బుత్త్రింబిన

శుభ్రవేదరుం ద్రవాసుదుముల్లిందు

పత్త్రికలస్తానపారుపార్ది గుండు

శుద్ధంబుగామనమునివంతవింతుదు

తానసందేహంబుమానియా పత్త్రిక

వేష్టించినప్పుడు విష యనుమగు

౭౬ మనదు పత్త్రిక చదివి భాగ్యంబుచేసె

నన్నదియుఁ బ్నసవాదరయనుచు దైవ

ఘటనసారాత్రిగల్గు లగ్నంబు నసువి

వాహమొనరింప దేవేంద్రవైభవమున

౭౭ అంత దుష్టబుద్ధి ప్రొద్దయంబున నంత కబంధ వాసుదుల్

శాంతలవంబుచేరు తనస్త్రైత వవముల్ పరిచయింపుదంచు ని

శ్చింతమతిఁ గుళింద కుని శల్యంఖలబద్ధు నిచ్చి దుర్గదమా

ద్యంతమనుజాతరత్న కేళి రయంబున మూడవనాటి వేకువన్

౭౮ అంచలబెస్తలవడిజం

త్రెంబుబుబంగారుపల్లకి యెక్కి ప్రియా

గ్రింబునతంగ రంత లంచాక

ప్రాంచలమునమున ప్రగ్గ యెదురగుచున్

౭౯ మానుష భాషలనిల్లను

వేదనగరంబులోని విప్రుల కీన్

బ్రాహ్మణమువేదాంబతనిక

బోనగునని చెప్పి క్షత్రకుంతలము ప్రవేశింపన్

313

౧౦౦ వారమువాటపాటబట్టువకాంతల
రంబుతెల్పి నగరకుందుబూని
చంద్రహాసునకువిప్రయుజాండ్లియున
వృద్ధముగానేరింగివిపులకల
౧౦౧ రాచేమెచ్చివంపిన
తానేపనిచెశననిమదనుబిలిచిదురా
త్మానేటిదాత్రదూయుచు
గానామాటయుదేమిగాలించితనర్
౧౦౨ దేవరయానతిదప్పిన
యానివరంబత్తియుని స్వహస్తలిఖితాలే
ఖావాచకంబుచూపిన
యావఖ్యానంబుచూపి యద్భుతపడగ్
౧౦౩ మరియుతండ్రి తానమదనుండుదేవర
యాజ్ఞాపాల్నయనుజనుసరి
వాతజనంబులెదుట నేతనికెత్తైన
ప్రాణములిత్తునసులుపతినకొంతి
౧౦౪ మనుచుయుతనతనయుఖిమా
దనవిశ్వాసంబుతమ తనకపవములా
ననపరిలపరచెనంత
దనయునయుసల్లుడునువచ్చి దండమునుబెట్టి

౧౦౪ బాలకాననములఁ బూచిన
క్రొాయు ఫలితర్ణ మనంబు గప్పితిలగమి
ధ్యాలాలనములు చేయుచు
నాలవదివసంబు శోభనముగానింపన్

౧౦౫ మరుసటినాటి వేకువ నమూంత్యాదుమ్యునివంశముతయున్
త్రిబిరిగాతురంగాదుకుచే కొబముందరబంధ్రవాసుడే
బ్రిరిన(ప)పాండవులనుబుబిత్తమున దలపోశివినిన్
తరగునన్నన బూపెదయుతి(వ)వరొాత్తులు మెంపచేశదన్

౧౦౬ (వ)నిన్న(చి)యుంబ(బ) హర్యాగ్న్యశ్శలష్మగా
ఘృతధులబలువు(వ)రత్న(బు)బుబిలిబి
(తి)తమటి తప్పగా లితివేడునగరంబు
వెలుపలితోటులలోపలవరాశి
రాశిరాంభవనంబులలో లేనత్రైయుండు
ధ్రుబాృటికపరసంధ్యాముఖముల
నొంటివట్టినవానిగంతిపోవగనేక
నరకుంతుఖండతుండవులుగాంగ

౧౦౭ నష్టిచేసిననర్థరాబ్బింబుమాకు
నిత్యమదనునితోంతనన్నియు(చి)కుచుచు
నరిడిమాతవరఘావుననడగి యుండె
స్వెండిగ్యి(వా)మునరండాలవంతులంబు

415

౧౦౯ ఆవేశధరుఁడవేష్టుని
రాజిలుతరగవాసంతరంబునదుర్గ
దేవిభజింపుతవస్యుఁ
గావుననదివేగుబ్రంతి తాంగ్నువాలుచర్చ్
౧౧౦ ఆనవనిరంద్రవర్షసవిభుతత్పులకాంకనసంతకుంతలుం
డునిజపద్రూపగాలవుగసుంగానిరాజ్యముమిాదికోంతగం
ఆనదినిజంబుగాంతనుష్వనిదకుముాంద్రముగాంసరాదుక
స్త్రనగనని్ష్ఠలక్ష్యుతేరాదికెనాంకెరుగింపనాంపర్చ్
౧౧౧ దత్తాత్రేయుండలర్చిన
త్రిత్వరంగరుండెంచవసుమతీశ్వరవినుత
వృత్తలమందకుమదిని
చిత్తసమాధానమిప్పుడుకాంయగజాంల్లో
౧౧౨ శ్రీవవసిష్ఠారుంధతులదనుచ్ఛాయదాం
గాంననివాందేటిలోనగడుకు
వికసాంస్పీతాంగ్నినిష్ఠిరక్షాంకర్గగనువాంతు
మతియునేతాందశమాంసములను
పనిలేనిబర్తబలసినబోంసుత
చిత్రనవాంధుదగునలవైనిమిదింపు
నడుగుచుపృనవాంక్షిరత్నాపెశ్రీన
ఖండితపృగనవాంతేదునలలదప్పు
౧౧౩ తాంకియ్యన(గ)ద్రుయ్యనసులూంకప్మన

316

సత్త్వసౌశీలపాండవులనలలఁగఁడయు
స్నానవదర్శనవేళలమేనిలుక్కై
వదరువాత్రమునెలలకునంతరించు
౧౧౪ తనవెడవెనకటెకినఖ్రురాంఖములు
నుమతయును భక్తిం బొదలుచునుండెననియు
నక్షత్రజయనససాళినప్పుడుమోలల
కంతులుపేయుంగ గంటిననియు
త్రిలమూపాదమస్తమునందువతియుంగ
సర్వప్రేరితంపులుంటిననియు
నతిభయంకరమూర్తులైయస్త్రశరులు వేం
పొడిరని యును గుడలజొంతివారు
౧౧౫ కాలజాని రువ్వ్రిరని యును నివిశేర
తాంతబడిదక్షిణాము జోవగంటిననియు
యిట్టివిపరీతములు ధరణీశతలప
స్వప్నమున గన్నవారికి బాపుధ్రువము
౧౧౬ జనవరయిట్లనిష్టములు సంశమ్మనస్సు రవ్వ్బాపురా
చెనజపహోమదానములకాంతియును తుసరు నప్రియసర్వసం
గనిరసనంబునిండియనిత్తారకముకెయిటునిరునిరుగూం
ప్రియనగతిచెప్పినంబరము జేతుర్రు తత్పరవాక్పుతోడివిదుర
౧౧౭ శ్రీనిగాలవమునిచెప్పిన
జనపతివదివాముదుబుసంబూడప్పివిత్తం.
బుసరాజ్యము విడువదలచి
తనమంత్రికుమారుతగుమదనుపివిపింపన్

౧౨౮ చనుదెంచె మ్రొక్కి పనియె
మనవిూ యల్లుఁడగు చంద్రహాసు వెసఁ దో
తెనిన నమ్ము చంపకమాలి
నిన్నెద వనిన వుత్పులిత వాస్త్రుంత్రి

౧౨౯ వనివిని ప్రాద్యస్ఫురంబు పరపాటి పురాంతర వీథిగా శితా
చననము కెంత నేగడు మదంబిగ సుంగాని మంత్రియాజ్ఞచే
తెనిగమునింబు లాగవిరి కుంతలనాథుడు నిన్ను బిల్చితే
ష్ఠన జనుష్మే సనిప్రతిగ నష్ట్యన చే శశశాంభవిన్

౧౩౦ అనియతని వేతిగంధ పుష్పాత్తుష్టతులును
వరుసన్ర్త తెనిత్తానె కృశ్వారువంబు
జామరచ్ఛత్రముని జ్చిసబివతనయు
డనిపిపంపిన నా చంద్రహాసు తరిని

౧౩౧ వినతియొనర్చి నిల్చి పృథివీపతి గాలవసంయమీంద్రశా
సనమున చంద్రహాసునకు చంపకమాలిని పెండ్లి చేసి య
ల్లునకు సమస్త రాజ్యమును లాలత నిచ్చి విరక్తచిత్తుఁడై
వనమున కేగి ప్రాగనుభవస్థిత సౌఖ్యము లేవగింపుచున్

౧౩౨ అంతటు మదనుడు నగర
ప్రాంతావనిఁ బెండ్లికాగ్రవాయుననుతునిచిత
ద్వాంతమున నొంటి జనఁ బెళు
వాంతలుఁ పైబడి వధించిరా యుద్ధతతుల్

౧౨౩ యివ్విధంబున చంద్రహాసుండు చంపకమాలినీవివాహోత్సాలంబునంగుం
తలరాజ్యసింహాసనారోహణంబునం సముత్సాహంబు నొందివందిబృం
దంబు పొగడ ముందటం గ్రందుకొనుసందడింజడియ వారింపుచు వేత్రహ
౧౨౪ స్తులస్తోత్రసాహోనినాదంబుల విరోధిసచ్ఛేదనంబు సంపాదింప శంపా
పరంపరానురూపదీపతాపంబులు దీపింప శుభసమన్వితుండగుచు నాఖండ
లుండునుంబోలె వధూసమన్వితుండై పాండురమత్తవేదండంబును నెక్కియు
౧౨౫ కజంబుల వైభవంబునం జనుదెంచి దుష్టబుద్ధి నగరి ముందటం గుంజరంబు డిగ్గి
నంతతమున్న పనుపారులవలనం దనరాకయరింగి కలిగియున్నమా
మకుం(బ)నొమ్మిలియతని కిందనవృత్తాంతంబును మదనుండు కాళికా
౧౨౬ గ్రేహాంబున జరిగిన విధంబునుం జెప్పి నిప్పుడు కైసహోలికం జుట్టి పత్తియు
నుంగళవళంబుదక్కి తత్కరిప్రియంబుల నల్లుని యుల్లంబు పల్లవింప-
జేసియనిపియయ్యమాత్యవరుం డత్యాహతంబునా
౧౨౭ తలయుంగోకయు వేడగాంబరచి సంతాపంబునం గాళికా
నిలయంబునకు జొచ్చి బల్విసుతుం పేర్చింవెత్తి విష్ణుభ
క్తులకుం కండుదలం జెరో(మా)హులకు యుక్తులగాల్పునే యంచుత
ద్భులి బీతోపలపాతభగ్నశిరుడ్డపాణంబుల్ పాసినన్
౧౨౮ బలబలవేగచండికనుపాసనశీయతపోధనుండదే
హాళిబడియున్న మంత్రివరునాతనిసూనుని జూచియత్తుకో
పాళిశిరనిన్నిమిత్తమునిపొక్కుచు వేచని చంద్రహాసభూ
తలపతి తోడజెప్పిన నతండురయంబు పాదచారియై
౧౨౯ కాళిగుళ్లాముసొచ్చిరూపాలినసటిమృత
త్తనయునిగనిశోకతప్తుడగుచు

కరిశివిరలనేదుబ్రతికింపకుండిన
ప్రజలచేనొడికబడుదురనుచు
చతురశ్రుతకలితవిస్ఫురితహోమగుర్జంబు
ద్రవ్యంబపావకుదవులుమేలిపి
శతసారాపాయసతిలఘృతంబులుగూర్చి
తనమునికంతలుదరగిల్చి
౧౩౦ దేవిగనుగొనిచిత్తశ్రీదేవిపూరితి
నగుతుమత్సరమిత్రభూసార్హమైతనుచు
శుద్ధమంతింపమైత్రిపాత్రరముబట్టి
వాంఛితంబెట్టిదేతుమువరములనిన
వీరలమునుబ్రతికింపుము
౧౩౧ నారాయణానునిమాదిభక్తినాకెసగుమన్న
వారావారాయెసనిశికేశవ
మారులుగలిగి దరుబలసమన్వితులనుచున్
౧౩౨ ఆకలంకస్థితిచంద్రహాసవిభుడాయంబిల్లితాహాస్త్రము
స్త్రీసంయోగము సేయుచున్బరమ తత్వజ్ఞానముందెల్పుచం
దికయంతవానితయన్నమాంపయుమరంధ్ర నిద్రమేల్కాంచుచో
అతివేగనిధిపుష్పవృష్టిగురిసెన్ దేఖులప్రశంసింపగన్
౧౩౩ జనవిభుడుచంద్రహాసుం
డనుమాతలుమదనుడోమెనునుబురమునకున్
చనుదెంచి తల్లి మేధా

వినికితపఖిందునకుముక్తివినయమునూరక
౧౩౪ వేదశాంపకమాలినివిషయలందు
సారిదిపద్యార్థమకరశ్ఛుఖులనుగాంచి
వారిపరాయణలంతగుచంద్రోపసన్నపతి
త్రిశతవర్షంబులేవేధాత్రితలంబు
౧౩౫ యీమవిమలఖండుటసు
తామజయాదుష్టమతినరకబంపేవరక
దామునుభజింబుసాల
గామమొకటిబంగినందుకతమునవనులు
౧౩౬ సాలగ్రామజలంబులు
షైలశిపయింజల్లుకొనినమానవులకుని
వేలాశైలావృతనిధి
వేలాశితతీర్థఫలము వేలాదురుకర్లు
౧౩౭ మొదబతుదర్శిలోకమునుభరింబుఫలంబు
చేరుసాలగ్రామద్వారకనాముస
ధారుణిపత్రంతయును దిబ్బినఫలంబు
దక్షసాలగ్రామదానమునను
సకలదేవతలనబ్జనచేశినఫలంబు
పొందుసాలగ్రామపూజనమున
పరమపావనవేదపారాయణఫలంబు
వచ్చుసాలగ్రామవర్ణనమున

జైమినిభారతము॥ ఆశ్వ

౨౭౮ సాంఖ్యప్రాయతనదిపా
దాంభిన యము జూపనతులుండశ్వపాలదయత
త్వాప్యఖిలుండగుటధర్మత
నూంభవున కువిన్నవించె విచిత్రముగన్
౨౭౯ క్రతువులకున్నెల్ల వారికర్త కరుడుగాంచి
స్వర్గఫలమాత్ర మిచ్చుచు సాక్షాత్కరించి
యారి యున్నాడు మామక స్వామి యనసు
సఖ్యకుల కుజ్జపైన నక్షణ్ణస్వపాంతరుషులు
౨౮౦ క్రతుగంధర్వము మంత్రవర్గముల సంస్కారంబుగావింపది
వ్రతపారగమ్ముడు ధ్యానముద్రాపా యయుసవ్యశాంత్రశ్రోత్రాంబుల్
డితముంజాయబయ్యకర్ణా ప్రకరముద్దీనంబుగా జూచివి
స్మితుడై పాండవముఖ్యులు నద్భుతరసభాసను ప్రశంసింపగన్
౨౮౧ మారుతి ప్రార్థ యనుమతి
మెరసి క్రతువా యము శరము దునిమిన నది య
భ్రారుణి బలకదివికి తే
జోరూపము తోడనెగసి సూర్యుని గలసెన్
౨౮౨ మరవారుం తత్తరగకలే
బరమ చితసనంబుశాయ పెటతరముగునా
వారితేజము వారిగలసిన
తరమరుదుగ బలలరాశి కప్పు రమయ్యెన్

౨౨౩ మునులయ్యుపఘనసారము
ఘనసారంబ్రైనచిత్రకరమిది కుంతీ
తనయాగ్రణినేభాగ్యం
బునకెయ్యది మేరయనుచు పొగడుచు నంతన్

౨౨౪ ఆహాయతపూర్ణరముప్రధ
మావరుతిగాజేసిన్నవము నాచార్యుడు తా
తూహాలమునర్దాయా
న్నెవశయనవెయ్యిసాంబికతవముఖుడందెన్

౨౨౫ అల్లవేదవ్యాసుడావారుతులాసగబ
ర్వాయంబున నివింపులందుమెనరి
యావెశమమునసబరాబరత్రైలోక్య
మునుబాలసంతృప్తిబెదవెనపుతు
సురభిపురోడాశసోమపానములనా
నందింపరు త్రిగ్గణాంబువరుస
యుమతనాంభవుడుపూనార్ణవముతివేల్లి
బాంధవులతోడ తనవబ్రధస్నానమాడ

౨౨౬ కసోమయాజులజూచి కృష్ణుండునగుచు
కదిశీయందంద బిరియారకౌగిలించె
నాయరుంధతి యనసూయలాది యగువ
ధూజనంబ్బొవివిధనీరాజనములు

౨౨౭ పౌానిబకదాల్పునకు రత్నపయిశ్వేషంబు
దానముసగబ్రా(రాశి)త్మజునకఖిల
వసుధయాంభార్యదక్షిణయొసగనతడు
తిరుగనిమ్మనధనమిచ్చె దీనులకును

౨౨౮ (శ్రీ)రదముసింధురంబు ననురయాయిబదుష్టము భారువధనము
హరిదశకంబుగోశతము నాలుగు మానలు ముత్తియంబులున్
గురుకులవేతాశిరుత్విజులకున్ బ్రతివారలకర్థనిచ్చియం
దరయుతదర్థమున్ ధనములన్యసదస్యులకిచ్చె దక్షిణల్

౨౨౯ కూటిసాన్నాలుదశశతఘోటకములు
వారణాశతంబును త్రిశతవరుసతుడపు
లిచ్చెవేదరనృపతులకిందు రెట్టి
యాదవులకెల్లనర్పించె నాదరమున

౨౩౦ (శ్రీ)అనిలసుతపార్థమాద్రి
తనయులమన్నించిబహువిధములగు మణిశిఖా
భరణములిచ్చి మొదలగు
వనితలబూజించె నధికవాత్సల్యమునన్

౨౩౧ (శ్రీ)మలినభక్తకృష్ణకరతారసనుసంగతుజేసి రత్నసం
తతులనలంకరించి యమనందనుతద్విధారదారాశత
(శ్రీ) తుషలిమువ్వురాత్ర్యనితరంబునసప్పుడనల్పకల్పకే
(శ్రీ) తిరువారకల్పవృక్షిగురిశేనమురకేశతదివ్యదుందుభుల్

౨౩౨ మఖపరిపూర్తిగష్టుని సమస్తజనంబులునుచ్చె వేనవేల
మఖములధర్మనందను ప్రమోదమునన్ గాని యాత్రికల్పుత

యఖిలనృపాలకోటికి మహార్హములైన దనపానకచాతురిన్
సుఖమెరుగింప గంధవహసూనుడు విందొనరించె పేర్మిగన్

౨౩౩ చిరసంతసాంకనడిమికి
మరియు తనసుభాగ్యయపడిలిముడచారకలు
చెరకి యునులేకమిక్కిలి
గరగరనగునగుభారకలమాన్యంబుల్

౨౩౪ సరములశ్లక్ష్ణననలజాతివిసంబులచాతిబద్ధత్
సరములభంగిదారకులసంగతిదాపనలమాత్రపుష్పమం
జరులవిధంబునసమనులచాల్పునపత్కలుగంధతైలపా
కరుచిరములవిచిత్రములుకప్పునిస్రంధపుపిండివంటలున్

౨౩౫ పత్రపుష్పమూలఫలశలాటువులచే
బహువిధములశాకపాకములును
చిన్నరుచులుగానుపింపనిమేషమా
త్రంబులాంచనాయితంబుచేసి

౨౩౬ పరిపక్వరూపంబులనర
దిరులతరలరత్నదీపతతులసూనా
స్తరణావులజాలులుమత్కావుల
పరమరుష్పలున్నఫలువరుసబంతులుసాగన్

౨౩౭ పరిడియొద్దనలక్షలుపద్యరాగ
భాజనంబులవడ్డింపుబహుపదార్థ
వితతులమరమెరుసంగతసహస్ర
కరునిభూదివినిచిత్రమేఘములకరణి

జైమినిభారతము॥ఆ॥౮

Jaini Bha 33. Section 33

౨౩౮ అత్తరీషప్రసయుతమున్
చిత్తవంలర భస్త్ర భోంజ్యా లేహ్యాదికముల
మత్తచకోరేక్షణాలిత
మత్తీగ బల్జీగ భుజింపకొందరు తపసుల్

౨౩౯ లంపివల్కములు కట్టిదనగావున
రత్నైన ఖండ మండితలుగాని
తెగిన జంధ్యములెల్ల తెచ్చుదరనగావు
వినుతివిసన్నసేవియలుగాని
నాందుంబరములనవార్ణములెల్లవునగావు
నమవిమాండుడుమోదకములుగాని
ఫేనపుంజమ్ములెల్ల పెట్టదరనగావు
నేపాందమాన ఫేణికలుగాని

౨౪౦ తురంబువాంచయ్యవములు బల్లస్యమమ్ములు
దగుమువతబడచప్పనందరుయుధిష్ఠి
రుమలభుంజియింపవార్నకప్పూరవీటి
తాసుగంధప్రసూనసాఖ్యములతనివ్

౨౪౧ ఆనిలజునిపెక్కువిధముల
గాని యూందుబసవనవాంత్తికులువున్నతరీ
జనుదెంచితమలతోపల
నెనయునకలవింపమైనుము నిరువురువిప్రుల

౨౪౨ అవిప్రులవుడుధర్మజు

దేవింబవివాదము కతి తీర్పఁ దగునన్
మావాదము తీర్పఁ దరుణా
భూవరు లీయరుణశేషులవారు బతదాల్పులన్
౨౪౩ వినుఁడు నే యజ్ఞశర్మనే విష్ణుశర్మ
చేతనుకవృత్తిగాంచి నాక్షేత్రమిపుడు
దుస్సగా నందునన్ క్షేపమున్న దన్న
పిలిచె త్రైతెను మనినసుప్పించు తెనతు
౨౪౪ నావిష్ణుశర్మయిట్లను
నేవృత్తి(త)యంబుదనతు నిచ్చినపిదపన్
నావిత్తమట్లయొరుగం
డేవరి యటు న్నవస్తువిత్లనగుఱున్
౨౪౫ తగదిప్పుడు మున్నల్లతు
తగవడుగంగ రండు తెర్ఁదనుపొందు వృద్ధా
జగడింపకుండనవారలు
నగరికి నా(ద)విగాపుట్టినమునే శిరన్
౨౪౬ యమసూనుండను కృష్ణజూంబి బతదాల్పు వ్యాసకన్యాదిసం
యుగములుండన్ తెగుదెంపుగాయకి యేలా వారి చెంపట్టివ
(న)ము కుందుంతను దసమక్షమున నానా రసాక్షులగాళ్ళ వివా
దములన్(పా)ర్థులు బుద్ధి నెక్కడి వివాదంబంబు నిట్టుంపి తిన్
౨౪౭ అంతకే వియుగవుజారనే
శాంతము తెలివారు మగుడిజగడింపఁ దగునం.

బంత యయనుబంబి యస్త్రైద

వంతి రౌతాదుపమతతి యుగాంచరణాంబుల్

౨౮ శ్రీ పుణ్యయపధ రవింతాంబారములు గాత

ప్రబలువనూన్యనస్త్రైరములు గాత

ననాఖ్యయలత్ర సుస్త్రనరాంజులు గాత

సమత్తున్నదుర్వ్యసనములు గాత

ధర్మపత్రి నిరాదరకృత్యములు గాత

ప్రథలింపవశాఖ్ఖరతులు గాత

పరధన పరదారహారణాబుద్ధులు గాత

నలరినలాశౌఖ్యమోహములు గాత

౨౯ బాలితాదులు గాత మూంషకులు గాత

తాంబికులు గాత వజ్రబంధకులు గాత

ప్రల్లడులు గాత వంచనాపకులు గాత

కల్లరులు గాత దప్పింపు తలియుగంబు

౩౦ పారిదినసారారంబుల

పారువగుపర్ ప్రథమపాదమునగలి మపామం

పైరుగునువత్తునుగలపిన

కరణార్వవన్నాన్ (శ్రీ) మవములు కత్తరకలియుర్

౩౧ అసమయుంబున ధర్మజ

నేసాశమతులంబున నుజ నింబ కులిలులన్

శాసింబధరణిపాలన

సేసెదతగనారప్పనారస పమ్మ్యంతనగరుర్

జైమినిభారతము

ఉ॥ అని వినిపించి శారిక మనోజ్ఞజుత్తమ్ములి నిచ్చి పూజిత్రై
మునిసతులుం బుత్ర్యపతి తిమ్మోరటి భజింపగ ద్వారతాపురం
బు నతను రక్తి తూండరి రీపూర్వపదంబుల నెప్పారాఖులన్
జనను తుడాయుధిష్ఠిరుడు సర్వధరిత్రి యనే లెను న్నితిన్.

మ॥ అనువారంబు నజాతశత్రుం డాయుమధారంభమ్ము లయప్పనా
ఘృనృపాలాదిమహాశ్వ వర్తనముల నిసర్వ్వ చాలెంచి వి
ప్రసురాంహాయ నాభారత శ్రవణాకన్యాగ్యసమాప్తమా
ధనదానాద్భిక ఫన్నాముల్ దురరకుమత్యగ్యేణా రణాంతమ్ముల్

క॥ శ్రీరమణునకు శాశ్వతవేత్తకు
బాహ్యాంతర దంతి తురగబాహకములు నా
నామణివిభూషణాంబులు
గోమములు పశ్చాయివలయుగ్రంథసమాప్తిన్

క॥ అని జైమిని వినుపింప్పిన
జనమేజయ జనవరుండు సంతసమున నన
మ్ముని వరుని గారవింపును
విని యర్ధత రవాంతి కథలు వేడుక తనరున్

సీ॥ నీకు సుమల్లమాంబాకుమారునకు సా
మకులాంబునికు ఫూర్ణమావిధునకు
రతకేతిగి తులాపురుషాదిదానాంబు
జంబాలిత స్థ్రన సాంధునకును

జైమినిభారతము

పరరాజభీకరధరణీవరావన
పాత్రయగుశ్రీపవిత్రునకును
గుండయనరసింహకువలయేశ్వరునకు
నభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధి
సతతరముగాభారతీతీర్థగురుకృపాస
మ్మృద్ధసారస్వతుడుసత్కవీంద్రసఖుడు
కుతవిమల్లశమ్మాల్లకుశలవాస్త
పల్లవుడుచెప్పినవీరభద్రసుకవి

గశీమానసరాజహంసకుకురీతంరపకబాశీకపా
లాలంతారశతేతరాపితవిలాసాకల్పలాంకళా
శ్రీశ్రీకాంతుకవామశవిమధురసంగతాంధరస్యాంతనే
పాశీకుంతువుపంకలిప్తకుచకుంభన్యస్తలాసాంబుజా
వీరవరత్నేరవీ

సారసభరసాధయూధసారభసరసా
వారణారధ్వరణారవా
తారభవనతానమానతానవభరతా

శర్వశీశకులావతంసయశఃప్రతాపవిభూషణా
గర్వితావితమాసరగండభేరవిత్రమా
పూర్వవిశ్వవసుంధరాభ్యుదయపూర్వదిక్తటవారిరతా
నర్వశేషవిపాదుబంధురని[illegible]త్వసత్వగుణాకరాదయా

గద్య

శ్రీమదాంధ్రభారతము

...ధర్మ శ్రీపరాశరాత్మజ ... గాధేయ ... రామ

... యవిద్యాప్రముఖ ... పినవీరభద్ర ప్రణీతంబైన శ్రీమ

హాభారతంబున సర్వమేధపర్వంబునందష్టమాశ్వాసము ...

మంగళమహాశ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ యుఃఖ

~~ఈ ప్రబంధపంచకంబు ... అగుపడుచున్నది~~

~~That is Five Episodes~~ omitted in the Telugu ~~Maha Bharata. Literally~~ The Apocryphal Five ~~Rather the Five Fictions~~

Wrong. The పంచకంబు were written by other poets - they are separate poems (Juluri Uppay says) entitled the.

మైరావణచరిత్ర
శతముఖరావణవధ
కృష్ణార్జునసంవాదం
గంగాగౌరీసంవాదం
కుశలవకథ

ఈ ప్రపంచకంబులని జూలూరి అప్పయ్య ... చెప్పినాడు